

STORTINGET

Dokument 15:9

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1201–1350

19. –28.01.2026

Innhold

1201. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. voldtektssaker, besvart av justis- og beredskapsminister	11
1202. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. Gjøvikbanen, besvart av samferdselsminister	12
1203. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Lotteri- og stiftelsestilsynet, besvart av kultur- og likestillingsminister	13
1204. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. regelverk for lootbokser, besvart av kultur- og likestillingsminister	14
1205. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. skyggeflåten, besvart av fiskeri- og havminister	15
1206. Fra stortingsrepresentant Martin Virkesdal Jonsterhaug, vedr. formuesskattebelastningen på bolig, besvart av finansminister	16
1207. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. botoxbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister	17
1208. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. arbeidsmarkedstiltak, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	18
1209. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. barn og adopsjon, besvart av barne- og familieminister	19
1210. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. bedre forhold for ansatte ved sykehusene, besvart av helse- og omsorgsminister	20
1211. Fra stortingsrepresentant Helene Røsholt, vedr. den beredskapsmessige betydningen av sivile lufthavner som Notodden og Geiteryggen, besvart av samferdselsminister	21
1212. Fra stortingsrepresentant Stian Storbukås, vedr. Statsforvalteren i Agder, besvart av kommunal- og distriktsminister	22
1213. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. mva fritaket for digitale aviser, besvart av finansminister	23
1214. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. oppgaver eksterne konsulenter har utfører for det offentlige, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	24
1215. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. statens utgifter til eksterne konsulenter i perioden 2015-2025, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	25
1216. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. nødvendig oppfølging i barselperioden, besvart av helse- og omsorgsminister	27
1217. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. barselkontroll, besvart av helse- og omsorgsminister	28
1218. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. skader som skjer under øvelse og trening fanges opp av yrkesskaderegeleverket på lik linje med øvrige skader, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	29
1219. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. høner til norske forbrukere, besvart av landbruks- og matminister	30
1220. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. evalueringen av skandaleprosjektet på E6 i Trøndelag, besvart av samferdselsminister	31
1221. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. opprinnelsesgarantier fra strømselskapene, besvart av energiminister	32
1222. Fra stortingsrepresentant Line Marlene Haugen, vedr. lærerstudenter, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	33
1223. Fra stortingsrepresentant Line Marlene Haugen, vedr. verktøy til å identifisere elevers foreldre/foresatte, besvart av kunnskapsminister	35
1224. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. Prosjekt 1116, Stormpanser-, oppklaringspanser- og stridsledelsespanservogner, besvart av forsvarsminister	36
1225. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. pyramidespill, besvart av barne- og familieminister	36
1226. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. fabrikkbåtene, besvart av fiskeri- og havminister	37
1227. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. mottak av krabbe fra samme fartøy, besvart av fiskeri- og havminister	38
1228. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. konsesjonsforpliktelsene for helikopterruten Bodø-Værøy-Bodø, besvart av samferdselsminister	39
1229. Fra stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag, vedr. statens utgifter til tjenester fra kommunikasjonsbransjen seg i perioden 2015-2025, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	40
1230. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Norsk Rikstoto, besvart av kultur- og likestillingsminister	41

1231. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. tilgjengelighet av aluminiumskrap på EU-markedet, besvart av utenriksminister	42
1232. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. returnere iranske statsborgere til Iran, besvart av justis- og beredskapsminister	43
1233. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. KI-relatert fusk på eksamen, besvart av kunnskapsminister	43
1234. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. forebygge økonomisk kriminalitet, besvart av justis- og beredskapsminister	44
1235. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. Nylandsbrua, besvart av samferdselsminister	45
1236. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. klimautslippene ved fly, besvart av samferdselsminister	46
1237. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. dobbeltsporet til Hamar, besvart av samferdselsminister	47
1238. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. ny elbilstøtte myntet på de kommuner med lavest kollektivdekning, besvart av klima- og miljøminister	47
1239. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. ILB, besvart av helse- og omsorgsminister	48
1240. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. førstegongsvitnemål for elever som fullfører skuleløpet ved Jotunheimen privatistkule, besvart av kunnskapsminister	49
1241. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. de alvorlige menneskerettighetsbruddene i Iran, besvart av utenriksminister	50
1242. Fra stortingsrepresentant Helene Røsholt, vedr. nedgangen i politimannskaper, besvart av justis- og beredskapsminister	51
1243. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. "uførefella", for ansatte i offentlig sektor, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	51
1244. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. psykiske helseplager, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	53
1245. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. Bane Nors håndtering av gjerdepliktsakene langs Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	54
1246. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsén, vedr. opptak av CO ₂ fra skog- og arealbrukssektoren, besvart av klima- og miljøminister	54
1247. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. bistsandspikten, besvart av barne- og familieminister	55
1248. Fra stortingsrepresentant Marit Veia, vedr. lisensjakten på ulv, besvart av klima- og miljøminister	56
1249. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. Generativ KI, besvart av kultur- og likestillingsminister	57
1250. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. ungdomskriminalitet, besvart av justis- og beredskapsminister	58
1251. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. mistenkelige transaksjoner Økokrim har mottatt hvert år fra 2020-2025, besvart av justis- og beredskapsminister	59
1252. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. psykiatrisk klinikk ved Helse Bergen, besvart av helse- og omsorgsminister	60
1253. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. familieinnvandring, besvart av justis- og beredskapsminister	61
1254. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. serveringsbevilling, besvart av næringsminister	62
1255. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. Aker BioMarine, besvart av fiskeri- og havminister	63
1256. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. Innovasjon Norge, besvart av næringsminister	64
1257. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. introduksjonsprogrammet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	65
1258. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. status og framdrift på dei samferdselsprosjekt som Statens vegvesen har ansvaret for i Møre og Romsdal, besvart av samferdselsminister	65
1259. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Voldatunnelen, besvart av samferdselsminister	67
1260. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. Narvik sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	67
1261. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. Leknes lufthavn, besvart av samferdselsminister	68
1262. Fra stortingsrepresentant Pål Morten Borgli, vedr. statsforvalteren, besvart av kommunal- og distriktsminister	69
1263. Fra stortingsrepresentant Pål Morten Borgli, vedr. narkotikalovgivningen, besvart av justis- og beredskapsminister	70

1264. Fra stortingsrepresentant Marit Veia, vedr. arealnøytralitet, besvart av klima- og miljøminister	70
1265. Fra stortingsrepresentant Haagen Poppe, vedr. den norske filmen «Affeksjonsverdi», besvart av kultur- og likestillingsminister	71
1266. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. merverdiavgiftsregelverket, besvart av finansminister	72
1267. Fra stortingsrepresentant Remi Sølberg, vedr. tilfluktsrom i sykehusprosjekter som allerede er under planlegging eller utbygging, besvart av helse- og omsorgsminister	73
1268. Fra stortingsrepresentant Maren Grøthe, vedr. villrein, besvart av klima- og miljøminister	74
1269. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. beskyttelsesmasken «Safegaiter CBRN», besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	75
1270. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. privat bruk av fyrverkeri, besvart av justis- og beredskapsminister	75
1271. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. at det bør innføres gebyr for å klage på dispensasjoner, besvart av kommunal- og distriktsminister	76
1272. Fra stortingsrepresentant Harry Valderhaug, vedr. individmerking av rein, besvart av landbruks- og matminister	77
1273. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. å redusere gjennomsnittlig saksbehandlingstid ned mot 4-5 dager på de fleste registrene i Brønnøysundregistrene, besvart av næringsminister	78
1274. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. endring i boligverdberegningen, besvart av finansminister	79
1275. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. korridorpasienter, besvart av helse- og omsorgsminister	80
1276. Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. fordømming av angrepene i de kurdiske områdene i Syria, besvart av utenriksminister	81
1277. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjørsæther, vedr. artikler i energieffektiviseringsdirektivene, besvart av energiminister	81
1278. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. oppskrift for lokalmat, besvart av landbruks- og matminister	82
1279. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. strengere eierskapskontroll for datasenterbransjen, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	84
1280. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. et oppdatert apotekregelverk, besvart av helse- og omsorgsminister	85
1281. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. finansiering av nytt felles krisesenter, besvart av barne- og familieminister	86
1282. Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. håndtering av sikkerhetspolitiske kriser, besvart av utenriksminister	87
1283. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. skjenking utover alkohollovens grenser, besvart av helse- og omsorgsminister	88
1284. Fra stortingsrepresentant Maren Grøthe, vedr. avgiften på avfallsforbrenning for 2026, besvart av finansminister	89
1285. Fra stortingsrepresentant Erlend Svandal Bøe, vedr. renhold ved barneavdelingene på sykehusene, besvart av helse- og omsorgsminister	90
1286. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. boligbyggingen, besvart av kommunal- og distriktsminister	91
1287. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. reguleringsplanen for Hordfast, besvart av kommunal- og distriktsminister	93
1288. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. rusbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister	93
1289. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. levekostnader og dei folkehelseutfordringane som blir dokumenterte i folkehelseundersøkingane i Vestfold og elles i landet, besvart av helse- og omsorgsminister	95
1290. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. grunnskolelærerutdanningene, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	96
1291. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. norske statsborgere som havner i utfordringer med rettssystemet og/eller uheldige situasjoner i De Forente Arabiske Emirater, besvart av utenriksminister	97
1292. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. Vest Politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	98
1293. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. klimakrav til offshorefartøy i petroleumsnæringen og til servicefartøy i havbruksnæringen, besvart av klima- og miljøminister	98

1294. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. instruere Utdanningsdirektoratet, besvart av kunnskapsminister	99
1295. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. press på Syrias overgangsregjering, besvart av utenriksminister	100
1296. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. norsk ferrolegeringsindustri, besvart av klima- og miljøminister	101
1297. Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. tannhelsebehandling, besvart av helse- og omsorgsminister	102
1298. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. slepebåtberedskapen i Sør-Norge, besvart av fiskeri- og havminister	102
1299. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. regelverksendringer for nyttelast for enkelte vogntog, besvart av samferdselsminister	104
1300. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. klimakrav for offshore-fartøy, besvart av klima- og miljøminister	105
1301. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. FuelEU Maritime-forordningen, besvart av klima- og miljøminister	105
1302. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. dobbeltsporet gjennom Stange til Hamar, besvart av samferdselsminister	106
1303. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. å stramme inn innvandringspolitikken, besvart av justis- og beredskapsminister	107
1304. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. innvandring fra landgruppe 3, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	107
1305. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. stoppe sløsing av flere hundre millioner kroner på bussveien på strekningen Hillevåg-Sentrum i Stavanger, besvart av samferdselsminister	108
1306. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. studenter som bor i studentboliger, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	109
1307. Fra stortingsrepresentant Line Marlene Haugen, vedr. statens studiestøtte, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	110
1308. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. passkontor, besvart av justis- og beredskapsminister	111
1309. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. ansatte og antall årsverk som jobber med hhv. kommunikasjon og samfunnskontakt i Helse- og omsorgsdepartementet, besvart av helse- og omsorgsminister	112
1310. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. utviklingen i Nordøst-Syria, besvart av utenriksminister	113
1311. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. riksvegferjene, besvart av samferdselsminister	114
1312. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. saka der ein barnehage må rive ein gapahuk og flytte aktiviteten frå eit flott friluftsområde som barnehagen sjølv har bidrege til å halde ope og tilgjengeleg for folk, besvart av klima- og miljøminister	123
1313. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. minimumskrav for kommunalt avløpsvann, besvart av klima- og miljøminister	124
1314. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. kostnadsestimat for hhv. ny rikstunnel og dobbeltspor på Jærbanen mellom Sandnes og Nærbø, besvart av samferdselsminister	125
1315. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. returnere konvertitter til Iran, besvart av justis- og beredskapsminister	125
1316. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. beredskapen i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	126
1317. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. elektronisk kommunikasjonsinfrastruktur, besvart av kultur- og likestillingsminister	127
1318. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. godkjenning av utenlandske leger fra land utenfor EU, besvart av helse- og omsorgsminister	128
1319. Fra stortingsrepresentant Haagen Poppe, vedr. russisk desinformasjon i Ukraina, besvart av kultur- og likestillingsminister	129
1320. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. utviklingen i sykehusenes kjøp av helsetjenester fra kommersielle leverandører, besvart av helse- og omsorgsminister	130
1321. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. Bufdir, besvart av kultur- og likestillingsminister	131

1322. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. fellesskaps- og aktivitetstilbud for barn og unge, besvart av barne- og familieminister	132
1323. Fra stortingsrepresentant Marius Langballe Dalin, vedr. grensen for å blokkere og straffeforfølge digitale tjenester som publiserer KI-genererte seksualiserte bilder av mindreårige og krenkende bilder av enkeltpersoner i strid med norsk lov, besvart av justis- og beredskapsminister.....	133
1324. Fra stortingsrepresentant Helene Røsholt, vedr. økonomisk sosialhjelp til arbeid, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	134
1325. Fra stortingsrepresentant Helene Røsholt, vedr. videre drift av Notodden lufthavn, besvart av justis- og beredskapsminister.....	136
1326. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. å følge opp innberetninger fra bostyrere ved konkurs, besvart av justis- og beredskapsminister.....	137
1327. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. vedlikehold av Flytoget, besvart av samferdselsminister	138
1328. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. fartsgrenser og kilometer for kvar av fartsgrensene, besvart av samferdselsminister	138
1329. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. ny verdsettelsesmodell for bolig og rettssikkerheten, besvart av finansminister	139
1330. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. egenkapital ved boligkjøp, besvart av kommunal- og distriktsminister	140
1331. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. hvalsafari i Nord-Norge, besvart av fiskeri- og havminister	141
1332. Fra stortingsrepresentant Synne Høyforsslett Bjørbæk, vedr. nødvendig juridisk bistand i Bolivia, besvart av utenriksminister	142
1333. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. spørsmål fra undertegnede til statsråden av alternativkostnaden (Dokument nr. 15:1075 (2025-2026)) hvor statsråden viser engelske tall, besvart av helse- og omsorgsminister	143
1334. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. valgt fylkesnivå i Norge, besvart av kunnskapsminister.....	144
1335. Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. pendlere på L2-strekningen mellom Ski og Oslo, besvart av samferdselsminister	146
1336. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. omskjæring av jenter og kvinner, besvart av justis- og beredskapsminister.....	147
1337. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. undervisningstilbudet ved Kalnes videregående skole i Østfold, besvart av fiskeri- og havminister.....	148
1338. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. akuttilbudet ved Mosjøen sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	149
1339. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. lyse ut et oppdrag til 5 500 000 for yogainstruktør for regjeringskvartalet, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	150
1340. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. hindre rekruttering og radikalisering til høyreekstreme miljøer, besvart av justis- og beredskapsminister	151
1341. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. arm til Geiranger ved bygging av ny RV 15 Strynefjellet, besvart av samferdselsminister	152
1342. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. planlegging og utbygging av nye ferjekaier på Molde og på Furneset, besvart av samferdselsminister	153
1343. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. Stavanger universitetssjukehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	153
1344. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. solarieeksposering, besvart av helse- og omsorgsminister.....	154
1345. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. målinger av lengde av kjøretøy, besvart av samferdselsminister.....	155
1346. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. behandling for pasienter med obstruktiv søvnapné, besvart av helse- og omsorgsminister	157
1347. Fra stortingsrepresentant Hannah Teigland, vedr. byggesaker i strandsonen, besvart av kommunal- og distriktsminister	158

1348. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. de diplomatiske konsekvensene av at Israel vurderer å legge ned sin ambassade i Norge, besvart av utenriksminister	158
1349. Fra stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen, vedr. Norgespris, besvart av næringsminister	159
1350. Fra stortingsrepresentant Harry Valderhaug, vedr. samhandling og informasjonsdeling mellom UDI og øvrige etater i SUA, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	160

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1201 - 1350) for sesjonen 2025-2026**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
Sp Senterpartiet

Abrahamsen, Stig Atle (FrP)	1297
Amundsen, Per-Willy (FrP)	1266, 1269
Andersen, Alf Erik (FrP)	1208
Aydar, Seher (R)	1210, 1275, 1309, 1320
Bentzen, Bent-Joacim (Sp)	1256, 1260
Bergstø, Kirsti (SV)	1241
Bjørnbæk, Synne Høyforsslett (R)	1332
Borgli, Pål Morten (FrP)	1262, 1263
Bøe, Erlend Svardal (H)	1285
Dalin, Marius Langballe (MDG)	1323
Eidsvoll, Sunniva Holmås (SV)	1235, 1244
Eilertsen, Kristian August (FrP)	1239, 1283, 1338
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	1335
Ervik, May Helen Hetland (FrP)	1245
Fasteraune, Bengt (Sp)	1330
Fredlund, Anne Lise Gjerstad (SV)	1232
Frølich, Peter (H)	1224
Grøthe, Maren (Sp)	1268, 1284
Gulati, Himanshu (FrP)	1291, 1294
Gunnufsen, Amalie (H)	1349
Gustavsen, Liv (FrP)	1246
Hagerup, Margret (H)	1280, 1281
Haltbrekken, Lars (SV)	1300, 1301
Hauan, Anne Grethe (FrP)	1288, 1289, 1344, 1346
Haugen, Line Marlene (FrP)	1222, 1223, 1307
Helleland, Trond (H)	1327, 1328
Hermstad, Arild (MDG)	1276, 1282
Hjemdal, Silje (FrP)	1203, 1230, 1254, 1336
Hoksrud, Bård (FrP)	1299, 1302
Hussein, Marian (SV)	1218, 1310
Høyer-Berntsen, Mirell (SV)	1204, 1250, 1340
Indgaard, Oda (MDG)	1236, 1238
Jensen, Siren Julianne (MDG)	1331, 1334
Johnsen, Tor André (FrP)	1219
Jonsterhaug, Martin Virkesdal (FrP)	1206
Kristiansen, Jørgen H. (KrF)	1231
Kristjánsson, Mímir (R)	1214, 1215
Krokeide, Finn (FrP)	1201, 1202, 1317, 1326
Lie, Kathy (SV)	1252
Lien, Geir Inge (Sp)	1255
Limi, Hans Andreas (FrP)	1273, 1274, 1329
Linnestad, Anne Kristine (H)	1228, 1261, 1311, 1345
Lossius, Jorunn Gleditsch (KrF)	1209, 1213, 1321, 1322

Lønseth, Mari Holm (H)	1234, 1251
Laabak, Bjørnar (FrP)	1243, 1257
Marhaug, Sofie (R)	1221, 1279
Melby, Guri (V)	1290
Molberg, Anna (H)	1237
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1296, 1298
Njåstad, Helge André (FrP)	1286, 1287, 1339
Nordtug, Julia Brännström (FrP)	1207, 1333
Nyholt, Hege Bae (R)	1220
Pettersen, Tage (H)	1313
Pollestad, Geir (Sp)	1278, 1337
Poppe, Haagen (H)	1265, 1319
Raja, Abid (V)	1295
Røse, Ida Lindtveit (KrF)	1216, 1318, 1343
Røsholt, Helene (H)	1211, 1242, 1324, 1325
Sande, Erling (Sp)	1240, 1292, 1312
Sayed, Jonas Andersen (KrF)	1253, 1314, 1315
Sivertsen, Kristoffer (FrP)	1305, 1306
Sjursæther, Frøya Skjold (MDG)	1277
Stenvaag, Hanne Beate (R)	1229
Stokkebø, Aleksander (H)	1293
Storbukås, Stian (FrP)	1212
Stuestøl, Julie E. (MDG)	1270, 1271, 1316
Sve, Frank Edvard (FrP)	1258, 1259, 1341, 1342
Sølvberg, Remi (R)	1267
Søreide, Ine Eriksen (H)	1205
Teigland, Hannah (H)	1347
Toppe, Kjersti (Sp)	1217, 1225
Trellevik, Ove (H)	1226, 1227
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	1247, 1249
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1233
Valderhaug, Harry (KrF)	1272, 1350
Vea, Marit (V)	1248, 1264
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	1308
Wiborg, Erlend (FrP)	1303, 1304
Ystebø, Joel (KrF)	1348

STORTINGET

Dokument 15:9

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1201

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 26. januar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Er statsråden enig i at de rettsfølgene lovendringen har fått i praksis viser at departementet tok feil i sin forutsetning om det generelle straffnivået i voldtektssaker ikke skulle endres, og at Fremskrittspartiet hadde rett i at reduksjonen i strafferammene reduserer domstolenes handlingsrom i skjerpene retning?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 132 L (2024–2025) Endringer i straffeloven (samtakke til seksuell omgang m.m.) ble behandlet av Stortinget våren 2025. Ett av elementene som i proposisjonen, var forslag om å senke flere strafferammer for seksuell-ovbrudd. Justis- og beredskapsdepartementet skriver i proposisjonen blant annet følgende om disse endringene:

«I proposisjonen foreslås også endringer i enkelte strafferammer i straffelovens seksuallovbruddskapittel. Formålet med endringene er ikke å endre det generelle straffnivået i voldtektssaker, men å gjøre strafferammene mer realistiske ut ifra hvilken straff som rent faktisk er aktuell. Departementet går inn for å fjerne den forhøyede strafferammen på fengsel inntil 15 for voldtekt til samleie mv., og foreslår at strafferammen for grov voldtekt senkes fra 21 til 15 år, med unntak av tilfeller der fornærmede som følge av handlingen dør eller får betydelig skade på kropp eller helse.»

Fremskrittspartiet stemte imot disse endringene og var kritiske til premissene som legges til grunn, om at reduserte strafferammer ikke ville påvirke straffnivået i formildende retning. Det vises til Fremskrittspartiets merknader i Innst. 451 L (2024–2025):

«Disse medlemmer mener det vil være et svært uheldig signal fra lovgiver å redusere strafferammene for seksuallovbrudd. Disse medlemmer mener det er et viktig signal fra Stortinget, som reflekterer borgernes rettsoppfatning, at seksuallovbrudd er alvorlige lovbrudd som er kriminalisert i bestemmelser med høye strafferammer. Disse medlemmer mener en reduksjon i strafferammene uansett vil redusere domstolenes handlingsrom i skjerpene retning ved den dynamiske vurderingen av straffnivået.»

I en mye omtalt og svært alvorlig straffesak som gjaldt flere voldtekter, ble den domfelte idømt 21 års fengsel av tingretten. Ved anke til lagmannsretten ble straffen redusert til fengsel i 16 år. Dette fordi lengstestråff på fengsel i 15 år for voldtekt som omfatter innføring av gjenstand, ble opphevet ved behandlingen av Prop. 132 L (2024–2025) mellom tingrettsdommen og lagmannsrettsdommen, slik at lengstestraffen for voldtekt ble fengsel i 10 år. Da saken gjaldt flere tilfeller av voldtekt ble lengstestraffen økt med 6 år, slik at den totale strafferammen ble 21 år i tingretten og 16 år i lagmannsretten.

Svar:

Jeg viser til stortingsrepresentant Finn Krokeides spørsmål 19. januar 2026. Jeg viser også til mitt svar 23. september 2025 på spørsmål nr. 3125 (2024–2025) fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, som stilte et lignende spørsmål.

Den 1. juli 2025 trådte flere endringer i straffelovens kapittel om seksuallovbrudd i kraft. En av de viktigste endringene var at voldtektsbestemmelsen i straffeloven § 291 ble utvidet til også å omfatte seksuell omgang uten

samtykke. Dette var en svært etterspurt lovendring, som jeg tror kan ha stor betydning for å forebygge voldtekt og for å sikre at ufrivillig seksuell omgang rammes av straffeloven og idømmes tilstrekkelig streng straff.

I tillegg sluttet et bredt flertall på Stortinget seg til at enkelte strafferammer skulle justeres ned, slik representanten viser til som bakgrunn for spørsmålet. Det korte svaret på representantens spørsmål er at jeg mener departementets forutsetning om at det generelle straffenivået i voldtektssaker ikke skulle endres, står seg godt.

Som jeg påpekte i mitt svar på spørsmål nr. 3125 (2024–2025), var bakgrunnen for at den øvre strafferammen på fengsel inntil 15 år for voldtekt til samleie mv. ikke ble videreført, at den fremstod som urealistisk høy. Det er et generelt mål å holde strafferammene i lovverket på et realistisk nivå. Endringen var i tråd med Straffelovrådets anbefaling. I høringen ga flere statsadvokatembeter uttrykk for at strafferammene som rådet foreslo for voldtekt, inkludert voldtekt til samleie mv., ville være tilstrekkelige og i samsvar med praksis.

I lovproposisjonen understreket departementet at de foreslåtte endringene i strafferammene ikke var uttrykk for at voldtekt skulle bedømmes som mindre alvorlig enn tidligere. Departementet ga videre uttrykk for at det generelle straffenivået i voldtektssaker i hovedsak skulle videreføres, samtidig som domstolene skulle gis anledning til å benytte straffeskalaen i større grad enn i dag, i begge retninger. Det vil si at det i alvorlige saker kan bli utmålt strengere straffer enn det som var praksis tidligere med de såkalte normalstraffenivåene. De endrede strafferammene gir rom for dette. Det er grunn til å forvente større variasjon i utmålt straff for voldtekt enn tidligere, men også at det generelle straffenivået i voldtektssaker i hovedsak vil videreføres. Dette endres ikke av at enkelte strafferammer har blitt justeres ned til mer realistiske nivåer.

Etter straffeloven § 79 bokstav a skal det idømmes en felles straff når samme person har begått flere straffbare handlinger. Fengselsstraffen kan i slike tilfeller forhøyes inntil det dobbelte av maksimalstraffen for den mest alvorlige overtredelsen, men ikke i noe tilfelle med mer enn 6 år. Hvis noen dømmes for flere voldtekter av personer over 14 år etter straffeloven § 291 andre ledd, og ingen av dem er å anse som grove, vil lengstestrafen altså utvides fra fengsel inntil 10 år til fengsel inntil 16 år. Tidligere var lengstestrafen i slike tilfeller 21 års fengsel, dersom en av omstendighetene i straffeloven § 292, som nå er opphevet, kom til anvendelse. Etter min vurdering gir likevel dagens strafferamme for voldtekt domstolene rom for å i praksis idømme like streng straff som tidligere i de aller fleste voldtektssaker med flere fornærmede. Det må være snakk om et ganske stort antall fornærmede før dagens strafferamme blir en praktisk begrensning på den utmålte straffen.

Jeg nevner for øvrig også at dersom det i slike saker forekommer minst én grov voldtekt, vil strafferammen være fengsel inntil 21 år – slik den var også forut for de nevnte endringene. Det har ikke skjedd noen endringer i strafferammene for voldtekt av barn under 14 år. Strafferammen i voldtektssaker med flere fornærmede er fortsatt 21 års fengsel dersom en av de fornærmede er under 14 år og en av omstendighetene i straffeloven § 300, som rammer samleie og tilsvarende inngripende handlinger, foreligger. Det er altså først i voldtektssaker med et betydelig antall fornærmede over 14 år, hvor ingen av voldtektene er å anse som grove, at den senkede strafferammen for voldtekt til samleie mv. vil kunne innebære en lavere maksimalstraff enn tidligere. Disse sakene er det heldigvis svært sjelden vi ser.

SPØRSMÅL NR. 1202

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 27. januar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er statsråden enig i at punktligheten på Gjøvikbanen er uakseptabel, og hva vil statsråden eventuelt foreta seg for å bedre punktligheten på Gjøvikbanen?

BEGRUNNELSE:

Bane NOR sin punktlighetsstatistikk for norsk jernbane, som ble fremlagt den 07.01.26, viser at Gjøvikbanen var den mest forsinkede banestrekningen på det sentrale Østlandet i 2025. Mellom Oslo og Jaren var bare 79 prosent av

avgangene i rute. Tallet for strekningen Oslo – Gjøvik var 81,9 prosent. Dette er markant under gjennomsnittet for norske persontog, der samlet punktlighet er på 87,6 prosent. Punktlighetsstatistikken gjelder kun de togene som faktisk går, dersom toget er innstilt havner det i en annen statistikk – nemlig den for regularitet.

Gjøvikbanen er en viktig transportåre både for Gjøvik-regionen og Hadelands-regionen. Det er stor pendlertrafikk på strekningen, som innebærer at punktligheten og de reisendes tillit til at togene er i rute er spesielt viktig. Det bes på denne bakgrunn besvart om statsråden mener punktligheten på Gjøvikbanen er på et akseptabelt nivå, og hva statsråden eventuelt vil foreta seg for å bedre punktligheten på Gjøvikbanen.

Svar:

Punktligheten på Gjøvikbanen har i 2025 vært for lav, og er ikke tilfredsstillende. Dette er en strekning med stor pendlertrafikk, og de reisende må kunne stole på at togene går som planlagt.

Samtidig er det viktig å se tallene i lys av at togtilbudet på Gjøvikbanen nylig er utvidet. Flere avganger er forlenget nordover, og togene kjører nå lengre strekninger enn tidligere. Dette gjør at sammenligning med punktlighetstall fra tidligere år ikke fullt ut gir et riktig bilde. For togene som hele tiden har gått hele strekningen mellom Oslo og Gjøvik, har punktligheten i 2025 vært på nivå med – og i enkelte perioder bedre enn – de foregående årene.

Regjeringen har gjort bedre punktlighet til en hovedprioritering i jernbanesektoren. Det satses betydelig på drift, vedlikehold og fornyelse, og Bane NOR gjennomfører målrettede tiltak for å bedre driftsstabiliteten på Gjøvikbanen. Utviklingen de siste månedene av 2025 viser at tiltakene gir effekt, med en klar forbedring i punktligheten mot slutten av året. Dette arbeidet videreføres i 2026.

Det vurderes også justeringer i ruteplan og drift for å redusere sårbarheten, blant annet knyttet til forhold i Oslo-området som påvirker store deler av togtrafikken.

SPØRSMÅL NR. 1203

Innlevert 18. januar 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 26. januar 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for om, og i så fall hvordan, Lotteri- og stiftelsestilsynet har foretatt en individuell og konkret vurdering av hvert enkelt nettsted som er varslet DNS-blokkert, og hvordan disse nettstedene konkret er valgt ut, herunder hvilke objektive kriterier som er lagt til grunn for utvelgelsen?

BEGRUNNELSE:

DNS-blokkering er et inngripende forvaltningsvedtak som kan få betydelige konsekvenser for både virksomheter og allmennhetens tilgang til informasjon. For å ivareta grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper, herunder kravene til forholdsmessighet, likebehandling og etterprøvbarehet, er det avgjørende at slike tiltak bygger på individuelle og konkrete vurderinger, og ikke på generelle eller automatiserte utvalg.

Det vises samtidig til at flere av nettstedene som er varslet blokkert, etter en alminnelig vurdering ikke frem-

står som å rette sitt tilbud mot det norske markedet. Videre fremstår det uklart om alle berørte aktører har hatt en reell og effektiv mulighet til å forklare seg eller rette eventuelle forhold før så inngripende tiltak varsles. Dette reiser spørsmål om hvordan hensynet til kontradiksjon og forsvarlig saksbehandling er ivaretatt i prosessen.

Svar:

Lotteritilsynet har opplyst til departementet at de foretar en individuell og konkret vurdering av hvert enkelt nettsted som varsles DNS-blokkert. Utvalget av nettsteder er dels basert på tilsynets egne undersøkelser, internettrafikk fra Norge, tips fra publikum, og informasjon fra andre lands spillemyndigheter. I varslene beskrives det hvordan nettstedene er valgt ut, herunder hvilke objektive kriterier som ligger til grunn for vurderingene. Mot-takerne av varsel gis mulighet til å uttale seg eller rette eventuelle forhold før et vedtak om blokkering fattes.

Det siste varselet om blokkering til norske internettilbydere ble sendt 24. november 2025.

Lotteritilsynet har videre opplyst om at de i forkant av dette har sendt felles informasjonsbrev til de aktuelle spillselskapene, med vedlagt varsel. Informasjonsbrevet ble sendt både til selskapenes postadresse og e postadresse. Det fremgikk her hvilke nettstedet som var omfattet av varselet og hvilke forhold Lotteritilsynet hadde lagt vekt på i vurderingen. Tilsynet presiserte at hvert nettsted var undersøkt og vurdert enkeltvis, og at de aktuelle tilbudene etter deres vurdering var rettet mot det norske markedet. Videre ble det understreket at informasjonsbrevet var et forsøk på å komme i direkte dialog med selskapene, for å forsøke å unngå blokkering og for å sikre kontradiksjon ved at selskapene kunne komme med merknader.

I selve varselet er alle pengespillnettsteder listet, og det er spesifisert om de omfattes på bakgrunn av objektive kriterier som for eksempel bruk av norsk språk på nettsiden eller i innloggingsløsninger (som for eksempel Steam), opplysninger om norsk valuta, norsk flagg, «Norge», «NOK» eller +47 ved registrering, samt tilbud om norsk kundestøtte. Det er også lagt vekt på markedsføring ret-

tet mot det norske markedet der Lotteritilsynet er kjent med det, og om nettstedet har betalingsmetoder som – vurdert sammen med øvrig informasjon – sannsynliggjør at nettstedet aktivt søker å omgå det norske betalingsformidlingsforbudet.

Videre gjør varselet klart at Lotteritilsynet har dokumentasjon for funnene knyttet til hvert enkelt nettsted, med begrunnelse for hvorfor tilbudet anses rettet mot Norge. Denne dokumentasjonen inngår i saksgrunnlaget, og spillselskapene har rett til innsyn og mulighet til å komme med merknader.

Lotteritilsynet har videre opplyst til departementet at flere spillselskap har fått tilsendt dokumentasjonsnotat for hvert enkelt nettsted, både etter det siste varselet og tidligere varsel i 2025. Disse notatene er konkrete gjennomganger av hvert nettsted og ble utarbeidet i forkant av varselet. Flere nettsteder har gjort endringer for å innrette seg etter regelverket, og ble dermed ikke omfattet av vedtak om blokkering. For disse nettstedene hadde Lotteritilsynet skriftlig dialog med selskapene, og de ble informert om at de ikke ville omfattes av vedtaket og bakgrunnen for dette.

SPØRSMÅL NR. 1204

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen

Besvart 26. januar 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan kan statsråden mene at stortingsvedtaket om å innføre et regelverk for lootbokser er iverksatt når ordlyden i mandatet gitt Lotteritilsynet er at tilsynet skal «vurdere behovet for et regelverk»?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i mars 2025 gjennom Innstilling 152 S at regjeringen skal «innføre et regelverk for, og eventuelt vurdere et forbud mot, lotterimekanismer (lootbokser) i dataspill i Norge». I mandatet gitt til Lotteritilsynet for utredning av regulering av pengespilllignende elementer i dataspill, er ordlyden at «utredningen skal vurdere behovet for et regelverk for pengespilllignende elementer i eller i tilknytning til dataspill, herunder om regulering er hensiktsmessig og forholdsmessig».

Svar:

Regjeringen følger opp Stortingets vedtak ved å igangsette et arbeid som omfatter utredning av regulering av pengespilllignende elementer, inkludert lootbokser. Mandatets formulering sikrer at Lotteritilsynet gjør nødvendige faglige vurderinger i tråd med utredningsinstruksen. Det fremgår eksplisitt av mandatet at oppdraget gis «som del av regjeringens oppfølging av anmodningsvedtaket». Utredningen inngår dermed i beslutningsgrunnlaget for regjeringens videre oppfølging av det Stortinget har bedt om.

SPØRSMÅL NR. 1205**Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide****Besvart 26. januar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

De siste ukene har minst ett skip i den russiske skyggeflåten blitt nektet adgang til tysk territorialfarvann og valgt en alternativ rute rundt norskekysten til Murmansk. Jeg viser til mine tidligere spørsmål om samme sak og at statsråden så langt ikke har kunnet vise til konkrete beredskapsplaner.

Hvilke konkrete tiltak har regjeringen iverksatt for å styrke Norges beredskap for søk, redning, skip i havsnød og akutt forurensning langs norskekysten dersom flere skip fra skyggeflåten fremover velger den ruta?

BEGRUNNELSE:

Skyggeflåten består av skip i dårlig teknisk stand med utilstrekkelig forsikring. Jeg har lenge forsøkt å få svar fra regjeringen om beredskapen mot akutt forurensning langs norskekysten som følge av utslipp fra skip i den russiske skyggeflåten dersom en ulykke skulle skje.

6. mars 2024 spurte jeg daværende fiskeri- og havminister om hvilke tiltak som var iverksatt for å kunne håndtere en eventuell hendelse med skip som seiler uten forsikring. Jeg fikk til svar at det ikke var behov for å iverksette tiltak.

22. oktober samme år spurte jeg nåværende fiskeri- og havminister om den vurderingen fortsatt sto seg. Jeg fikk til svar at et eventuelt utslipp vil «håndteres med den etablerte statlige beredskapen og om behov ved hjelp av internasjonal bistand.» Statsråden opplyste samtidig om at Norge har inngått et samarbeid med flere likesinnede land om skyggeflåten, og at den gruppen med land «jobber med å identifisere ytterligere tiltak som kan redusere de negative konsekvensene ved skyggeflåten, herunder risikoen knyttet til ulykker med påfølgende oljeforurensning».

20. november 2024 forsøkte jeg å få fiskeri- og havministeren til å gjøre rede for hvilke planer som finnes for denne internasjonale bistanden dersom en ulykke med forurensning skulle skje. Svaret gjorde det åpenbart at slike planer ikke finnes.

Svar:

Regjeringen ser alvorlig på skyggeflåten, og jobber aktivt for å redusere risiko for miljøet, ivareta sikkerhet til havs og redusere Russlands inntekter fra skyggeflåten. Norge samarbeider tett med andre land i arbeidet mot skygge-

flåten, og har gjennomført flere tiltak. Vi har sluttet opp om alle EUs sanksjoner mot skyggeflåten.

Norge har en solid beredskap mot akutt forurensning, et godt utviklet planverk for å håndtere ulike hendelser og mulighet til å innhente ressurser fra både kommunene, private aktører og internasjonale samarbeidspartnere, også ved en verstefallshendelse som for eksempel en kystnær hendelse med forurensning fra et tankfartøy.

Den statlige beredskapen mot akutt forurensning skal være basert på kunnskap om miljørisiko. Dette innebærer, i likhet med beredskap på andre samfunnsområder og tilsvarende beredskap i andre sammenlignbare land, at en ikke tar utgangspunkt i verst tenkelige tilfelle. Jeg vil understreke at vi likevel har planverk for håndtering av verstefallshendelser. Verstefallshendelser er også vurdert i en egen analyse av Kystverket.

Dersom en verstefallshendelse inntreffer, mobiliseres all tilgjengelig nasjonal beredskap. Det omfatter både den statlige beredskapen mot akutt forurensning, med egne oljevern fartøy, materiell og personell, ressurser fra andre statlige virksomheter, for eksempel Kystvakten, kommunale ressurser, herunder personell fra interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA) og private ressurser, herunder ressurser fra Norsk oljevernforening for operatørselskap (NOFO), som har operativt ansvar for oljevernberedskapen knyttet til petroleumsvirksomheten på norsk sokkel.

Ved en verstefallshendelse vil den nasjonale beredskapen suppleres med internasjonal bistand basert på foreliggende avtaler. Norge er part i en rekke internasjonale avtaler som gir oss tilgang til andre staters ressurser og ekspertise ved behov.¹ De internasjonale avtalene er innrettet for at anmodninger om bistand til å håndtere akutt forurensning kan håndteres raskt og effektivt. Det gjennomføres jevnlig øvelser knyttet til disse internasjonale avtalene, herunder varslingsøvelser, diskusjonsøvelser og fullskalaøvelser med fartøy, personell og materiell. I tillegg kan Norge gi og motta bistand ved aksjoner mot akutt forurensning gjennom EUs krisebistandsmekanisme, EUs sjøsikkerhetsorganisasjon EMSA og og Det internasjonale fond for erstatning av oljesølskade (IOPC Funds).

Vi har god oversikt over tankskip som seiler gjennom norske sjøområder. Vi overvåker skyggeflåten langs kysten og havområdene med Kystverkets AIS-nettverk, SafeSeaNet og satellittbilder. Analyser viser at tankskipene

fra Russland og ut Østersjøen har blitt eldre og flere fartøy er registrert i flaggstater med mindre strenge inspeksjoner. Fartøyene anløper i liten grad europeiske havner. Dette gjør det mer krevende å kontrollere standarden om bord og om fartøyene har nødvendige sertifikater. Dette er forhold som kan medføre økt risiko for ulykker.

Tankfartøy som seiler langs kysten av Norge må følge de IMO-godkjente rutetiltakene som i all hovedsak ligger i økonomisk sone. Dette innebærer at disse fartøyene må holde god avstand fra kysten. Rutetiltakene bidrar derfor til god oversikt over hvor trafikken går, det blir enklere å oppdage avvik fra normal seilas samt lengre tilgjengelig responstid ved en eventuell hendelse. Forurensningsrisikoen er derfor noe mindre for Norge enn for våre naboland hvor trafikken går nærmere kysten, som for eksempel i de danske stredene.

Som det fremgår av redegjørelsen, er min vurdering at vi er godt forberedt på å håndtere akutt forurensning, også verstefallshendelser som store, kystnære oljeutslipp fra tankfartøy i skyggeflåten.

På oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet arrangerte Kystverket 11. november 2025 en internasjonal øvelse om ulike problemstillinger knyttet til hendelser med skyggeflåten, herunder håndtering av akutt forurensning. Her deltok representanter fra en rekke myndigheter

nasjonalt og internasjonalt, blant annet medlemmer av Københavnavtalen og Bonnnavtalen. Øvelsen viste at vi vil kunne motta bistand fra våre internasjonale samarbeidspartnere, også ved hendelser med sanksjonerte fartøy og last knyttet til skyggeflåten. De viktige erfaringene fra denne øvelsen tar vi med oss i det videre arbeidet med skyggeflåten.

Når det gjelder søk og redning, opplyser Justis- og beredskapsdepartementet at Norge har redningshelikopterbasen i Rygge, Sola, Ørland, Florø, Bodø, Banak og Tromsø, samt på Svalbard. SAR Queen-helikoptrene er innfaset og opererer nå de seks førstnevnte. 23. januar ble det framlagt en proposisjon (Prop. 32 S (2025-2026)) om anskaffelse av to nye SAR Queen-helikoptre i forbindelse med at Forsvaret skal overta som operatør av redningshelikopterbasen i Tromsø. De nye helikoptrene har bedre rekkevidde, større fart, ny teknologi og bedre evne til å operere i dårlig vær enn SEA-KING helikoptrene de erstattet. De nye redningshelikoptrene har gitt Norge en moderne redningshelikopterkapasitet som legger til rette for høy beredskap, effektiv innsats og styrket trygghet for befolkningen, fiskeri- og sjøfart, offshorevirksomhet og ferdsel i nordområdene. Basen i Tromsø ble åpnet i 2022, og har gitt et vesentlig løft for redningshelikopterberedskapen i nord.

SPØRSMÅL NR. 1206

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Martin Virkesdal Jonsterhaug

Besvart 26. januar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hvordan forklarer finansministeren det betydelige avviket mellom regjeringens beregninger og de faktiske utslagene mange skattytere nå opplever, og mener regjeringen fortsatt at modellanslagene gir et dekkende bilde av konsekvensene av den økte formuesskattebelastningen på bolig?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 1 LS viser regjeringen til beregninger fra SSBs skattemodell LOTTE-Skatt, som anslår at kun om lag 6 pst. av skattyterne får økt formuesskatt som følge av endret boligverdsettelse, og at flertallet av disse får en økning på under 2 000 kroner, mens om lag en tredjedel får en økning på rundt 7 000 kroner i gjennomsnitt. Samtidig har

det i etterkant kommet en rekke konkrete eksempler på vanlige boligeiere som har fått økt formuesskatt i titusen-kronersklassen.

Svar:

Det vises til omtale i Prop. 1 LS (2025-2026) punkt 5.3, der det framgår at modellen som beregner formuesverdiene for bolig, er revidert fra 2026. Med dette ble anmodningsvedtak nr. 35 punkt 34 (2021–2022) om å «endre metoden for verdsetting av dyre boliger slik at verdsettingen bedre samsvarer med eiendommenes reelle markedsverdi» fulgt opp.

Den tidligere boligmodellen traff særlig dårlig for dyre boliger og billige boliger, og den reviderte modellen gir mer presise anslag. Selv om søkelyset har vært på de

dyre boligene, viser beregningene at også mange boliger får redusert beregnet verdi med den reviderte modellen. Modellen vil aldri kunne treffe markedsverdiene i alle tilfeller. Det er derfor viktig å understreke at det finnes en sikkerhetsventil: Om boligen er overvurdert med den nye beregningen, kan skattytere selv endre verdien i skattemeldingen til en lavere verdi, som dokumenteres. Boligeiere kan allerede nå endre skattekortet og legge inn den markedsverdien de mener er riktig. Det er derfor for tidlig å vite hva de endelige utslagene blir.

Finansdepartementet har nylig mottatt informasjon fra Statistisk sentralbyrå (SSB) med oppdaterte anslag på virkninger av å innføre nye og mer treffsikre formuesverdier for boliger. Inntektene anslås å øke med om lag 500 mill. kroner mer enn anslått i budsjettet. Anslagene er gjort i forbindelse med den rutinemessige oppdateringen av SSBs skattemodell, LOTTE-Skatt, på nyåret etter Stortingets budsjettbehandling. I modelloppdateringen innarbeides boligverdiene som inngår i forskuddsutskrivningen (skattekortene) for 2026, basert på den reviderte verdsettingsmodellen.

Det vises til omtale av de oppdaterte anslagene i SSBs artikkel «Ny boligverdsetting øker inntektene fra formuesskatten», publisert av SSB fredag 23. januar. SSB understreker at beregningene er usikre, blant annet fordi de ikke tar hensyn til tilfeller der skattytere kan dokumentere lavere markedsverdi enn modellens anslag.

De oppdaterte beregningene anslår at 229 400 personer, det vil si om lag 4,9 pst. av alle skattytere, får redusert formuesskatt med 2 500 kroner i gjennomsnitt.

De oppdaterte beregningene viser samtidig at 318 700 personer, det vil si om lag 6,8 pst. av alle skattytere, får økt formuesskatt. I de tidligere beregningene presentert i budsjettet ble det anslått at om lag 6 pst. av skattyterne får økt formuesskatt.

Av de som får økt formuesskatt i de oppdaterte beregningene, anslås at om lag 53 pst. får en økning på under 2 000 kroner, mens de resterende om lag 47 pst. får en gjennomsnittlig økning på om lag 9 300 kroner. I de tidligere beregningene ble det anslått at om lag 2/3 av de som får økt formuesskatt, får en økning på under 2 000 kroner, mens den resterende 1/3 får økt skatten med i gjennomsnitt 7 000 kroner.

Oppsummert anslår de oppdaterte beregningene at flere skattytere får økt formuesskatt, og at de anslåtte samlede inntektene har økt vesentlig, sammenlignet med tidligere beregninger. En har imidlertid ikke kunnet ta hensyn til at flere skattytere vil kunne velge å dokumentere en lavere verdi, som gjør at anslagene fortsatt er usikre.

Intensjonen med den reviderte modellen for boligverdier er at formuesskattegrunnlaget skal bli bedre og mer rettferdig, ikke å øke formuesskatteinntektene. I budsjettet for 2026 ble derfor bunnfradraget i formuesskatten økt. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan innretningen kan endres i lys av den nye informasjonen om virkningene av revidert verdsettingsmodell.

SPØRSMÅL NR. 1207

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 27. januar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for gjeldende retningslinjer for takstbruk hos fastleger som utfører botoxbehandling og nerveblokader mot kronisk hodepine, og vil statsråden eventuelt sørge for at det etableres en tydelig og rettferdig takstordning for fastleger som utfører slike behandlinger, slik at oppgaver som overføres fra spesialisthelsetjenesten kan utføres på bærekraftige vilkår?

BEGRUNNELSE:

Fastlegen har hovedansvar for migreneoppfølgingen i det offentlige helsevesenet, og har også de senere årene overtatt ansvaret for oppfølging av pasienter med kronisk migrene, inkludert behandling med botox og andre nerveblokader. Bakgrunnen er at nevrologiske avdelinger ikke har kapasitet. Dette skjedde etter dialog mellom helseforetakene og praksiskonsulentordningen, og det ble lovet en ordning for takst og kompensasjon.

Fastleger tok ansvar, gjennomførte opplæring på egen bekostning og har siden gitt behandling som har dokumentert effekt, sparer staten for store beløp i sykepenger og trygdeytelser, og gir pasientene mulighet til å stå i jobb.

Til tross for dette har det aldri kommet en egen takstordning, og Helfo har gitt motstridende signaler om hva som er lovlig takstbruk.

Nå er konklusjonen at botoxbehandling og GON-blokkader i allmennpraksis i praksis ikke kan takseres utover tidstakst og egenandel, noe som gjør behandlingen økonomisk uholdbar for fastlegene. Nevrologer og avtalespesialister har takster for samme behandling, mens fastleger som har tatt over oppgaven risikerer sanksjoner for å ha fulgt tidligere råd.

Svar:

Jeg har innhentet informasjon fra Helsedirektoratet for å besvare spørsmålet. Direktoratet oppgir at det ikke er egne retningslinjer for takstbruk hos fastleger som utfører botoxbehandling og nerveblokkader mot kronisk hodepine. Vanlig konsultasjonstakst og tidstakst honorerer slik behandling. Legemiddelkostnaden vil i mange tilfeller kunne være dekket av folketrygden gjennom blåresepsjonen.

tordningen. Det reduserer behovet for spesifikk tilpasning av takstsystemet for fastlegene.

For en konsultasjon mottar fastlegen:

Konsultasjonstakst: kr 194,- eventuelt 120,- i tillegg hvis legen er spesialist i allmennmedisin

Tidstillegg: kr 255,- eventuelt kr 14,- i tillegg dersom legen er spesialist i allmennmedisin. Tidstilleggstaksten kan tas dersom konsultasjonen varer utover 20 minutter og kan repeteres hvert 15. minutt.

Helfo kjenner ikke til at det har blitt gitt annen informasjon enn at behandlingsformen ikke berettiger annen bruk enn konsultasjonstakst og eventuelt tidstakst, men kan likevel ikke utelukke at det i enkelte tilfeller kan ha blitt gitt uriktig eller misvisende informasjon.

Behandling av kronisk hodepine omfatter en kombinasjon av medikamenter, livsstilsendringer, og andre tiltak tilpasset hodepinens type (migrene, spenningshodepine, etc.). Som ved andre typer kroniske sykdommer starter behandlingen ofte hos fastlegen som ev henviser til spesialist dersom det er indikasjon for dette. Fastlegen følger ofte opp pasienten etter utredning og behandling i hos spesialist. Det er ingen endringer i rutinene knyttet til dette for kroniske hodepinepasienter.

SPØRSMÅL NR. 1208

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen

Besvart 22. januar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hva den reelle arbeidsløsheten i Norge var i Q4 2025 og telle med de som ifølge Nav er helt ledige, de som er delvis ledige, de på arbeidsmarkedstiltak, samt inkluderer AKU-tallene som viser hvem som ikke har jobb og ønsker jobb, og oppgi hva ledighetstallet for Norge da blir – med og uten de som jobber ufrivillig deltid?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet er interessert i å vite hvor stor arbeidsreserven reelt sett er i Norge ved å få kartlagt hvor mange som er uten jobb og ønsker seg jobb. I disse dager med økende utenforskap, er det viktigere enn noensinne å op-

erere med godt tall- og faktagrunnlag for å finne de beste løsningene for samfunnet.

Vi ønsker svaret satt opp i en tabell, med kategorier for alder per tiår og kjønn.

Svar:

I Norge har vi to offisielle statistikker for arbeidsledighet. Navs tall for registrert ledighet viser hvor mange som aktivt melder seg som arbeidssøker hos Nav. Det skilles mellom helt ledige, delvis ledige, arbeidssøkere på tiltak og andre arbeidssøkere. Statistisk sentralbyrås (SSB) ledighetstall fra arbeidskraftsundersøkelsen (AKU) er basert på svar fra intervjuer med et utvalg av hele befolkningen.

Begge kildene gir nyttig informasjon om ledigheten, men har litt ulike formål. Navs arbeidsledighetsstatistik-

tikk skal vise hvor mange som søker jobb via Nav, og er fulltelling av alle personer som benytter seg av og oppfyller kravene til å være registrert hos Nav. Arbeidsledighetsstatistikken til SSB viser arbeidsledighet slik den er definert internasjonalt og er sammenliknbar med AKU-tall fra andre land. AKU gir det mest dekkende bildet av den totale arbeidsledigheten, særlig fordi AKU også fanger opp arbeidsledige som søker arbeid uten å registrere seg hos NAV. Det gjelder i stor grad personer uten krav til dagpenger etter folketrygden, men som reelt sett er arbeidsledige. Dette kan være studenter, unge, innvandrere og personer som tidligere har stått utenfor arbeidslivet. Både Nav og SSB har lenker til artikler som forklarer statistikkene og sammenhengen mellom dem i mer detalj.

Nav-tallene er ingen delmengde av AKU-tallene, og det gir ikke mening å legge sammen ledighetstallene slik det bes om. Statistikkene bygger på ulike metoder, datakilder og definisjoner, og fanger derfor opp ulike grupper arbeidsledige. Ifølge SSB var bare én av seks av de arbeidsledige i 2024 både registrert som helt ledig hos Nav og som ledig i AKU. En sammenslåing av tallene vil både gi dobbelttelling av enkelte personer og blande sammen individer som er klassifisert som ledige ut fra ulike kriterier. Resultatet blir vanskelig å tolke, og vil ikke gi et mer presist og bedre bilde av den reelle arbeidsledigheten.

Tabellen nedenfor gir tall for ledighet fra Nav og SSB i 3. kvartal 2025, som er de siste tilgjengelige tallene.

Tabell: Antall personer registrert helt ledig, delvis ledig, på arbeidsmarkedstiltak hos Nav (15 år eller eldre) og antall ledige og ufrivillig deltidsansatt i AKU (15-74 år). 3. kvartal 2025. Ikke-sesongjustert

	Registrert helt ledige ¹	Registrert delvis ledige ¹	Deltakere på arbeidsmarkedstiltak ^{1, 2}	AKU-ledige	Undersysselsatt ¹
3. kvartal	63 883	20 320	75 878	141 000	106 000

Tabellnote:

¹ Tall for 3. kvartal fra Nav er et gjennomsnitt av månedstall for juli, august og september.

² Arbeidssøkere på tiltak, Personer med nedsatt arbeidsevne på tiltak og andre på tiltak.

³ Undersysselsatte, tidligere kalt ufrivillig deltid hos SSB, er personer som ønsker å jobbe mer, som har forsøkt å få lengre arbeidstid og som kan starte med økt arbeidstid innen en måned.

SPØRSMÅL NR. 1209

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 26. januar 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at norske myndigheters kontroll og faglige aktsomhet ikke utvikler seg til en overreaksjon som hindrer barn som er frigitt for adopsjon fra å få en familie, og hvordan vil statsråden sørge for at saksbehandlingen balanserer nødvendig risikohåndtering med et forholdsmessig og riktig vurderingsgrunnlag?

BEGRUNNELSE:

Norske myndigheter har de siste årene tatt viktige grep for å sikre at internasjonale adopsjoner skjer på en trygg og forsvarlig måte, noe som er både nødvendig og positivt etter alvorlige funn i enkelte land. Samtidig rapporterer

flere familier som er tildelt barn om svært lang saksbehandlingstid (en av disse familiene kan vi lese om på NRK.no, 17. januar), mangelfulle begrunnelser og avslag som tilsynelatende bygger på feil faktagrunnlag. Det skaper en bekymring for at norske myndigheter nå praktiserer regelverket på en måte som i praksis stopper adopsjoner også i saker der det ikke foreligger slike alvorlige risikofaktorer.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at det er krevende for adoptivsøkere å stå i langvarige adopsjonsprosesser, og at det er vondt å få beskjed om at et tildelingsforslag ikke blir godkjent. Som statsråd kan jeg likevel ikke kommentere

enkeltsaker på adopsjonsfeltet, eller årsakene til at konkrete adopsjoner ikke kan gjennomføres. Departementet styrer Bufdir overordnet og setter føringer for Bufdirs arbeid på feltet gjennom Prop. 1 S og tildelingsbrev med tilhørende instruks, samt ved bestillinger til direktoratet.

Bufdir skal sørge for god informasjon og forutsigbarhet for de involverte på feltet, og at adopsjonsprosessene er trygge, forsvarlige og ivaretakende.

Som adopsjonsmyndighet i Norge har Bufdir ansvar for at praksis ved internasjonale adopsjoner følger norsk lovgivning, FNs barnekonvensjon og Haagkonvensjonen av 1993 om vern av barn og samarbeid ved internasjonale adopsjoner.

I 2025 overtok Bufdir ansvaret for å foreta en grundig kontroll av dokumentasjonen i samtlige adopsjonsaker der et barn foreslås tildelt til norske adoptivsøkere. Dette ble gjort for å redusere den generelle risikoen som foreligger på utenlandsadopsjonsfeltet, og sikre at rettssikkerheten ivaretas. Før dette ble kontrollen gjort av adopsjonsorganisasjonene, mens Bufdir kun gikk inn i saker som gjaldt barn med særskilte behov.

Bufdir har strammet inn kravene til dokumentasjon i adopsjonssaker og skjerpet kontrollen på feltet, se blant annet omtale i Prop. 1 S (2024–2025) s. 63. Hver enkelt adopsjonssak må vurderes konkret, og det er vik-

tig at nødvendig dokumentasjon foreligger i den enkelte sak. Adopsjon er et inngripende tiltak, og grundige vurderinger er sentralt for å ivareta rettssikkerheten til både barna og deres biologiske familier.

I 2025 har direktoratet vurdert at rettssikkerheten til barna og deres biologiske familier ikke er ivaretatt i tilstrekkelig grad i flere saker som gjelder tildelingsforslag fra Colombia. Bufdir har da stilt spørsmål til colombianske myndigheter for å innhente ytterligere informasjon. Direktoratet vurderer hvilke opplysninger det er behov for å etterspørre, og om opplysningene samlet sett gir grunnlag for å godkjenne tildelingsforslagene. Denne informasjonsinnhentingen kan medføre lengre saksbehandlingstid, men er nødvendig for å få sakene tilstrekkelig opplyst. I vurderingene ser Bufdir hen til sakens helhet, herunder hensynet til barnets beste. Enkelte mangler kan bli vurdert som for alvorlige til at det anses forsvarlig å gå videre med tildelingsforslaget.

Grundig kontroll underveis i en adopsjonsprosess er avgjørende for å motvirke mulige ulovligheter og uetisk praksis, og det ligger til Bufdirs rolle som sentralmyndighet for Haagkonvensjonen 1993 å treffe alle nødvendige tiltak for å hindre praksis som er i strid med konvensjonens formål.

SPØRSMÅL NR. 1210

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 27. januar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ansatte mangler pauserom og vaktrom ved flere sykehus. Helseministeren holdt årets helsetale på Drammen sykehus, der han sa at «Når sykehus bygges og oppgraderes må medarbeidernes behov ivaretas, for eksempel gjennom å ha pauserom, garderobes og arbeids- og vaktrom». I samme bygg mangler ansatte pauserom. Jordmødre sier at det fører bl.a. til mangel på rom til debrif for å håndtere den emosjonelle belastninga (NRK 16. jan.).

Hva gjør helseministeren for at talen ikke bare blir gode intensjoner, men fører til faktiske forbedringer?

BEGRUNNELSE:

Rødts forslag om å sikre arealer til ansatte som pauserom, garderobes i kort avstand til avdelingene og arbeids- og

rapportrom til de ansatte når offentlige sykehus bygges eller renoveres, har blitt stemt ned av partier som Høyre, FRP og AP tidligere. Derfor var det positivt å høre helseministeren nevne viktigheten av det i helsetalen, men hvis taler skal være mer verdt enn papiret de er skrevet på, må de ikke forbli gode intensjoner. Det er endring som sykehusansatte trenger å se i sin hverdag, ikke bare høre om i taler. I dag er det problem ved flere sengeposter og sykehus at ansatte ikke har tilgang til arealene som trengs for godt arbeidsmiljø. Godt arbeidsmiljø og et godt tilbud til pasientene henger sammen, og det har stor betydning hvis vi skal beholde helsepersonell.

Alle sykehus som er bygget siden innføringen av helseforetaksmodellen er for små. Agenda Kaupang har gjennomgått sykehusene som er bygget etter helseforetaksreformen i 2002, på oppdrag fra Akademikerne. Rap-

porten viser at de gjennomgående bygges for små. I rapporten kommer det fram at «I flere tilfeller har det skjedd vesentlige endringer i areal og funksjoner underveis i prosjektperioden, med konsekvenser for helsetjenestene, produktiviteten og de ansattes arbeidsmiljø». Videre viser rapporten til at flere nyere sykehusbygg har eksempler på at arealer til de ansatte kuttes. Dette gjelder blant annet kontorer, hvilerom, pauserom, garderober og kantinear- ealer (omtalt i kapittel 3.1). Denne rapporten har vi vist til gjennom Rødts forslag for bedre arbeidsvilkår på sykehusene først i 2024 også i 2025. I mellomtiden har Drammen sykehus blitt ferdigstilt, og resultatet er dessverre det samme som vi har advart om tidligere.

Svar:

I Helsetalen for 2026 presenterte jeg regjeringens målbilde for Helse-Norge frem mot 2030. I dette arbeidet er fagfolkene vår viktigste ressurs. Ansattes tilbakemeldinger om arbeidsmiljø er en av grunnene til at vi nå tar initiativ til et medarbeiderløft. Som representanten viser til så sa jeg i Helsetalen at «når sykehus bygges og oppgraderes må medarbeidernes behov ivaretas, for eksempel gjennom å ha pauserom, garderober og arbeids- og vaktrom».

I oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene har jeg satt klare krav til ivaretagelse av medarbeideres behov gjennom utbyggingsprosjekter, slik som nettopp pauserom, garderober og arbeids- og vaktrom. Dette vil bli fulgt opp gjennom vår formelle eierdialog med de regionale helseforetakene.

SPØRSMÅL NR. 1211

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Helene Røsholt

Besvart 27. januar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan sikrer regjeringen at den beredskapsmessige betydningen av sivile lufthavner som Notodden og Geiteryggen blir tilstrekkelig vurdert mtp. totalberedskap og totalforsvar før statlige eller kommunale beslutninger fører til endringer for kritisk infrastruktur?

BEGRUNNELSE:

Norsk totalberedskap og totalforsvar forutsetter en helhetlig tilnærming til sivil og militær infrastruktur, transportårer, luftfart, helseberedskap og samvirke mellom offentlige og private aktører i fred, krise og krig. I lys av den skjerpede sikkerhetspolitiske situasjonen og økt oppmerksomhet fra NATO på sivile kapasiteters betydning, er det avgjørende at eksisterende beredskapsressurser vurderes og ivaretas på en langsiktig og koordinert måte.

I flere regioner i landet finnes det sivile lufthavner utenfor Avinor-systemet som i dag fyller viktige funksjoner innen beredskap, søk- og redning, helse, politi, Forsvaret og annen samfunnskritisk virksomhet. Eksempler på dette er lufthavner som Notodden og Geiteryggen i Telemark, som inngår i regionale beredskapsstrukturer og samvirke med øvrige nødetater, samtidig som de ligger

strategisk til i forhold til viktige transportårer, industri og helseinstitusjoner med akuttfunksjoner.

Samtidig ser vi at slike lufthavner i økende grad kan komme under press, enten gjennom økonomiske rammevilkår, arealbrukskonflikter eller utbyggingstiltak i nærområdene. I noen tilfeller er det også statlige aktører som bidrar til tiltak som kan svekke eller i praksis true funksjonen til kritisk infrastruktur. Dette reiser prinsipielle spørsmål om hvordan staten som helhet ivaretar sitt ansvar for beredskap, og hvordan hensynet til totalforsvaret veies mot andre samfunns mål.

Det er bred politisk enighet om å styrke både sivil og militær beredskap. Da er det avgjørende at eksisterende ressurser ikke bygges ned eller svekkes gjennom manglende helhetlig vurdering.

Svar:

Innledningsvis viser jeg til at Stortinget på 90-tallet foretok en vurdering av hvilke regionale lufthavner som er så viktige at det er nødvendig for staten å engasjere seg i driften av dem. Resultatet av Stortingets vurdering ble at staten overtok ansvaret for en rekke regionale lufthavner. Dette ble gjort for å sikre tilfredsstillende flyrutetilbud i regionene.

Det statlige lufthavnnettverket, som eies og drives av Avinor, omfatter i dag 43 lufthavner geografisk spredt i hele landet. I tillegg til dette opererer Forsvaret noen egne lufthavner. Samfunnssikkerhets- og beredskapshensynene knyttet til lufthavninfrastrukturen ivaretas dermed i hovedsak av det statlige lufthavnnettverket.

Samferdselsdepartementet foretar i samråd med andre relevante departementer og myndigheter løpende vurderinger av samfunnets behov for kritisk infrastruktur, herunder også lufthavner.

SPØRSMÅL NR. 1212

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Stian Storbukås

Besvart 26. januar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Mener statsråden at statsforvalteren i Agders erklæring om å gjøre omfattende etterkontroll av lokalpolitiske vedtak er god ressursbruk, og fremstår som godt begrunnet?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Agder har varslet gjennomgang av hundrevis av lokalpolitiske vedtak knyttet til dispensasjon i strandsonen, og viser til at Sivilombudsmannen har åpnet opp for at dette kan gjøres to og et halvt år tilbake i tid.

Statsforvalter Lund sier i FVN 14. januar at det skal brukes store ressurser på et arbeid som statsforvalteren «... har ikke hatt ressurser til å være aktpågivende nok i den første runden.»

Med andre ord: Man skal nå etter tillatelser er gitt bruke store ressurser på en jobb man ikke har gjort i utgangspunktet.

Samtidig sier Lund i media:

«Jeg forutsetter jo at de aller, aller fleste vedtakene kommunene har truffet er lovlige. Vi skal ikke tro at det er så fryktelig mye vi kommer til å finne».

Lokale ordførere har på tvers av partilinjer advart om at dette er skadelig for samarbeidsklimaet, og kan også oppfattes som mistillit.

Saksbehandlingen hos statsforvalteren i Agder er allerede ni måneder. Justis- og kommunedirektøren hos nevnte statsforvalter sier i FVN klart og tydelig at gjennomgangen vil bety «økt belastning på allerede pressede ressurser hos Statsforvalteren».

For denne representanten er det vanskelig å se at statsforvalteren har noe som kan minne om en god begrunnelse:

- Utgangspunktet er én enkeltsak.
- Det skal brukes store ressurser på hundrevis av saker.
- Statsforvalteren uttaler selv at de ikke forventer å finne «fryktelig mye».
- Statsforvalteren har allerede saksbehandlingstid på ni måneder.

Svar:

Statsforvalteren i Agder har best forutsetning for å vurdere hvilket ressursbehov en gjennomgang av dispensasjoner i strandsonen innebærer, og hvilke konsekvenser det kan få for saksbehandlingstiden. Statsforvalterne må foreta løpende og helhetlige prioriteringer for å sikre at de ulike oppgavene de forvalter håndteres på en god måte. Saker i strandsonen er av nasjonal og regional interesse, og statsforvalterne har et særskilt ansvar for å påse at føringene i de statlige planretningslinjene følges opp.

Slik jeg forstår det, har erfaringene fra saken i Farsund ført til at Statsforvalteren i Agder ser behov for å justere interne rutiner og prioriteringer. Videre ønsker Statsforvalteren, for å verne strandsonen, å gjennomgå noen saker som er ferdig behandlet. Dette er vurderinger Statsforvalteren selvsagt står fritt til å gjøre.

SPØRSMÅL NR. 1213

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 26. januar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan finansministeren klargjøre hvordan mva fritaket for digitale aviser skal praktiseres, herunder hvordan totalproduktet skal avgrenses og hvilke målemetoder som skal ligge til grunn, slik at bransjen sikres forutsigbarhet og likebehandling?

BEGRUNNELSE:

Det er i dag uklarhet i mediebransjen om hvordan mva regelverket for digitale aviser skal forstås, særlig når det gjelder hva som inngår i det digitale totalproduktet og hvordan mengden nyhets- og aktualitets innhold skal måles. Denne uklarheten skaper usikkerhet for redaktørstyrte medier og kan begrense utviklingen av moderne digitale nyhetsprodukter. Forutsigbare rammevilkår er avgjørende for medienes mulighet til å utvikle nye digitale produkter og sikre tilgang til redaktørstyrt journalistikk. Klare avgrensninger og tydelige målemetoder vil bidra til at regelverket praktiseres likt, og at bransjen kan planlegge og investere uten risiko for ulike tolkninger.

Svar:

Innledningsvis gjør jeg oppmerksom på at Mediebedriftenes Landsforening (MBL) ved e-post 15. januar i år, har anmodet om Finansdepartementets bekreftelse på at «åpent nyhets- og aktualitetsinnhold skal regnes som en del av totalproduktet», og videre om departementets vurdering av metode for «å måle mengden, både mht. innholdskravet «i hovedsak» og formatkravet «overveiende andel»».

På bakgrunn av formuleringen av spørsmålet og innholdet i henvendelsen fra MBL, samt sammenfall i tid, legger jeg til grunn at temaet for det skriftlige spørsmålet og henvendelsen er sammenfallende.

Jeg legger videre til grunn at uklarheten på området har sin bakgrunn i en sak til behandling i Skatteetaten som har vært fremme i media. Schibsted Media AS¹ og Vend Marketplaces ASA (Vend)² meddelte 23. oktober i fjor at Vend «har mottatt varsel fra Skatteetaten om potensiell ileggelse av merverdiavgift på omsetning av VG+ for perioden 2020 til 2024». Vend er tidligere eier av Schibsted Medias medievirksomhet.

Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kan gå inn i konkrete saker som er til behandling i Skatteetaten. Når det gjelder de to problemstillinger som reises, kan jeg imidlertid knytte enkelte kommentarer til hva som tidligere er uttalt om problemstillingene som tas opp.

Til spørsmålet om avklaring av omfanget av totalproduktet, er dette i henvendelsen fra MBL formulert som et spørsmål om gratis tilgjengelige nyheter og aktualitetsstoff skal regnes med når man vurderer om det betalte innholdet oppfyller kravet i merverdiavgiftsforskriften om at fritaket bare omfatter publikasjoner som inneholder i hovedsak nyheter og aktualitetsstoff. Da forslaget om å utvide fritaket for papiraviser til å omfatte elektroniske nyhetstjenester, herunder elektroniske aviser ble fremmet, uttalte departementet følgende om temaet i Prop 1 LS (2015-2016) punkt 8.3.3:

«Det er en forutsetning for merverdiavgiftsplikt at det foreligger en omsetning, dvs. levering av varer eller tjenester mot konkret vederlag. Fritaket vil dermed kun omfatte nyheter og aktualitetsstoff som omsettes mot brukerbetaling. Dersom selger tilbyr nyhets- og aktualitetsstoff både gratis og mot betaling, må disse anses som separate ytelser.»

I hørings sak om utvidelse av avisfritaket til å omfatte dybdejournalistikk, ble teamet aktualisert på bakgrunn av spørsmål fra flere høringsinstanser. I Prop. 1 LS (2019-2020) kapittel 11.5 s. 46 flg. ble spørsmålene fra høringsinstansene svart ut på følgende måte:

«Departementet viser til at det berre er plikt til å berekne merverdiavgift av omsetjing av varer og tenester, og ikkje av varer og tenester som det ikkje vert teke betaling for. Og det er publikasjonen som omsettast som skal vurderast opp mot vilkåra for fritak. I det nemnte tilfellet frå Fagpressa vil dette innebære at rolla som bidragsytar i samfunnsdebatten på andre måtar enn gjennom publikasjonen til «pluss-abonnentar» ikkje vil ha aktualitet ved vurdering av om omsetjinga til «pluss-abonnentar» er fritaken.

(...)

Departementet meiner at det er den enkelte publikasjonen som omsettast mot brukarbetaling som skal vurderast opp mot vilkåra for fritaket. Har same medium fleire ulike publikasjonar er det innhaldet og andre forhold knytt til den enkelte publikasjonen som omsetjas mot brukarbetaling, som må oppfylle vilkåra for fritak.»

1 [Pressemelding 23. oktober 2025 fra Schibsted Media AS](#)

2 [Pressemelding 23. oktober 2025 fra Vend Marketplaces ASA](#)

Jeg mener at uttalelsene om at det er den enkelte publikasjon som omsettes mot brukerbetaling som skal vurderes opp mot fritaket, klargjør hvordan «totalproduktet skal avgrenses». Denne forståelsen av avisfritaket er i tråd med prinsippet i merverdiavgiftsloven om at omsetning i lovens forstand bare omfatter tilfeller hvor det ytes et vederlag, jf. merverdiavgiftsloven §§ 3-1 første ledd og 1-3 første ledd bokstav a.

Til spørsmål om hvilke målemetoder som skal ligge til grunn, viser departementet til at vilkåret om at avisfritaket bare omfatter aviser som i hovedsak inneholder nyheter og aktualitetsstoff i dag følger av merverdiavgiftsforskriften § 6-1-1 som har utfyllende regler om fritaket for aviser. Forskriftsfesting av vilkåret skjedde i forbindelse med innførsel av merverdiavgiftsfritaket for elektroniske nyhetstjenester i 2016, men var ment å forskriftsfeste de vesentlige ulovfestede vilkårene som gjaldt for fritaket for aviser på papir.

Bruk av begrepet «i hovedsak» åpner for at det må utøves skjønn ved anvendelse av bestemmelsen. Ved høringen av forslag til bestemmelsen ga Skattedirektoratet uttrykk for noen utgangspunkter for utøvelsen av dette skjønn, jf. Skattedirektoratets høringsnotat 21. desem-

ber 2015³. Senere er dette fulgt opp ved retningslinjer i Skattedirektoratets fellesskriv 26. februar 2016 til skattekontorene⁴. Generelt er utgangspunktet på merverdiavgiftsområdet at bruk av begrepet «i hovedsak» innebærer en avgrensning til 80 pst. Retningslinjene på dette området gir ikke uttrykk for en slik absolutt avgrensning, men det vil likevel være naturlig å ha dette som utgangspunkt for en konkret vurdering i henhold til retningslinjene i Skatteetatens fellesskriv. Dette er også lagt til grunn av Borgarting lagmannsrett 22. januar 2026⁵ i en ikke rettskraftig dom om det tilsvarende vilkåret for elektroniske nyhetstjenester.

Ut over dette nøyer jeg meg med å slå fast at utøvelsen av dette skjønn kan være krevende, og at det må gjøres en samlet vurdering der en rekke momenter må vurderes konkret. Det er en generell utfordring med avvikende satser, fritak og unntak at grensene kan være krevende å fastslå. Skatteetaten vil kunne veilede de avgiftspliktige, og det vil være anledning for de avgiftspliktige til å be om en bindende forhåndsuttalelse etter skatteforvaltningsloven for å avklare de avgiftsmessige virkningene av en konkret planlagt disposisjon før den igangsettes.

SPØRSMÅL NR. 1214

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 26. januar 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvilke oppgaver er det eksterne konsulenter utfører for det offentlige, og hvordan fordeler kostnadene seg mellom oppgavene?

BEGRUNNELSE:

Siden 2022 har alle offentlige virksomheter fått instruks om å kutte i konsulentbruken. For å kunne vurdere muligheten av å kutte i bruken av eksterne konsulenter, er det viktig å vite hvilke oppgaver konsulentene utfører og hvor store utgifter som knytter seg til de respektive oppgavene.

Spørsmålsstilleren ber derfor om en oversikt over oppgavene som eksterne konsulenter utfører for det of-

fentlige, og hvor store utgifter som er knyttet til hver oppgave.

Svar:

Innledningsvis vil jeg for ordens skyld minne om at fellesføringen om å redusere konsulentbruken der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse, gjelder for statlige virksomheter.

I DFØ-notat 2024:1 om statlige virksomheters bruk av konsulenter i 2023 har DFØ gjennomgått statlige virksomheters oppfølging av fellesføringen H-1/2023 om statlig konsulentbruk. Kartleggingen omfattet 146 årsrapporter og hadde som formål å vurdere hva som var de

³ [Skattedirektoratets høringsnotat 21. desember 2015](#)

⁴ [Skattedirektoratets fellesskriv 26. februar 2016 til skattekontorene](#)

⁵ Borgarting lagmannsrett dom 22. januar 2026 (24-200526ASD-BORG/01)

viktigste årsakene til at virksomhetene kjøper konsulent-tjenester.

Ifølge notatet er det særlig behovet for IKT-kom-petanse som trekkes frem. Både IKT-utvikling, IKT-drift og IKT-sikkerhet vektlegges i årsrapportene. Flere virksom-heter beskriver også andre kompetansebehov som årsak til konsulentbistand. Dette inkluderer organisasjonsut-vikling (ofte tilknyttet digitalisering), flytting, rekrutter-ing, juridiske vurderinger (arbeidsrettslig eller knyttet til den enkelte virksomhets kjerneoppgaver), samt utred-nings- og analysekompetanse (generell og/eller faglig spisskompetanse). Herunder har enkelte også behov for uavhengige vurderinger.

Statlige virksomheter skal føre utgifter etter stand-ard kontoplan. Standard kontoplan opererer med fire kontoer som kun skal gjelde utgifter virksomhetene har til konsulenter. Kartleggingen tok utgangspunkt i de fire kontoene for utgifter til konsulenter. Kontoene er på et overordnet nivå og fungerer slik ikke som en detaljert oversikt over oppgaver med tilhørende utgifter. Samtidig angir kontoene noen hovedkategorier av oppgaver og vi-dere hvor mye som er utgiftsført på disse kontoene. De fire artskontoene er 670-673:

Tabellen under viser tallene for 2024.

670 Konsulentttjenester innen økonomi, revisjon og juss	550 millioner kroner
671 Konsulentttjenester til utvikling av programvare, IKT-løsninger mv.	5 446 millioner kroner
672 Konsulentttjenester til organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning mv.	590 millioner kroner
673 Andre konsulentttjenester	6 400 millioner kroner

Tallene for konsulentutgifter må generelt tolkes varsomt. Dels på grunn av mulighet for feilføring, men også fordi det er mulig å føre konsulentutgifter på enkelte andre kontoer.

For virksomheter som fører regnskap etter de stat-lige regnskapsstandardene (SRS), kan andre kontoer også benyttes.

SPØRSMÅL NR. 1215

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson
Besvart 3. februar 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvordan har statens utgifter til eksterne konsulenter ut-viklet seg i perioden 2015-2025, og hvordan fordeler kost-nadene seg mellom departementsområder?

BEGRUNNELSE:

Siden 2022 har alle offentlige virksomheter fått instruks om å kutte i konsulentbruken.

Som det framgår av svar på spørsmål 880 fra uten-riks- og forsvarskomiteen/FrPs fraksjon av 12.01.2026, har konsulentbruken likevel økt i enkelte etater. I 2024 beløp

statens utgifter til eksterne konsulentttjenester seg til 12,7 milliarder kroner.

For å kunne vurdere hvor godt regjeringen har lyktes i målet om å redusere bruken av eksterne konsu-lenter, trenger vi informasjon om utviklingen over tid. Spørsmålsstilleren ber derfor om en oversikt over utvik-lingen i utgiftene til eksterne konsulenter mellom 2015 og 2025, fordelt mellom departementsområder.

Svar:

Fellesføringen om å redusere konsulentbruken der det lig-ger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse,

gjelder for statsforvaltningen. Stortinget med underliggende organ, Sametinget og Domstolene er ikke underlagt denne fellesføringen og inngår følgelig ikke i beregningsgrunnlaget. Denne avgrensningen gjør at totale konsulentutgifter i statsforvaltningen vil være noe lavere enn totale utgifter vist i statsregnskapet.

Statlige virksomheter skal etter endring av standard kontoplan i 2019 bokføre sine utgifter til konsulent tjenester på kontoene 670-673. De fire aktuelle kontoene er:

670 Konsulent tjenester innen økonomi, revisjon og juss

671 Konsulent tjenester til utvikling av programvare, IKT-løsninger mv.

672 Konsulent tjenester til organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning mv.

673 Andre konsulent tjenester

Tallene for konsulentutgifter må generelt tolkes varsomt. Dels på grunn av mulighet for feilføring, men også fordi det er mulig å føre konsulentutgifter på enkelte andre kontoer enn 670-673. Disse kontoene vil ikke utelukkende omfatte konsulent tjenester.

Under presenteres tall for 670-673. Vi har ikke sammenlignbare tall for disse kontoene før 2019, og tallene for 2025 vil ikke foreligge før mot slutten av april i år.

Konsulentutgifter 2024- priser mill. kroner	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	1 028,5	1 118,0	1 269,9	1 389,4	1 315,9	1 327,4
Barne- og familiedepartementet	146,1	156,3	174,8	198,7	176,1	56,9
Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	-	-	-	-	-	503,0
Energidepartementet	281,8	273,2	277,3	270,4	362,9	418,9
Forsvarsdepartementet	1 941,3	1 569,5	1 562,3	1 770,2	1 974,2	2 501,3
Finansdepartementet	1 172,8	1 475,8	1 323,4	1 268,2	1 440,9	820,9
Helse- og omsorgsdepartementet	995,7	1 156,0	1 417,8	846,5	668,7	567,6
Justis- og beredskapsdepartementet	1 026,0	1 059,7	890,8	1 003,8	1 124,9	955,4
Kommunal- og distriktsdepartementet	486,1	618,8	680,9	605,2	670,0	340,7
Kunnskapsdepartementet	1 425,8	1 600,4	1 775,9	1 703,5	1 327,4	1 149,9
Klima- og miljødepartementet	330,2	327,9	304,0	351,6	404,4	362,6
Kultur- og likestillingsdepartementet	143,0	140,4	176,9	150,6	115,7	114,8
Landbruks- og matdepartementet	189,5	160,6	143,3	132,5	146,5	133,0
Nærings- og fiskeridepartementet	346,6	334,3	535,5	521,7	627,4	694,7
Samferdselsdepartementet	3 011,5	3 135,0	3 255,3	3 241,4	2 797,0	2 414,9
Statsministerens kontor	2,4	1,8	2,9	4,1	3,1	4,2
Utenriksdepartementet	232,1	218,5	201,7	247,6	197,8	185,5
Totalt	12 759,4	13 346,3	13 992,8	13 705,3	13 352,7	12 551,7

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet ble opprettet 1.1.2024 som en konsekvens av delingen av Kommunal- og distriktsdepartementet.

Tallene er i millioner kroner og regnet etter 2024-priser. Som deflator er benyttet SSB-tall for KPI tjenester hvor arbeidskraft dominerer.

Tabellen viser at de reelle utgiftene til konsulentkjøp steg fra 12,8 mrd. kroner i 2019 til 14,0 mrd. kroner i 2021 (9,7 pst.). Under denne regjeringen har utgiftene falt fra 14,0 mrd. kroner i 2021 til 12,6 mrd. kroner i 2024 (10,3 pst.)

SPØRSMÅL NR. 1216

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse

Besvart 26. januar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre at alle kvinner får nødvendig oppfølging i barselperioden, og vil han vurdere tiltak som bedre informasjon, styrking av jordmortjenesten og en nasjonal ordning for automatisk innkalling til seksuverskontroll?

BEGRUNNELSE:

En ny NTNU-studie viser at én av fire kvinner ikke møter til seksuvers barselkontroll. Studien viser også at kvinner med kroniske sykdommer og høyrisikosvangerskap ikke møter oftere enn andre, til tross for at de har økt risiko for komplikasjoner. Jordmorforbundet peker på at mangel på informasjon, ulik praksis i kommunene og fraværet av en nasjonal innkallingsordning utgjør et systemproblem i barselomsorgen. Jeg er kjent med at Helsedirektoratets reviderte barselretningslinjer nå er på høring, og at de foreslår enkelte forbedringer innen informasjon. Samtidig viser studien at problemene er mer omfattende enn informasjonsmangel, og at dagens modell fortsatt ikke sikrer at alle kvinner får nødvendig oppfølging i en sårbar periode. Barselkontrollen er sentral for å ivareta kvinners fysiske og psykiske helse etter fødsel, og for å fange opp smerter, underlivsskader, ammeutfordringer og psykiske plager. Vi har også tidligere sett tall på at barselomsorgen er den delen av føde- og barselomsorgen kvinner er minst fornøyd med. Bedre og mer forutsigbar oppfølging etter fødsel er nødvendig for å sikre både helse, trygghet og forebygging av senere komplikasjoner.

Svar:

Kvinner skal være trygge på at de får god og sammenhengende omsorg og oppfølging gjennom hele svanger-

skaps-, fødsels- og barselstiden. De tusen første dagene, fra svangerskapets start til barnet er to år, er svært viktige for familien og barnet. Norge har en av verdens tryggeste svangerskaps-, fødsels og barselomsorg, men det er rom for forbedringer, noe de siste undersøkelsene som er gjennomført viser. Undersøkelsene gir oss viktig retning for prioriteringer fremover, særlig fordi de er basert på brukernes egne erfaringer.

Regjeringen har presentert en ti-punktsplan for en bedre svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg. Flere tiltak er allerede gjennomført, og FHI og Helsedirektoratet er gitt oppdrag for å følge opp tiltak i planen. Denne regjeringen har også styrket fastlegeordningen betydelig. Gjennom det nye tilskuddet «program for forebygging for barn og unge» er det avsatt om lag 520 mill. kroner til tiltak som også omfatter helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Det er også etablert et eget kompetansemiljø ved FHI for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Videre er det nettopp startet et eget Prosjekt X om en mer sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg med utgangspunkt i Oslo, i tillegg til at rekrutterings- og samhandlingstilskuddet er tildelt prosjekter som har bedre forløp som sitt mål. Målet til regjeringen er at gode prosjekter og utprøvinger skal spres og breddes nasjonalt.

Helsedirektoratet har sendt på høring utkast til revidert retningslinje for barselomsorgen. I utkastet er det et eget kapittel om barselkvinnens helse. Retningslinjen anbefaler kontroll hos fastlege eller jordmor 4-6 uker etter fødsel. Ut ifra behov og ønsker velger den enkelte kvinne om hun vil gå til kontroll hos jordmor eller fastlege. For å ivareta den enkelte kvinnes valgfrihet og for å ta hensyn til individuelle behov, må tidspunktet for kontroll kunne tilpasses. Jeg vil vurdere hvordan en påminnelse om å bestille time kan kobles til det nye digitale helsekortet for gravide. I den nye løsningen er det lagt opp til en mer

moderne og persontilpasset dialog mellom tjenesten og barselkvinnen. Dette arbeidet er under utvikling og innføring pågår. Tilpasning til brukernes behov ligger iboende i utviklingen.

Det er viktig at kvinnen får informasjon om viktigheten av en slik kontroll. I utkast til retningslinje for barselomsorgen inngår derfor anbefaling om at barselkvinnen bør få informasjon om etterkontrollen, og hva konsultasjonen kan inneholde. Det er en faglig anbefaling om at informasjon om etterkontroll bør gis både i svangerskapet, og gjentatt før hjemreise fra barsel og på hjemmebesøk av jordmor. På helsenorge.no er det også en egen side om kvinnehelse og svangerskap, graviditet og barseltid, hvor nybakte mødre kan finne kvalitetssikret informasjon om ev. plager etter fødsel og hvor de kan få hjelp ([Gravid - Helsenorge](https://helsenorge.no)).

Jeg viser også til mitt svar på spørsmål nr. 1217 til skriftlig besvarelse.

SPØRSMÅL NR. 1217

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 26. januar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ein av fire barselkvinnar droppar barselkontroll.

Vil statsråden sikre betre og tydeleg informasjon og automatisk innkalling av kvinner til frivillig barselkontroll 6 veker etter fødsel, og at fastlege- og jordmortenesta har nok ressursar til å gjennomføre slik kontroll?

GRUNNGJEVING:

VG har 19. januar omtalt ein NTNU studie som viser at ein av fire kvinner droppar barselkontroll. Dette er høgare andel enn i Sverige og England. Kontrollen er der for å støtte mor og følge opp helsa hennar, fremme amming og bidra til at mor, barn og familie har det bra. Artikkelen oppgir fire hovudårsaker til at kvinner ikkje går til kontroll: dei mangla fastlege, dei følge at det ikkje var nødvendig med barselkontroll, dei var misfornøgd med tidlegare besøk eller dei visste ikkje om tilbodet. Ein tredel av kvinnene visste ikkje at kontrollen var gratis.

Det er urovekkande at så mange kvinner ikkje går til barselkontroll. Dette er ein sentral del av det førebyggjande arbeidet for å sikre god kvinnehelse, og kan også vere viktig for å oppdage fødselsdepresjon hos barselkvinner. Det er også viktig for å sjå til at barnet og familien har det bra. Det synes som om at det ikkje blir informert godt nok om tilbodet og difor burde også automatisk innkalling bli vurdert.

Svar:

Kvinner skal være trygge på at de får god og sammenhengende omsorg og oppfølging gjennom hele svanger-

skaps-, fødsels- og barselstiden. De tusen første dagene, fra svangerskapets start til barnet er to år, er svært viktige for familien og barnet. Norge har en av verdens tryggeste svangerskaps-, fødsels og barselomsorg, men det er rom for forbedringer, noe de siste undersøkelsene som er gjennomført viser. Undersøkelsene gir oss viktig retning for prioriteringer fremover, særlig fordi de er basert på brukernes egne erfaringer.

Regjeringen har presentert en ti-punktsplan for en bedre svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg. Flere tiltak er allerede gjennomført, og FHI og Helsedirektoratet er gitt oppdrag for å følge opp tiltak i planen. Denne regjeringen har også styrket fastlegeordningen betydelig. Gjennom det nye tilskuddet «program for forebygging for barn og unge» er det avsatt om lag 520 mill. kroner til tiltak som også omfatter helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Det er også etablert et eget kompetansemiljø ved FHI for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Videre er det nettopp startet et eget Prosjekt X om en mer sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg med utgangspunkt i Oslo, i tillegg til at rekrutterings- og samhandlingstilskuddet er tildelt prosjekter som har bedre forløp som sitt mål. Målet til regjeringen er at gode prosjekter og utprøvinger skal spres og breddes nasjonalt.

Helsedirektoratet har sendt på høring utkast til revidert retningslinje for barselomsorgen. I utkastet er det et eget kapittel om barselkvinnens helse. Retningslinjen anbefaler kontroll hos fastlege eller jordmor 4-6 uker etter fødsel. Ut ifra behov og ønsker velger den enkelte kvinne om hun vil gå til kontroll hos jordmor eller fastlege. For å ivareta den enkelte kvinnes valgfrihet og for å ta hensyn til individuelle behov, må tidspunktet for kontroll kunne

tilpasses. Jeg vil vurdere hvordan en påminnelse om å bestille time kan kobles til det nye digitale helsekortet for gravide. I den nye løsningen er det lagt opp til en mer moderne og persontilpasset dialog mellom tjenesten og barselkvinnen. Dette arbeidet er under utvikling og innføring pågår. Tilpasning til brukernes behov ligger iboende i utviklingen.

Det er viktig at kvinnen får informasjon om viktigheten av en slik kontroll. I utkast til retningslinje for barselomsorgen inngår derfor anbefaling om at barselkvinnen bør få informasjon om etterkontrollen, og

hva konsultasjonen kan inneholde. Det er en faglig anbefaling om at informasjon om etterkontroll bør gis både i svangerskapet, og gjentatt før hjemreise fra barsel og på hjemmebesøk av jordmor. På helsenorge.no er det også en egen side om kvinnehelse og svangerskap, graviditet og barseltid, hvor nybakte mødre kan finne kvalitetssikret informasjon om ev. plager etter fødsel og hvor de kan få hjelp ([Gravid - Helsenorge](#)).

Jeg viser også til mitt svar på spørsmål nr. 1216 til skriftlig besvarelse.

SPØRSMÅL NR. 1218

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 26. januar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Mener statsråden det haster endre loven for at skader som skjer under øvelse og trening fanges opp av yrkesskaderegeleverket på lik linje med øvrige skader, og mener statsråden reglene bør endres med tilbakevirkende kraft for å likebehandle ansatte i beredskapsyrker?

BEGRUNNELSE:

Frifagbevegelse skrev 12. januar om en brannkonstabel i Oslo brann- og redningsetat. Han ble skadet under utprøving av ny røykdykkertest i brannvesenet, under en del av øvelsen som gikk ut på å løfte sin egen kroppsvekt i benkpress. NAV avsto skaden som yrkesskade med begrunnelsen at hendelse ikke utgjorde en usedvanlig påkjenning eller belastning i forhold til det normale i arbeidet hans. Saken har blitt anket helt til Høyesterett, men er endelig avklart etter at Høyesteretts ankeutvalg nylig avsto saken.

Stortinget vedtok i 2021 en endring i politiloven som ga politiansatte en utvidet dekning for skader som skjedde på øvelser eller trening, for å bøte på tilsvarende svakheter i regelverket som i Ringseth Hansens sak. I 2024 ble lovendringen gjort for ansatte i kriminalomsorgen.

Under Justiskomiteens behandling av endringene i politiloven i 2021 påpekte flertallet (AP, SP, SV) urettferdigheten og urimeligheten av å gjennomføre en lovendring kun for en enkelt yrkesgruppe når problemstillingen gjelder flere. Komiteens flertall fremmet derfor et forslag om at Regjeringen skulle komme tilbake til

Stortinget med et forslag til lovendring som omfattet alle yrkesgrupper. Dette ble nedstemt av Stortingets flertall (H, Frp, V, Krf).

Dersom endringene i yrkesskadebegrepet som nå foreslås innføres med tilbakevirkende kraft vil alle yrkesgrupper likebehandles gjennom et generelt regelverk.

Svar:

Arbeiderparti-regjeringen er opptatt av å forbedre yrkesskaderegelverket. Det er flere tiår siden det er gjort noe med regelverket, og det er på tide å gjøre det mer rettferdig og moderne. Vi startet det arbeidet i forrige stortingsperiode og det framgikk av Hurdalsplattformen at vi ville forbedre reglene om yrkesskade og yrkesskadeforsikring. Denne målsettingen er nå videreført og forsterket i Regjeringens plan for Norge (2025–29), hvor det står at vi vil gjøre yrkesskaderegelverket mer rettferdig og moderne.

Det er viktig å ha en yrkesskadeordning som speiler utviklingen i samfunnet og arbeidslivet, og som sikrer arbeidstakerne. Vi trenger et yrkesskaderegelverk som er tilpasset et moderne arbeidsliv, og som gir trygghet for den enkelte.

Regjeringen har med bakgrunn i disse ambisjonene allerede fått på plass omfattende lovendringer som vil styrke arbeidstakerne rettigheter ved yrkesskader og yrkessykdommer. Vi jobber med å med å følge opp arbeidet med ny yrkessykdomsliste og opprettelse av parts-sammensatt rådgivende yrkessykdomsutvalg slik at dette

kommer på plass sammen med sikkerhetsventilen fra 1. januar 2027 i tråd med Stortingets vedtak.

Jeg er, i likhet med representanten Hussein, opp-tatt av at også de som skader seg ifm. trening og øvelse, ivaretas på best mulig måte. Etter mitt syn er dette aspek-tet hensyntatt i regjeringens forslag til endringer i arbeid-sulykkebegrepet som nylig har vært på høring.

Høringsnotatet beskriver i punkt 1 grunnlaget for å gjøre noe med arbeidsulykkesbegrepet: «Arbeidsulykkes-begrepet har lenge vært usatt for kritikk, blant annet fra grupper som ikke når fram med krav om erstatning når de skader seg på jobb, fordi de har yrker hvor det er vanlig med påkjenninger. Dette gjelder særlig dem som i forbin-delse med pålagt realistisk trening og øvelse har stor ska-derisiko, men også yrkesgrupper som i sitt vanlige arbeid utsettes for fare, for eksempel i helse- og omsorgsyrker eller bygge- og anleggsbransjen. I tillegg pekes det på at arbeidsulykkesbegrepet har likestillingsmessige utford-ringer, fordi det kan være enklere å få godkjent yrkesskad-er i tradisjonelle mannsyrker framfor i yrker dominert av kvinner.»

I dag bærer arbeidstakerne byrden for normal yrk-esrisiko, der de med høyest risiko har vanskeligst for å nå fram og få skaden godkjent som yrkesskade. Det er urime-lig og urettferdig. Det er en av grunnene til at regjeringen nå rydder opp, og har foreslått forbedringer i arbeidsulyk-kebegrepet.

Slik jeg ser det, vil forslaget om endringer i ar-beidsulykkesbegrepet sikre arbeidstakerne et realistisk og rettferdig erstatningsrettslig vern som relaterer seg til yrkesrisikoen. Med høringsforslaget vil alle skader knyt-tet til yrkesrisikoen regnes som yrkesskader, ikke bare en nærmere angitt del som etter gjeldende rett. Forslaget gir en mer effektiv, forutsigbar, håndterbar og rettferdig regel enn slik det er i dag. I forslaget som ble sendt på høring heter det at lovendringene ikke skal gjelde for skader og sykdommer forårsaket av arbeidsulykke inntruffet før endringene trer i kraft. I høringsnotatet redegjøres det for at dette primært har sammenheng med at yrkesskadeord-ningen finansieres gjennom forsikringspremie, men også administrative hensyn.

Jeg understreker at det har kommet en rekke kon-struktive og nyttige synspunkter i høringsrunden, også knyttet til spørsmålet om tilbakevirkning, som vi nå gjen-nomgår og vurderer. Det er ikke riktig av meg å forskuttere utfallet av denne vurderingen.

Jeg er innstilt på at et nytt arbeidsulykkesbegrep kommer på plass så snart det faglig ligger til rette for det. Ambisjonen er at en lovproposisjon legges fram for Stor-tinget denne våren. Det tas sikte på at nye regler i så fall kan iverksettes i 2027. Jeg vil også for ordens skyld gjøre oppmerksom på at Stortinget har fattet flere anmod-ningsvedtak knyttet til både yrkessykdom og yrkesskade som vi følger opp i arbeidet med henholdsvis ny yrkessyk-domsliste og nytt arbeidsulykkebegrep.

SPØRSMÅL NR. 1219

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 27. januar 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Er statsråden tilfreds med at millioner av verpehøner gasses og destrueres hvert eneste år, eller vil statsråden ta grep for å sikre at norske forbrukere fortsatt kan få kjøpe norske høner, i stedet for å måtte reise til Sverige for å kjøpe tilsvarende varer?

BEGRUNNELSE:

I starten av desember avslørte Nationen at Nortura har sluttet å slakte og selge høner. Nortura oppgir selv at bakgrunnen er at Mattilsynet, forvaltningsorganet underlagt

Landbruks- og matdepartementet, har endret tolkningen av regelverk knyttet til slakting.

Det har lenge vært vanskelig å få tak i høner på matbutikken, men nå ligger det an til å bli nærmest umu-lig. Omlag 3 millioner høner går til destruksjon i stedet for å spises hvert eneste år. Årlig klekkes ca. 7,2 millioner kyllinger av verpehøner og halvparten av hanekyllingene er uten kommersiell verdi og blir kvernet etter klekking. Verpehøner er god mat og en underutnyttet ressurs. At hønene ender som betong i stedet for som frikassé er en hodeløs sløsing.

Stortinget har vedtatt at selvforsyningsgraden skal opp og at mindre mat skal kastes. Verpehønene er allere-

de føret opp og kunne ha erstattet mat vi importerer. Sverige selger kjøttfarse og kjøttboller fra høner, men det får vi ikke til i Norge.

Dette fremstår som nok et eksempel på at byråkratiske tolkninger av EU-regelverket går på bekostning av norske forbrukere og norsk næringsmiddelindustri. Det fremstår ulogisk at Norge, som ikke er medlem av EU, skal praktisere en strengere tolkning av regelverket enn våre naboland som er fullverdige medlemmer av unionen.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr 1048 fra representanten Sve, hvor jeg også redegjorde for denne saken. Ifølge Mattilsynet er det ikke innført noe nytt regelverk

som gjør slakting av høner vanskeligere enn før, og Mattilsynet har heller ikke endret sin generelle tolkning av det gjeldende regelverket.

Som nevnt i det ovennevnte svaret legger jeg stor vekt på arbeidet for minst mulig kasting av mat. Samtidig er det viktig å ivareta mattryggheten, og slaktingen må skje i henhold til gjeldende regler. Mattilsynet samarbeider med bransjen for å finne praktiske løsninger innenfor regelverket, og legger vekt på å være lydhøre i denne dialogen.

Jeg er opptatt av god ressursutnyttelse og ønsker nye initiativ for å utnytte kjøttet fra høner velkommen, forutsatt at mattryggheten ivaretas og slaktingen skjer etter gjeldende regler for slaktehygiene.

SPØRSMÅL NR. 1220

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 26. januar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for alle punkter i evalueringen av skandaleprosjektet på E6 i Trøndelag, inkludert rollen til entreprenørselskapet?

BEGRUNNELSE:

Nye veiers motorveiprosjekt mellom Ranheim og Værnes omtales som et skandaleprosjekt som både tar mye lengre tid enn planlagt og har blitt mye dyrere. Nye Veier la frem en evaluering i september 2025, og omtalte selv evalueringen som en ærlig rapport. En epost fra 16.juni 2025 avslører at en av de utløsende årsakene til alle problemene ikke ble fremlagt. Pressen har bedt om innsyn i både epost til departement og rapporten, noe Nye veier nekter og begrunner det med evalueringen er intern informasjon. Samtidig har departementet gitt innsyn i dokumenter fra 8. august 2025 som viser at deler av problemene er knyttet til Nye Veiers spanske totalentreprenør, Acciona.

Offentligheten har god grunn til å etterspørre all tilgjengelig informasjon om hvordan fellesskapets ressurser har blitt forvaltet i denne saken, og også om hvordan valget av entreprenør har påvirket.

Svar:

Det er stor allmenn interesse knyttet til prosjektet E6 Trøndelag. Dette vektlegges tungt når pressen og andre interesserte ber om innsyn i dokumenter som omhandler prosjektet. Dette er også årsaken til at departementet har gitt merinnsyn i enkelte interne dokumenter, som vanligvis unntas offentlighet.

Nye Veier har gjennomført en intern evaluering av utbyggingsprosjektet E6 Ranheim–Værnes, som følger av at prosjektet har blitt forsinket og dyrere enn planlagt. Evalueringen omhandler Nye Veiers håndtering av prosjektet frem til inngåelse av sluttavtalen med den tidligere totalentreprenøren Acciona Construcción S.A (Acciona) i 2023. Evalueringen retter seg mot interne prosesser i Nye Veier for å bidra til åpenhet om hva som har skjedd. Evalueringsrapporten danner grunnlaget for videre utvikling og forbedringsarbeid i selskapet. Ved å offentliggjøre evalueringsrapporten, har Nye Veier ønsket å gi mulighet for læring også hos andre byggherrer. Rapporten er tilgjengelig på Nye Veiers hjemmesider: <https://www.nyeveier.no/media/tcogdq44/evaluering-e6-ranheim-vaernes-rapport.pdf>

Hovedfunnene fra evalueringsrapporten viser et sammensatt utfordringsbilde, som hovedsakelig

beskrives gjennom hva som ansees å være utløsende årsaker og underliggende årsaker. Under gis det en overordnet oversikt over evalueringsrapportens hovedfunn. Oversikten er ikke uttømmende. Alle punktene under er utdypet i evalueringsrapporten.

Direkte utløsende årsaker:

- Kontraktstrategi med Best Value Procurement og byggherrens makspris i et prosjekt med lav modenhet.
- Byggherrens makspris ble satt for lavt.
- Gjennomføringsavtale ble inngått med uklarheter om risikofordeling og ikke avklart regulering, samt priskutt kort tid før avtaleinngåelse.

Underliggende årsaker:

- Sterk driv for å realisere prosjektet raskt og kutte kostnader.
- Manglende forståelse for konsekvensene av sentrale valg.
- Systemer for kontroll, estimering, risikovurdering og styring var for svake.
- Organisasjonen evnet ikke å iverksette effektive tiltak ved overgang til gjennomføringsfase.
- Motsetninger mellom utbyggingsområdet og administrasjon svekket styring og kontroll.

Anbefalinger:

- Ikke bruke 20 pst. kostnadskutt som premiss for igangsetting av enkeltprosjekter, men heller være et mål for porteføljen.
- Kontraktstrategi må tilpasses prosjektets egenskaper.
- Styrke usikkerhetsanalyser og ekstern kvalitetssikring.

- Sikre kontinuerlig ledelsesdialog og bemanning tilpasset prosjektenes karakteristika og unike behov.

- Jobbe systematisk med kultur, åpenhet og tillit internt. Nye Veiers ledelse har, med bakgrunn i evalueringsfunn og anbefalinger, vurdert

hvilke tiltak som allerede er utført, nåværende status og modenhet og eventuelle behov for ytterligere tiltak. Dette beskrives nærmere i evalueringsrapportens kap. 3 Status og tiltak – ledelsens vurderinger. Her fremgår det også at det er fortsatt behov for ytterligere tiltak som sikrer effektiv og tillitsfull samhandling i prosjektgjennomføringen, og at Nye Veier skal jobbe videre med å:

- kvalitetssikre styringsgruppens mandat og organisering
- vurdere selskapets kontraktstrategi
- videreutvikle risikobasert kapasitetsplanlegging
- styrke funksjon for kvalitetsarbeid og avvikshåndtering

Når det gjelder entreprenørens rolle i prosjektet, så er evalueringsrapporten tydelig på at selv om Accionas oppfyllelse av sine forpliktelser etter avtaleinngåelsen er en del av det samlede årsaksbildet, så omfatter ikke rapporten vurderinger av disse forholdene. Det fremgår likevel at samhandlingsfasen og dialog mellom Nye Veier og Acciona rett før avtaleinngåelse var mangelfull. Viktige forhold rundt risikofordeling mellom partene var ikke avklart. Dette er omtalt nærmere i evalueringsrapportens kap. 7 Hovedfunn i evalueringen.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 1200 fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken.

SPØRSMÅL NR. 1221

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 26. januar 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Regjeringen har slått fast, senest i 2025, at opprinnelsesgarantier kan svekke fornybar kraft som et viktig konkurransefortrinn for norsk næringsliv. I dag er det skyhøye priser på opprinnelsesgarantier fra strømselskapene.

Er statsråden enig i at dagens priser på opprinnelsesgarantier er problematisk, og hva vil regjeringen gjøre med saken?

BEGRUNNELSE:

Fornybardirektivet (RED III) som Arbeiderpartiet, Høyre m.fl. fikk vedtatt i Stortinget våren 2025, sier at produsenter av fornybar energi må utstede opprinnelsesgarantier.

Opprinnelsesgarantier har i flere år vært en ordning som lar strømselskaper tjene godt på å selge "bevis" til andre selskaper på at de bruker fornybar strøm, til tross for at nært all strøm i Norge er fornybar.

Nettavisen Montel har i det siste avdekket hvordan salg av opprinnelsesgarantier til sluttbrukere har blitt en

gullgruve for strømsalgsselskaper. Opprinnelsesgarantier kan kjøpes fra produsenter for 0,5 øre/kWh, men strømselskapene selger dem nå videre for både 5 og 7 øre/kWh, ifølge Montels gjennomgang.

Kjøp av opprinnelsesgarantier er frivillig, men vi ser likevel en negativ utvikling hvor selskaper som produserer varer og tilbyr tjenester ser seg nødt til å betale strømsalgsselskaper, som bare videreformidler et produkt, for å “bevise” at strømmen er fornybar. Som den uansett altså er. Arbeiderpartiet og Senterpartiet skrev i Hurdalsplattformen i 2021 at de ville avskaffe ordningen med opprinnelsesgarantier helt, og kritikken fra Arbeiderpartiet mot ordningen har tidligere vært skarp.

– Når 98 prosent av all strømproduksjon i Norge er fornybar, og vi produserer mer enn vi selv bruker, hvorfor skal vi da belaste norske bedrifter med å kjøpe papirgarantier for at strømmen de bruker er ren, spurte statsministeren i FriFagbevegelse i 2019.

Espen Barth Eide, Terje Aasland m.fl. fremmet i 2019 et representantforslag om en kraftpolitikk som bygger norsk industri. Her var avvikling av ordningen et hovedpoeng

Våren 2025, etter at innføring av Fornybardirektivet (RED III) var bestemt, skrev regjeringen til og med at:

“Opprinnelsesgarantiene, som kun er et finansielt instrument, og ikke sier noe om faktisk strømforbruk eller utslipp, bidrar til å undergrave mulighetene for en riktig rapportering av strømforbruk. (...) Selv om kjøp og salg av opprinnelsesgarantier ikke påvirker den fysiske strømflyten i nettet, kan ordningen skape

et inntrykk av at norsk strøm er mindre fornybar enn den faktisk er. Næringslivet frykter at dette vil svekke fornybar kraft som et viktig konkurransefortrinn for norsk næringsliv.”

Dagens priser truer ihvertfall konkurransefortrinnet for norsk næringsliv.

Svar:

I Norge er strømmen fornybar. Opprinnelsesgarantiordningen er en frivillig ordning, og det er opp til de enkelte aktørene om man ønsker å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. EUs fornybardirektiv gir norske produsenter av fornybar kraft en rett til å få utstedt opprinnelsesgarantier. Det er Statnett som utsteder opprinnelsesgarantier til kraftprodusenter i Norge.

Det finnes en rekke ulike opprinnelsesgarantier og prisen varierer på bakgrunn av flere faktorer. Prisene på opprinnelsesgarantier har også variert mye over tid. Det er derfor vanskelig å si noe om prisnivået på opprinnelsesgarantier som norske strømselskaper tilbyr på bakgrunn av børsprisen i én begrenset periode. Når det er sagt er jeg opptatt av at vi har et effektivt og velfungerende sluttbrukermarked for strøm. Jeg forventer at strømlleverandørene opptrer på en ryddig og ansvarlig måte slik at eksisterende og potensielle nye kunder kan ta godt informerte valg, både når det gjelder valg av strømlleverandør og når det gjelder kjøp av opprinnelsesgarantier.

SPØRSMÅL NR. 1222

Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Line Marlene Haugen

Besvart 22. januar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Hvilke tiltak gjøres for å sikre at lærerstudenter som er tatt opp på dispensasjon fra karakterkravene får tilstrekkelig kompetanse i fagene de ikke har gode nok karakterer i og at frafallet ikke øker dramatisk på lærerutdanningene?

Begrunnelse:

I 2024 fikk 35 lærerutdanninger unntak fra karakterkravene til lærerutdanninger. Dette ble først meldt i opptaksmeldinga som kom samme år. Her melder regjeringen at de åpner for dispensasjon forutsatt at utdanningsinstitusjonene setter inn kompenserende tiltak for

at det ikke skal gå utover gjennomføring og kvalitet (se s.21 i opptaksmeldingen). Det er uklart hvilke kompensatoriske tiltak som har blitt satt inn, men ansatte som Lærerstudentene har snakket med på utdanningsinstitusjonene sier at det i stor grad er frivillige kurs på kveldstid, som og er åpne for alle og ikke målretta inn mot studenter som har blitt tatt opp på dispensasjon.

NIFU har i en rapport trukket fram at dispensasjoner og ulike opptakskrav kan bidra til å gjøre søkeprosessen mer uoversiktlig, og at man risikerer å skape A og B-lag innenfor lærerutdanninger. Den viser og en tydelig

sammenheng mellom karakterer i videregående, og gjennomstrømming i form av avlagte studiepoeng.

Flere aktører har trukket fram bekymringen for at å iverksette kompensatoriske tiltak vil medføre en økt kostnadsramme for utdanningsinstitusjonene. En annen risiko er at det blir stor variasjon mellom de ulike utdanningsprogrammene om noen institusjoner tar opp flere på dispensasjon enn andre. Da vil disse institusjonene risikere å måtte bruke langt mer ressurser på å følge opp sine studenter, eventuelt vil frafallsprosenten være så høy at studentmassen svekkes sterkt gjennom utdanningsløpet.

Tallene fra nasjonal deleksamen i høst viser at de som kom inn uten å tilfredsstille karakterkravene strøk langt flere enn blant de som kom inn ettersom de oppfylte karakterkravene. For de som går grunnskolelærerutdanning 1-7 er det så mange som 60 %, og 45 % for de som går grunnskolelærerutdanning 5-10 er det 45 % som stryker.

Svar:

Jeg deler representantens engasjement for å sørge for godt kvalifiserte lærere til barnehagene og skolene våre. Til det trenger vi lærerutdanninger av høy kvalitet. Og vi trenger at flere motiverte søkere kommer inn på lærerutdanningene. Derfor har vi jobbet målrettet for å øke søkingen til utdanningene. Et av tiltakene er at institusjonene kan søke om dispensasjon fra nivåkravene ved opptak. Jeg er derfor glad for at så mange har søkt seg til og startet på en lærerutdanning i år.

Vilkåret for å få innvilget dispensasjon fra nivåkravene for opptak er at institusjonene sørger for tiltak som styrker studentenes kompetanse og bidrar til økt gjennomføring. Det er ennå for tidlig å si noe om hvordan unntak fra nivåkravene har påvirket gjennomføring og sluttkompetansen til studentene, da vi kun har hatt to år med opptak med dispensasjon.

Regjeringen har i RNB 2024 støttet institusjonene med midler slik at de kan sette inn forsterkede tiltak for studenter som er tatt opp til studietilbud med dispensasjon fra nivåkrav. Institusjonene er også bedt om å rapportere på hvordan midlene er brukt. Vi har gitt Høgskulen på Vestlandet og Nasjonalt prosjekt for lærerrekuttering i oppdrag å kartlegge hvordan institusjonene har fulgt opp studentene som har kommet inn på dispensasjon. Vi vet at institusjonene har satt inn flere ulike kompenserende tiltak, for eksempel kurs i matematikk. Mange av tiltakene som tilbys er frivillige og flere er også åpne for studenter på andre utdanninger. Jeg vil også trekke frem Universitetet i Sørøst-Norge som har utviklet et eget kartleggingsverktøy for å sikre tett oppfølging av studentene slik at de kan sette inn målrettede tiltak etter behov, for eksempel i norsk og matematikk.

Når det gjelder resultatene på nasjonal deleksamen i matematikk, er det to observasjoner. Det ene er at

den samlede strykprosenten har gått ned. Det er bra. Det andre er at de som hadde svakest forkunnskaper, presterer dårligst. Det er ikke overaskende. Det er viktig å være klar over at mange tar nasjonal deleksamen i matematikk i første og andre semester som helt ferske studenter. På et femårig studium har studentene fortsatt flere studieår igjen til å utvikle seg og tilegne seg den nødvendige kompetansen. Vi vet også at mange består eksamen når de tar den for andre gang.

Resultatene fra nasjonal deleksamen gir institusjonene nyttig informasjon som kan brukes til å legge opp gode undervisningsopplegg tidlig i studieløpet. Jeg forventer at institusjonene følger opp og bruker disse resultatene som en ressurs. Resultatene viser også at noen institusjoner som Universitetet i Agder og OsloMet gjør det bedre enn andre, og jeg forventer at utdanningsinstitusjonene deler erfaringer og lærer av hverandre. Det er bra.

Høy kvalitet i utdanningene er avgjørende om vi skal få nyutdannede lærere med høy kompetanse, godt forberedt til yrket som venter dem. Jeg mener dette også er det viktigste for å forhindre frafall i utdanningene. Vi må ha tillit til at universitetene og høyskolene gjør jobben sin i lærerutdanningene - som for alle andre utdanninger. Det er hvilken kompetanse de nyutdannede tar med seg ut av utdanningen som teller.

SPØRSMÅL NR. 1223**Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Line Marlene Haugen****Besvart 26. januar 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at private skoler får nødvendige og lovhjemlede verktøy til å identifisere elevers foreldre/foresatte, slik at de reelt kan etterleve regelverket for samarbeid mellom skole og hjem, og vil statsråden ta initiativ til å følge opp komiteens tidligere merknader gjennom lov- eller forskriftsendringer?

BEGRUNNELSE:

Private skoler godkjent etter privatskoleloven er, på lik linje med offentlige skoler, pålagt å sikre samarbeid mellom skole og hjem og å forholde seg til elevenes foreldre eller foresatte. Samtidig mangler private skoler i dag nødvendig lovhjemmel til å innhente opplysninger fra Folkeregisteret om hvem som faktisk er elevenes foreldre/foresatte, selv i tilfeller der dette er nødvendig for å oppfylle skolens lovpålagte plikter.

Utdannings- og forskningskomiteen pekte allerede i Innst. 512 S (2020–2021) på at privatskoleloven ikke gir friskoler tilstrekkelig hjemmel til å hente slike opplysninger, og at det burde utredes hvordan private skoler kan få tilgang til relevante folkeregisteropplysninger på linje med offentlige skoler. Denne problemstillingen synes imidlertid ikke å ha blitt fulgt opp i senere lovarbeid. Denne utfordringen ble belyst av utdannings- og forskningskomiteen i 2020-2021 (Innstilling 512), men har etter det ikke blitt fulgt opp i videre lovarbeider. Flertallet i komiteen sa da følgende:

“Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at etter folkeregisterloven har friskolene, som utfører oppgaver på vegne av det offentlige, rett til å utlevert ikke-taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret. Friskolene har derimot ikke tilgang til opplysninger om taushetsbelagte forhold. Flertallet merker seg med dette at friskoleloven ikke gir nødvendig hjemmel til friskolene til å hente opplysninger om hvem som er foreldre til skolens elever og videre til at friskoler på linje med offentlige skoler er pålagt å holde kontakt med foreldre. Flertallet er opptatt av at friskolene skal ha de nødvendige verktøyene for å kunne ivareta det viktige samarbeidet mellom skole og hjem, og mener at det må utredes hvordan friskoler skal kunne innhente opplysninger fra Folkeregisteret på linje med offentlige skoler.”

Svar:

Det følger av folkeregisterloven § 9-1 at opplysninger om blant annet en persons fulle navn, fødselsdato, fødsels- og

d-nummer, kjønn og adresse ikke er omfattet av taushetsplikt, med mindre opplysningene røper et klientforhold som gjør at de må anses som personlige.

Utlevering av ikke-taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret reguleres av folkeregisterloven § 10-1. Etter § 10-1 første ledd kan slike opplysninger gis til blant annet offentlige myndigheter og private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige. Dette såfremt utleveringen av opplysningene er nødvendig for å ivareta oppgavene, jf. Prop. 164 L (2015-2016).

Grunnskoleelever i godkjente private skoler oppfyller sin plikt til grunnskoleopplæring etter opplæringsloven § 2-2 med frigjørende virkning for kommunen. Elever i videregående skoler godkjent etter privatskoleloven bruker av sin rett til videregående opplæring etter opplæringsloven § 5-1. Det følger av dette at grunnskoler og videregående skoler som er godkjent etter privatskoleloven § 2-1 utfører oppgaver på vegne av det offentlige, og at skolene dermed faller inn under ordlyden i folkeregisterloven § 10-1 første ledd. Det forhold at en godkjent privat skole utfører oppgaver på vegne av det offentlige når den sørger for opplæring av skolens elever, innebærer at skolen vil kunne få ikke-taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret om sine elever.

De private skolene har ikke hjemmel til å få utlevert taushetsbelagte opplysninger fra folkeregisteret.

Jeg legger til grunn at private skoler, i tillegg til de opplysninger de vil kunne få utlevert etter folkeregisterloven § 10-1 første ledd, får nødvendige opplysninger om elevers foreldre/foresatte gjennom søknad om inntak til skolen, inngåelse av kontrakter mv. Departementet eller Utdanningsdirektoratet har heller ikke registrert henvendelser som tilsier at dette oppleves som en stor utfordring for mange private skoler.

SPØRSMÅL NR. 1224**Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Peter Frølich****Besvart 27. januar 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Flere prosjekter som sto listet i FAF 2023-2030 er ikke å se i FAF 2026-2033, publisert 12.01.26. Blant annet er Prosjekt 1116, Stormpanser-, oppklaringspanser- og stridsledelsespanservogner, ikke listet i den nyeste versjonen.

Hvordan skal Stortinget forstå dette?

BEGRUNNELSE:

Framtidige anskaffelser til forsvarssektoren (FAF) er en offisiell oversikt utgitt av Forsvarsdepartementet som viser planlagte investeringer i materiell og EBA i forsvarssektoren.

Svar:

Regjeringen har nylig publisert Fremtidige anskaffelser i forsvarssektoren (FAF) for 2026-2033. Denne publikasjonen er med få unntak utgitt årlig siden 2009. Hensikten med FAF er å gi industri og leverandører innsikt i fremtidige planlagte investeringer, og på den måten bidra til å

videreutvikle industriens evne til å understøtte forsvarssektorens investeringsbehov. .

FAF er ikke en komplett og endelig liste over alle Forsvarets investeringer. FAF viser prosjekter som er i planfasen. Prosjekter kan således tas ut av FAF der det pågår eller er behov for å gjøre fornyede og oppdaterte vurderinger. Ulike anskaffelser og prosjekter vil ha ulik modenhet, herunder knyttet til nødvendig konkretisering av rammer og planlagte tidslinjer for gjennomføring, som i flere tilfeller også vil være avhengig av dialog med strategiske samarbeidspartnere og andre aktører.

Dette påvirker når og hvilke planlagte investeringer som hensiktsmessig synliggjøres i de jevnlige oppdateringer av FAF. Prosjekt 1116 er et av flere prosjekter der vurderinger av endelig ramme og tidslinje for gjennomføring pågår. Den konkrete innretningen av den samlede investeringsporteføljen vurderes som en integrert del av prosessen som er igangsatt for å vurdere en videreutvikling og reprioriteringer i langtidsplanen for forsvarssektoren, der det også er initiert en dialog med Stortinget. Dette arbeidet er ikke ferdigstilt. Beslutninger som tas gjennom dette arbeidet vil kunne medføre et behov for ytterligere oppdateringer av FAF.

SPØRSMÅL NR. 1225**Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 27. januar 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Hvordan vil departementet sørge for at forbudet mot pyramidespill blir håndhevet?

BEGRUNNELSE:

TV2 avslørte søndag 18.01 at pyramideselskapet: Lyconet/ Lyoness / MyWorld/ Cashback World har operert og opererer fremdeles i Norge.

Ifølge TV2 sine opplysninger er omfanget på oppimot 100 000 nordmenn og til sammen en halv milliard kroner, som selskapet har hentet ut igjennom årene uten at noen av de som har puttet penger inn i selskapet har fått noe av det tilbake.

Lotteritilsynet besluttet i 2018 at selskapet i sin helhet er å regne for et ulovlig pyramidespill. Lotteritilsynet går videre til anmeldelse av selskapet i 2019.

Svar:

Pyramidespill er en kynisk form for svindel. Forbrukere kan i god tro lures inn, og manipuleres til å lure nye ofre. Dette har alvorlige konsekvenser og er også ofte knyttet til annen kriminalitet. Jeg vil derfor understreke alvorligheten av pyramidespill.

Pyramidespill er forbudt etter markedsføringsloven. Dette kan håndheves med både økonomiske sanksjoner og med straff. Annen tilknyttet kriminalitet relatert til skattesvindel, hvitvasking, bedrageri, regnskap/revisjon og trusler er også en del av problemkomplekset. Det kan derfor også være en politisak eller sak for flere myndigheter enn Forbrukertilsynet. Pyramidespill følges opp i et nyopprettet samarbeidsprosjekt mellom Forbrukertilsynet, Økokrim, Skatteetaten og Finanstilsynet. Målet med prosjektet er å få stoppet pyramidespill.

Etter at Forbrukertilsynet overtok ansvaret for håndheving av forbudet mot pyramidespill i markedsføringsloven, har de jobbet målrettet med informasjon til forbrukerne. De har blant annet utviklet film, nettsider og tipsfunksjon. Der advarer de om typiske kjennetegn på pyramidespill – for eksempel om du blir kontaktet av noen som lover deg at du skal tjene mye penger på kort tid ved å selge produktet deres videre til venner og familie.

Jeg vil ellers nevne at Forbrukertilsynet etter loven er faglig uavhengig, og at Barne- og familiedepartementet ikke kan styre Forbrukertilsynets utøving av myndighet

i enkeltsaker eller generell lovtolkning. Barne- og familiedepartementet sender hvert år Forbrukertilsynet et tildelingsbrev. Barne- og familiedepartementet styrer ikke den detaljerte innretningen av tilsynsarbeidet, men fastsetter noen overordnede prioriteringssignaler i tildelingsbrevet for virksomheten.

I 2026 har jeg bedt Forbrukertilsynet om å prioritere viktige områder som netthandel, digitale medier og ytelser (med særlig vekt på beskyttelse av barn) og prismarkedsføring i dagligvaremarkedet (herunder kampanjer og bonusordninger). Prioritering av ett område vil uunngåelig gå på bekostning av annet arbeid. Det er viktig at Forbrukertilsynet gis handlingsrom til å prioritere arbeid som de ut fra sine faglige vurderinger ser at er riktig å følge opp for å verne forbrukerne, utover de områdene som fastsettes av departementet.

Forbrukertilsynet følger opp pyramidespill innenfor disse rammene. Håndheving av forbudet er komplisert, blant annet på grunn av behov for å vurdere interne økonomiske forhold i virksomhetene og at selskaper kan gå konkurs, skifte eiere eller være etablert i utlandet.

Jeg vil understreke at forbudet mot pyramidespill innebærer at forbrukere skal være beskyttet mot slik virksomhet. Det er derfor viktig at myndighetene samarbeider om å stoppe pyramidespill. Jeg kommer til å følge opp dette arbeidet videre.

SPØRSMÅL NR. 1226

Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 27. januar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Vi statstråden ta initiativ å sørge for at faktoren på 1,6 justeres til 1,395?

BEGRUNNELSE:

Landindustrien melder om 61 % yield på krabben de kjøper, mens fabrikkbåtene melder om 74 % yield, dette er det flere grunner til. Fabrikkbåtene har mindre skadet krabbe, og de har mye større muligheter til å være nøye på kjøttfyll enn levendebåtene siden levendekrabbe båter ikke produserer. Siden produksjonsbåtene ser innmaten i hver krabbe som kommer om bord har de mye lette-

re for å flytte teinene til andre områder når kjøttfyll ikke oppfyller ønsket kvalitet, Faktoren som er utregnet p.d er er 1,6 mens i realiteten på fabrikkbåtene er 1,395. Dette betyr at en må fiske mer krabbe på en levende krabbebåt, enn en fabrikkbåt for å levere likt omfang salgsvare til kundene. Levende krabbefike båter utgjør således en vesentlig mindretutnyttelse av kvotene.

Svar:

Korrekt registrering av ressursuttaket er et premiss for bærekraftig forvaltning og høsting av fellesskapets ressurser. Det er nødvendig for å sikre at høstingen er i tråd

med fastsatte reguleringer og internasjonale forpliktelser, for å kontrollere at det enkelte fartøy holder seg til sine kvoter, for korrekt statistikk og for at forskningen skal ha best mulig datagrunnlag for sin rådgivning. De viltlevende marine ressursene er fornybare, men ikke utømmelige, og må derfor forvaltes bærekraftig.

En omregningsfaktor, slik det refereres til i spørsmålet, er forholdstallet mellom rund vekt og vekten av et gitt produkt av en art, og benyttes for å beregne tilbake til fiskens runde vekt med utgangspunkt i en produktvekt. Korrekt registrering av ressursuttaket forutsetter riktig bruk av omregningsfaktorer, når rund vekt ikke er tilgjengelig ved rapportering og registrering av ressursuttaket til myndighetene.

De til enhver tid gitte offisielle omregningsfaktorene tar utgangspunkt i målinger utført av standardprodukter hvor fiskeressursene er godt utnyttet. Omregningsfaktorene er beregnet slik at de skal gi best mulig estimat på ressursuttaket gjennom et kvoteår. Utbytte ved bearbeiding kan variere med sesong, fangstfelt, fiskens størrelse og biologiske kondisjon, utstyr og redskap.

Fiskeridirektoratet opplyser at de har mottatt flere henvendelser om dagens omregningsfaktor for snøkrabbeklør fra forskjellige aktører og organisasjoner.

Det fremgår av Forskrift om omregningsfaktorer fra produktvekt og antall til rund vekt at Fiskeridirektoratet har ansvaret for å fastsette og vedlikeholde omregningsfaktorer. Fiskeridirektoratet har også etablert prosedyrer for hvordan en faktor skal fastsettes eller endres. I dette arbeidet vektlegges faglige vurderinger, herunder at vi har tilstrekkelig innsamlet datagrunnlag for å kunne beslutte hvilken omregningsfaktor som skal benyttes.

Fiskeridirektoratet er nå i gang med å innhente nødvendig dokumentasjon for å kunne gjøre nye beregninger for en omregningsfaktor for snøkrabbeklør. Informasjonen blir innhentet både fra egne ansatte og ansatte fra Havforskningsinstituttet som er om bord på snøkrabbefartøy. Deretter vil Fiskeridirektoratet bruke denne dokumentasjonen til å vurdere om det er nødvendig å endre omregningsfaktoren.

SPØRSMÅL NR. 1227

Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 27. januar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Horfor er det så stor forskjell på disse to mottak ved mottak av krabbe fra samme fartøy?

BEGRUNNELSE:

Totalkvoten på snøkrabbe er 12 336 tonn. Fiskerne etter snø krabbe er pålagt å levere 20 % av dette som levende krabbe til mottak i Finnmark. Dette til tross for at 1/3 av fangstflåten bare kan levere levende krabbe, da de ikke har fabrikk om bord.

Med krav om 20 % levende levering så vil landindustrien ta imot overkant av 50 % av totalkvoten grunnet de levende krabbefartøyene som ikke har ombordproduksjon.

Både fiskere og landanlegg ønsker lavest mulig andel død krabbe, og skadet krabbe av levendekvoten. Det en kan således se i praksis er at enkelte mottak får «gratis» skadet krabbe mot å motta å destruere den døde krabben uten at dette blir dokumentert på seddel. Det ryktes at en-

kelte fiskere kan forhandle seg til max 1 prosent dødlighet ved levering, mot å motta prima krabbe for dette.

Eksempel:

Fra råfisklaget sine nettsider: dato 14.01.2026-15.01.2026 kan vi lese at et fartøy leverte 56 tonn til Arctic catch, der kun 411 kg skadet krabbe ble registrert. Av samme last ble 8,8 tonn levert til Gamst Shilova der ble det levert 276 kg dødkrabbe, 3 852 kg skadet krabbe og 112 kg undermålskrabbe av samme last.

Dette uthuler prinsippet om kvoter, nå enkelte fiskere og mottak omgås regelverket og fisker mere enn tillatt, fordi den døde krabben blir ikke rapportert.

Slik jeg forstår så er det bare 5 mottak, så det burde være overkommelige med gode kontroller ved levering av fangst fra hvert fartøy.

Svar:

Fangst og landing av snøkrabbe er en relativt ny næring i Norge og fremdeles i utvikling. Snøkrabbe blir landet

fryst fra fartøy som er rigget for å produsere fangsten om bord og levende fra fartøy som er utrustet og egnet for det. Noen fartøy praktiserer begge deler slik at de kan få tilleggskvote til å bringe levende krabbe til land.

Det gjøres en avsetning av totalkvoten til ordning for levering av levende snøkrabbe. Avsetningen er økt fra 10% i 2025 til 20% i 2026, med mål om å stimulere til økt aktivitet i landindustrien. Fartøy som er egnet og utrustet for håndtering av levende snøkrabbe kan velge å benytte seg av ordningen for levendelagring og dermed få en tilleggskvote utover fartøykvoten, som da skal leveres levende. Dette er altså ikke et krav, men en frivillig ordning.

Landing av levende snøkrabbe er en relativt ny praksis i forhold til ombordproduksjon av fryst snøkrabbe, og regelverket er stadig under utvikling. Jeg er kjent med at det er utfordringer knyttet til håndtering av fangsten om bord, og at det er risiko for høy dødelighet og utkast. Fra 1. januar 2026 er snøkrabbe derfor omfattet av ilandføringspåbudet, slik at utkast av død eller døende snøkrabbe, samt utkast av all snøkrabbe over minstemål, er forbudt. Gjennomgang av tilgjengelige data indiker-

er at det kan være en betydelig dødelighet av snøkrabbe mellom høsting og levering av fangsten til mottaksanlegg på land, og dessuten at den når den tas i land ikke føres korrekt på sluttseddel. Fiskeridirektoratet samarbeider kontinuerlig med relevante myndigheter om å vurdere behov for justeringer i regelverket, og sørge for god veiledning overfor næringen. Fiskeridirektoratet vil også følge opp med nødvendig kontrollvirksomhet, herunder kontroller ved relevante mottak, og plassering av inspektører om bord på snøkrabbefartøy for å kontrollere fangstoperasjoner og ilandføring av fangsten.

Korrekt registrering av ressursuttaket er et premiss for bærekraftig forvaltning og høsting av fellesskapets ressurser. Det er nødvendig for å sikre at høstingen er i tråd med fastsatte reguleringer, for å kontrollere at det enkelte fartøy holder seg til sine kvoter, korrekt statistikk og for at forskningen skal ha best mulig datagrunnlag for sin rådgivning. Jeg vil følge fisket etter snøkrabbe tett, og fortsette dialogen med næringen om utviklingen av landindustrien som baserer seg på levering av levende snøkrabbe, som er med på å skape viktige arbeidsplasser i nord.

SPØRSMÅL NR. 1228

Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 23. januar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren redegjøre for Samferdselsdepartementets dialog med operatøren av helikopterruten Bod-Værøy-Bodø, slik at konsesjonsforpliktelsene nå overholdes, med maskiner som har tilstrekkelig kapasitet for både passasjerer og bagasje?

BEGRUNNELSE:

09.09.24 sendte jeg skriftlig spørsmål til samferdselsministeren vedr konsesjonsforpliktelsene for helikoptertrafikken overholdes når det gjelder frekvens og kapasitet, og at reservemaskiner benyttes minst mulig, til det beste for innbyggere og næringsliv på Værøy.

Den gang svarte statsråd Jon-Ivar Nygård følgende:

“I kontrakten for inneværende avtaleperiode for helikopterruten Værøy–Bodø, som hadde oppstart 1. august 2024, er det stilt krav til bruk av helikopter med minst 15 seter, og med åpning for å benytte helikopter med færre antall seter

som en eventuell reserveløsning ved planlagt vedlikehold, driftsavbrudd og lignende. Samferdselsdepartementet er gjort kjent med at operatøren i stor utstrekning har benyttet et helikopter som ikke tilfredsstiller kravene fastsatt i kontrakten. Departementet har dialog med operatøren om saken for å sørge for at kontraktsvilkårene blir overholdt.”

Svar:

Lufttransport AS har kontrakt med Samferdselsdepartementet om drift av helikopterruta Værøy–Bodø v.v. i perioden 1. august 2024 til 31. oktober 2028. Kontrakten bygger på forpliktelser til offentlig tjenesteyting (FOT), der det blant annet er stilt krav om minst to daglige avganger i begge retninger mandag–fredag, og minst to avganger i begge retninger samlet lørdag og søndag. Det er videre stilt krav om at operatøren skal benytte luftfartøy med minst 15 seter, med adgang til å bruke reservehelikopter

med færre seter dersom dette kompenseres med flere av-
ganger.

Departementet tok tidlig i kontraksperioden opp
med operatøren at det i en periode ble benyttet helikopter
som ikke oppfylte kravet til setekapasitet. Departementet

har i den forbindelse stilt krav om retting av forholdet,
og operatøren har i dialog med departementet opplyst at
kontraktskravene nå overholdes, inkludert kravene om
kapasitet.

SPØRSMÅL NR. 1229

Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag

Besvart 27. januar 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvordan utviklet statens utgifter til tjenester fra kom-
munikasjonsbransjen seg i perioden 2015-2025, og hvor
stor andel av disse utgiftene ble brukt til informasjons- og
holdningskampanjer?

BEGRUNNELSE:

I 2022 ga regjeringen statens virksomheter i oppgave å
«kraftig redusere kjøp av tjenester fra kommunikasjons-
bransjen». Det nye prinsippet var at staten «som hov-
edregel» ikke skulle benytte seg av slike tjenester til noe
annet enn informasjons- og holdningskampanjer. For å
etterfølge om denne forskriften ber spørsmålsstilleren
om informasjon om hvordan statens utgifter til kommu-
nikasjonsbransjen utviklet seg i perioden 2015-2025, og
en oversikt over hvor stor andel av utgiftene som ble brukt
til informasjons- og holdningskampanjer.

Svar:

For ordens skyld vil jeg minne om at regjeringens felles-
føring om kommunikasjonsbransjen for 2022 lød som
følger:

«Ut over informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester
fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.»

Det finnes ikke en detaljert kilde eller oversikt som
viser hvordan statens utgifter til tjenester fra kommu-
nikasjonsbransjen utviklet seg i perioden 2015-2025 eller
hvor stor andel av disse utgiftene som ble brukt til infor-
masjons- og holdningskampanjer. Det er virksomhetene
selv som har oversikt over hvilke utgifter de har til denne
typen kommunikasjonsvirksomhet. Det ble informert
om konsulentbruken i årsrapportene for 2022.

DFØs kartlegging av kommunikasjonsfunksjonen,
DFØ-rapport 2023:3 Mye mer enn ord, kan gi noe relevant
informasjon. Data fra rapporten indikerer at statlige virk-
somheter bruker lite av sine samlede konsulentutgifter til
informasjons- og holdningskampanjer. De virksomhe-
tene som nevner at de har brukt konsulenter på kampan-
jer, beskriver at bistanden gjelder rene informasjonskam-
panjer knyttet til større satsinger. I DFØ-rapport 2024:1
Statlige virksomheters bruk av konsulenter estimeres
konsulentutgiftene til kommunikasjonstjenester å ligge
et sted mellom 130 og 200 millioner kroner i 2022.

Begge rapportene tok utgangspunkt i artskonto
672 «Konsulenttjenester til organisasjonsutvikling, kom-
munikasjonsrådgiving mv.» for å anslå hvor store utgif-
ter statlige virksomheter har til konsulenter på kommu-
nikasjonsområdet. Da denne kontoen inneholder mer
enn utgifter til kommunikasjon, spurte DFØ et flertall av
virksomhetene i staten hvor stor andel av artskonto 672
som ble brukt til kommunikasjonstjenester. Konklusjo-
nen i DFØ-rapport 2023:3 er at kjøp av kommunikasjon-
stjenester utgjorde 1,0-1,5 prosent fra 2019 til 2021. DFØ
har kjennskap til at kjøp av kommunikasjonstjenester
også blir ført på enkelte andre artskontoer i statsregnska-
pet enn den de tok utgangspunkt i, noe som påvirker hvor
nøyaktig dette anslaget er.

SPØRSMÅL NR. 1230**Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 27. januar 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at hestesporten ikke blir sittende igjen med regningen for Norsk Rikstotos gjentatte lovbrudd gjennom reduserte formålsmidler, og hvilke konkrete tiltak vil statsråden iverksette for å skjerme hestesporten?

BEGRUNNELSE:

Norsk Rikstoto står overfor en bot på inntil seks millioner kroner som følge av feil knyttet til tapsgrenser og utestengesregler, der risikospillere fikk spille for langt mer enn de egentlig skulle. I tillegg er Norsk Rikstoto ilagt en bot på to millioner kroner for brudd på hvitvaskingsloven. Dette er alvorlige forhold som reiser spørsmål om styring, kontroll og ansvar i selskapet.

Lotteri- og stiftelsestilsynet har vært tydelige i sin kritikk. I saken om hvitvaskingsloven uttalte tilsynet at Norsk Rikstoto bevisst har satt til side enkelte krav i hvitvaskingsloven. Det er svært alvorlig når et statlig spillsel-skap bevisst bryter grunnleggende krav i regelverket.

Når det gjelder brudd på tapsgrenser og utestengesregler, understreket tilsynet at dette rammet særlig sårbare spillere. Lotteri- og stiftelsestilsynet uttalte at: «blant kundene som er berørt, befinner det seg et stort antall spillere som er klassifisert med både høy og medium risiko for problemspill. Det er også kunder som aktivt har benyttet seg av å sette tapsgrenser for å begrense tapet sitt, samt tatt spillepauser og stengt seg ute for å begrense spillingen sin».

Når bøter gjør at det blir mindre penger til formål, betyr det at hestesporten i realiteten kan bli sittende igjen med regningen for Norsk Rikstotos feil og lovbrudd. Det er uakseptabelt. Formålsmottakerne bør ikke være skadelidende for at Norsk Rikstoto har en lemfeldig holdning til regelverk og rutiner.

Dette ligner utviklingen i Norsk Tipping, der idretten og frivilligheten allerede har måttet bære kostnadene ved selskapets feil gjennom reduserte midler til formål. Det er en svært negativ praksis dersom de som skal få midlene, ender opp med å betale prisen.

Hestesporten er samtidig i en presset økonomisk situasjon, og regjeringen har ikke fulgt opp med tiltak som styrker sportens økonomiske rammer. Dersom hestesporten i tillegg skal rammes av lavere formålsmidler som følge av bøter i Rikstoto, vil det svekke aktivitet, rekruttering og drift over hele landet.

Svar:

Det er Stiftelsen Norsk Rikstoto som er ansvarlig for å sikre at virksomheten drives i tråd med gjeldende regelverk, og det vedtatte overtredelsesgebyret må bæres av selskapet innenfor dets egen økonomi. Det er selvfølgelig uheldig at gebyret vil redusere overskuddet og dermed også midlene som kan tilfalle formålsmottakerne. Pengespillregelverket skal imidlertid sikre at pengespill gjennomføres på en trygg og ansvarlig måte. Hensynet til sårbare spillere vil alltid komme før hensynet til formålsmottakerne. Formålene kan ikke brukes som argument for at virksomheten skal slippe reaksjoner når regelverket er brutt.

SPØRSMÅL NR. 1231**Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen****Besvart 27. januar 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Europakommisjonen ber om innspill til et kommende EU-initiativ som skal sikre tilgjengelighet av aluminiumskrap på EU-markedet og stoppe «lekkasje» fra EU. Innspillsrunden er åpen til 31. januar 2026. Dersom EU beslutter å begrense eksporten av skrapmetall er dette et handelstiltak som vil kunne ramme Norge og fordyre import av aluminiumsskrap, som brukes som innsatsfaktor i aluminiumsproduksjon.

Hva vil regjeringen gjøre for å sikre norske interesser og EØS-avtalens frie handel med varer?

BEGRUNNELSE:

Norge importerer skrap som brukes som innsatsfaktor i aluminiumsproduksjon. I en NTB-artikkel fra i fjor påpeker analytiker Varg Folkman (European Policy Center) at vi importerer en ikke ubetydelig mengde skrap fra EU og at Norge derfor potensielt kan bli rammet. I en artikkel i Metalsupply (21. november 2025) uttaler fabrikkseier ved Hydro Høyanger, Ann Synnøve Øygård, til avisa Firda at det er for tidlig å si hvilke konsekvenser de varslede tiltakene kan ha for dem. Dersom det blir dyrere å importere skrapaluminium, må kanskje Hydro kjøpe fra markeder utenfor EU, eksempelvis Storbritannia.

Dersom EU bestemmer seg for å innføre fordyrende begrensninger på eksporten av aluminiumsskrap, som norsk industri bruker som innsatsfaktor i produksjon av aluminium, er dette et nytt alvorlig tilfelle av proteksjonisme og brudd på EØS-avtalen fra EUs side.

Da EU innførte toll på norsk eksport av jernlegeringer i høst, valgte regjeringen dialog som eneste respons. Støre sa at EU-kommisjonens president, Ursula von der Leyen, i samtale med ham hadde «understreket at dette er det hun omtaler som et enkeltstående tilfelle, knyttet til en helt spesiell situasjon».

Nå kan det altså vise seg at EU på nytt bryter med EØS-avtalens frie handel med varer bare noen få måneder etter denne «forsikringen». Jeg vil gjerne vite hva regjeringens svar på dette er og hva den gjør for å ivareta norske interesser og EØS-avtalen.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Jørgen H. Kristiansen til finansministeren som han har bedt meg svare

på, siden spørsmålet gjelder saksfelt som hører til mitt ansvar.

Som representanten viser til, har Europakommisjonen bedt om innspill knyttet til mulige handelspolitiske tiltak for eksport av aluminiumskrap. Dette ble varslet i Europakommisjonens stål og metallplan i mars 2025, som viser til at Kommisjonen skal vurdere hvorvidt eksporttiltak er nødvendige for å fremme tilgjengeligheten av skrap i EU som er produsert med høye miljømessige og sosiale standarder og forhindre potensiell «skraplekkasje» til tredjeland med lavere standarder.

Regjeringen følger saken tett, siden også Norge importerer denne typen aluminium fra EU. Det klare utgangspunktet etter EØS-avtalen er at varer, også aluminiumskrap, skal omsettes fritt på det indre marked. Jeg vil understreke at dette er en annen type sak enn spørsmålet om beskyttelsestiltak på ferrolegeringer. Beskyttelsestiltak etter WTO-regelverket knytter seg til å beskytte egen industri mot plutselige importøkninger som kan medføre alvorlig skade på egen produksjon. Undersøkelsene EU har iverksatt i denne saken knytter seg tvert imot ikke til importøkninger, men til å unngå eksport av aluminiumskrap fra EU for å sikre råvaretilgang til egne produsenter.

Kommisjonen er i en fase hvor de innhenter informasjon. Regjeringen har god dialog med næringen om denne saken. Vi har også løpende og tett dialog med Kommisjonen. Som nevnt over er Norge en integrert del av det indre marked gjennom EØS og følger samme regler og standarder som EUs medlemsland, herunder det frie varebyttet. Dette er Norge tydelig på i dialog med EU.

SPØRSMÅL NR. 1232**Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund****Besvart 3. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Mener statsråden det er forsvarlig å fortsatt returnere iranske statsborgere til Iran og vil regjeringen stanse denne praksisen?

BEGRUNNELSE:

Med bakgrunn med det som skjer i Iran er det urovek- kende at norske myndigheter fortsatt returnerer iran- ske statsborgere til Iran. Mens Norge ber nordmenn komme seg ut av Iran, returneres det fremdeles asylsøk- ere. UNE har uttalt at de vurderer stans, men da kan det være for sent, mener menneskerettsaktivist Mahmood Amiry-Moghaddam.

Terje Østraat i UNE uttalte den 16 januar til NRK:

«Vurderinga er at det for øyeblikket ikkje er grunnlag for ge- nerell suspensjon av utreiseplikta. Men, UNE set i verkei indivi- duell vurdering i kvar sak.»

Per i dag er 3 iranere internert på Trandum. Disse frykter i dag for sine liv hvis de blir returnert, en av disse er Iransk-kurdiske Sirwan Aminpour som har vært poli- tisk aktiv. Leder for menneskerettsorganisasjonen Iran

Human Rights, Mahmood Amiry-Moghaddam, meiner ingen bør returnerast med tvang til Iran no. Han uttaler at:

«Det kan absolutt vere farleg, særleg for ein kurdisk person, som tidlegare har drive med politisk aktivitet.»

Svar:

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemn- da (UNE) som behandler enkeltsaker etter utlendingslov- en, og som står nærmest til å vurdere beskyttelsesbehov og om det er forsvarlig å gjennomføre retur til Iran i den enkelte sak. Verken jeg eller departementet har my- ndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsak- er, med mindre de gjelder hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Det er også UDI og UNE som står nærmest til å vurdere om sikkerhetssituasjonen i Iran tilsier at det bør innføres en generell suspensjon av utreiseplikten, det vil si at plikten til å returnere oppheves midlertidig.

UDI og UNE har p.t. suspendert utreiseplikten til Iran i inntil tre måneder, med virkning fra 20. januar 2026. Politiet har også blitt orientert om at ingen personer med endelig vedtak om retur skal returneres til Iran nå.

SPØRSMÅL NR. 1233**Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde****Besvart 28. januar 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Kan jeg be statsråden om en oversikt over hvor mange tilfeller av fusk som avdekkes på eksamen i 10. trinn og i videregående opplæring, og i hvor stor grad kunstig intel- ligens (KI) inngår i disse sakene?

BEGRUNNELSE:

TV 2 har innhentet tall fra landets ti største universiteter, som viser en dobling av KI-relatert fusk på eksamen. Av totalt 406 studenter som ble felt for fusk, gjaldt 190 til- feller bruk av kunstig intelligens. Til sammenligning ble 95 studenter felt for fusk ved de samme universitetene i 2024, ifølge Khrono. Utviklingen i høyere utdanning gjør det relevant å få oversikt over omfanget av KI-relatert fusk også på eksamen i 10. trinn og i videregående opplæring.

Svar:

Våren 2025 ble det fra sensorene rapportert om 448 enkeltmistanker om juks på enkeltbesvareelser. Av disse var 349 fra videregående opplæring og 99 fra grunnskolen. De fleste av tilfellene var knyttet til mistanke om ikke-tillatt bruk av KI under eksamen. Av eksamener som ble annullerte etter mistanke om juks knyttet til bruk av KI eller annen juks var det 22 i videregående og 15 i grunnskolen fra våren 2025.

Disse tallene må ses i sammenheng med at det totalt ble gjennomført ca. 264 000 eksamener våren 2025 (ca. 186 000 i videregående opplæring og ca. 78 000 i grunnskolen).

Juks eller forsøk på juks medfører annullering av eksamen og bortfall av standpunktarakter i tråd med regelverket i opplæringsforskriften § 9-42. Dette får konsekvenser for vitnemål og videre utdanning.

Jeg er bekymret for at det er blitt mer fristende for elevene å jukse på eksamen etter tilgjengeliggjøringen av KI. Bruk av KI under eksamen er en av de største risikoene vi har for en mindre rettferdig vurdering av elevenes sluttkompetanse. Jeg har derfor bedt Utdanningsdirektoratet om å iverksette hensiktsmessige løsninger for å hindre bruk av ikke tillatte hjelpemidler som KI og oversettelsesprogrammer på eksamen.

Utdanningsdirektoratet har allerede satt i verk flere tiltak for å redusere risikoen for bruk av KI i eksamensgjennomføringen, blant annet stengt tilgang til

de fleste nettsteder under eksamen, fjernet forberedelsesdel til eksamen og innført sikker nettleser i flere fag. Planen er å innføre sikker nettleser i alle skriftlig sentralt gitte eksamener fra våren 2027. Sikker nettleser innføres gradvis fra og med våren 2025 til og med våren 2027 for å ikke risikere problemer med den tekniske og praktiske gjennomføringen av et stort antall sentralt gitte, skriftlige eksamener.

Utdanningsdirektoratet har også bedt skoleeierne om å styrke vakthold, sikre at gjennomføringen skjer på sikkert eksamensnett. Direktoratet har også informert om mulighet til å ta stikkprøvekontroller. Utdanningsdirektoratet har i samarbeid med fylkeskommunene redusert antallet nettbaserte hjelpemidler fra 160 til under 15 i 2025 og reduksjonen vil fortsette.

Fylkeskommunene har utarbeidet en felles eksamensveiledning som gir informasjon og retningslinjer for gjennomføring av eksamen til både skole og elever. Den inneholder blant annet tiltak for å styrke vakthold, gjennomføre stikkprøvekontroller, og informere om konsekvenser ved juks. Utdanningsdirektoratet har også utviklet teknisk støtte til monitorering av IP-adresser i det prøveadministrative systemet som gir god informasjon om hvilke nettressurser kandidatene er inne i.

Jeg vil til slutt understreke at å arbeide for en så rettferdig eksamensgjennomføring som mulig, der det er enda mindre muligheter for juks enn i dag, er et prioritert arbeid for både meg og Utdanningsdirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1234

Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 26. januar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Viser til statsrådens svarbrev til Dok 8:129S (2024-2025). Til flere av forslagene opplyser statsråden at det er et pågående arbeid knyttet til regelverksutvikling mellom Justis- og beredskapsdepartementet, Finansdepartementet og arbeids- og inkluderingsdepartementet for å forebygge økonomisk kriminalitet.

Kan jeg be om oversikt over hvilke problemstillinger gruppen gjennomgår, hvilket regelverk som vurderes endret og når gruppen skal slutføre sitt arbeid?

Svar:

I mitt svarbrev 27. mars 2025, som representanten viser til ovenfor, viste jeg til Meld. St. 15 (2023–2024) der det var foreslått ulike tiltak for å utrede spørsmål om informasjonsdeling i arbeidet mot økonomisk kriminalitet. Jeg opplyste at Justis- og beredskapsdepartementet, i samarbeid med Finansdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, var i gang med å kartlegge de konkrete regelverksutfordringene nærmere med sikte på eventuelt videre arbeid i arbeidsgrupper med mer spesifiserte mandater.

På grunnlag av den nevnte kartleggingen ble det i juni 2025 nedsatt to arbeidsgrupper. Den ene gruppen, som består av de tre nevnte departementene, skal på bakgrunn av innspill fra en rekke relevante etater, utrede spørsmål knyttet til regelverket for deling og behandling av opplysninger i samarbeidet mot økonomisk kriminalitet. Gruppen skal etter planen levere sin rapport 15. juni 2026. Den andre gruppen, som ledes av Økokrim, skal utrede behovet for og eventuelt foreslå endringer som kan gi et bedre offentlig privat samarbeid mot økonomisk kriminalitet. Foruten Økokrim, består gruppen av representanter fra Finanstilsynet, Skatteetaten, Finans Norge

og Eiendom Norge. Leveringsfrist for denne gruppen er utsatt til mars 2026.

Mandater for arbeidsgruppene, der oversikt over utredningsoppdragene er beskrevet, er tilgjengelig her:

Arbeidsgruppe skal utrede hjemmelsgrunnlag for informasjonsdeling og behandling av personopplysninger i arbeidet mot økonomisk og organisert kriminalitet - regjeringen.no

Arbeidsgruppe som skal se på hvordan offentlig privat samarbeid mot økonomisk kriminalitet kan bli enda bedre - regjeringen.no

SPØRSMÅL NR. 1235

Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll

Besvart 29. januar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

SWECO har, på vegne av Statens vegvesen og Oslo kommune, i en ny rapport vist at det er mulig å rive Nylandsbrua.

Hvordan kommer statsråden til å følge opp konklusjonene?

BEGRUNNELSE:

Nylandsbrua i Oslo skygger over store deler av Oslo sentrum, og bidrar med mye trafikk i sentrumsområdene. Veien er en trafikkmaskin som ikke svarer til Oslos behov. Å rive brua har vært diskutert i lang tid, og det er behov for at staten og Oslo kommune jobber sammen med å finne en løsning. Aftenposten skriver i en artikkel publisert 20.01.26 at SWECO har i en rapport fremskaffet kunnskapsgrunnlag som viser gjennom en rekke systemskisser hvordan Nylandsbrua kan rives.

Svar:

For regjeringen er det viktig å kunne bidra til et godt byliv med grønne lunger. Jeg viser i denne sammenhengen bl.a. til byveksttalen for Oslo-området der staten bidrar med store midler for at hovedstadsområdet kan nå en målsetting om nullvekst i personbiltransporten. Det er imidlertid i denne sammenhengen også viktig å ta hensyn til trafikkavviklingen, og få kollektivtransporten til å fungere godt i og rundt byen.

Før det eventuelt kan være aktuelt å rive Nylandsbrua og bygge ned veisystemet, må trafikkmengden reduseres i forkant for å unngå store køproblemer og uønsket omfordeling av trafikk. Oslo Bussterminal må også ses i sammenheng med utviklingen av kollektivknutepunkter i transportkorridorene, som må få tilstrekkelig kapasitet og robusthet for å kunne avlaste sentrumsbasert busstrafikk. Dette vil kreve investeringer. Statens vegvesen har opplyst at Oslo S er ett av ni prioriterte kollektivknutepunkter i byveksttalen for Oslo-området, og byvekstsamarbeidet mellom Oslo og Akershus vil være førende for videre fremdrift i utviklingen av disse.

I dag har veisystemet i og rundt Oslo S flere viktige samfunnsfunksjoner for å ivareta behovet for transport i og til hovedstaden. Veinettet er et viktig element for beredskap og utrykningskjøretøy, det tilrettelegger for et effektivt kollektivsystem og sikrer leveranse av varer og tjenester til sentrum. Det er disse funksjonene som gjør at veien her er definert som riksvei. Før området kan bygges om og transformeres, må man ha funnet gode alternative løsninger for hvordan disse funksjonene skal ivaretas i framtiden. Dette medfører at det ikke kan vurderes endringer i veisystemet lokalt og isolert sett.

Statens vegvesen opplyser at kunnskapsgrunnlaget som ble publisert 20. januar 2026, viser at området har et potensial for utvikling. Videre viser kunnskapsgrunnlaget at eventuelle endringer i dagens veisystem vil kreve omfattende tiltak på øvrige områder i transportsystemet for at dagens funksjon skal kunne opprettholdes. Tiltakene

som må på plass før det kan vurderes endringer, vil medføre store investeringer på flere områder i transportsektoren.

Statens vegvesen og Oslo kommune ved Bymiljøetaten skal nå ferdigstille et arbeid med trafikkanalyser.

Trafikkanalysene vil indikere hvordan framkommeligheten endres dersom veisystemet bygges ned. Dette er det viktig å ha kunnskap om for å kunne forstå konsekvensene for beredskap, kollektivtrafikk og framkommelighet.

SPØRSMÅL NR. 1236

Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Oda Indgaard

Besvart 26. januar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Avinor-sjef Abraham Foss advarer i E24 mot enorme tap i verdiskapning dersom ikke OSL får utvikle seg og kraftig øke trafikkveksten i luftfarten. Norges befolkning forventes å vokse i kun moderat tempo fremover, det finnes ingen teknisk klar skalerbar løsning for å håndtere klimautslippene ved fly og nordmenn er allerede blant de gruppene som flyr mest i verden.

Mener statsråden at Avinor blir styrt etter riktige mål, når resultatet blir at dette statlige selskapet jobber så aktivt for vekst i en svært forurensende aktivitet?

Svar:

Norge er et land i utkanten av Europa med en liten, åpen økonomi, store geografiske avstander, krevende topografi og spredt bosetning. Norge er derfor avhengig av et vel fungerende luftfartstilbud både innenlands og utenlands. Dette for å kunne legge til rette for velferd, sysselsetting og bosetting i alle deler av landet, og for å kunne delta i det internasjonale vare- og tjenestebytte.

Innenlands sivil luftfart står for om lag 2,5 pst. av Norges årlige klimagassutslipp. Luftfarten er en arealeffektiv transportform, men med økende trafikk og dagens teknologi vil det være vanskelig å nå regjeringens klimamål med videre vekst i luftfarten. Det er derfor behov for tiltak for å sikre utviklingen av en klimamessig bærekraftig luftfart framover. Det aller meste av klimagassutslippene fra luftfarten kommer fra selve flytrafikken. Det er derfor her hoveddelen av tiltakene må settes inn. Avinors rolle i denne sammenheng er å være en pådriver og tilrettelegger.

Både norske myndigheter og norske luftfartsaktører gjør en lang rekke tiltak på ulike områder for å kutte utslippene i luftfarten. Denne regjeringen vil at luftfarten,

innenfor bærekraftige rammer og i lys av den teknologiske utviklingen, skal bidra til lavutslippssamfunnet. Dette har vært et viktig tema i Nasjonal luftfartsstrategi, jf. Meld. St. 10 (2022–2023) og Innst. 301 S (2022–2023), Nasjonal transportplan 2025–2036, jf. Meld. St. 14 (2023–2024) og Innst. 439 S (2023–2024), og stortingsmeldingen om droner og ny luftmobilitet, jf. Meld. St. 15 (2024–2025) og Innst. 386 S (2024–2025). Et viktig tiltak er den internasjonale testarenaen for null- og lavutslippsluftfart. Stortinget har bevilget 50 millioner til Avinor og Luftfartstilsynet for i hovedsak dette formålet for 2025 og et tilsvarende beløp for 2026.

Norge etablerte som første land i verden et håndhevet nasjonalt omsetningskrav for bærekraftig drivstoff til luftfart i 2020, og det arbeides med å ta EU-regelverket ReFuelEU Aviation om bærekraftig flydrivstoff inn i EØS-avtalen og implementere regelverket i norsk rett så snart som mulig, og senest i 2027.

Ved siden av å være pådriver og tilrettelegger for fossilfri luftfart gjennomfører Avinor også tiltak i egen virksomhet. I Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap, jf. Innst. 190 S (2022–2023), forventer regjeringen av selskap med statlig eierandel setter mål og iverksetter tiltak for reduksjon i klimagassutslipp på kort og lang sikt. Avinor har satt et mål om å redusere klimagassutslipp fra egen virksomhet med 42 pst. innen 2030, og har satt i verk tiltak for å nå dette målet. På lang sikt fram mot 2050 har Avinor mål om 90 pst. utslippsreduksjon i egen virksomhet.

SPØRSMÅL NR. 1237**Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 28. januar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Ber statsråden redegjøre for årsakene til at dobbeltsporet til Hamar blir utsatt og hvorfor det er så mye som fem år og hva en forsinkelse vil koste. I tillegg bes det om en redegjørelse for hvorfor dette er forhold som kommer først nå, hvorfor disse forholdene ikke var kjent tidligere.

Kan det videre bes om en redegjørelse for hvilke konsekvenser dette kan ha for planlagte utbyggingsprosjekter i nærområdet rundt Hamar stasjon?

BEGRUNNELSE:

Bane Nor kom fredag 15. januar 2026 med en pressemelding om at dobbeltsporet blir utsatt i fem år. Det oppgis svært mange grunner til dette, alt fra signalsystemer, naturmangfold, flom og deponering av radioaktivt avfall.

Det fremstår uklart for mange hvorfor dette kommer først nå og ikke er noe som man var klar over tidligere.

Svar:

Stortingsrepresentanten tar opp forhold det er viktig å få klarhet i. Mange av spørsmålene vil besvares gjennom den eksterne gjennomgangen jeg har tatt initiativ til og som det er igangsatt arbeid med. Parallelt er Bane NOR i full gang med å finne en ny og sikker løsning for infrastrukturen over Åkersvika. Jeg forventer at foretaket vender hver stein for å finne løsninger for å realisere forbedringen i togtilbudet og oppstart av utbyggingen av Hamar stasjon.

Jeg vil komme tilbake til Stortinget med nærmere informasjon om framdriften og kostnadene i prosjektet i budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 1238**Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Oda Indgaard****Besvart 28. januar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

I Sverige har de innført en ny elbilstøtte myntet på de kommuner med lavest kollektivdekning. Her kan beboere på lav inntekt få en særskilt støtte til å lease eller kjøpe ny eller brukt elbil. Omtrent 80 % av pengene kommer fra EUs sosiale klimafond.

Hvorfor har ikke Norge benyttet muligheten til å søke EU-midler til tilsvarende ordning, på tross av at vi bidrar med penger inn til denne ordningen?

BEGRUNNELSE:

På tross av at elbilandelen nådde over 99 % mot slutten av 2025, er det stor geografisk og sosial spredning i hvor disse nye elektriske bilene havner. Elbilandelen er stor i de store byene, hvor det både finnes gode alternativer til

bil og hvor det er viktig å begrense trafikkveksten. Samtidig er elbilandelen lav på mange steder hvor det finnes få alternativer til bil. Med en stadig redusert grense for mva-fritak er det en fare for at mange mennesker som har behov for å bruke bil mye, ikke får ta del i omleggingen til elbil. I tillegg til at dette fører til fortsatt CO₂-utslipp fra transportbransjen, er det også urettferdig for den enkelte da fossilbiler er betraktelig dyrere i drift enn en elbil.

Svar:

Finansieringen av EUs sosiale klimafond reguleres gjennom det forsterkede klimakvotedirektivet. Norge er gjennom deltakelsen i EUs klimakvotedirektiv pliktige til å bidra til finansieringen. Spørsmålet om deltakelse i fondet er regulert i en egen forordning, som ikke er regnet som

EØS-relevant da forordningen blant annet gjelder budsjettspørsmål. Dette faller utenfor virkeområdet til EØS-avtalen. EU-kommisjonen har likevel invitert Norge og de andre EFTA-statene til å delta i fondet dersom vi ønsker det. Det er ikke endelig avklart om, og eventuelt på hvilke vilkår, Norge skal delta i EUs sosiale klimafond. Norge er i gang med å vurdere juridiske, økonomiske og administrative konsekvenser av eventuell deltagelse.

Bilhold er i utgangspunktet dyrt, men i Norge er elbiler konkurransedyktige med fossilbiler, både ved kjøp og i bruk. I Norge har vi mange virkemidler som sikrer at det er fordelaktig å velge elbil fremfor fossilbil og som gir betydelige økonomiske besparelser. Eksempler på det er tilgang på kollektivfelt, reduserte bomtakster og fergetakster og ofte billigere kommunal parkering. Det er altså lite som tilsier at det er ufordelaktig for privatpersoner i Norge å kjøpe elbil, dersom de velger å kjøpe seg en ny eller brukt bil. Regjeringen følger med på utviklingen og jobber kontinuerlig for å sikre at overgangen fra fossile til

utslippsfrie kjøretøy fortsetter i samme takt. Regjeringen har også vært opptatt av å sikre at norske husholdninger kompenseres for økte drivstoffkostnader som følge av økninger i CO₂-avgiften, for eksempel gjennom brede skatte- og avgiftslettelser.

I 107 norske kommuner var alle nye biler elektriske og mange av disse kommunene ligger i Nord-Norge. Det viser en fersk oversikt laget av Elbilforeningen basert på tall fra Opplysningsrådet for veitrafikken (OFV). I kun 18 av Norges 357 kommuner var andelen elbiler i nybilsalget lavere enn 90 prosent i fjor. Det sier noe om hvor langt vi har kommet i Norge. Til sammenligning er elbilandelen i nybilsalget i Sverige langt lavere, som ved utgangen av 2025 lå på rundt 40 prosent.

Dersom Norge velger å implementere forordningen og utarbeide en sosial klimaplan, må det vurderes hvilke målgrupper som kan forventes å treffes negativt av ETS2, og hvilke tiltak som best møter disse negative fordelingsvirkningene.

SPØRSMÅL NR. 1239

Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 28. januar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden gi en prinsipiell forklaring på hvilke konkrete kriterier som gjør at ILB vurderes forsvarlig i en godkjent klinisk studie, men uforsvarlig for en enkeltpasient med tilsvarende spesialistoppfølging utenfor studien?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådens svar på mitt spørsmål dokument nr. 15:1064 (2025-2026). Jeg konstaterer at statsråden ikke svarer på hovedspørsmålet.

Jeg ber om en prinsipiell forklaring på hvilke konkrete kriterier som gjør at ILB vurderes forsvarlig i en godkjent klinisk studie, men uforsvarlig for en enkeltpasient med tilsvarende spesialistoppfølging utenfor studien.

Fremfor å svare på hovedspørsmålet mitt, velger statsråden heller å beskrive formålet med regelverket og henviser til en klagesak, uten å redegjøre for forskjellen i forsvarlighetsvurderingen mellom bruk i og utenfor studie.

Det må være mulig for statsråden å svare på prinsipielle spørsmål uten å gjemme seg bak en pågående

klagesak, som heller ikke er nødvendig for å gi den prinsipielle begrunnelsen.

Det prinsipielle spørsmålet jeg stilte står dermed ubesvart inntil videre.

Svar:

Godkjenning av et legemiddel til bruk i en klinisk studie innebærer ikke at Direktoratet for medisinske produkter (DMP) har vurdert dokumentasjonen som tilstrekkelig for at bruken skal anses forsvarlig i vanlig pasientbehandling. Tvert imot er forutsetningen for klinisk utprøving nettopp at kunnskapsgrunnlaget er utilstrekkelig. Formålet er å innhente ny kunnskap. I medisinsk forskning tillates det derfor i noen tilfeller en noe høyere risiko for deltakerne enn det som ville vært akseptabelt i vanlig klinisk praksis. Med høy antatt risiko menes større usikkerhet knyttet til sikkerhet og effekt av legemiddelet. På grunn av denne høyere risikoen er legemiddelstudier strengt regulert av forordningen om klinisk utprøving, etiske retningslinjer, helseforskningsloven og krav om godkjenning fra etisk komité og DMP.

Årsaken til at det aksepteres en høyere risiko er at forskningen har som formål å skape ny kunnskap som kan komme fremtidige pasienter og samfunnet til gode. Dette innebærer at økt kunnskap kan legitimere en viss risiko, forutsatt at den holdes på et akseptabelt nivå og at deltakernes rettigheter og interesser ivaretas. Samtidig presiseres det at forskning aldri må gå på bekostning av den enkelte deltakers integritet. DMP kan dermed akseptere en høyere antatt risiko forbundet med bruk av det aktuelle legemiddelet for enkeltpersoner som deltar i utprøvingen. Dette gjelder spesielt for alvorlige sykdommer eller tilstander der det finnes begrenset tilgang til sikre og effektive behandlingsmuligheter. For at denne risikoen skal aksepteres, må studien være tilstrekkelig godt designet for å besvare denne usikkerheten. Gjennomføringen av kliniske studier bygger som nevnt på etisk og regulatorisk godkjenning, hvor utprøvingen må følge den godkjente protokollen for studien, og med kontinuerlig monitorering og systematisk innsamling av data om effekt og sikkerhet.

Begrunnelsen og vurderingene som ligger bak godkjennelsen av en klinisk studie vil derfor skille seg

fra vurderingene knyttet til behandling som gis gjennom ordningen med godkjenningssfritak. Rekvirering under denne ordningen skal skje på bakgrunn av kunnskap og etablert fakta for å oppfylle kravet til faglig forsvarlighet i vanlig klinisk praksis. Legemiddelet ILB har ikke markedsføringstillatelse i noe land, og det finnes ingen godkjent preparatomtale eller regulatorisk verifisert informasjon. Vurderingen i tidligere saker hvor det er gitt avslag har tatt utgangspunkt i at rekvirerende lege utenfor helseforskning må kunne basere bruken på anerkjent og regulatorisk kvalitetssikret kunnskap om blant annet dose, administrasjonsmåte, kontraindikasjoner, interaksjoner og sikkerhetsprofil.

Nytteverdien av en klinisk studie ligger her i å frambringe solide data om sikkerhet og effekt som grunnlag for dokumentasjon som gjør at legemiddelet senere kan tas i bruk i vanlig klinisk praksis. I et tilfelle som for ILB hvor vi foreløpig har lite kunnskap om legemiddelets effekt, kan dermed vurderingene av hva som anses faglig forsvarlig under ordningen for godkjenningssfritak skille seg fra vurderinger som er foretatt i forbindelse med kliniske studier.

SPØRSMÅL NR. 1240

Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 28. januar 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil statsråden ta grep for å sikre at elever som fullfører skuleløpet sitt denne våren ved Jotunheimen privatist-skule får rett på førstegangsvitnemål?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til at regjeringa godkjende privatskulesøknaden til Jotunheimen privatistiskule mandag 19. januar 2026. Frå hausten 2026 vil skulen motta statstilskot og vere godkjend med inntil 120 elevplassar. Samtidig har privatist-skulen starta opp hausten 2025 og har ei elevgruppe som fullfører sitt siste skuleår våren 2026. Disse elevene risikerer å ikkje motta førstegangsvitnemål ved fullført skulegang. Derfor kan dei få ei stor konkurranseulempe når dei skal søkje seg til høgare utdanning.

Svar:

Inneværende skoleår drives Jotunheimen Private vidaregåande skule AS («Jotunheimen privatistiskule») som et rent privat tilbud uten offentlige tilskudd eller godkjenninger. Ungdom som følger opplæring ved skolen, er privatister i opplæringslovens forstand. Jeg har registrert at skolen gjennom Q&A på sine nettsider har informert om at skolens elever etter gjeldende regler er privatister som ikke vil få førstegangsvitnemål.

Etter dagens regler blir førstegangsvitnemål gitt som dokumentasjon på et fullført og bestått opplæringsløp. Førstegangsvitnemål gis derfor i hovedsak til elever som har dokumentert gjennomført opplæring med både standpunkt karakterer og eksamens karakterer. Etter gjeldende regler er det begrenset adgang til å få privatisteksamener oppført på et førstegangsvitnemål.

Ungdommene som følger opplæring ved Jotunheimen privatistiskule inneværende skoleår har gått et

løp som på mange måter er sammenlignbart med et opplæringsløp for elever, og jeg har forståelse for at det oppleves som urettferdig at de ikke kan få førstegangsvitnemål. Samtidig er det klart at det hvert år er mange ungdommer som har privatisteksamener som hele eller deler av grunnlaget for oppnådd studiekompetanse.

Departementets vurdering er at å gi en spesifikk gruppe privatister en fordel som spørsmålet tar opp, kan være en usaklig forskjellsbehandling av andre privatister, og kan være i strid med grunnleggende likebehandlingshensyn i forvaltningsretten.

SPØRSMÅL NR. 1241

Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 23. januar 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva gjør utenriksministeren for å stanse de alvorlige menneskerettighetsbruddene i Iran og hvordan støtter Norge opp om en demokratisk utvikling?

BEGRUNNELSE:

Siden 28 desember har det foregått store demonstrasjoner i Iran mot det islamske regimet. Demonstrasjonene har blitt slått hardt ned på, demonstranter har blitt utsatt for vold og blitt drept av myndighetene og mange har blitt dømt til dødsstraff. I 10 dager har internettet vært skrudd av, samtidig har myndighetene fortsatt å begå grove menneskerettighetsbrudd ovenfor egen befolkning.

Informasjonen som nå har kommet ut fra Iran tyder på at dette er de dødeligste protestene på nesten 50 år. Minst 5 000 er bekreftet drept, men det reelle tallet er trolig langt høyere.

Ifølge Amnesty så har både demonstranter og personer som tilfeldig har vært til stede blitt banket opp eller angrepet med skarp ammunisjon, metallforsterkede gummikuler, tåregass og vannkanoner.

Irans øverste religiøse leder Ali Khamenei, har omtalt demonstrantene som «bråkmakere» og oppfordret sikkerhetsstyrkene til å slå hardt ned på dem. Og lederen for det iranske rettssystemet har gitt landets statsadvokater ordre om å «ikke vise noe nåde» mot demonstranter og stille dem for retten raskt.

Regjeringen har kommentert de pågående menneskerettighetsbruddene, men regjeringen burde vært enda tydeligere i sin fordømmelse. Det er særdeles viktig for den iranske befolkningen at verdens land følger med og holder det iranske regimet ansvarlig for forbrytelsene de begår.

Svar:

Som jeg også har understreket i mitt svar til representanten Gulati på spørsmål nr. 1196 (2025-2026), har både statsministeren og jeg vært svært tydelige i vår fordømmelse av voldsbruken mot og drap på demonstranter, og understreket viktigheten av at Irans befolkning selv får avgjøre egen fremtid. Vi støtter og følger med alle de i Iran som kjemper for retten til å bestemme over egne liv.

Jeg viser ellers til mitt svar til spørsmålet fra representanten Listhaug nr. 1833 (2023-2024), herunder at Norge har regelmessig kontakt med MR-organisasjoner og sivilsamfunn om menneskerettighetssituasjonen i Iran, og spesielt om undertrykkelsen av iranske kvinner. Vi følger utviklingen tett, og tar opp relevante saker med Iran i både bilaterale og multilaterale fora.

Under den nylig avholdte spesialsesjonen om Iran i menneskerettighetsrådet stilte Norge som medforslagstiller på en resolusjon som blant annet forlenget mandatet til FNs spesialrapportør for menneskerettigheter.

Som representanten fremhever i begrunnelsen for sitt spørsmål er det også særdeles viktig at vi er til stede og følger med, nettopp slik at vi kan holde det iranske regimet ansvarlig. At vi er til stede i Iran gjennom vår ambassade har bidratt til at regjeringen har kunnet reagere tidlig og tydelig overfor iranske myndigheter både direkte og gjennom multilaterale fora, til tross for at myndighetene forsøker å legge lokk på situasjonen. Her vil jeg også trekke frem at Norge har profilert seg som en tydelig forsvarer av et fritt og åpent internett, og dagens situasjon i Iran er et godt eksempel på hvorfor dette er helt vesentlig.

Utenriksdepartementet har hatt kontakt med Iran på politisk nivå og embetsnivå. Regjeringen har i denne kontakten fremmet svært tydelig kritikk og fordømt regimets voldsbruk mot demonstrantene på det sterkeste.

SPØRSMÅL NR. 1242**Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Helene Røsholt****Besvart 26. januar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvordan har nedgangen i politimannskaper med godkjenning som IP3 og IP4 påvirket antallet tilgjengelige patruljer i landets tolv politidistrikter?

BEGRUNNELSE:

Jeg takker justis- og beredskapsministeren for svar på mitt spørsmål om antall IP-godkjente mannskaper i norsk politi, ref. Dokument nr. 15:1148 (2025-2026) 19. januar 2026.

Tallene i statsrådens svar viser en markert nedgang i antall mannskaper med IP3- og IP4-godkjenning i perioden fra 2020/2021 og frem til i dag. Gitt at det er disse av politiets ansatte som publikum møter i patruljebiler og ved skarpe hendelser i by og bygd, er det av interesse å forstå hvordan utviklingen har påvirket antallet patruljer som til enhver tid er tilgjengelig for utrykning og umiddelbar innsats gjennom døgnet og uken.

Spørsmålet stilles med forståelse for at Oslo politidistrikt også har mannskaper fra Beredskapstroppen (IP1). Spørsmålet stilles også med forståelse for at dette er sensitiv informasjon, men samtidig er dette en helt sentral del av arbeidet for god beredskap og folks trygghetsfølelse. I Arbeiderpartiets stortingsprogram for 2021-2025 het det for øvrig:

«Arbeiderpartiet vil øke antallet patruljer i politidistriktene slik at politiet kommer når folk trenger dem.»

Svar:

Det er opp til den enkelte politimester å beslutte behovet for tjenestepersoner med IP3- og IP4-status. Det vil alltid gjøres en prioritering av hvordan tjenestepersoner benyttes på mest hensiktsmessig måte.

Antallet innsatspersonell i politiet vil variere gjennom året, særlig i kategorien IP4. Politidirektoratet (POD) opplyser at dette skyldes blant annet at tjenestepersoner skifter roller, er i permisjon eller bytter tjenestested. POD presiserer videre at kategorien IP4 omfatter flere grupper enn patruljerende personell, for eksempel etterforskere, ansatte som jobber med forebygging og etterretning, samt enkelte tjenestepersoner ved operasjonssentralene. Politimester vil ved behov kunne omdisponere politipersonell med IP-kompetanse med primæroppgaver innen for eksempel forebygging til vakt-, sikrings- og/eller patruljetjeneste, uavhengig av deres daglige funksjoner.

Innsatspersonell kan dermed ha andre oppgaver i sin daglige tjeneste enn patruljevirkksomhet, men gjennomfører likevel den obligatoriske 48-timers trainingen som kreves for å opprettholde IP4-status. Hvor stor andel dette utgjør av det totale antall tjenestepersoner for gruppene IP3 og IP4, har POD ikke data på.

Ifølge POD reflekterer derfor ikke nedgangen på om lag 11 prosent i politipersonell med IP3- og IP4-kompetanse fra 2020 til 2025 en tilsvarende reduksjon i antall patruljer i distriktene.

SPØRSMÅL NR. 1243**Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak****Besvart 28. januar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Som den fjerde arbeidsministeren fra Arbeiderpartiet siden stortinget i 2022 enstemmig ba regjeringen gjennomgå regelverket som fører til at ansatte i offentlig sektor kan

havne i den såkalte “uførefella”, og som enda ikke har lagt frem konkrete tiltak eller løsninger, kan du forklare årsaken til forsinkelsen og komme med en dato for når den vedtatte gjennomgangen vil bli lagt frem for stortinget?

Svar:

Denne saken er en følge av ulike inngangsvilkår ved uførhet i offentlig tjenstepensjon og folketrygden, samt endringer gjort med uførereformen i 2015. Offentlige ansatte har i dag fordel av å ha en uføreordning som gir uføredekning også ved lave uføregrader. I privat sektor har få denne muligheten, og hovedregelen er at man i slike tilfeller må bære hele inntektstapet selv. Samtidig innebærer fordelene offentlig ansatte har, at man senere kan få en lavere samlet ytelse, dersom man må øke uføregraden og det innvilges en uføreytelse fra folketrygden, enn om det i utgangspunktet var innvilget en folketrygdytelse.

For å få en uføreytelse fra folketrygden må inntektsevnen ha vært nedsatt med minst 50 pst. (40 pst. for de som kommer fra arbeidsavklaringspenger), mens kravet i offentlig tjenstepensjon er at inntektsevnen er nedsatt med minst 20 prosent. I 2015 ble uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon lagt om fra en brutto- til en nettoordning, og ytelsen fra tjenstepensjonen beregnes uavhengig av ytelsen fra folketrygden. Beregningsreglene for uføretrygd fra folketrygden ble også lagt om slik at denne baseres på en femårsperiode før inntektsevnen ble nedsatt med minst 50 prosent, i motsetning til tidligere uføreordning som ble beregnet på bakgrunn av hele yrkeskarrieren.

Som en følge av nye beregningsregler for uføretrygd og omlegging av tjenstepensjon fra brutto- til nettoordning, kan altså samlet ytelse bli lavere enn slik det var før uførereformen. Regjeringen Solberg innførte en overgangsordning for uføre med uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon innvilget før 2015, hvor det gis et tillegg slik at samlede ytelser utgjør 66 pst. av pensjonsgrunnlaget. Da overgangsreglene ble innført, var Solberg-regjeringen, som representantens parti var en del av, tydelig på at nye mottakere ikke skulle skjemmes.

I høringsnotatet, som ble sendt ut av Solberg-regjeringen i 2016, hvor overgangsreglene (som senere ble fastsatt i forskrift) ble lagt fram framgår følgende argumentasjon for gjeldende regelverk:

«Personer som blir innvilget ny uførepensjon fra en offentlig tjenstepensjonsordning der inntektsevnen er nedsatt med mindre enn det som kreves for å få innvilget uføretrygd eller AAP fra folketrygden, har ingen garanti for hva samlet ytelse vil være dersom inntektsevnen skulle bli ytterligere nedsatt. Mottak av gradert uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen uten ytelse fra folketrygden innebærer dermed en risiko for en lav samlet ytelse dersom inntektsevnen blir ytterligere nedsatt. Departementet viser til at dette er en konsekvens av lavere inngangsvilkår i tjenstepensjonsordningen enn i folketrygden. Departementet viser videre til at personer som over en lengre periode jobber redusert, og som senere får inntektsevnen redusert med minst 50 prosent, vil få en lavere folketrygdytelse. Dette gjelder helt generelt, både delvis uføre som i perioden med redusert stilling har mottatt en uførepensjon fra en offentlig eller privat tjenstepensjonsordning, og personer uten tjenstepensjonsordning som ikke har fått noen form for kompensasjon for det inntektstapet en nedsatt stillingsandel tilsier. Folketrygdytelsen og eventuell tjenstepensjon blir likt beregnet for alle, men personer som har en uførepensjonsordning som gjør at man kan motta uførepensjon før man fyller vilkåret

i folketrygden, har en høyere inntekt i denne perioden. Samlet inntekt mens man mottar en folketrygdytelse er naturlig nok også høyere dersom man har uføredekning fra en offentlig eller privat tjenstepensjonsordning. Med gjeldende regelverk påvirkes offentlig ansatte med ny uførepensjon av folketrygdens inngangsvilkår på samme måte som ansatte i privat sektor, både personer med uføredekning i tjenstepensjonsordningen og de uten slik uføredekning. Departementet mener det ikke bør innføres regler som unntar offentlige ansatte fra virkningen av folketrygdens inngangsvilkår.»

Mottar man uførepensjon med lav uføregrad er det kun inntekt fra reststillingen som gir opptjening i folketrygden. Forløpene før uføretrygd er ulike, og i praksis vil det kunne være mange grunner til at inntekten blir gradvis nedsatt før uføretidspunktet. Med en ordning der en tar sikte på at kun inntekt mens man er helt frisk fra skal inngå i beregningsgrunnlaget for uføretrygden, ville det være langt vanskeligere for personer uten en tjenstepensjonsordning med uføredekning ved lave uføregrader å dokumentere at nedgangen i inntekt skyldes helse, enn for personer med slik uføredekning. Det ville dermed være en betydelig risiko for forskjellsbehandling, og være svært vanskelig og ressurskrevende for Arbeids- og velferdsetaten å håndtere. Folketrygdens ordninger må være like for alle.

Like inngangsvilkår for uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon og uføretrygd fra folketrygden, ville løse problemstillingen for nye mottakere. Dersom ikke inngangsvilkåret i de offentlige uføreordningene skal økes, vil det måtte bety at inngangsvilkåret for uføretrygd i folketrygden reduseres. Et lavere inngangsvilkår i folketrygden vil trolig gi flere uføre, men ville også kunne bidra til mer bruk av gradering blant uføre. Det vil imidlertid også reise andre spørsmål. Å senke inngangsvilkåret i folketrygden ville kunne forsterke problemstillingen med såkalt medikalisering, gjennom at flere mottakere av helserelaterte ytelser gir økt risiko for varig utenforskap. Blant annet Sysselsettingsutvalget har pekt på denne problemstillingen, ved at særlig unge kan bli passive mottakere av helserelaterte ytelser.

Jeg vil understreke at uføre som i dag er i jobb med delvis uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon med lav grad taper ikke økonomisk på dette. Samtidig er det uheldig når man kan komme bedre ut på sikt ved å få fastsatt en høyere uføregrad, og heller ikke i tråd med arbeidslinja.

Denne saken innebærer imidlertid avveininger mellom sentrale hensyn som regelverket for uførepensjon fra tjenstepensjon og uføretrygd fra folketrygden skal ivareta, og er derfor fortsatt til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1244**Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll****Besvart 28. januar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Er statsråden enig med Arbeidstilsynet i at den høye forekomsten av psykiske helseplager hos forskere er et spørsmål som må løftes til systemnivå, og hva kan statsråden tenke seg å gjøre for å ta tak i problemet?

BEGRUNNELSE:

Forskningsinstituttet NIFU la 15. januar fram en rapport som viser at forskere sliter langt mer med psykiske helseplager som depresjon, angst og søvnproblemer knyttet til jobben, enn befolkningen for øvrig. Særlig utsatt er unge forskere, som stipendiater og postdoktorer. To av tre unge forskere sliter med psykiske plager som skyldes jobben.

Vi vet at stipendiater og unge forskere er i en karrierefase preget av mye usikkerhet, blant annet knyttet til finansiering og midlertidige ansettelsesforhold. Vi vet også fra tidsbruksundersøkelser at vitenskapelig ansatte i gjennomsnitt jobber langt ut over normal arbeidstid hver uke. Usikkerheten i karriereløpet er en av hovedgrunnene til at bare en av tre unge forskere, og bare en av fem postdoktorer, vil anbefale andre unge en forskerkarriere (tall fra 2023).

Når ansatte i academia i så stor grad rapporterer om psykiske plager knyttet til jobben, må løsningene ligge på systemnivå, skrev Arbeidstilsynets direktør Ingvill Kvernmo i en kommentar til NIFU-rapporten.

Svar:

Jeg deler representantens og Arbeidstilsynets bekymring for den høye forekomsten av psykiske helseplager hos stipendiater og unge forskere. Unge forskere står ofte i lange perioder i usikre, midlertidige arbeidsforhold. Samtidig kan det være krevende å bygge karriere i en konkurransepreget sektor og i en periode hvor mange er i etableringsfasen. Derfor har regjeringen truffet flere tiltak på systemnivå. Blant annet har vi gjort endringer i loven og forskriften som regulerer tilsetninger ved universiteter og høyskoler: Adgang til midlertidige ansettelser er redusert, og perioden for postdoktorstillinger er økt til minimum 3 år. I tillegg stilles det nå strengere krav om oppfølging av stipendiater og postdoktorer, blant annet ved at de skal ha tilgang til karriereveiledning. Nytt lovverk trådte i kraft i 2024, og jeg forventer at endringene over tid vil bidra til mer forutsigbarhet for forskerne, og dermed også redusere stress og press som medfører psykiske helseplager.

I tillegg har institusjonene et stort ansvar som arbeidsgivere for forskerne. De skal sikre gode og forutsigbare rammer gjennom ansettelsesforløpet, ikke minst ved å sørge for realistiske rammer for tidsbruk til ulike arbeidssoppgaver samt tilstrekkelig støtte og veiledning. De siste årene har vi sett at institusjonene har redusert midlertidigheten, etter tydelige styringssignaler.

Den omtalte NIFU-undersøkelsen og andre undersøkelser understreker samtidig at det er viktig å jobbe systematisk og kontinuerlig med arbeidsvilkår i academia, spesielt for forskere i tidlig karriere. Jeg er opptatt av å få et godt kunnskapsgrunnlag og en god forståelse av hva som ligger bak de ulike resultatene. Blant annet trenger vi å belyse hva som kan skyldes ettervirkninger av koronapandemien og hva som er mer strukturelle årsaker. Om kort tid vil jeg oppnevne en ekspertgruppe som skal vurdere hvordan fremtidens doktorgradsutdanning best kan møte samfunnets utfordringer og behov for forskerkompetanse. Ekspertgruppen skal blant annet vurdere hvordan vi kan sørge for gode, forutsigbare og realistiske rammer og karriereløp for de som tar doktorgradsutdanning i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1245**Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik****Besvart 28. januar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til en uavhengig ekstern gjennomgang av Bane Nors håndtering av gjerdepliktsakene langs Sørlandsbanen og foretakets praksis i denne sammenheng?

BEGRUNNELSE:

Høyesteretts dom i saken om gjerdeplikten langs Sørlandsbanen viser at Bane Nor over lengre tid har lagt til grunn en rettsforståelse som ikke har hatt dekning i gjeldende rett. Til tross for dette har foretaket holdt fast ved en praksis som har påført enkelte grunneiere betydelige økonomiske belastninger og ulemper. Det er også brukt

vesentlige offentlige midler på en strategi som i ettertid har vist seg å mangle rettslig grunnlag.

Svar:

Bane NOR SF er et selvstendig rettssubjekt som selv må vurdere hvordan det skal opptre ved rettslige tvister. Høyesteretts dom, også det faktum at to av dommerne tok dissens, viser at spørsmålet om gjerdeplikt i de aktuelle sakene dommen omhandler ikke hadde et åpenbart svar. Jeg har tillit til at Bane NOR har gjort nøye vurderinger av hvordan denne saken skulle føres, og at foretaket følger opp høyesterettsdommen. Jeg ser derfor ikke behovet for en uavhengig ekstern gjennomgang av denne saken eller foretakets praksis når det gjelder gjerdeplikt.

SPØRSMÅL NR. 1246**Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen****Besvart 27. januar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil statsråden redegjøre for når og hvordan regjeringen vil avklare beregning av addisjonelt opptak av CO₂ fra skog- og arealbrukssektoren, og hvilke konkrete klimatiltak i skog regjeringen mener kan regnes som addisjonelle bidrag i norsk klimamåloppnåelse?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har over flere år vist til at det «raskt» skal avklares hvordan addisjonelt opptak av CO₂ fra skog- og arealbrukssektoren skal beregnes, uten at det er lagt frem en konkret metodikk eller tidsplan. Manglende avklaringer skaper usikkerhet og bidrar til at klimatiltak i skog som er godt kjent og dokumentert effektive, utsettes unødvendig.

Akershus har store skogarealer og betydelig skogbasert verdiskaping, og en aktiv og forutsigbar skogfor-

valtning er derfor av stor politisk betydning. For skogeiere og næringen i fylker med store skogressurser er det avgjørende at rammebetingelsene gir reelle insentiver til økt CO₂-opptak, samtidig som skogen kan forvaltes aktivt og bærekraftig.

Tiltak som ungskogpleie og planting av skog på nye arealer er grundig utredet over lang tid, og det er bred faglig enighet om at disse kan gi betydelig økt karbonbinding. Likevel settes tiltakene i begrenset grad i verk, blant annet som følge av uklare rammer for hvordan økt opptak kan godskrives i klimaregnskapet.

Fremskrittspartiet er opptatt av fornuftige, kostnadseffektive klimatiltak med dokumentert effekt, og understreger seg over at regjeringen særlig på et område som skogforvaltning, hvor potensialet er godt kjent, arbeides det så langsomt med nødvendige avklaringer som kunne bidra til økt CO₂-opptak og verdiskaping.

Svar:

Å avklare metoden for å beregne addisjonelle utslipp og opptak fra skog- og arealbrukssektoren er et arbeid som har høy prioritet i departementet. Arbeidet med å fastsette en metode som klart definerer og måler addisjonelle utslipp og opptak i skog- og arealbrukssektoren over tid,

håndterer naturlig variasjon og sikrer verifiserbare effekter er krevende. En må sikre at de rette insentivene blir gitt til å øke skogopptaket og redusere sektorens utslipp, samtidig som metodikken er troverdig og pålitelig.

Når og hvordan dette vil bli varslet, må vi komme tilbake til når metoden foreligger.

SPØRSMÅL NR. 1247

Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 29. januar 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Kan jeg be statsråden opplyse om hvor mange brudd på bistandsplikten som ble registrert i 2025?

BEGRUNNELSE:

Den statlige Barne- ungdoms- og familieetaten (Bufetat) , har plikt til å tilby et forsvarlig tilbud om plassering i en barnevernsinstitusjon når barnevernstjenesten i kommunen ber om det. Bufetat skal sørge for at det er tilgjengelig et tilstrekkelig differensiert tilbud av plasseringstiltak.

Bufetat har over lang tid har hatt utfordringer med å ivareta den plikten de har til å bistå kommunene ved plassering av barn i barnevernsinstitusjoner. Over lengre tid har Bufetat hatt betydelige utfordringer med å oppfylle bistandsplikten den har overfor kommunene. Riksrevisjonen har i sin rapport, Dokument 3:10 (2024–2025), vist til at i 2024 registrerte statsforvalterne 114 brudd på Bufetats bistandsplikt, en kraftig økning fra 59 brudd året før.

Svar:

Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) skal tilby en forsvarlig institusjonsplass når kommuner ber om det, og det er alvorlig når Bufetat ikke klarer det, eller at tilbudet om plass ikke kommer raskt nok. Barn som trenger omsorg og støtte fordi de ikke kan bo hjemme, har rett på hjelp og skal få det.

Fra slutten av 2022 og utover i 2023 var det en økning i etterspørselen etter institusjonstiltak, særlig til barna med de største behovene. Dette utfordret kapasiteten i Bufetats tilbud og etatens ivaretagelse av bistandsplikten.

Regjeringen har derfor prioritert arbeidet med å øke kapasiteten i institusjonstilbudet.

Selv om tilbudet fortsatt er presset, ser vi at utviklingen er klart positiv i 2025. Antallet saker der Bufetat selv vurderer at de ikke har kunnet tilby en egnet institusjonsplass innen rimelig tid når en kommune har bedt om det, er redusert, fra 151 barn i 2024 til 55 i 2025. Tallene inkluderer også beredskapshjem.

Helsetilsynet gir en årlig oversikt over antall tilfeller der statsforvalterne har konkludert med at bistandsplikten er brutt, som er tallene spørsmålsstilleren refererer til. Denne oversikten gir en indikasjon på utviklingen i antall brudd på fosterhjems- og institusjonsområdet. Den gir imidlertid ikke et fullstendig bilde av omfanget eller utviklingen, da den kun er basert på saker der kommunen har sendt en klage til statsforvalteren. Departementet har foreløpig heller ikke mottatt tall for 2025.

Selv om utviklingen er svært god, er 55 brudd på bistandsplikten fortsatt 55 for mye. Derfor har Bufdir også i 2026 fått som hovedprioritet å ivareta bistandsplikten, slik at vi når målet om at alle barn som trenger institusjonsplass, får en egnet og forsvarlig plass når de trenger det.

SPØRSMÅL NR. 1248**Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Marit Vea****Besvart 28. januar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at lisensjakten på ulv ikke innebærer en uakseptabel risiko for å true bestandens overlevelse, og mener statsråden det er riktig å tillate jakt på ulv når antallet ynglinger i 2025 er i den nedre delen av intervallmålet – eller under det fastsatte bestandsmålet?

BEGRUNNELSE:

I Sverige er vinterens lisensjakt på ulv stanset av domstolen. Retten begrunner avgjørelsen med at den ikke har funnet det tilstrekkelig dokumentert at myndighetene har oppfylt sin bevisbyrde for at den planlagte jakten ikke vil forverre muligheten for å opprettholde en gunstig bevaringsstatus for den svenske ulvebestanden. Domstolen uttaler blant annet:

«Det huvudsakliga skälet för upphävandet är att domstolen inte funnit att länsstyrelserna kunnat uppfylla sin bevisbörd och visa att den planerade jakten inte skulle försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos vargpopulationen i Sverige.»

I Norge pågår lisensjakten, og det ble 7. januar meldt at den første ulven var skutt. Den samlede fellingsskvoten utenfor ulvesonen er fastsatt til 27 dyr.

Ulven er klassifisert som kritisk truet i Norge, og det klare utgangspunktet er at det ikke skal gis tillatelse til felling. Naturmangfoldloven slår fast at felling likevel kan tillates dersom vilkårene er oppfylt, herunder at uttaket ikke truer bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

I saksframlegg til rovviltneemndene region 4 og 5 i sak 4/2025 heter det blant annet:

«Det må legges til grunn at flere av de gjenværende parene ikke har lyktes i å få fram valpekull i år. Etter sekretariatets vurdering er det mest sannsynlig at antallet ynglinger er i den nedre delen av intervallmålet eller under bestandsmålet i 2025.»

Svar:

Ulvebestandens overlevelse

I klageavgjørelsen er det vurdert at den vedtatte lisensfellingsskvoten ikke truer ulvebestandens overlevelse, under forutsetning at forvaltningen må sørge for at tilstrekkelig mange immigranter fra den finskrussiske bestanden klarer å vandre inn og etablere seg i den skandinaviske bestanden. Dette har svært stor betydning for bestandens langsiktige overlevelse, og uten innvandring må

bestanden forvaltes på et vesentlig høyere bestandsnivå enn dagens samlede bestandsmål i Norge og Sverige for å sikre overlevelsen. Av hensyn til den genetisk alvorlige situasjonen er det derfor satt som vilkår at statsforvalterne har myndighet til å kunne stoppe lisensfellingingen ved mistanke om at genetisk verdifulle ulver er på vandring i områdene der lisensfelling pågår, slik at risikoen for utilsiktet felling av slike individer reduseres.

Oppnåelse av bestandsmålet for ulv

Bestandsmålet for ulv er av Stortinget vedtatt til 4-6 årlige ungekull, hvorav 3 skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge og der ungekull i grenserevir medregnes med en faktor 0,5. I den faglige tilrådommen fra Miljødirektoratet 17. november 2025 ble det redegjort for at foreløpige data var forenelige med at det våren 2025 er født ungekull i to helnorske revir (Setten og Disenå) og to grenserevir (Kymmen og Kynna), altså totalt 3 ungekull. Miljødirektoratet påpekte samtidig at dataene på det tidspunkt var svært usikre, og at endelige tall for vinteren 2025-2026 først vil foreligge i juni 2026. I ettertid har Rovdata publisert foreløpige bestandstall den 17. desember 2025, som har bekreftet ungekull i de fire revirene Miljødirektoratet beskrev i den faglige tilrådommen. Rovdata viste videre til at det gjenstår nærmere avklaringer om status i noen flere revir.

Miljødirektoratet har vurdert at muligheten for å kunne oppnå bestandsmålet ved neste yngling våren 2026 forblir på samme nivå uavhengig av om det skulle bli felt noen streifende individer langt utenfor ulvesonen. Etter opplysninger fra Statens naturoppsyn om observasjon av to ulver like nord for ulvesona ga Miljødirektoratet imidlertid en tilleggsvurdering den 19. november 2025. Direktoratet vurderte det da som mest sannsynlig at det var Julussaparet, som tidligere har hatt fullstendig tilhold innenfor ulvesona, men som nå var registrert utenfor ulvesona. Direktoratet beskrev videre at virkningen av uttak av Julussareviret vanskelig kan gjøres med høy presisjon da tallene er svært små og tilfeldigheter vil kunne vippe antallet ynglinger den ene eller andre veien. Direktoratet vurderte det imidlertid som sikkert at et uttak av ett eller begge lederdyrene i Julussareviret vil påvirke muligheten for å oppnå det nasjonale bestandsmålet for ulv ved neste reproduksjon (våren 2026) negativt, og muligheten for å oppnå bestandsmålet forutsatt at Julussareviret felles ble vurdert å være mindre enn femti prosent.

I denne sammenheng vil jeg understreke at det i klageavgjørelsen er påpekt at den samlede kvoten rovvilt-

nemndene vedtok er høy, men samtidig er lite sannsynlig fellingsresultat. Begrunnelsen for at kvoten likevel ble opprettholdt er at det er svært vanskelig å forutse i hvilke områder og i hvilket omfang eventuelle streifulver kan dukke opp utenfor ulvesona. Det gjenspeiler altså ikke et forventet uttak av ulv ut fra kjent forekomst av ulv utenfor ulvesona.

Prinsippet om geografisk differensiert forvaltning

I klageavgjørelsen ble det redegjort for prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, som er et grunnleggende element i forvaltningen og et hovedvirkemiddel for å oppnå den todelte målsettingen. Det følger av prinsippet at bestandsmålet for ulv primært skal oppnås innenfor ulvesonen, og at det er ønskelig å

begrense utbredelsen av ulv utenfor dette området. Hensynet til en tydelig og forutsigbar soneforvaltning taler for felling av etablerte ulver som benytter områder helt eller delvis utenfor ulvesonen, og det ble i den sammenheng redegjort for Stortingets vedtak og uttalelser ved behandlingen av representantforslag 64 S (2020-2021). Stortinget vedtok da at det kun er Stortinget som har myndighet til å fatte vedtak om endringer i den nasjonalt fastsatte ulvesonen, og at enhver utvidelse av ulvesonen skulle stanses, herunder midlertidig utvidelse eller buffersoner. På den bakgrunn ble det lagt til grunn at prinsippet om geografisk differensiert forvaltning taler for å åpne for lisensfelling også av reviretablerede ulver utenfor ulvesonen, og dette ble tillagt avgjørende vekt i klageavgjørelsen.

SPØRSMÅL NR. 1249

Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 29. januar 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Vil regjeringen ta initiativ til å sette ned et utvalg som ser på behovet for lovendringer som følge av generativ KIs innvirkning på kunst, kultur- og mediefeltet?

BEGRUNNELSE:

Generativ KI er i ferd med å endre hvordan kunst, kultur og medieinnhold skapes, men utviklingen løper langt raskere enn lovverket. Store KI-modeller trenes på omfattende mengder data fra åpne kilder, der det ofte er uklart om opphavsrettsbeskyttet materiale inngår. Dette utfordrer rettighetene til kunstnere, skapere og medieaktører, og gjør grensene mellom lovlig bruk, inspirasjon og plagiat stadig mer utydelige. Samtidig er norsk regelverk fragmentert og under omstilling i møte med nytt EU-regelverk. Det er derfor behov for en helhetlig gjennomgang av om dagens lovgivning gir tilstrekkelig vern og forutsigbarhet i møte med generativ KI. Høyre mener dette er et arbeid som haster.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at generativ KI påvirker kunst-, kultur- og mediefeltet og at det medfører utfordringer for kunstnere, produsenter og medieaktører. Likevel mener jeg at å oppnevne et utvalg for å se på behovet for

lovendringer i møtet med ny teknologi ikke er hensiktsmessig nå. Det er flere grunner til det.

Mens representanten er bekymret for at utviklingen løper langt raskere enn lovverket, er nok jeg mer bekymret for at både teknologiutviklingen og rettsutviklingen vil gjøre det krevende for et utvalg å gjennomgå lovgivningen i møte med ny teknologi på det nåværende tidspunkt.

Jeg minner om at åndsverkloven er teknologinøytral og i stor grad harmonisert med EU-retten. Utviklingen og bruk av KI er i sin natur grensekryssende, og for å oppnå hensiktsmessig regulering av teknologien bør den først og fremst skje på EU-nivå.

Sist, men ikke minst, arbeider Kultur- og likestillingsdepartementet nå med en Prop. LS med endelig forslag til endringer i åndsverkloven for å gjennomføre digitalmarkedsdirektivet. Digitalmarkedsdirektivet inneholder en rekke nye bestemmelser som skal styrke rettighetshavernes posisjon når de skal forhandle med profesjonelle brukere om overdragelse av rettigheter. Formålet er bl.a. å legge til rette for mer åpenhet samt utjevne styrkeforholdene i slike situasjoner. Som kjent inneholder digitalmarkedsdirektivet også regler om tekst- og datautvinning (artikkel 3 og 4), som omfatter bruk av opphavsrettslig vernede verk og arbeidere. Disse bestemmelsene kan også få betydning for bruk av verk for trening

av KI, som representanten er særlig opptatt av. Planen er at proposisjonen skal fremmes for Stortinget våren 2026.

Vi er også godt orientert om de utredningsprosessene om kunst og kultur i møte med kunstig intelligens som allerede er gjennomført både i Norge, Norden og resten av verden.

Jeg ser derfor ikke behov for å sette ned et eget utvalg for å gjennomgå relevant regelverk på det nåværende tidspunktet.

Regjeringen prioriterer arbeidet med etisk, ansvarlig og sikker utvikling og bruk av KI høyt. Det pågår en

rekke prosesser både nasjonalt og internasjonalt på dette området. Kultur- og likestillingsdepartementet arbeider aktivt for å løfte temaene opphavsrett, behovet for rimelig vederlag for opphavere og utøvende kunstnere samt fremme av menneskeskapt kunst og kultur inn i relevante fora og dialoger.

Vårt mål er å ha et robust og teknologinøytralt regelverk som på en balansert måte ivaretar både rettighetshavernes interesser og samfunnets behov for innovasjon i et teknologisk landskap som er i stadig endring.

SPØRSMÅL NR. 1250

Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen

Besvart 26. januar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Statistisk sentralbyrå (SSB) har i sitt høringsinnspill pekt på feil og svakheter i statistikken om ungdomskriminalitet, med risiko for overtolkning av tall og et misvisende bilde av utviklingen.

Hvordan vurderer justisministeren betydningen av dette for dagens forståelse av ungdomskriminalitet, hvilke grep gjøres for å sikre et korrekt og kvalitetssikret kunnskapsgrunnlag for politikkutvikling på feltet, og hvordan tas SSBs innspill hensyn til i departementets videre arbeid med tiltak?

BEGRUNNELSE:

Utviklingen i ungdomskriminalitet har de senere årene fått økt politisk og offentlig oppmerksomhet. Tiltak rettet mot barn og unge som begår, eller står i fare for å begå, kriminalitet reiser grunnleggende spørsmål om rettssikkerhet, forholdsmessighet og samfunnets ansvar for forebygging. Når politikken i stor grad retter seg direkte mot barn, stilles det særlig strenge krav til kunnskapsgrunnlaget som beslutninger bygger på.

Statistikk spiller en sentral rolle i både problemforståelse og politikkutvikling. Tall brukes til å beskrive utviklingstrekk og legitimere tiltak. Kvaliteten på statistikkgrunnlaget er derfor avgjørende. Dersom tall gir et skjevt eller misvisende bilde av utviklingen, kan det føre til prioriteringer og tiltak som ikke er treffsikre, og som i verste fall kan få negative konsekvenser for barn og unges rettigheter og videre livsløp.

I denne sammenheng er det vesentlig at Statistisk sentralbyrå (SSB), som har ansvar for offisiell statistikk, i sitt høringsinnspill har pekt på feil og metodiske svakheter i statistikken om ungdomskriminalitet. SSB viser blant annet til risiko for overtolkning av tallmaterialet og begrensninger i datagrunnlaget som kan gi et misvisende bilde av utviklingen. Når den sentrale faglige leverandøren av statistikk uttrykker slik bekymring, gir det grunn til å stille spørsmål ved hvilket kunnskapsgrunnlag politikkutviklingen på feltet bygger på.

På et område der tallene er sårbare for metodiske valg og endringer i registreringspraksis, understrekes behovet for varsomhet både i politisk kommunikasjon og i utforming av tiltak. Når tiltak retter seg mot barn og unge, må de vurderes i lys av barns særskilte rettsvern etter nasjonal og internasjonal rett, herunder FNs barnekonvensjon.

På denne bakgrunn er det nødvendig at justisministeren redegjør for hvordan SSBs påpekninger vurderes, hvilke konkrete grep som tas for å sikre et korrekt og kvalitetssikret kunnskapsgrunnlag, og hvordan dette vil bli tatt hensyn til i departementets videre arbeid med tiltak mot ungdomskriminalitet.

Svar:

Jeg er opptatt av at vi skal ha en nøktern og balansert fremstilling av utfordringsbildet, særlig i møte med medieomtale som i enkelte tilfeller kan gi inntrykk av en mer entydig utvikling enn det statistikken alene gir grunnlag

for. I denne sammenhengen bidrar Statistisk sentralbyrå (SSB) vurderinger til å nyansere bildet av det samlede omfanget av barne- og ungdomskriminaliteten.

Basert på det kunnskapsgrunnlaget vi har i dag, ligger vår overordnede forståelse av utfordringsbildet i hovedsak fast: I Norge er det en relativt liten andel barn og unge som begår kriminalitet. Samtidig peker både statistikk og erfaringsbasert kunnskap i retning av at det finnes en mindre gruppe barn og unge som gir særlig grunn til bekymring, blant annet ved at de begår gjentatt og/eller alvorlig kriminalitet.

Selv om SSBs tall viser at økningen ikke har vært like stor for de under 15 år som man kan få inntrykk av utfra kriminalstatistikken alene, indikerer både statistikken og de kvalitative vurderingene en viss økning over tid, både når det gjelder antall registrerte lovbrudd og alvorlighetsgraden i enkelte av handlingene.

Det er i denne sammenheng også viktig å understreke at regjeringens vurderinger og forslag til tiltak ikke baserer seg utelukkende på statistikk. Beskrivelsen av utfordringsbildet og behovet for tiltak bygger også på kvalitative vurderinger og erfaringskunnskap fra kommunene, politiet og andre aktører i justissektoren. For å få et helhetlig bilde benyttes også selvrapporteringsundersøkelser og undersøkelser av utsatthet.

Det er imidlertid stadig behov for mer kunnskap om utviklingstrekkene på dette området. Vi har blant annet derfor også bestemt at det skal settes i gang et forskningsprogram for å styrke kunnskapsgrunnlaget. Målet er å få en bedre og mer nyansert forståelse av både utviklingen over tid og kjennetegnene ved de mindre gruppene av barn og unge som står for gjentatt og alvorlig kriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 1251

Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 27. januar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan det bes om oversikt over antall varsler om mistenkelige transaksjoner Økokrim har mottatt hvert år fra 2020-2025, og ber samtidig om oversikt over antall mistenkelige transaksjoner som har blitt fulgt opp årlig av Økokrim?

BEGRUNNELSE:

Oversikten bes sendt i tabell, hvor det fremkommer hvor stor prosentandel av de mistenkelige transaksjonene som er fulgt opp.

Svar:

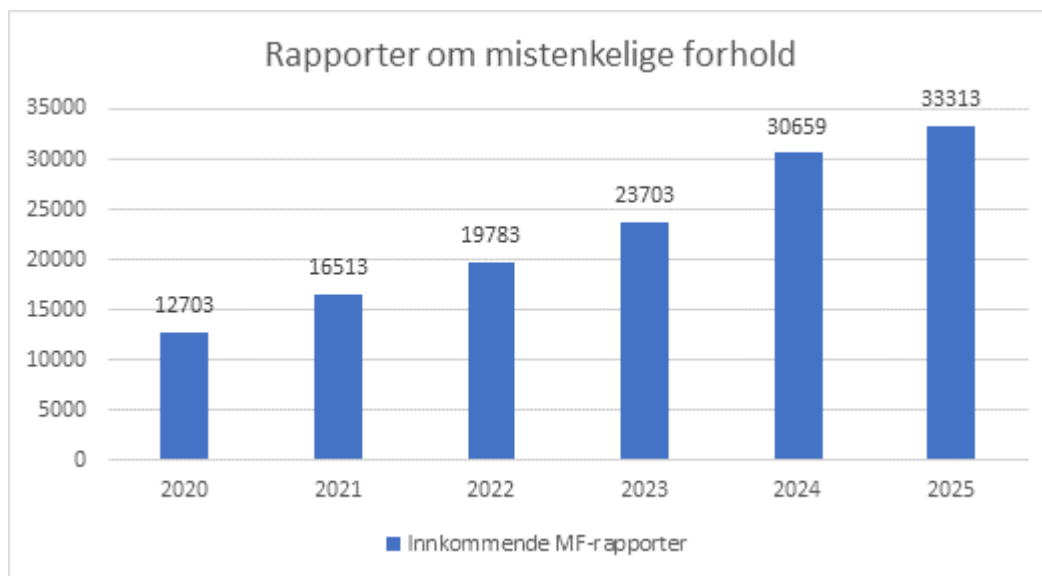
Rapporter om mistenkelige forhold fra privat sektor, de såkalte «rapporteringspliktige» etter hvitvaskingsloven, utgjør viktig etterretningsinformasjon som bidrar til å avdekke og oppklare en rekke forskjellige typer kriminalitet. Ved behandlingen av Stortingsmeldingen om økonomisk kriminalitet ble det enstemmig vedtatt flere tiltak

for å styrke Økokrims Enhet for finansiell etterretning (siden omdøpt til «Norges FIU»), og sørge for bedre bruk av informasjonen i rapportene, både i politi og kontrolle-tater. Tiltakene er blant annet fulgt opp med tilførsel av flere årsverk med tverrfaglig kompetanse til Norges FIU, samt nye datasystemer med bruk av KI og stordatateknologi.

En oversikt over antallet rapporter om mistenkelige forhold (MF-rapporter) mottatt fra rapporteringspliktige i Norge i perioden 2020-2025 følger under.

Rapporter om mistenkelige forhold sendes til Financiel Intelligence Unit (FIU) som er plassert i Økokrim. FIU-en er også del av et internasjonalt samarbeid, og i tillegg til tallene som framgår av tabellen, mottar FIU-en mange rapporter fra andre lands FIU-er. For 2025 var tallet rett under 5000 meldinger, og tallet er forventet å øke ettersom flere Europeiske land kobler seg på dette samarbeidet i 2026 og 2027.

Jeg viser for øvrig til at tabell med statistikk for MF-rapporter er tilgjengelig på Økokrims hjemmesider: [Statistikk MT-rapporter - Økokrim](#)

Når det gjelder oppfølging av rapportene så skjer denne gjennom analysearbeid, der én eller flere MF-rapporter inngår som del av strategiske eller operative analyser som deretter formidles på ulike måter. Det er dermed ikke et én-til-én-forhold mellom antall mottatte MF-rapporter og antall oppfølgingsprodukter, og det føres per i dag ikke statistikk over hvor mange enkeltstående MF-rapporter som inngår i de ulike analysene. Det bør også nevnes at rapporteringsplikten etter hvitvaskingsloven inntreffer på lavt mistankegrunnlag.

FIU-ens oppfølging består i hovedsak av følgende:

- Strategiske analyser, som belyser trender, modus og risiko. I perioden 2021–2025 er det produsert 30 slike rapporter, basert på et stort antall MF-rapporter.
- Operative analyser, som gjelder konkrete personer og foretak, og som formidles til politi- og påtalemyndighet, tilsyns- og kontrollmyndigheter, samt andre lands FIU-er.

Som eksempel på operativ oppfølging ble det i 2025 formidlet:

- 1 421 produkter til politi- og påtalemyndigheten (inkludert 29 anmeldelser),
- 209 produkter til kontrollmyndigheter,
- 75 produkter til andre lands FIU-er.

SPØRSMÅL NR. 1252

Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 28. januar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I flere år har psykiatrisk klinikk ved Helse Bergen slitt med kapasitet. 641 pasienter ble plassert på gangen i fjor, nesten dobbelt så mange som for tre år siden. Mangelen på sengeplasser går ut over pasientsikkerhet, kvalitet og ansattes arbeidsforhold. – Når pasientene blir liggende for kort eller skrives ut til utilstrekkelige tilbud, kommer de raskt tilbake. Ofte sykere enn før, sier tillitsvalgte for sykepleierne.

Hvilke strakstiltak vil helseministeren gi akuttpsykiatrien i Helse Bergen?

Svar:

Vi har mottatt en redegjørelse fra Helse Vest RHF om døgnkapasiteten ved Sandviken sykehus, Helse Bergen HF, og hvilke tiltak de har planlagt.

Helse Bergen skriver at det iverksettes strakstiltak ved å etablere en foreløpig sengepost med oppstart 3. fe-

bruar, og de vil øke kapasiteten med åtte nye døgnplasser på Sandviken-området fra 20. april. De har utskrivningsklare pasienter, og har avtalt møte med kommunalbyråd og kommunaldirektør i Bergen kommune 26. januar for å drøfte framdrift med tanke på planlagt utskrivelse fra døgnpost.

Det skal ikke være normalen at pasienter innlagt på døgn i psykisk helsevern legges i korridor på grunn av manglende kapasitet. Sykehusene må legge til rette for at pasientene får nødvendig skjerming og tilfredsstillende behandling og omsorg. Så kan det i enkelte situasjoner være nødvendig å bruke ledig areal som samtalerom, møterom eller plass i tilknytning til korridor, men det skal være unntaksvis og kun der det er vurdert å være faglig forsvarlig ut fra pasientens tilstand og mulighet for nødvendig skjerming.

Vi har gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å øke døgnkapasiteten i tråd med framskrivningen av behov. Det er særlig behov for å øke døgnkapasiteten for de med alvorlig psykisk lidelse og innen sikkerhetspsykiatri. Vi har styrket sikkerhetspsykiatrien med øremerkede midler i flere omganger de siste årene, senest i budsjettforliket, der det ble gitt ytterligere 100 millioner kroner ekstra til døgnplasser. Vi vil også se på ulike typer sikkerhets- og overgangsboliger og nye former for døgntilbud i samarbeid mellom helseforetak og kommuner. Det kan bidra til et bedre samarbeid om pasienter som er klare for utskrivning fra sykehus, og kan frigjøre kapasitet.

Vi har i oppdragsbrevene til de regionale helseforetakene påpekt at vi forventer at de allerede i år inngår flere langsiktige avtaler med ideelle og private aktører, slik at den samlede kapasiteten i vår felles helsetjeneste utnyttes best mulig.

SPØRSMÅL NR. 1253

Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 29. januar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Ifølge UDI innvilget norske utlendingsmyndigheter i fjor 11 693 søknader om familieinnvandring.

Hvor mange av disse gjaldt henholdsvis familiejenforening og familieetablering, og hvordan er fordelingen mellom disse to kategoriene blant søknadene som nå ligger til behandling?

Svar:

Utlendingsmyndighetene innvilget 11 693 førstegangssøknader om familieinnvandring i 2025 og det var totalt om lag 10 300 førstegangs-søknader om familieinnvandring til behandling ved utgangen av året.

Per i dag er det ikke mulig å skille mellom familieetablering og familiejenforening i disse sakene, fordi det ikke er registreringer i databasen til UDI som gjør det mulig å lage overordnet statistikk.

SPØRSMÅL NR. 1254**Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 29. januar 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å forsikre seg om at kommunene ved søknad om serveringsbevilling ikke etterspør mer dokumentasjon enn det de er satt til å forvalte?

BEGRUNNELSE:

Serveringsloven § 8 fastsetter hvilke dokumentasjonskrav kommunene kan stille ved søknad om serveringsbevilling. Bestemmelsen angir både hvilke opplysninger som er obligatoriske, og hvilke tillegg kommunen kan be om, samtidig som den setter klare rammer for kommunenes adgang til å kreve ytterligere dokumentasjon.

Jeg er i møter med ulike aktører gjort oppmerksom på at praksis i mange kommuner er at det ofte stilles langt flere og strengere dokumentasjonskrav enn det loven gir hjemmel for. Næringsaktører forteller at kommuner ber om mer og annen dokumentasjon ved søknad om serveringsbevilling enn det serveringsloven åpner for, herunder dokumentasjonskrav som bl.a. ligger under Arbeidstilsynets og Mattilsynets ansvarsområder.

Eksempler fra flere kommuner viser at det blant annet kreves firmaattest, kopi av pass/ID, aksjeeierbok, arbeidsavtaler, dokumentasjon på yrkesskadeforsikring, brukstillatelse, dokumentasjon på ansettelser, bekreftelse på etterlevelse av allmenngjort lønn samt andre forhold som ikke følger av serveringsloven. Noen tilfeller kan det også stilles spørsmål ved om det stilles krav som kan være i strid med lovens ordlyd.

Denne praksisen bidrar til unødvendig byråkrati, økte kostnader og manglende forutsigbarhet for næringsdrivende, og fører til store forskjeller mellom kommuner i hvordan regelverket praktiseres. Det kan også stilles spørsmålet om opplysningene som enkelte krever, har reel nytte og faktisk benyttes i forbindelse med søknad om serveringsbevilling. Det er presisert i serveringslovens § 3 andre ledd at bevilling skal gis så lenge søker oppfyller kravene i lovens §§ 4-6, jf § 7.

Svar:

Serveringslovens formål er å sikre forsvarlig drift av serveringssteder av hensyn til næringen, gjestene og samfunnet for øvrig. Utgangspunktet etter serveringsloven § 3 er at den som gjør seg næring av å drive serveringssted må ha serveringsbevilling gitt av kommunen. Bevilling skal gis dersom kravene i lovens §§ 4 til 6, jf. 7, er oppfylt, og det

ikke foreligger forhold som av politimessige hensyn gjør det utilrådelig at serveringsbevilling gis. Paragrafene 4-6 omhandler krav til daglig leder, etablererprøve ogandel.

Det er kommunen som behandler søknader om serveringsbevilling. Som stortingsrepresentanten påpeker, stiller lovens § 8 konkrete krav til hva en søknad skal inneholde. Dette er nødvendig for å sikre at kommunene har tilstrekkelig grunnlag for å behandle søknadene.

En søknad skal blant annet oppgi navn og adresse på den som skal drive serveringsstedet, samt organisasjonsnummer og eiersammensetning dersom det drives av en juridisk person. Videre skal søknaden inneholde opplysninger om hvor serveringsstedet skal ligge, dokumentasjon på at daglig leder har bestått etablererprøven og skatteattest for den som skal drive serveringsstedet. Dersom kommunen finner det nødvendig, kan det i tillegg kreves leiekontrakt, finansieringsplan, driftsbudsjett og likviditetsbudsjett.

Jeg legger til grunn at kommunene følger serveringsregelverket i sin behandling av bevillingssøknader. Det er også viktig å understreke at kommunens avgjørelse om serveringsbevilling kan påklages til statsforvalteren. Kommunen kan ikke treffe avgjørelser som bygger på utenforliggende hensyn, og dersom en søker er uenig i kommunens avgjørelse kan klageadgangen benyttes.

Avslutningsvis vil jeg fremheve at det er nyttig for meg å få informasjon om hvordan serveringsregelverket fungerer i praksis. Alle innspill tas med i det videre arbeidet med oppfølgingen av loven.

SPØRSMÅL NR. 1255**Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 30. januar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Hvorfor har Fiskeridepartementet etter 18 måneder ikke konkludert i saken om hvorvidt Aker BioMarines salg av skip og krillrettigheter til amerikanske interessenter er brudd på deltakerloven, på tross av at det foreligger rettskraftig dom i en lignende sak, og hvordan mener statsråden dette bidrar til nødvendig tillit til likebehandling av ulike aktører innen norsk fiskeri?

BEGRUNNELSE:

Aker Biomarine har solgt krillskip og -rettigheter til selskapet Aker Qrill der det utenlandske investeringsfondet American Industrial Partners (AIP) er medeier. Gjennom inngåtte avtaler og vedtekter vil ca 99 prosent av utbytte fra Aker Qrill normalt tilfalle B-aksjene som AIP besitter 60 % av. En tilsvarende andel av utbytte fra selskapets krillvirksomhet vil derfor gå til utenlandske eiere heller enn å komme norske statsborgere og norske lokalsamfunn til gode. Dette er i åpenbar strid med Deltakerlova hvis intensjon er å unngå at norske ressurser og verdiskaping knyttet til disse havner på utenlandske hender.

Det er i seg selv oppsiktsvekkende at Fiskeridepartementet til nå har brukt 18 måneder på å vurdere saken, og dette har allerede hatt alvorlige konsekvenser. Mens departementets vurdering har pågått har Aker-systemet og amerikanske medeiere styrket sin allerede dominerende posisjon innen krillfangst ved at andre aktører blir holdt utenfor i påvente av en avgjørelse fra departementet. Samtidig har det norske rettsvesen avsagt rettskraftig dom i en sak med klare paralleller, etter at Fiskeridirektoratet i 2023 inndro ervervstillatelsen og snøkrabbetillatelsen til Maniitsoq AS. Dette skjedde som følge av at den norske aksjonæren i selskapet, etter direktoratets vurdering, ikke hadde reell kontroll i selskapet, og at den økonomiske risikoen i all vesentlighet lå hos en utenlandsk aktør. Begge disse forholdene fremstår å være tilfellet også i saken departementet nå har vurdert siden 2024, og et annet utfall enn i snøkrabbesaken vil være en uakseptabel forskjellsbehandling, og i strid med et nasjonalt krav om råderett over norske ressurser.

Svar:

Den aktuelle saken som departementet for tiden har til vurdering, gjelder eierendringer i selskapet Aker Biomarine Antarctic AS, senere Aker Qrill Company AS, ikke

salg av fartøy eller krillkonsesjoner. Eierendringene ble godkjent av Fiskeridirektoratet i vedtak 3. juli 2024. Dette vedtaket er endelig, og eierendringene er gjennomført i henhold til vedtaket.

Departementet besluttet deretter på eget initiativ høsten 2024 å se nærmere på Fiskeridirektoratets godkjenningsvedtak, selv om vedtaket allerede den gang var endelig. En del av bakgrunnen for departementets beslutning var den relativt store oppmerksomheten som saken etter hvert fikk.

Departementets saksbehandling har tatt tid, og den har på ordinær måte skjedd i dialog med parten i saken, Aker Biomarine Antarctic AS. Jeg vil komme tilbake til saken så snart departementet har konkludert. Så lenge saken er i prosess, kan jeg imidlertid ikke kommentere innholdet i saken.

Jeg kan imidlertid forsikre om at fiskeriforvaltningen er godt kjent med Hålogaland lagmannsretts kjennelse 21. august 2025 i sak om midlertidig forføyning mellom staten v/Nærings- og fiskeridepartementet og Maniitsoq AS. Jeg er godt fornøyd med at staten fikk fullt medhold i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1256

Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joachim Bentzen

Besvart 30. januar 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Viser til spørsmål 15:1149 (2025-2026). På foretaksmøte til Innovasjon Norge deltar NFD og således er statsråden ansvarlig. I henhold til lov om innovasjon Norge § 2 er også fylkene medeier, men de har ikke vært involvert i en slik skissert omstilling som er blitt gjort kjent via media.

Hva tenker statsråden om det, og vil næringsministeren ta ansvar og sørge for at nedbemanning skjer ved hovedkontoret og utenlandsfunksjonene til Innovasjon Norge, gitt at veksten i hovedsak har vært ved de nevnte lokasjonene?

Svar:

Innovasjon Norge er et særlovsselskap eid av staten v/ Nærings- og fiskeridepartementet (51 pst.) og fylkeskommunene (49 pst.). Selskapet har et eget styre som har ansvaret for forvaltning og en forsvarlig organisering av selskapet, jf. lov om Innovasjon Norge § 17.

Eierne utøver den øverste myndigheten i selskapet i foretaksmøtet. Eiernes myndighet i selskapet kan ikke utøves utenom i foretaksmøtet, jf. lov om Innovasjon Norge § 28.

NFD, fylkeskommunene og flere andre departementer er også oppdragsgivere for selskapet. Departementenes oppdrag blir vedtatt av Stortinget etter forslag fra regjeringen.

Innovasjon Norge skal innrette sin virksomhet og sitt tilbud til næringslivet på en mest mulig formålseffektiv

og kostnadseffektiv måte, innenfor de målene som er satt for selskapet og de midlene og føringene de får gjennom sine oppdrag.

Selskapet har selv kommunisert utad at Innovasjon Norge fremdeles skal være til stede i hele landet, tett på bedriftene og tett på selskapets fylkeskommunale eiere. Det fremgår videre at selskapet vurderer å slå sammen enkelte av sine 10 regionkontorer og sju lokalkontorer, samt andre grep for å få større fagmiljøer og utnytte den samlede kapasiteten og kompetansen bedre. Videre melder selskapet at det vil bli gjennomført reduksjoner i stabsfunksjoner sentralt, og at det vil tas et prosentvis større kutt i andel ansatte i stabsfunksjonene enn i kunde-divisjonene.

Reduksjonene som er vedtatt i statsbudsjettet, gjelder i hovedsak NFDs og KDDs budsjett, og nedbemanningen må henge sammen med hvilke ordninger det kuttet i. Forvaltningen av NFDs landsdekkende ordninger skjer i stor grad ute i regionene. Det er derfor ikke til å unngå at kuttene og nedbemanningen også vil påvirke regionkontorene.

Når det gjelder utviklingen i antall ansatte ved henholdsvis hovedkontoret, regionkontorene og utekontorene de senere årene, fremgår dette i tabellen under (tabellen inngår også i Innovasjon Norges årlige oppdragsgiverrapport). Tallene viser at det har vært en nedgang i årsverk på utekontorene, mens både regionkontorene og hovedkontoret har hatt en viss vekst i perioden 2017-2025.

Tabell 1: Utvikling i antall årsverk i Innovasjon Norge 2017–2025, totalt og fordelt på regionene i Norge, internasjonalt og hovedkontor.

	Antall årsverk per 31.12								
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Årsverk i regionene i Norge (Regionkontor)	271	274	291	313	293	281	292	298	306
Årsverk Internasjonalt (Utekontor)	157	149	162	155	133	131	128	139	135
Årsverk på hovedkontoret	249	276	298	305	299	281	292	310	293
Innovasjon Norge totalt	677	699	751	773	725	693	712	747	734

SPØRSMÅL NR. 1257**Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak****Besvart 28. januar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvor mange personer fikk i 2025 betalt førerkort i henholdsvis klasse B og C hos Nav, som arbeidssøkende eller deltakende i introduksjonsprogrammet for innvandrere, og hvor mange søkte om å få innvilget dette i 2025 – enten ved søknad i 2024 eller 2025, og hvor i landet bor de som fikk dette innvilget?

Svar:

Nav kan, etter nærmere kriterier, innvilge opplæring som gir førerkort for personer som trenger det, jf. tiltaksforskriften § 7-2 a. For å besvare representanten Laabaks spørsmål, har jeg bedt om nærmere informasjon fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Direktoratet opplyser at deres datasystemer i dag ikke inneholder systematisk og nøyaktig registrering av

innholdet i arbeidsmarkedsopplæringen som innvilges. Direktoratet har derfor ikke mulighet for å gi nærmere informasjon om hvor mange som har fått støtte til ulike typer førerkort, slik representanten Laabak etterspør.

Direktoratet viser til at det flere steder er stor etterspørsel etter lastebil- og bussjåfører, og Nav kan i slike tilfeller tilby tiltak med førerkort klasse C og D. Førerkort klasse B skal som hovedregel ikke innvilges som opplæringstiltak, og unntak fra hovedregelen skal vurderes strengt. Det kreves at bruker har fått tilbud om jobb der vedkommende er avhengig av å ha førerkort klasse B for å utføre arbeidsoppgavene.

Direktoratet arbeider nå med å utvikle nye digitale systemer for registrering og administrering av opplæringstiltak. Det vil gi bedre muligheter for kategorisering av innhold og statistikk om ulike typer opplæringstiltak framover.

SPØRSMÅL NR. 1258**Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 28. januar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren leggje fram status og framdrift på dei samferdselsprosjekt som Statens vegvesen har ansvaret for i Møre og Romsdal, ryddig og skjematisk satt opp fordelt pr prosjekt, med status, prioritet, framdriftsplan, økonomiske grunnlag og løyvingar?

GRUNNGJEVING:

Det blir referert frå møter mellom kommuner og Statens vegvesen, at det blir uttalt frå representant for Statens vegvesen at, det er ikkje rart det er lite vegbygging i regionen, når vi har politikarar som motarbeider vegbygging.

Det vedkommande heller burde sagt, er at Statens vegvesen region midt ikkje har gjennomført det politiskarane faktisk har prioritert i Møre og Romsdal i svært

mange tiår, og at det blir ikkje mykje vegbygging når vi har eit Statens vegvesen som ikkje følger politiske prioriteringar.

I NTP etter NTP i mange tiår, har absolutt alt av folkevalgte organ med politikarar i kommunestyre, fylkesting og på Stortinget prioritert som nr 1 fullverdig planlegging, og utbygging av heile E-136 frå Ålesund til Bjørli.

Dette er fylkets viktigaste veg og den viktigaste eksportvegen.

Dette har grundig blitt motarbeidd av Statens vegvesen i regionen i årevis ved å flytte planleggingsmidlane frå E-136, som av absolutt alle kommunar, fylkesting, LO, NHO osv. har vore prioritert som prosjekt nr. 1 her i fylket, til Møreaksen som har sløsa vekk over ein halv milliard kr

på eit vanvittig sløseriprojekt til mange totals milliard kr som heldigvis aldri blir bygd.

Hadde Statens vegvesen latt være å sjå på seg sjølve som politikarar som egentlig vil bestemme, så hadde heile E-136 frå Ålesund til Bjorli vore ferdig utbedra og bygd for lengst.

Regjering av ulike fargar, har sjølvsagt ikkje løyva midlar til denne vegstrekninga, rett og slett med bakgrunn i manglande planlegging.

I staden har Nye veier as vorte nøydd til å ta over frå Statens vegvesen E-136 frå Åndalsnes til Bjorli, der Statens vegvesen verkeleg har fortjent å miste ansvaret for denne vegstrekninga.

Nye veier as har bevist at dei på få år har sett igang fleire prosjekt på strekninga E-136, og dei har levert der Statens vegvesen har svikta.

No står det igjen å fjerne ansvaret frå Statens vegvesen for E-136 frå Ålesund til Vestnes, og få dette også over til Nye veier as så raskt som råd.

Spenninga som er i vår region no, er om Statens vegvesen verkeleg ynskjer å bygge ein meter veg i vår region, og mange er bekymra for at prosjekt slik som E-39 forbi Batnfjorden, RV 15 Strynefjellet med arm til Geir-

ranger, og Voldatunellen osv. ikkje får nødvendig drahjelp frå Statens vegvesen i regionen.

Svar:

Nedanfor følger ei tabelloversikt over prosjekt i Møre og Romsdal som Statens vegvesen har ansvar for. Tabellen omfattar tiltak med forventa kostnad over 10 mill. kroner som er sette i gang, eller som er aktuelle for gjennomføring i 2026. Oversikta inneheld òg status for prosjekt i Statens vegvesen si planportefølje i Nasjonal transportplan 2025–2036. Oversikta omfattar ikkje prosjekt som er opna for trafikk.

For prosjekt med forventa kostnad over 1 mrd. kroner er styringsramme (P50) oppgjeven. For dei andre prosjekta er det oppgjeve kostnadsprognose. For prosjekt som enno ikkje er lyste ut, er vurderingane frå Statens vegvesen per 27. januar 2025 lagde til grunn for status. Tala er oppgjevne i mill. 2026-kroner.

Prosjekt	Status	Framdriftsplan	Kostnadsoverslag
E39 Bjerkeset–Åstad	Prognose tilsier vedtak reguleringsplan 2026	Prioritert som nr. 9 i Statens vegvesens porteføljeprioritering av mai 2025	1 937
E39 Volda–Furene	Vedtatt reguleringsplan 2023	Prioritert som nr. 22 i Statens vegvesens porteføljeprioritering av mai 2025	2 258
Rv. 15 Strynefjellet med arm til Geiranger	Arbeid med kommunedelplan er igangsatt	Prioritert som nr. 11 i Statens vegvesens porteføljeprioritering av mai 2025	6 001
Rv. 70 Fale bru	Forventes lyst ut våren 2026	Anslått byggetid 1–1,5 år	329
E39 Veibustkrysset	Bygging pågår	Prognose for trafikkåpning er sommeren 2027	169
E39 Breivika–Lerstad	Bygging pågår	Prognose for trafikkåpning er september 2027	2 785
Rv. 70 Vikansvingen–Kontrollplassen	Forventes lyst ut ved årsskiftet 2026/2027	Anslått byggetid 2–3 år	1 251
Rv. 70 Trollsvingen/Røsslyngvegen og kollektivfelt Goma–Atlanten	Lyses ut våren 2026	Trafikkåpning høsten 2027	186
Rv. 70 Freifjordtunnelen, tiltak tunnelsikkerhetsforskriften	Kunngjøres januar 2026	Forventet trafikkåpning i løpet av 2026	35
E136 Tresfjordbrua–Vågstrandtunnelen, utbedring og trafiksikkerhetstiltak	Byggestart er ventet våren 2026	Forventet trafikkåpning i løpet av 2026	43

SPØRSMÅL NR. 1259**Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 29. januar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren leggje fram oppdaterte tall for kostnader for Voldatunnelen, etter 2026-kroner, og etter oppdaterte grunnlag på lik linje med andre samferdselsprosjekt her i landet, med bakgrunn i kostnadsveksten?

GRUNNGJEVING:

Eg har tidligare stilt spørsmål til samferdselsministeren om framdrift, status og kostnader for Voldatunnelen i Møre og Romsdal.

I dei fleste andre prosjekt, er kostnadsestimat blitt justert etter dagens kr og etter nye vurderingar, i spørsmål ang dette ang Voldatunnelen er der berre gjengjeve tidlige vurderingar.

Det er ei kjent sak at kostnadane innan transport, bygg og anlegg har auka betydeleg kvart år over lang tid, derfor er det viktig at kostnadsvurderingane for slike prosjekt blir justert i tråd med dette.

Svar:

Eg viser til svar på spørsmål nr. 97 av 17. oktober 2025 og nr. 289 av 30. oktober 2025. I samband med grunnlaget til Nasjonal transportplan 2025–2036 blei det utarbeidd kostnadsanslag for E39 Volda–Furene hausten 2022. Anslaget viser ein kostnad (P50) på om lag 2,3 mrd. 2026-kr og eit anslått bompengebidrag på om lag 700 mill. 2026-kr. Det er ikkje gjennomført eit oppdatert kostnadsoverslag for prosjektet etter overslaga som ligg til grunn i Nasjonal transportplan 2025–2036.

I mai 2025 sende Statens vegvesen oppdaterte utrekningar av bompengepotensialet i prosjektet til Volda kommune. Utrekningane er gjorde på eit overordna nivå og er gjengjevne i svaret mitt på spørsmål nr. 97. Statens vegvesen vurderer i brevet at eit bompengebidrag på noko over 700 mill. 2026-kroner, med tilhøyrande takstnivå, vil vere rimeleg for prosjektet. Det er likevel lokalpolitiske styresmakter som til slutt skal vurdere kva som er eit akseptabelt bompengenivå i prosjektet, sett opp mot andre nytte- og kostnadsverknader av prosjektet og lokalpolitiske vurderingar.

SPØRSMÅL NR. 1260**Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen****Besvart 29. januar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Senterpartiet er opptatt av å styrke beredskapen i Norge, og nasjonens motstandskraft. I lys av dette ble Narvik sykehus tildelt særskilt funksjon som krigssykehus i 2024. Denne beslutningen ble altså tatt for om lag 2 år siden, samtidig er man fortsatt ikke i mål med å få dette på plass.

Når vil Narvik sykehus senest være operativt og bemannet for å løse den særskilte oppgaven og mener statsråden den sikkerhetspolitiske situasjonen tilsier at vi har god tid?

Svar:

Den sikkerhetspolitiske situasjonen og krigen i Ukraina har aktualisert behovet for at Norge har en helsetjeneste som er i stand til å håndtere masseskader og opprettholde kritiske funksjoner i kriser og krig.

Helseberedskap er en viktig del av Norges totalforsvar, og det er behov for et intensivt sivilt-militært samarbeid for å støtte Forsvaret og allierte i hele krisespekteret, jf. departementets oppdrag om dette til de regionale helseforetakene gitt 4. juli 2025, og oppfølging av dette.

Helse Nord RHF har ikke fått i oppdrag å gi Narvik sykehus særskilt funksjon som krigssykehus, slik spørsmålet til representant Bentzen kan gi inntrykk av.

I oppdragsdokument 2024 til Helse Nord RHF – Tilleggsdokument etter Stortingets behandling av Prop. 104 S (2023-2024), beskrev Helse- og omsorgsdepartementet følgende:

«Spesialisthelsetjenesten ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Narvik sykehus, støtter opp om forsvarets beredskapsbehov. For å opprettholde akutttilbudet i Narvik, tildeles Helse Nord RHF 80 mill. kroner».

Dette ble forankret i Prop. 104 S (2023 – 2024) – Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2024:

«Spesialisthelsetjenesten ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Narvik sykehus, støtter opp om forsvarets beredskapsbehov. Det foreslås et varig beredskaps- og rekrutterings-tilskudd på til sammen 160 mill. kroner til Helse Nord RHF. Av dette går 80 mill. kroner til å opprettholde akutttilbudet i Narvik av hensyn til forsvarets behov, og 65 mill. kroner til å opprettholde akutttilbudet ved Nordlandssykehuset HF, Lofoten sykehus».

I forbindelse med dette spørsmålet har Helse- og omsorgsdepartementet også innhentet informasjon fra Helse Nord RHF om det lokale arbeidet. De opplyser at de har løst oppdraget som ble gitt i 2024 ved å opprettholde akutttilbudet ved Narvik sykehus, blant annet for å dekke Forsvarets beredskapsbehov.

Videre opplyser Helse Nord RHF at det pågår en tett dialog mellom Forsvaret og Helse Nord RHF, med ut-

gangspunkt i det oppdraget som ble gitt til alle regionale helseforetak i 2023:

«Utvikle operative beredskapsplaner koordinert med Forsvaret i hele krisespekteret basert på erfaring og kunnskap fra piloten i Helse Nord RHF».

I oppfølgingen av oppdraget har Helse Nord RHF synkronisert sitt planverk med det militære planverket. Narvik sykehus, på linje med flere andre sykehus i Helse Nord, inngår som en del av dette planverket, men som det uttrykkes fra Helse Nord RHF, så er det viktig å se på hele regionen og spesialisthelsetjenesten totalt sett.

For forsvaret av Norge har Narvik sykehus en viktig funksjon i forbindelse med alliert mottak, det bærer blant annet planleggingen av den militære øvelsen Cold Response 26 preg av. Forsvarets sanitet bidrar i øvelsen med gjennomføring av krigskirurgikurs i Narvik, og det skal øves på å forsterke kapasiteten til Narvik sykehus med militært helsepersonell. Helse Nord RHF har brukt de årlige militære øvelsene i nord til å øve sammen med Forsvaret, blant annet med massetilstrømning til flere sykehus, og vil gjøre det også i år ved flere sykehus i Nord-Norge, herunder blant annet Narvik sykehus.

Helse Nord RHF opplyser at de opplever dialogen og samarbeidet med Forsvaret som god og konstruktiv, der deres planverk nå også synkroniseres etter NATOs krav og forventninger. Helse Nord RHF har parallelt med dette inngått samarbeidsavtale med Hæren, og er også i ferd med å inngå en samarbeidsavtale med Forsvarets sanitet. Dette er avtaler som bidrar til et tett og godt sivil-militært samarbeid om helseberedskapen i nord.

SPØRSMÅL NR. 1261

Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 29. januar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Sett i lys av at vi stadig for våtere og villere vær, og den geopolitiske situasjonen, mener statsråden at beredskapen for materielle skader er god nok på lufthavnene generelt og på Leknes spesielt?

BEGRUNNELSE:

28.12.25 ble Leknes lufthavn stengt for all trafikk da to vindmålere knakk i den sterke vinden. Avinor hadde ikke

tilstrekkelig reserve-materiell på lufthavnen og måtte få dette tilsendt fra sentralt lager. Konsekvensen ble at lufthavnen måtte holdes stengt i flere dager. Alle fly ble omdirigert til Svolvær, over en times kjøretur unna. Ambulansefly kunne heller ikke lette/lande på Leknes og pasienter som ikke kunne kjøres til Svolvær, eller benytte ordinære rutefly, måtte transporteres i helikopter.

Svar:

Jeg legger til grunn at Avinor generelt har meget god beredskap og kapasitet til å håndtere ulike hendelser med kraftig uvær, herunder svært kraftig vind, samt andre hendelser. Vi har en godt utbygget lufthavnstruktur i Norge med Avinors nettverk av flyplasser. Når det gjelder hendelsen på Leknes lufthavn, hvor trafikken ble stanset som følge av at vindmålere blåste ned, så ligger Svolvær lufthavn vel en times kjøretid med bil fra Leknes.

Avinor har opplyst at de har etablert redundans ved å ha doble systemer, og Leknes har to vindmålere selv om det flyoperativt er tilstrekkelig med én vindmåler. Orkanen blåste ned begge vindmålerne, noe som må sies å være en ekstraordinær hendelse som inntreffer svært sjelden. Avinor har sentrallager for kritiske reservedeler på Østlandet, og har gode rutiner for å frakte utstyr dit det er behov. Avinor har også flynavigasjonsteknikere i bered-

skap som reiser ut for å feilsøke, og få utstyr som har falt ut operativt igjen.

Jeg vil også påpeke at Leknes lufthavn, i samråd med helseberedskapen for akutte hendelser, holdt åpent for ambulanshelikopter når vær-situasjonen ble slik at det var forsvarlig å fly.

Avinor har altså meget god beredskap for å håndtere ekstremt vær og andre hendelser som kan utfordre driften. Sterk vind, orkan i kastene og store nedbørsmengder kan skape utfordringer for sikker drift, men Avinor forteller meg at de overvåker situasjonen tett og samhandler med meteorologer for å håndtere de økte utfordringene fra hyppigere ekstremvær.

Det er selvfølgelig uheldig når det en sjelden gang oppstår situasjoner som påvirker driften, men det er vanskelig å gardere seg fullstendig mot dette.

SPØRSMÅL NR. 1262

Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Pål Morten Borgli

Besvart 27. januar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Mener statsråden at statsforvaltere skal kunne ta opp igjen og overprøve gamle saker der de selv tidligere har valgt ikke å fremme innsigelse, og hvordan mener statsråden dette harmonerer med hensynet til forutsigbarhet, rettssikkerhet og tilliten til forvaltningen?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Agder har tatt til orde for å gjenoppta tidligere behandlede saker i strandsonen, der statsforvalteren selv i sin tid valgte ikke å fremme innsigelse. Dette skaper stor usikkerhet både for kommunene som plan- og bygningsmyndighet og for tiltakshavere som har innrettet seg etter gyldige vedtak.

Svar:

Jeg legger til grunn at spørsmålet gjelder håndteringen av dispensasjonssaker, og ikke arealplaner og innsigelser.

Etter det jeg forstår har Statsforvalteren i Agder sett et behov for å endre rutiner og prioriteringer for dispensasjonssaker i strandsonen. Samtidig vil de gjennomgå

noen dispensasjonssaker som er ferdig behandlet. Dette er vurderinger Statsforvalteren naturlig nok har full adgang til å foreta. Strandsonen mot sjøen er av nasjonal og vesentlig regional interesse, og statsforvalteren har et særskilt ansvar for å påse at strandsonen ivaretas i tråd med føringer i de statlige planretningslinjene.

Adgangen til omgjøring i forvaltningsloven er en sikkerhetsventil med strenge vilkår. I disse tilfelle er det i praksis kun dersom en dispensasjon er ugyldig at den kan omgjøres og oppheves. Det er videre ingen automatikk i at ugyldige dispensasjoner oppheves. Dette må vurderes konkret i hver enkelt sak, hvor skyld, innrettelse og tiden som er gått er tre av flere momenter som har betydning. Statsforvalteren har selv uttalt at det skal mye til for at de foretar lovlighetskontroll av et vedtak hvor det for eksempel er gitt tillatelse til å oppføre en fritidsbolig og vedtaket er gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 1263**Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Pål Morten Borgli****Besvart 29. januar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Var statsråden kjent med denne utviklingen, og hvilke tiltak vil statsråden vurdere for å motvirke økt narkotika-bruk og sikre at håndhevingen av narkotikalovgivningen ikke bidrar til en uønsket og skadelig dreining i utelivs- og serveringsbransjen?

BEGRUNNELSE:

Serveringsbransjen opplever for tiden store økonomiske utfordringer, med små marginer, mange konkurser og avviklinger. I møte med NHO Reiseliv har jeg blitt gjort kjent med en ny og bekymringsfull utvikling, der flere aktører i bransjen melder om økt bruk av narkotika blant publikum, blant annet som følge av en opplevd liberalisering av narkotikapolitikken og endret håndhevingspraksis. Det rapporteres om økende bruk av små doser til eget bruk, og at narkotika i mange tilfeller oppleves som både billigere og lettere tilgjengelig enn lovlige alkoholholdige varer. Når politiet samtidig signaliserer at denne typen bruk i liten grad vil bli prioritert, bidrar dette til en uheldig utvikling både for næringen og for samfunnet for øvrig.

Svar:

Representanten viser i sin begrunnelse til spørsmålet til en utvikling der «flere aktører i bransjen melder om økt bruk av narkotika blant publikum, blant annet som følge av en opplevd liberalisering av narkotikapolitikken og endret håndhevingspraksis».

Jeg er kjent med at det er en trend i Norge og ellers i Europa, med økt bruk av visse typer narkotika. Dette gjelder særskilt for cannabis og kokain. Dette samsvarer også med økte beslagsmengde i europeiske havner og beslag fra tolletaten og politiet i Norge.

Narkotika er den viktigste varen i organisert kriminalitet. Kjøp og salg av narkotika bidrar til vold, utnyttelse av sårbare mennesker og støtte til kriminelle nettverk. Det er derfor ikke aktuelt å avkriminalisere bruk av narkotika under denne regjeringen. Dette synet ligger til grunn i del II av regjeringens forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet som ble behandlet og fikk sin tilslutning av Stortinget sommeren 2025.

Rettsutviklingen de siste årene har ført til at særlig førstelinen i politiet har gitt uttrykk for at det hersker usikkerhet om hvordan regelverket for bruk av tvangsmidler skal praktiseres i saker som gjelder bruk av og befatning med mindre mengder narkotika til egen bruk. I del II av reformen - Prop. 112 L (2024–2025) Endringer i straffeloven og legemiddeloven mv., ble flere lovendringer fremmet og vedtatt av Stortinget. Lovendringene sikrer politiet egnede virkemidler for å avdekke narkotikabruk og hjemler for mer effektiv håndheving av forbudet mot befatning med narkotika til eget bruk. Dette gjelder blant annet lovfesting av metoden tegn og symptomer, bruk av spyttprøver samt i illeggelse av forenklet forelegg. Når nødvendige forskrifter er ferdig vil regelendringene samlet sett legge til rette for en mer effektiv håndheving av ulovlig narkotikabruk.

SPØRSMÅL NR. 1264**Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Marit Veia****Besvart 28. januar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hvilke konkrete planer har regjeringen for å stille nasjonale krav til arealnøytralitet, når vil regjeringen lansere

disse planene, og i hvilken grad vil planene stanse nedbyggingen av norsk natur?

BEGRUNNELSE:

For to år siden uttalte statsråden følgende i NRKs sak «Norge i rødt, hvitt og grått», som handlet om nedbyggingen av norsk natur:

«NRKs kartlegging viser at vi ikke har klart å la natur være rammen for politikken [...] [u]tviklingen går i feil retning for naturen. Dette er et alvorlig samfunnsproblem.»

Siden den gang har regjeringen lansert et kart over grå areal, og varslet at et nasjonalt naturregnskap er på vei. Et nasjonalt prinsipp om arealnøytralitet, nasjonale retningslinjer om arealnøytralitet, eller en utredning av hvordan arealnøytralitet kan gjennomføres, har imidlertid uteblitt. Dette til tross for at Arbeiderpartiet har programfestet at de vil etablere et overordnet nasjonalt mål for norsk naturpolitikk om å være arealnøytral innen 2040.

Svar:

I Meld. St. nr. 35 (2023-2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur – norsk handlingsplan for naturmangfold (naturmeldingen) fremmet regjeringen flere tiltak som retter seg mot nedbygging som en trussel mot naturen. Vi har blant annet satt i gang arbeid med å utvikle naturregnskap på nasjonalt og kommunalt nivå, og vi etablerer en mer systematisk naturforvaltning ved at regjeringen

hvert fjerde år vil informere Stortinget om status, tiltak og måloppnåelse i naturpolitikken. I naturmeldingen fremmet vi også mål om å begrense nedbygging av særlig viktige naturarealer, prinsipper for bærekraftig arealforvaltning, og flere tiltak rettet direkte mot kompetanse og kapasitet i kommunene.

I tillegg til tiltakene som regjeringen la frem i naturmeldingen, har vi også satt i gang annet arbeid for å redusere nedbyggingen av natur. I 2025 fikk vi på plass både et kart over naturskogen og et eget kart over grå arealer. Kart over grå arealer ble lansert i desember 2025. Dette ønsker vi å jobbe videre med for å gjøre det så nyttig som mulig for myndigheter og private. Kart over naturskog vil være et nyttig verktøy i arealplanleggingen.

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 oppfordrer regjeringen kommunene til å sette seg mål for å redusere nedbyggingen, og mange kommuner har nå satt seg mål om arealnøytralitet. I tilskuddsordningen Natursats kan kommuner som har satt seg mål om arealnøytralitet, søke om tilskudd til tiltak som bidrar til dette.

I naturmeldingen ga regjeringen en definisjon av arealnøytralitet, og Arbeiderpartiet har også i vårt partiprogram et mål om å innføre et overordnet nasjonalt prinsipp. Å vedta et nasjonalt mål eller krav om arealnøytralitet vil være noe helt nytt, og krever grundig arbeid før det besluttes.

SPØRSMÅL NR. 1265

Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Haagen Poppe

Besvart 30. januar 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Er statsråden enig med statsministeren i at fotball er viktigere enn film?

BEGRUNNELSE:

Den historiske nyheten om at den norske filmen «Afleksjonsverdi» er nominert til hele ni Oscar-priser er en merkedag for norsk kulturliv. Oscar er planetens viktigste filmpris. Dette er derfor en anerkjennelse av fremragende kunstnerisk kvalitet, samtidig som det understreker det enorme potensialet som ligger i norsk filmbransje som en av våre aller viktigste kreative næringer. For Høyre er det en selvfølge at kultur er en selvstendig og avgjørende byg-

gestein i samfunnet, som samtidig har et betydelig potensial for verdiskaping, arbeidsplasser og eksport.

Når norsk film nå oppnår en slik internasjonal gjennomslagskraft, er det avgjørende at regjeringen følger opp med en politikk som bygger opp under suksessen. Derfor er statsministerens uttalelse før jul om at «fotball er viktigere enn film» både oppsiktsvekkende, utdatert og sterkt uheldig. En slik rangering av kulturfeltet sender et signal om manglende ambisjoner på vegne av en profesjonell bransje som leverer resultater i verdensklasse. Noe som er svært uheldig og unødvendig.

Svar:

Først vil jeg si: både fotball og film er viktig, og både jeg og regjeringen er opptatt av å legge til rette for begge deler gjennom aktiv politikk for idrett og kultur. Vi er også veldig stolte av store norske idrettsprestasjoner som når fotballandslaget kvalifiserer seg til VM og når vi markerer oss på kulturfeltet, som når norske filmer får internasjonal oppmerksomhet og priser.

Da statsministeren uttalte at fotball er viktigere enn film, var det som representanten sikkert husker, i en dis-

kusjon omkring utvidelse av skjenketider på serveringssteder i tilknytning til sommerens fotball-VM. Statsministeren har bekreftet at intensjonen med utsagnet var å få frem at det er mer relevant å vurdere utvidet skjenking på utesteder som viser fotball, antagelig siden det ikke er vanlig å overføre Oscarutdelingen i sanntid på utesteder.

Regjeringen har gjennom en filmpolitikk med konsistente og høye bevilgninger til filmformål, vist at vi har høye ambisjoner for norsk film. Det er en filmpolitikk vi ønsker å bygge videre på fremover.

SPØRSMÅL NR. 1266

Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 30. januar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere endringer i merverdiavgiftsregelverket, for eksempel ved å gi FLO fradragsrett eller mva-kompensasjon for drivstoff levert til sivil luftfart, eller innføre et særskilt mva-fritak for sivil flydrivstoffleveranse på kombinerte flyplasser, for å sikre avgiftsmessig nøytralitet og mer effektiv utnyttelse av statlig infrastruktur?

BEGRUNNELSE:

På kombinerte sivilt-militære flyplasser, som Harstad/Narvik lufthavn Evenes, leveres flydrivstoff til sivil luftfart av Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO). Når FLO kjøper flydrivstoff belastes dette med merverdiavgift som FLO ikke har fradragsrett for, og kostnaden viderefaktureres de sivile flyoperatørene. Dette medfører at drivstoff levert på slike flyplasser blir vesentlig dyrere enn på rene sivile flyplasser, selv om tjenesten i realiteten er den samme.

Ordningen oppleves som konkurransevridende for sivil luftfart på kombinerte flyplasser, svekker utnyttelsen av statlig infrastruktur og kan bidra til at gods i større grad fraktes med tungtransport på vei fremfor luft. For eksempel vil økt bruk av Harstad/Narvik lufthavn Evenes som flyfraktnutepunkt for sjømat kunne gi betydelig overføring av transport fra vei til luft, med positive effekter for trafikksikkerhet, veislitasje og logistikk i nord.

Svar:

Forsvarets kjerneoppgaver faller utenfor merverdiavgiftsloven. Det å drive merverdiavgiftsunntatt aktivitet gir verken rett til å bli registrert for merverdiavgift eller til å fradragsføre inngående merverdiavgift.

Det er et mål at merverdiavgiftssystemet skal virke nøytralt, og dermed kunne gi et vesentlig proveny samtidig som vridninger begrenses. Dette er en vesentlig del av begrunnelsen for at også det offentlige – herunder Forsvaret – omfattes av merverdiavgiftsloven dersom det driver virksomhet med omsetning av merverdiavgiftspliktige varer og eller tjenester. Den som driver slik virksomhet skal registreres for merverdiavgift, og kan da fradragsføre inngående merverdiavgift for anskaffelse av varer og tjenester som omsettes i den registrerte virksomheten.

Jeg har ikke tilstrekkelig informasjon til å vurdere hvordan Forsvarets omsetning av drivstoff skal behandles etter merverdiavgiftsloven eller om det er behov for regelverksendringer. Merverdiavgiftssystemet bygger på prinsippet om egenfastsetting. Skatteetaten som avgiftsmyndighet vil kunne veilede virksomheten om hvordan merverdiavgiftsreglene skal forstås og anvendes, herunder ved å besvare konkrete spørsmål fra virksomheter.

Avslutningsvis gjør jeg oppmerksom på at en annen oppgave for Skatteetaten er å orientere Finansdepartementet om eventuelt behov for regelverksendringer. Jeg har orientert Skattedirektoratet om problemstillingen som representanten reiser.

SPØRSMÅL NR. 1267**Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Remi Sølvsberg****Besvart 31. januar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil regjeringen, i påvente av ny forskrift om tilfluktsrom, legge til rette for en statlig finansieringsordning eller annen økonomisk løsning som gjør det mulig å etablere integrerte tilfluktsrom i sykehusprosjekter som allerede er under planlegging eller utbygging, slik at nye sykehus ikke oppføres uten nødvendig beredskap før regelverket trer i kraft?

BEGRUNNELSE:

Sykehus er en del av samfunnets mest kritiske infrastruktur og har en avgjørende rolle i nasjonal beredskap i krise og krig. Erfaringer fra moderne konflikter viser at helseinstitusjoner er særlig utsatt, samtidig som behovet for kontinuerlig drift og beskyttelse av pasienter, ansatte og livsviktige funksjoner er størst nettopp i slike situasjoner. Likevel har byggestopp for tilfluktsrom og manglende krav i regelverket ført til at en rekke nye sykehus er oppført uten integrert beskyttelse.

Regjeringen har varslet at sykehus vil bli omfattet av en ny forskrift om tilfluktsrom, men fram til denne er på plass, planlegges og bygges det store sykehusprosjekter uten at nødvendig beredskap inngår i kostnadsrammene. Når slike bygg først står ferdige, vil ettermontering av tilfluktsrom være teknisk krevende og betydelig dyrere enn å etablere løsninger som en del av den opprinnelige utbyggingen.

Under dagens foretaksmodell mangler helseforetakene økonomisk handlingsrom til å prioritere beredskapstiltak som ikke er eksplisitt pålagt eller fullfinansiert av staten. Resultatet er at viktige samfunnshensyn skyves til side til fordel for kortsiktige økonomiske prioriteringer. Dersom staten mener alvor med at helseberedskap er et nasjonalt ansvar, må det også reflekteres i finansieringen.

En midlertidig statlig finansieringsløsning eller særskilt investeringsordning i påvente av nytt regelverk vil kunne forhindre at Norge igjen bygger sykehus som står uten grunnleggende beskyttelse. Det vil bidra til forutsigbarhet, bedre ressursbruk og styrket beredskap, og sikre at nye sykehusprosjekter ikke blir varige eksempler på et gap mellom politiske ambisjoner og faktisk gjennomføring.

Svar:

Verdenssituasjonen har endret seg dramatisk de siste årene. Som representanten viser til er spesialisthelsetjenesten en del av samfunnets mest kritiske infrastruktur og har en avgjørende rolle i nasjonal beredskap i krise og krig. Regjeringen og mitt departement har helseberedskapssarbeidet høyt på agendaen. Vi har i dag en god struktur for dette arbeidet. Ved behandling av Totalberedskapsmeldingen, foreslo regjeringen å oppheve den generelle dispensasjonen fra forskriften om å bygge tilfluktsrom.

Justis- og beredskapsdepartementet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er nå i prosess med nye anbefalinger og regelverk for bygging av tilfluktsrom. De opplyser at årsakene til at den gamle forskriften fra 1995 må endres, blant annet er at det skal innføres to klasser tilfluktsrom med ulik beskyttelsesgrad. Det er også behov for å se på de tekniske kravene til rommene i lys av dagens trusselbilde og erfaringer fra Ukraina. Justis- og beredskapsdepartementet har opplyst at de vil sende forslag til ny forskrift på høring så snart som mulig.

For regjeringen er det en prioritert oppgave at helseforetakene snarest mulig får en avklaring om hvilke krav som skal gjelde. Dette gjelder spesielt for sykehusprosjekter som er under planlegging og bygging nå. Når det gjelder finansiering av nye tilfluktsrom, vil det være en del av regjeringens ordinære budsjettprosesser.

SPØRSMÅL NR. 1268**Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Maren Grøthe****Besvart 30. januar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at det lokale selvstyret blir ivaretatt, og at kommunale, skønnsmessige vurderinger ikke blir overprøvd på en måte som undergraver lokal selvbestemmelse og aksept ved iverksettelsen av tiltaksplanene for villrein, blant annet i Oppdal?

BEGRUNNELSE:

Den nye tiltaksplanen for villrein i Knutshø ble lagt frem av klima- og miljøministeren 19. september 2025. En av tiltakene i planen er å redusere og tilpasse motorferdsel i utmark i villreinområder ved vurdering av søknader om motorferdsel etter motorferdselloven.

Kommunestyret i Oppdal har som følge av dette valgt å stramme inn perioden for motorferdsel i området i tilknytning til Orkelsjøen med en måned; fra 1.februar til 15.februar og fra 20.april til 10.april, slik at det nå kun er lov å kjøre snøskuter til hytta mellom 15.februar og 10.april.

Tidligere har hytteeiere i dette området i Oppdal fått tillatelse til 10 turer til hytter i området i tilknytning til Orkelsjøen i perioden, og den faktiske bruken har i snitt vært begrenset. Ved behandling av samme sak valgte kommunen etter en skønnsmessig vurdering å stramme inn til 6 turer i løpet av en sesong.

Statsforvalteren i Trøndelag opphevet nå dette vedtaket, med hensynet til villreinen som begrunnelse. Det foreslås at én årlig tur er tilstrekkelig for å transportere bagasje og utstyr. Dette er første gang Statsforvalteren i Trøndelag opphever en gitt tillatelse av hensyn til villrein.

Regjeringen skriver i tiltaksplanen at man er opp-tatt av at tiltaksplanene skal ha aksept i lokalsamfunnet. Dette er en kraftig innstramming som forståelig skaper stort engasjement og fortvilelse. En begrensning på kun én tur årlig vil medføre strengere restriksjoner for bruk av snøskuter til hytte i et LNF-område, enn det er i nasjonalparkene i samme kommune. Man er alle enige i at vi skal ta vare på villreinen, men Senterpartiet mener det er avgjørende at det lokale selvstyret ivaretas på veien og at innstramminger ikke gir slike urimelige utslag.

Svar:

Generelt vil jeg understreke at jeg setter pris på kommunens innsats for å ta hensyn til villreinen i Knutshø villreinområde, og at jeg opplever et genuint ønske om å finne

gode løsninger lokalt som bidrar til å nå målene i tiltaksplanen. Når det gjelder den konkrete klagesaken representanten Grøthe viser til, finner jeg det likevel ikke riktig å kommentere denne spesifikt. Slik jeg forstår det har det vært dialog mellom kommunen og Statsforvalteren i Trøndelag om den videre oppfølgingen av saken, og at et nytt vedtak fra kommunen vil være klart innen kort tid.

God lokal forvaltning av villrein er en grunnleggende forutsetning for å snu den negative utviklingen og på sikt forbedre tilstanden for villreinen. Tiltaksplanen som er vedtatt for Knutshø villreinområde rokker verken ved dette eller det lokale selvstyret. Tiltaksplanen er ikke juridisk bindende, men oppfordrer ulike aktører til å gjennomføre forskjellige tiltak, deriblant reduksjon og tilpasning av motorferdsel i utmark i villreinområder ved vurdering av søknader etter motorferdselloven.

Når det er sagt, må alle vedtak om motorferdsel i utmark fremdeles være i tråd med motorferdselregelverket, og oppfordringen i tiltaksplanen om å redusere og tilpasse motorferdsel i utmark i villreinområder knytter seg derfor til skønnsutøvelsen innenfor rammen av regelverket. Departementet understreker også i tiltaksplanen at det fremdeles skal gjøres konkrete vurderinger av alle søknader om motorferdsel, også i villreinområdet. Begrunnelsen for eventuelle reduksjoner i motorferdselen vil derfor ikke primært være en konsekvens av tiltaksplanen i seg selv, men av at hensynet til villrein vektlegges av myndighetene som forvalter motorferdselregelverket.

SPØRSMÅL NR. 1269**Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 28. januar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at Norges Forskningsråds utbetaling av 9,8 millioner kroner til selskapet Watchbird AS for å utvikle beskyttelsesmasken «Safegaiter CBRN» blir stan- set, og at innvilgelsen av søknaden blir omgjort?

BEGRUNNELSE:

Det vises til nyhetssak i VG hvor det fremkommer at Nor- ges Forskningsråd har innvilget en søknad fra selskapet Watchbird AS, om tilskudd på 9,8 millioner kroner til å ut- vikle en buff eller en maske mot kjemiske våpen. Den nye masken omtales som «Safegaiter CBRN».

Tidligere avsløringer fra VG har vist at det samme selskapet har produsert masker som ikke har levert på de spesifikasjoner som det har blitt lovet. Det førte blant annet til at Forsvarsdepartementet stanset en avtale om å levere masker til Ukraina til en verdi av 100 millioner kroner.

VGs nyhetssak kan leses her: <https://www.vg.no/nyheter/i/L4nVxP/watchbird-fikk-9-8-mill-kroner-av-norg->

[es-forskningsraad-for-aa-lage-maske-mot-kjemiske-vaap- en](#)

Svar:

Jeg deler representantens engasjement for å sikre at of- fentlige midler brukes best mulig. Det er også positivt at media gransker offentlige støtteordninger med et kritisk blikk. Samtidig er det viktig å poengtere at beslutninger om forskningsstøtte i Norges forskningsråd er basert på faglige vurderinger. Behandling av konkrete enkelt- søknader til Forskningsrådet bør treffes uavhengig av po- litisk styring.

I den konkrete saken opplyser Forskningsrådet at de nå er i den obligatoriske revisjonsfasen, der de går gjen- nom alle delene av søknaden før det eventuelt gjennom- føres kontraktsmøte med bedriften. Jeg legger til grunn at eventuelle sviktende forutsetninger i prosjektet vil bli fanget opp i denne fasen. Forskningsrådet utbetaler ingen midler før alle spørsmål i revisjonsfasen er tilfredsstillen- de besvart og en eventuell kontrakt er signert.

SPØRSMÅL NR. 1270**Innlevert 22. januar 2026 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl****Besvart 29. januar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Når vil regjeringen følge opp stortingsflertallets ønske om at kommunene skal få utvidet hjemmel til å forby privat bruk av fyrverkeri?

BEGRUNNELSE:

Hvert eneste år fører fyrverkeri til at dyr i hele landet skremmes, forsvinner og mister livet, til at flere mennes- ker får permanente øyeskader, og til brannskader til en kostnad på mange millioner kroner. En stor majoritet av den norske befolkningen er derfor for et forbud mot pri-

vat fyrverkeri. I tillegg til dette har 47 kommuner uttalt til NOAH at de ønsker større mulighet til å regulere fyrverke- ri, eller et nasjonalt forbud mot privat oppskyting.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap anbefalte Justis- og beredskapsdepartementet allerede i 2021 å utrede et forbud mot privat fyrverkeri, og har selv utarbeidet et forslag til ny forskrift om pyrotekniske artik- ler. Dette er nå fem år siden, uten at ytterligere forslag har kommet fra regjeringen eller departementet.

Når et forbud mot privat bruk av fyrverkeri ble fore- slått på Stortinget i 2024 (Dokument 8:107 S (2023–2024)), uttalte et flertall av partiene i Justiskomiteen at de øns-

ket kommunal selvråderett i spørsmål om privat fyrverkeri skal kunne begrenses i hele eller deler av kommunen:

“Flertallet mener at kommunene derfor skal få lov til å avgjøre hvorvidt det skal være lov med privat fyrverkeri.”

Per i dag finnes kun mulighet for å forby oppskyting i deler av kommunen med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven, men miljø og dyrevern regnes ikke som gyldige grunner til å begrense bruken, og hjemmelen gir ikke anledning til å innføre forbud i hele kommunen. Dermed har flere kommuner blitt hindret i å innføre forbud mot privat oppskyting av fyrverkeri i sin kommune på tross av at et flertall har ønsket det. Dette gjelder blant annet Skien og Fredrikstad kommune, og både Oslo og Færder har bedt regjeringen formelt om større frihet til å avgjøre dette spørsmålet selv.

Svar:

Som representanten er inne på kan kommunene i dag, etter en risikovurdering av lokale forhold, fastsette forskrifter om begrensninger i bruk av fyrverkeri i spesifikt angitte områder der det erfaringsmessig vil oppstå fare for liv, helse, miljø eller materielle verdier. Kommunene kan

herunder bestemme at det er forbudt med fyrverkeri i lokale soner i kommunene. En rekke kommuner har fastsatt slike lokale forskrifter, blant annet begrunnet ut fra vern av særlig utsatt trehusbebyggelse.

Stortinget behandlet i juni 2024 to representantforslag om hhv. å innføre et nasjonalt forbud mot privat bruk av fyrverkeri og å gi kommunene mulighet til å forby fyrverkeri, jf. Dokument 8:116 S (2023–2024), Innst. 417 S (2023–2024) og Dokument 8:107 S (2023–2024), Innst. 322 S (2023–2024). Forslagene ble ikke vedtatt, men jeg har merket meg at det daværende flertallet i justiskomiteen mente at den enkelte kommune burde tillegges en mulighet i regelverket til å kunne avgjøre om det skal være lov med privat fyrverkeri i kommunen og at et eventuelt nytt regelverk må klargjøre hva som anses å være privat fyrverkeri.

Det pågår per i dag ikke et arbeid for å utrede endringer i regelverket om utvidede fullmakter for kommunene. Samtidig vil jeg understreke at jeg er opptatt av at bruk av privat fyrverkeri foregår på en trygg og sikker måte for både mennesker, miljø og dyreliv. Jeg vil derfor ikke utelukke at vurderinger om utvidede kommunale fullmakter vil kunne inngå som en del av framtidige revisjoner av regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1271

Innlevert 23. januar 2026 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl

Besvart 29. januar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Lokale folkevalgte for Høyre har foreslått at det bør innføres gebyr for å klage på dispensasjoner.

Finnes det hjemmel i plan- og bygningsloven for å innføre gebyr for berørte parter eller frivillige organisasjoner som klager på en dispensasjon?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet at frivillige organisasjoner som Naturvernforbundet og Fortidsminneforeningen har rett til å klage på dispensasjoner etter plan- og bygningsloven, er i tvistelovens paragraf 1-4 annet ledd, som slår fast at foreninger og stiftelser «kan reise søksmål i eget navn om forhold som det ligger innenfor organisasjonens

formål og naturlige virkeområde å ivareta, når vilkårene ellers i paragraf 1-3 er oppfylt.»

Lokale folkevalgte i Høyre har uttalt at de ønsker å begrense denne klageadgangen ved å innføre et gebyr for frivillige organisasjoner som klager på dispensasjoner, eventuelt med en bestemmelse om at gebyret frafalles dersom kommunen eller Statsforvalter tar klagen til følge.

Et klagegebyr vil fungere som et økonomisk hinder, og dermed begrense organisasjonenes reelle muligheter til å bidra til at norsk lov blir fulgt. Dette er prinsipielt sett problematisk. Jeg ønsker derfor en avklaring på om det finnes hjemmel i gjeldende plan- og bygningslov for å innføre denne typen gebyr.

Svar:

Det finnes ingen hjemmel i plan- og bygningsloven for å innføre gebyr for berørte parter eller frivillige organisasjoner som klager på en dispensasjon.

Plan- og bygningsloven gir kommunen adgang til å kreve gebyr for behandling av søknader etter loven, for eksempel byggesøknader og dispensasjonssøknader. Denne adgangen er begrenset til selve saksbehandlingen og er ment å dekke kommunens kostnader. Loven gir ikke adgang til å ta gebyr for klagebehandling.

Klage på dispensasjonsvedtak følger reglene i forvaltningsloven, som gir parter og andre med rettslig klageinteresse rett til å klage på enkeltvedtak. Verken forvaltningsloven eller plan- og bygningsloven åpner for at det kan kreves gebyr for å benytte klageretten.

Etter grunnleggende forvaltningsrettslige prinsipper kan kommunen ikke pålegge innbyggerne økonomiske byrder uten klar hjemmel i lov. Når slik hjemmel mangler, kan det heller ikke innføres klagegebyr gjennom kommunalt gebyrregulativ eller lokal praksis.

Dette gjelder for både private parter og frivillige organisasjoner.

Et gebyr for å klage på dispensasjoner mener jeg kan gjøre terskelen høyere for å klage, særlig for privatpersoner og frivillige organisasjoner med begrensede ressurser. Dermed kan feil eller mangler ved vedtak bli stående. Et slikt gebyr kan også svekke rettssikkerheten og opplevelsen av likebehandling, fordi økonomi i praksis avgjør hvem som har mulighet til å få et vedtak prøvd på nytt. Over tid kan dette redusere tilliten til kommunen og svekke den demokratiske kontrollen av forvaltningen.

SPØRSMÅL NR. 1272

Innlevert 23. januar 2026 av stortingsrepresentant Harry Valderhaug

Besvart 29. januar 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor den forskriftsfestede reguleringen av obligatorisk individmerking av rein ikke er fastsatt, inkludert en tidsplan for når en slik forskrift forventes å være på plass, og hvilke vurderinger som ligger til grunn for prioriteringen av dette regelverket i rein-driftsforvaltningen?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i 2019 lovendringer i reindriftsloven som innebar obligatorisk individmerking av rein i tillegg til tradisjonell øremerking. I den vedtatte lovendringen ble også bestemt at type merke og hvilken informasjon merkene skal inneholde skal reguleres i forskrift. Dette var ment å gi et mer moderne system for identifikasjon og eierskap, tilpasset reindriftenes behov. I proposisjonen til Stortinget (Prop. 90 L 2018-2019) heter det uttrykkelig at loven fastsetter plikten til individmerking, men at:

«Departementet skal fastsette nærmere bestemmelser om gjennomføringen av individmerkingen, herunder hva slags type merke som skal brukes og hva slags opplysninger merket skal inneholde.»

Til tross for at lovendringen trådte i kraft 1. januar 2020 er det per i dag ikke fastsatt en forskrift som gir retningslinjer for gjennomføringen av individmerkingen, 6 år senere.

Svar:

Stortingets vedtak 17. juni 2019 om å endre reindriften slik at individmerking av rein skal være obligatorisk, omfattet et forbehold om at lovendringen ikke ville tre i kraft før det er utarbeidet forskrift om den tekniske og praktiske gjennomføringen.

Landbruks- og matdepartementet har i etterkant av Stortingets vedtak jobbet med å utrede hvordan obligatorisk individmerking kan gjennomføres.

NIBIO leverte i 2020 rapporten «Individmerking i reindriften – muligheter og utfordringer». På bakgrunn av denne rapporten har NIBIO også gjennomført et pilotprosjekt der individmerking er testet ut i praksis. Rapport fra pilotprosjektet ble oversendt til departementet i januar 2025. Pilotprosjektet viste at det gjenstår noen tekniske utfordringer før obligatorisk individmerking kan gjennomføres.

Landbruks- og matdepartementet vil, sammen med Landbruksdirektoratet, jobbe videre med utestående

problemstillinger knyttet til den tekniske og praktiske gjennomføringen av individmerking av rein.

SPØRSMÅL NR. 1273

Innlevert 23. januar 2026 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 30. januar 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å bidra til å redusere gjennomsnittlig saksbehandlingstid ned mot 4-5 dager på de fleste registrene i Brønnøysundregistrene?

BEGRUNNELSE:

Det vises til regjeringens plan for Norge der en ambisjon er å «styrke konkurransekraften» blant annet gjennom «å legge til rette for at næringslivet har stabile og forutsigbare rammevilkår». Et av målene i samfunnsoppdraget til Brønnøysundregistrene er:

«Brønnøysundregistrenes registerløsninger skal føre til en effektiv digital samhandling med næringslivet, frivillig sektor, offentlig sektor og privatpersoner».

Vi registrerer nå stor frustrasjon i næringslivet som følge av at saksbehandlingstiden for en rekke registrene har økt og nå er om lag en måned. Dette er ineffektivt og skaper utfordringer for næringslivet.

Svar:

Brønnøysundregistrene forvalter en rekke registre som er av stor betydning for næringslivet, både juridisk og økonomisk. Etaten har i perioder hatt lang saksbehandlingstid for enkelte sakstyper. Samtidig har nye løsninger gitt vesentlig kortere saksbehandlingstid innenfor andre sakstyper. For eksempel har nye saksbehandlingsløsninger og innføringen av klokkeslettsprioritet for Løsøreregistret i 2024, som gir rettsvern og prioritet etter tidspunkt for innsending, redusert saksbehandlingen fra fire dager og ned mot sekunder, avhengig av hvordan sakene er sendt inn.

Jeg har forståelse for at lang saksbehandlingstid skaper utfordringer for næringslivet.

Derfor har jeg bedt Brønnøysundregistrene om å ha reduksjon av saksbehandlingstiden som en av deres viktigste prioriteringer i 2026.

Saksbehandlingstiden påvirkes av flere forhold, blant annet saksmengde, automatiseringsgrad og tilgjengelig saksbehandlerkapasitet. Brønnøysundregistrene er inne i et omfattende moderniseringsarbeid for å utvikle mer robuste og fremtidsrettede saksbehandlingsløsninger. På sikt vil dette øke andelen saker som behandles automatisk og digitalt, og saksbehandlingstiden vil reduseres. Forsinkelser i moderniseringsarbeidet, kombinert med økt saksmengde, har bidratt til lengre saksbehandlingstid enn ønskelig.

Brønnøysundregistrene har satt inn flere tiltak for å redusere saksbehandlingstiden. Blant annet har de økt bemanningen gjennom å ansette flere midlertidige saksbehandlere i perioder med høyt volum. De har også styrket kompetansedelingen slik at flere kan saksbehandle ulike typer saker. I perioder der etaten har særlig lang saksbehandlingstid, har de prioritert de sakene der konsekvensene for næringslivet er størst.

Som det fremgår er arbeidet med å redusere saksbehandlingstiden høyt prioritert. I tildelingsbrevet til etaten for 2026 har departementet presisert at Brønnøysundregistrene skal sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å ha en effektiv drift i dagens løsninger, samtidig som etaten utvikler og vedlikeholder nye automatiserte løsninger. Dette er viktig for både å sikre gode løsninger for næringslivet i dag og å møte krav og behov i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 1274**Innlevert 23. januar 2026 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 30. januar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Når konkret kan en eventuell endring i boligverdiberegningen, som avbøter de mest urimelige utslagene av ny modell, tre i kraft slik at den får faktisk betydning for skattyteres forskuddsskatt i skatteåret 2026?

BEGRUNNELSE:

Formuesskatten på bolig har i 2026 økt betydelig for mange boligeiere som følge av innføringen av en ny beregningsmodell for boligverdier i formuesskattegrunnlaget. Modellen har medført kraftige oppjusteringer av ligningsverdiene, særlig for boliger med høy markedsverdi, og har gitt store og uventede utslag i skattebelastningen for mange husholdninger. Dette gjelder også personer med lav løpende inntekt, herunder pensjonister med nedbetalt bolig. Oppjusterte boligverdier vil etter hvert også bidra til økt eiendomsskatt for boligeierne.

I Dagens Næringsliv 23. oktober fremgår det at nye anslag viser at statens inntekter fra den nye beregningsmodellen blir mer enn dobbelt så høye som tidligere forutsatt og omtalt i statsbudsjettet. Finansministeren erkjenner tydeligvis feil i informasjonen til Stortinget og har i den forbindelse uttalt at modellen vil bli vurdert på nytt. Samtidig trekkes skattytere løpende i skatt på bakgrunn av de nye boligverdiene.

På denne bakgrunn er det av stor betydning å få klarhet i når eventuelle endringer kan tre i kraft, og om skattyterne kan forvente at utilsiktede og uforholdsmessige skatteøkninger kan avbøtes innenfor inneværende skatteår.

Svar:

Saken om oppdaterte formuesverdier på boliger har sitt utspring i et anmodningsvedtak fra Stortinget om å «endre metoden for verdsetting av dyre boliger slik at verdsettingen samsvarer bedre med eiendommenes reelle markedsverdi». Det har vært en svakhet i formuesskatten at verdien av særlig dyre boliger over lang tid har vært undervurdert, mens mange andre boliger er tillagt en for høy verdi.

I statsbudsjettet for 2026 fulgte regjeringen derfor opp vedtaket med å sette i kraft en oppdatert modell som treffer boligenes markedsverdier vesentlig bedre. Den oppdaterte modellen er utviklet av SSB på oppdrag fra Finansdepartementet. Selv om søkelyset har vært på de

dyre boligene, viser beregningene at også mange boliger får redusert verdi med den oppdaterte modellen.

Oppdaterte anslag fra SSB viser nå at statens inntekter ser ut til å kunne bli om lag 500 millioner kroner høyere enn det som var anslått i statsbudsjettet for 2026. Også de nye anslagene er usikre, blant annet fordi de ikke tar hensyn til at flere nye skattytere vil kunne dokumentere en lavere verdi når de modellberegnete verdiene er for høye.

Det er viktig å formidle at regjeringens intensjon med den oppdaterte modellen for verdsetting av boliger, har vært å gjøre formuesskattegrunnlaget bedre og mer rettferdig. Det har ikke vært intensjonen å øke de samlede inntektene fra formuesskatten. Derfor ble bunnfradraget økt i budsjettet, og derfor mener jeg også at økte formuesskatteinntekter nå bør brukes til å justere innretningen og dempe utilsiktede utslag. De samlede inntektene fra formuesskatten skal ikke øke som følge av oppdatert verdsettingsmodell. Regjeringen tar sikte på å fremme forslag i Revidert nasjonalbudsjett 2026, slik at endringene kan få virkning allerede for 2026.

Jeg vil også fremheve at der den oppdaterte modellen overvurderer verdien på boligen, kan eiere selv endre verdien i skattekortet til den markedsverdien de mener er riktig for sin bolig. Dokumentasjon på lavere verdi må først kunne fremlegges ved levering av skattemeldingen våren 2027. Uavhengig av de avbøtende tiltak som nå skal vurderes, vil Finansdepartementet sammen med Skatteetaten også se på mulige lempninger i dokumentasjonskravene der skattyter setter ned boligverdien i skattemeldingen.

Jeg vil komme tilbake til hvordan justeringer i selve innretningen av formuesskattereglene eventuelt kan hentesyntas i forskuddsutskrivningen.

SPØRSMÅL NR. 1275**Innlevert 23. januar 2026 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 31. januar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Korridorpasienter har blitt norm i stedet for unntak og store grupper mennesker med alvorlige psykiske lidelser får ikke nødvendig hjelp når de trenger det. Situasjonen er ikke holdbart.

Hvilke konkrete tiltak vil regjeringen iverksette umiddelbart for å sikre tilstrekkelig sengekapasitet, et langsiktig behandlingstilbud og reelle ressurser til den psykiatriske helsetjenesten i hele landet?

BEGRUNNELSE:

Nyere rapporter viser at over 600 psykiatriske pasienter i fjor ble lagt på gangen ved psykiatrisk klinikk i Helse Bergen. Pasienter med alvorlig psykiske lidelser, mange med høy selvmordsrisiko, blir liggende i korridorer fordi kapasiteten er sprengt. Tillitsvalgte og verneombud karakteriserer situasjonen som den verste de har sett. Tallene har nesten doblet seg de siste tre årene. Dette skjer samtidig som psykisk helsevern over lang tid har mistet døgnplasser og opplever ressursmangel i hele landet. På OUS og Gaustad sykehus ser vi nedbygging, selv om helseministeren selv åpnet for fortsatt behandling på Gaustad sykehus i Dagsavisen 6. september i fjor. I oppslaget slo ministeren fast at en videre bruk av sykehuset kan bidra til å nå regjeringens nasjonale mål om 430 nye sengeplasser i psykisk helsevern.

I Helse Nord utfordrer dårlige bygg både pasientbehandling og ansattes arbeidsvilkår, og selv om lånesøknad til nye Åsgård er innvilget for 2026, vil det ta lang tid før situasjonen bedrer seg. Helse Nord sliter også med økende press innen sikkerhetspsykiatri.

Svar:

For å besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene om nåværende døgnkapasitet, bruk av ledige rom og korridor ved overbelegg, samt hvilke tiltak de igangsetter når det er press på kapasiteten.

De regionale helseforetakene beskriver at de overordnet har tilstrekkelig døgnkapasitet, men at det av ulike årsaker kan være variasjon i kapasiteten ved det enkelte helseforetak eller sykehus i perioder. I tilbakemeldingen fra de regionale helseforetakene beskriver de at det ikke, eller svært sjelden, benyttes ordinær korridor ved overbelegg. De gjør oppmerksom på at for døgnavdelinger

innen akuttpsykiatri og sikkerhetspsykiatri planlegger de for et belegg på 85 pst. slik at de hele tiden har tilgjengelig døgnkapasitet i perioder med stor pågang av akuttinnleggelser.

De informerer om at registreringen av «korridorpasienter», som er en nasjonal indikator, beskriver antall døgn en pasient må plasseres et annet sted enn på ordinært pasientrom. Det kan være ekstra pasientrom, samtalerom eller andre ledige rom. De beskriver at det er en del av deres beredskap for perioder med høyt belegg. Ved bruk av alternative rom og arealer skal det gjøres en faglig vurdering av forsvarlighet ut fra pasientens tilstand og mulighet for nødvendig skjerming og omsorg.

Det er behov for å styrke psykisk helsefeltet, og det er bakgrunnen for at regjeringen tok initiativ til en opptrappingsplan for psykisk helse. Ikke minst er det behov for å styrke tilbudet til de mest alvorlig psykisk syke. Den viktigste betingelsen for at helseforetakene kan sikre et godt psykisk helsetilbud er tilstrekkelige økonomiske rammer. Sykehusene blir tilført nær 240 milliarder, og etter budsjettforliket i Stortinget øker vi budsjettet med om lag 3,9 milliarder kroner i 2026. Vi har i flere omganger øremerket styrking av sikkerhetspsykiatri de siste årene, senest i budsjettforliket der det ble gitt ytterligere 100 millioner kroner til døgntilbud.

På kort sikt vil vi følge opp de regionale helseforetakenes planer for økt døgnkapasitet. Dette arbeidet er allerede i gang, og vi ser av de regionale helseforetakenes innspill at de setter i gang strakstiltak der det oppstår et behov for økt kapasitet på grunn av overbelegg. I oppdragsbrevet til de regionale helseforetakene for 2026 har jeg uttrykt forventning til at de allerede i år inngår flere langsiktige avtaler med ideelle og private aktører ved behov, slik at den samlede kapasiteten i vår felles helsetjeneste utnyttes best mulig.

De regionale helseforetakene peker på at noe av kapasitetsutfordringene innen døgnbehandling i psykisk helsevern omhandler utskrivningsklare pasienter som kommunen ikke kan ta imot som planlagt. Vi har i tillegg startet et arbeid med å se på ulike typer sikkerhets- og overgangsboliger og nye former for døgntilbud i samarbeid mellom helseforetak og kommuner. Det kan bidra til bedre samarbeid om det helhetlige pasientforløpet, frigjøre nødvendig behandlingsskapasitet og gi personer med fortsatt behov for oppfølging et bedre tilbud i egen kommune.

SPØRSMÅL NR. 1276**Innlevert 23. januar 2026 av stortingsrepresentant Arild Hermstad****Besvart 30. januar 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil den norske regjeringen fordømme angrepene i de kurdiske områdene i Syria, ta initiativ sammen med andre land for å stanse alle angrep og overgrep mot sivile, og arbeide for at kurdere i Syria sikres grunnleggende rettigheter og mulighet til selvbestemmelse i de aktuelle områdene?

BEGRUNNELSE:

De siste ukene har regjeringsstyrker i Syria gått til angrep på kurdiske styrker i de kurdisk-kontrollerte områdene. Det rapporteres om angrep på sivile, og om risiko for at fanger fra leirene for IS-krigere nå kan bli frigjort og utgjøre en fare for sivilbefolkningen i området.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for situasjonen i Nordøst Syria etter siste ukers kamper mellom overgangsregjeringen og kurdiskledete Syrian Democratic Forces (SDF). FN rapporterer om over 170 tusen internt fordrevne som følge av siste ukers kamphandlinger. De humanitære behovene er store, og Norge støtter humanitære tiltak i Nordøst-Syria gjennom norske organisasjoner og FN. Jeg har tatt opp våre bekymringer for situasjonen med blant andre Syrias utenriksminister og USAs spesialutsending til regionen.

Det er gledelig at partene i dag har annonsert at de er kommet frem til en avtale om integrering av SDF i det syriske sikkerhetsapparatet og tiltak som skal ivareta kurdernes politiske og kulturelle rettigheter som syriske borgere. Jeg håper denne avtalen kan legge grunnlag for en varig fredsløsning og at kurderne skal kunne leve uten frykt i en syrisk stat som garanterer for deres rettigheter. Fra norsk side har vi også kontakt med kurdiske representanter i Syria om disse spørsmålene.

Regjeringen har forståelse for at lokalbefolkningen, herunder kurderne, er bekymret for rapportene om at ISIL-krigere skal ha rømt fra fengslene og at det stilles spørsmål ved sikkerheten i og rundt Al-Hol og Al-Roj leirene hvor det oppholder seg mange ISIL-sympatisører. Disse rapportene bekymrer oss, og vi har tett dialog med FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR), USA og andre medlemmer i Den globale anti ISIL-koalisjonen om dette.

Norge ønsker å bidra til et stabilt og fredelig Syria, der alle syrere kan være trygge og har mulighet til å delta i utviklingen og gjenoppbyggingen av det syriske samfunnet. Dette fordrer støtte fra det internasjonale samfunnet og aktiv dialog med myndighetene. Jeg er overbevist om at dette er viktig - ikke bare for Syria og den syriske befolkningen - men også for regionen for øvrig og for Europas og Norges egen sikkerhet.

Jeg viser også til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1132 (2025-26).

SPØRSMÅL NR. 1277**Innlevert 23. januar 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther****Besvart 2. februar 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke artikler i energieffektiviseringsdirektivene fra 2012 og 2018 er fortsatt ikke innført i norsk regelverk, og hva er tidsplanen for å implementere disse artiklene?

Svar:

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU om energieffektivitet (energieffektivitetsdirektivet), som endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2002,

er innlemmet i EØS-avtalen etter samtykke fra Stortinget, jf. Prop. 136 S (2024-2025) og Innst. 423 S (2024-2025).

Regjeringen fører en målrettet politikk for mer energieffektivisering, og har gjennomført flere regelverkssendringer de siste årene som også bidrar til å oppfylle bestemmelse i energieffektivitetsdirektivet. Hva som kreves for å gjennomføre direktivets artikler om måling og fak-

turering av varme, kjøling og naturgass i norsk regelverk er fortsatt til vurdering, og NVE bistår departementet i arbeidet med utarbeidelse av forslag til forskriftsbestemmelser. Lovendringer som gir hjemmel til å fastsette forskrifter ble vedtatt i mai 2023, jf. Prop. 100 L (2022-2023). Departementet vil sende forslag til forskriftsbestemmelser om måling og fakturering på offentlig høring.

SPØRSMÅL NR. 1278

Innlevert 23. januar 2026 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 2. februar 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kva er status for oppfølginga av “oppskrift for lokalmat” som ble lansert for ett år siden?

GRUNNGJEVING:

Det er ønskeleg med ein status på kvart av dei konkrete tiltaka i strategien som var lagt fram på Grüne Woche i Berlin i januar 2025.

Svar:

I Oppskrift for mer lokalmat og lokal drikke er det satt som mål at det innen 2035 skal omsettes lokalmat og -drikke med en lokal identitet og særegen opprinnelse for 25 mrd. kroner. Oppfølgingen av Oppskriften er et pågående arbeid. Under følger en oversikt over status på de ulike tiltakene og prosessene i Oppskriften.

- Regjeringen er positive til å utvide ordningen for gårdsalg av alkohol. Det settes nå i gang et arbeid for å vurdere hvordan dette kan gjøres samtidig som den norske monopolordningen av alkohol opprettholdes.

Statsministeren signaliserte allerede i fjor sommer at regjeringen er positive til å utvide ordningen for gårdsalg av alkohol. En helt klar forutsetning for at en slik ordning kan etableres er at den norske monopolordningen opprettholdes og at forholdet til EØS-avtalen ivaretas. Departementene samarbeider nå om hvordan en slik ordning kan utformes på en god måte. Etablering av en slik ordning vil måtte høres på vanlig måte og en lovproposisjon må fremmes for Stortinget.

- Regjeringen vil følge opp anskaffelsesutvalgets rapporter, herunder vurdere anskaffelsesutvalgets forslag om at innslagspunktet for offentlige anskaffelser bør økes

fra 100 000 kroner ekskl. mva. til 300 000 kroner ekskl. mva.

Forslag til endringer i anskaffelsesloven var til førstegangs behandling i Stortinget 29. januar 2026. Innslagspunktet for offentlige anskaffelser ble i behandlingen vedtatt hevet fra 100 000 kroner ekskl. mva. til 500 000 kroner ekskl. mva. I tillegg er det foretatt andre forenklinger i loven, noe som åpner for enklere prosedyrer for mindre anskaffelser. Dette vil kunne forenkle prosessen med offentlige innkjøp av mat og drikke både for oppdragsgiver og leverandører. Saken er ikke endelig behandlet i Stortinget.

- Regjeringen vil igangsette et prosjekt om måltidsturisme der både reiselivsaspekter og lokal-mat og -drikke er inkludert.

Ikke igangsatt p.t.

- Landbruks- og matdepartementet vil se på mulighetene for å støtte opp om fellesskapsløsninger for lokalmat og -drikkeprodusenter knyttet til logistikk og distribusjon, f.eks. det å koble seg på eksisterende distribusjonsløsninger.

I revidert nasjonalbudsjett 2025 ble det bevilget 3 mill. kroner til oppfølging av Oppskriften. Innovasjon Norge fikk i oppdrag å sette i gang én eller flere piloter som skal se på muligheter og løsninger for å forenkle logistikk og distribusjon for lokalmat og -drikkeprodusenter gjennom produsentnettverk.

- Landbruks- og matdepartementet vil vurdere hvordan innretningen på kompetansetilbudet til lokalmatprodusenter kan forbedres gjennom ulike tiltak.

Det er gjort endringer i kompetansetilbudet til lokalmatprodusenter for at produsentene skal motta et mer helhetlig tilbud. Fra 1. januar 2026 skal de regionale kompetansenettverkene tilby matfaglig kompetanse og

markedstjenester, både til konvensjonelle og økologiske lokalmatprodusenter.

De regionale kompetansenettverkene er styrket med til sammen 6 mill. kroner i 2026.

- Landbruks- og matdepartementet vil sette i gang en pilot, etter modell fra Västra Götaland-regionen i Sverige, med «lokalmat-megler» for å støtte dialogen mellom lokale innkjøpere og lokale produsenter.

LMD har ikke satt i gang egen pilot da det er etablert flere andre piloter som ivaretar samme formål. Innovasjon Norge gjennomfører nå en pilot for å styrke mindre lokale mat- og drikkeprodusenters evne til å levere til det offentlige, gjennom etablerte regionale matnettverk. Gjennom Mat og drikke fra Innlandet SA (samvirke mellom ti aktører innen landbruk, reiseliv og mat) skal det jobbes for å at de to produsentnettverkene, Rørosmat og Gudbrandsdalsmat, etablerer en kunderelasjon med det offentlige og øker omsetningen til sine produkter. I tillegg jobbes det aktivt regionalt, blant annet i Trøndelag, hvor tre pilotprosjekt skal gi mer trøndersk mat i offentlige måltider.

- Landbruks- og matdepartementet vil fortsatt promotere bygde- og landbruksbaserte reiseliv og norsk mat og matkultur i utlandet via Visit Norway.

I 2025 ble det benyttet 10 mill. kroner for å fremme landbruks- og bygdebaserte reiseliv gjennom Visit Norway. Markedsarbeidet gjennom Visit Norway skal følges opp i 2026 innenfor rammene av Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping som Innovasjon Norge forvalter.

- Landbruks- og matdepartementet gjennomfører en verdiskapings- og ringvirkningsanalyse av norsk jordbruksproduksjon og tilhørende virksomheter i distriktene. Denne leveres våren 2025.

Ringvirkningsanalysen ble gjennomført av Menon Economics i samarbeid med AgriAnalyse. Rapporten synliggjør landbrukets bidrag til verdiskaping og sysselsetting. I 2023 sysselsatte landbruket, inkludert næringens ringvirkninger, i underkant av 65 000 årsverk og hadde en verdiskaping på i underkant av 50 mrd. kroner.

Rapport: [menon-rapport-77.-ringvirkninger-av-landbruksbasert-naring.pdf](#)

Fylkesvedlegg: [menon-rapport-77.-vedlegg.-ringvirkninger-per-fylke.pdf](#)

- Landbruks- og matdepartementet vil, på bakgrunn av evaluering av den norske deltakelsen på Grüne Woche, vurdere den framtidige innretningen på prosjektet.

Avtalepartene ble i jordbruksoppgjøret 2025 enige om at Innovasjon Norge fram mot jordbruksoppgjøret 2026 skal foreslå en ny innretning av Grüne Woche, med redusert finansiering over jordbruksavtalen. Dette blant annet med bakgrunn i evalueringen av den norske deltakelsen gjennomført av Oxford Research i 2025. Evalueringen anbefalte avvikling av norsk deltakelse på Grüne

Woche. Den framtidige innretningen på prosjektet er dermed noe det arbeides med p.t.

- Over jordbruksavtalen er det regionale arbeidet med lokalmat og -drikke styrket gjennom en økning i bevilgningen på 6 mill. kroner til de regionale tilretteleggingsmidlene i 2025.

Bevilgningen til de regionale tilretteleggingsmidlene som fylkeskommunene forvalter økte med ytterligere 3 mill. kroner for 2026. Midlene skal legges til rette for regional næringsutvikling, rekruttering og kompetanseheving med mål om å styrke verdiskapingen i landbruket.

- En nasjonal merkeordning for norsk mat til bruk i serveringsbransjen vil bli utredet.

Stiftelsen Norsk Mat leverte notat om løsninger for nasjonal merkeordning til LMD i 2025. Arbeidet er under oppfølging i departementet.

- Stiftelsen Norsk Mat arbeider for å øke antallet norske produkter med Beskyttede betegnelser til 50 fram mot 2030.

Målet om 50 beskyttede betegnelser ligger fast, og dette er et pågående arbeid. Per januar 2026 er det 36 produkter med Beskyttet betegnelse, en økning på to produkter fra 2024. Sider frå Sogn og Kvitsøy lam er de to siste produktene som har fått Beskyttet betegnelse.

- Innovasjon Norge skal se på årsaken til lavere interesse fra blant annet lokalmatprodusenter for deltakelse i bedriftsnettverksordningen i Utviklingsprogrammet, og vurdere behovet for eventuelle endringer.

INs vurdering er at lav etterspørsel etter landbruksbaserte bedriftsnettverk trolig har en sammenheng med «ettervirkning» av koronapandemien. I tillegg har den generelle bedriftsnettverksordningen i Innovasjon Norge vært mer gunstig enn den landbruksbaserte. Disse ordningene er harmoniserte slik at det nå er mulighet for at også bedriftsnettverk innen landbruksbasert næring samlet kan motta opp til 1 mill. kroner/ år i tre år (tidl. inntil 750 000kr), med mulighet for finansiering av et fjerde år (tidl. maks tre år).

- Innovasjon Norge skal i 2025 gjennomføre en pilot som kan bidra til å styrke mindre lokale mat- og drikkeprodusenters evne til å levere til det offentlige gjennom etablerte regionale matnettverk.

Jeg viser til svar under igangsetting av pilot etter modell fra Västra Götaland-regionen i Sverige hvor Innovasjon Norges pilot er omtalt.

- Innovasjon Norge vil, basert på erfaringene fra pilotperioden, vurdere videre utvikling av skaleringsprogrammet.

Erfaringer fra gjennomført pilot viser at denne type kompetanseprogram er verdifullt for bedriftene, og hensiktsmessig å videreføre som et kompetansetiltak. Det planlegges for oppstart og rekruttering av nye bedrifter i løpet av høsten 2026.

Som oppsummeringen over viser, har vi på kort tid kommet langt i arbeidet med å følge opp Oppskrift for lokalmat og lokal drikke.

SPØRSMÅL NR. 1279

Innlevert 23. januar 2026 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 2. februar 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Vil regjeringen innføre strengere eierskapskontroll for datasenterbransjen, slik at utenlandske selskaper med risiko for å skade norske interesser ikke får kontroll over naturressursene våre?

BEGRUNNELSE:

Den 31. desember 2025 meldte TV2 at Israels største eieendomsselskap Azrieli Group har inngått en milliardavtale om bygging av nye datasentre i Norge. Investeringene skjer gjennom datterselskapet Green Mountain, som Azrieli Group kjøpte fra det norske Smedvig-konsernet i 2021. Historikere for Palestina (HFP) mener at Azrieli Group har høy risiko for brudd på folkeretten og menneskerettigheter. HFP og Klassekampen har også dokumentert at konsernet har gitt økonomisk støtte til organisasjoner som igjen har finansiert israelske soldater, kolonisering av okkupert palestinsk territorium og ultra-nasjonalistiske grupperinger. TV2 viser også til at Azrieli Group ifølge sin egen investeringsrapport har eierinteresser i Bank Leumi, som har vært ført opp på FNs svarteliste for finansiering av ulovlige israelske bosetninger. Green Mountain eier allerede flere datasentre rundt om i Norge, blant dem anleggene på Rjukan, Enebakk og Rennesøy, samt TikTok senteret på Hamar. Nå planlegger altså selskapet ytterligere utbygging. Gitt eierskapet til Azrieli Group er det sannsynlig at profitt fra norske datasentre kan bidra til økonomien som opprettholder Israels krigføring og folkerettsstridige politikk. Men dette handler også om norsk sikkerhet da Israelsk etterretning er kjent for å operere aktivt i vestlige land, I juli 2025 publiserte nederlandsk sikkerhetstjeneste sin årlige trusselvurdering, hvor Israel ble omtalt som en potensiell trussel mot nasjonal sikkerhet på linje med blant andre Iran og Russland. Myndighetenes manglende innsikt og kontroll over den kommersielle datasenternæringen understreker risikoene. For over hundre år siden forsøkte utenlandske spekulanter å sikre seg kon-

troll over norsk vannkraft. De ble møtt av politikere som forsvarte nasjonal styring over landets viktigste ressurser. I dag står internasjonale selskaper i kø for å utnytte norske naturressurser gjennom datasenterutbygging. Green Mountain og eierne deres i Azrieli Group fremstår som et urovekkende eksempel på en utvikling mange i Norge ikke ønsker velkommen.

Svar:

Regjeringen har etablert et regelverk i lov om elektronisk kommunikasjon som skal sikre oversikt og åpenhet, og gi myndighetene hjemmel til å kunne føre kontroll med datasenternæringen. Innledningsvis vil jeg derfor vise til min uttalelse 16. desember 2025 om dokument 8:60 S (2025 – 2026), om forslag til et nasjonalt konsesjonssystem for datasentre med kriterier som blant annet stiller krav om åpenhet til eierskap til datasentre. Sikkerhetsloven gir hjemmel til å utøve kontroll med eierskap i tilfeller der det er nødvendig for å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser. Fremveksten av en lønnsom datasenternæring i Norge gir samtidig muligheter for økt nasjonal kontroll og styrket digital suverenitet. Regjeringens mål er at Norge skal være attraktivt for de datasenteretableringene som bidrar til samlet verdiskapning, økt sikkerhet og ivaretagelse av norske interesser.

Datasenternæringen har vært i stor vekst i Norge de siste årene, og regjeringen tok derfor initiativ til særskilt regulering av næringen gjennom ny lov om elektronisk kommunikasjon og ny datasenterforskrift som trådte i kraft 1. januar 2025. Datasenteroperatører som tilbyr andre datasentertjenester mot vederlag, eller driver datasenter med en abonnert elektrisk effekt over 0,5 MW, er nå pålagt å registrere seg hos Nasjonal kommunikasjonssmyndighet og å oppgi navn, adresse, hvor de holder til, hvilke tjenester de tilbyr og hvor mye kraft de abonnerer på. Vi stiller også krav om forsvarlig sikkerhet i datasentre. Dette gir oss en oversikt over datasenternæringen, og

Norge ligger langt fremme i å regulere datasentre sammenliknet med andre land i Europa. I tillegg pålegger lov om register over reelle rettighetshavere virksomheter å ha oversikt over og kunne dokumentere reelle eiere og rettighetshavere i virksomheten. Loven gjelder for juridiske personer, enheter og andre sammenslutninger som driver virksomheter eller er registrert i riket. Loven gjelder også for forvaltere av utenlandske truster og lignende juridiske arrangementer som driver virksomhet i riket.

Etter sikkerhetsloven § 2-5 kan Kongen i statsråd fatte vedtak for å hindre sikkerhetstruende virksomhet eller annen planlagt eller pågående aktivitet som kan innebære en ikke ubetydelig risiko for at nasjonale sikkerhetsinteresser blir truet. Bestemmelsene om eierskapsskontroll i sikkerhetsloven ble endret i 2023 for å styrke myndighetenes kontroll med eierskap i virksomheter av betydning for nasjonal sikkerhet. Det er gjort vurderinger

av Green Mountain AS etter sikkerhetslovens bestemmelser knyttet til bl.a. eierskapsstruktur og underleggelse iht. sikkerhetslovens bestemmelser. Nasjonal sikkerhetsmyndighet utarbeidet bl.a. i 2021 en vurdering av Azrieli Groups oppkjøp av Green Mountain AS. Dette innbefattet ikke datterselskapet Green Mountain Innlandet, som ble opprettet på et senere tidspunkt. Vurderingen er gradert og ble oversendt Justis- og beredskapsdepartementet i 2021. I dag er både Green Mountain AS og Green Mountain Innlandet AS underlagt sikkerhetsloven ved vedtak fattet av Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.

Når det gjelder tilgang til kraft som en naturressurs, følger det av energiloven at alle som ønsker har rett til å bli tilknyttet strømmettet. Energiloven legger ikke opp til at energimyndighetene gjennom konsesjoner eller på annen måte fordeler tilgang til kraftmarkedet mellom ulike aktører.

SPØRSMÅL NR. 1280

Innlevert 23. januar 2026 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 2. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når planlegger statsråden å presentere forslag til et oppdatert apotekregelverk?

BEGRUNNELSE:

Den nåværende apotekloven trådte i kraft i 2001. Siden den gang har antall apoteker mer enn doblet seg, og den teknologiske utviklingen har muliggjort nye apotekformer og løsninger som dagens regelverk ikke er tilpasset.

I september 2021 oppnevnte regjeringen Solberg et utvalg som fikk i oppgave å gjennomgå regelverk knyttet til apotekvirksomhet med sikte på å foreslå en fremtidsrettet regulering som tilrettelegger for økt konkurranse og nye apotekløsninger. I januar 2023 la Apoteklovutvalget frem «NOU 2023:2 Fremtidens apotek – fleksibelt og forsvarlig». Blant annet foreslås det å fjerne apoteklovens krav om at apotek skal være fysisk tilgjengelig for publikum og at det skal bli enklere å etablere kjedeuavhengige grossister.

Utvalget fremhever i kapittel 12.2.2 – Utvalgets vurdering av konkurransesituasjonen, at det foreligger etablerings- og veksthindringer for aktører som ikke er vertikalt integrerte, og konkluderer blant annet med at «(...)

dagens marked, herunder reglene om at grossister kan eie apotek og den etablerte kjedestrukturen, bidrar til å begrense konkurransen og hever terskelen for etableringen av nye apotek og apotekformer som ikke er tilknyttet de tre vertikalt integrerte apotekkjedene».

Senere i samme kapittel anføres det «(...) at de tre apotekkjedene, som til sammen utgjør et oligopol, i liten grad har konkurrert på innovasjon og pris», og at konsekvensene av vertikal disintegrasjon bør utredes.

Det nåværende regelverket pålegger enkeltstående aktører å foreta innkjøp hos en av disse og i praksis forhindres de i å forhandle med andre leverandører og konkurrere. Dette gjør det krevende for denne type aktører å drive lønnsomt, og på denne måten hindrer regelverket konkurranse.

Høringsrunden til Apoteklovutvalgets utredningen ble avsluttet i midten av mai 2023. I desember 2023 uttalte statssekretær Karl Kristian Bekeng til TV2 at departementet tar sikte på å følge opp NOU-en i 2024 og 2025. Dette svaret ble gjentatt av daværende statsråd i et skriftlig svar på spørsmål 1243 i februar 2024.

Bransjen og forbrukerne har et behov for avklaring på når forslag til apoteklov kan behandles av Stortinget.

Svar:

Som jeg viser til i mitt svar på spørsmål 15:2233 (2024-2025) til representanten Hoksrud, inneholder NOU 2023:2 flere forslag til regelverksendringer og andre tiltak som må ses i sammenheng. Apotek- og legemiddelmarkedet er komplekst, og det er viktig at eventuelle endringer

i dagens apoteklov og tilhørende forskrifter understøtter de legemiddelpolitiske målene Stortinget har sluttet seg til. Flere av forslagene må utredes nærmere før eventuelle endringer i regelverket kan sendes på høring. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når de nødvendige utredninger foreligger.

SPØRSMÅL NR. 1281

Innlevert 23. januar 2026 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 2. februar 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Når flere kommuner i Vestland og Rogaland forsøker å bygge nytt krisesenter, faller de mellom forskjellige ordninger. Bufdirs ordning dekker ikke nybygg, helsedepartementet sier det ikke er deres bord, og kommunedepartementet har ikke penger.

Vil statsråden ta ansvar og sikre at kommuner som vil bygge krisesenter faktisk får tilgang på finansiering – eller skal vi akseptere at voldsutsatte kvinner, menn og barn faller mellom to stoler fordi regjeringen ikke klarer å samordne seg?

BEGRUNNELSE:

Kommuner som skal bygge krisesenter faller mellom Bufdirs tilskudd til krisesenter og Husbankens investeringsstøtte. Det gjelder blant annet et prosjekt som planlegges i Tysvær kommune, som skal bygges på vegne av 16 kommuner. Kommunene får i dag investeringsstøtte fra Husbanken på alle andre lovpålagte omsorgsinstitusjoner.

Svar:

Jeg viser til svar fra kommunal- og distriktsministeren på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 419 av 17. november 2025 om samme tema.

Vold i nære relasjoner er et alvorlig samfunnsproblem og grov kriminalitet, og krisesenter-tilbudet er et av de viktigste beskyttelses- og veiledningstilbudene for kvinner, menn og barn som er utsatt for vold i nære relasjoner. Etter krisesenterlova er det kommunene som har ansvaret for å sikre et krisesentertilbud. Det er opp til kommunene selv å bestemme hvordan tjenesten skal

organiseres og finansieres. De fleste krisesentrene er i dag eid eller driftet i samarbeid mellom flere kommuner. Det gir kommunene fleksibilitet til å organisere tilbudet etter lokale forhold, og innebærer også en økonomisk besparelse med hensyn til delte kostnader ved for eksempel fornyelse av bygg. Staten verken kan eller skal detaljstyre hvordan kommunene oppfyller sine lovpålagte oppgaver. Samtidig er regjeringen opptatt av at vi fra statlig side legger godt til rette for den videre utviklingen av krisesenter-tilbudet ved å støtte opp under kommunene.

Alle som blir utsatt for vold i nære relasjoner, skal få et trygt og tilpasset krisesentertilbud, uansett hvem de er og hvilken livssituasjon de er i. Krisesentrene skal gi et midlertidig tilbud til denne gruppa. Samfunnsoppdraget til Husbanken er å forebygge at folk blir vanskeligstilte på boligmarkedet, bidra til at flere kan skaffe og beholde en egnet bolig og støtte kommunene i det boligpolitiske arbeidet deres. Det ligger derfor ikke innenfor Husbankens samfunnsoppdrag å gi støtte til midlertidige botilbud, slik krisesentertilbudet er, og derfor inkluderes ikke krisesenterbygg i Husbankens tilskuddsordninger.

Uegnede lokaler for krisesentrene hindrer imidlertid kommuner fra å levere tjenester i tråd med krisesenterlova, og oppgradering av bygg er kostbart. Regjeringen etablerte derfor i 2025 en ny tilskuddsordning til oppgradering av krisesenterbygg for å stimulere kommunene til å oppgradere, fornye eller utvide krisesentrene. Tilskuddet skal finansiere kostnader ved renovering, tilpasning og utskiftning av uegnede bygninger og krisesenterlokaler, og utelukker ikke nybygg. I 2025 var tilskuddsordningen på 20 mill. kroner, og i 2026 er den på 20,7 mill. kroner. Tilskuddsordningen har ingen øvre grense for søknadsbeløp, men ved stor oversøking vil søknader på inntil 2 mill. kroner bli prioritert, slik at ikke hele ordningen på 20,7 mill.

kroner går til ett eller få prosjekt. Ordningen forvaltes av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), og åtte kommuner fikk støtte over ordningen i 2025. Det er et

mål at tilskuddsordningen vil bidra til å heve kvaliteten til krisesentertilbudet slik at kommunene leverer tjenester i tråd med eksisterende krav.

SPØRSMÅL NR. 1282

Innlevert 23. januar 2026 av stortingsrepresentant Arild Hermstad

Besvart 3. februar 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

De nordiske statsministrenes lenge planlagte besøk til Grønland ble nylig utsatt til fordel for et krisemøte mellom EUs statsledere om forholdet til USA i lys av Trumps trusler om å ta over Grønland.

Hvordan vurderer utenriksministeren Norges rolle og innflytelse i håndtering av sikkerhetspolitiske kriser som involverer våre nærmeste allierte og partnere, når viktige avgjørelser skjer i EU-regi uten norsk tilstedeværelse?

BEGRUNNELSE:

António Costa, presidenten for Det europeiske råd, kalte inn til et ekstraordinært toppmøte torsdag 22. januar for å diskutere «de siste utviklingene i transatlantiske relasjoner», ifølge en invitasjon sendt til medlemslandenes ledere.

Bakrunnen for EU-krisemøtet er Trump-administrasjonens trusler om straffetoll for å få gjennomslag for et amerikansk krav om Grønland, ifølge VG. Flere europeiske ledere mener de transatlantiske relasjonene har tatt skade av Trump-administrasjonens krav.

Norge er som kjent ikke EU-medlem, og deltok derfor ikke som part i krisemøtet.

Svar:

Det er naturlig at diskusjoner om viktige utenriks- og sikkerhetspolitiske spørsmål finner sted i EU, og det ekstraordinære toppmøtet 22. januar reflekterer medlemstatenes ønske om og evne til å samordne seg. EU har blitt viktigere som sikkerhetspolitisk arena. Dette er positivt for europeisk og norsk sikkerhet.

Norge er som kjent ikke medlem av EU, og vil dermed vanligvis ikke kunne delta i slike formater. Det må erkjennes at vi med det mangler en tilstedeværelse som ville gjort det enklere å ivareta norske interesser og bidra til europeisk sikkerhet. Men det er ikke slik at vi dermed

står uten muligheter til å delta i den europeiske sikkerhetspolitiske diskusjonen.

Nesten alle EUs medlemsland er også medlemmer av NATO, hvor vi har et nært samarbeid ikke minst om Grønlandsspørsmålet, og som også er den viktigste arenaen for det transatlantiske samarbeidet. Vi har nær og hyppig politisk kontakt med EU-kommisjonen, og med våre europeiske allierte bilateralt. Regionale formater som det nordiske, nordisk-baltiske og Østersjø-samarbeidet gir også viktige kontaktflater. I sum mener jeg dette gir oss mulighet til fremme norske synspunkter, og bidra konstruktivt til samhandling i Europa.

SPØRSMÅL NR. 1283**Innlevert 24. januar 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen****Besvart 2. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan forklarer statsråden at han på få måneder har gått fra først å avvise enhver endring av alkoholloven, til nå å varsle et konkret forslag som skal sendes på høring i løpet av de neste ukene som nettopp vil åpne for skjenking utover alkohollovens grenser, og hva skyldes denne snuoperasjonen fra statsråden?

BEGRUNNELSE:

I et intervju med Nettavisen 14. november 2025 uttalte helse- og omsorgsministeren kategorisk at det ikke ville bli fremmet noe lovforslag om utvidede skjenketider i forbindelse med fotball-VM 2026, og avviste eksplisitt at regjeringen ville gjøre endringer i regelverket.

Ifølge Nettavisen er statsråden sitert på følgende:

«Jeg krysser fingrene for at Norge kvalifiserer seg til VM. Men selv om vi kvalifiserer oss, kommer det ikke et lovforslag om å utvide skjenkebevillingen.»

I et intervju med TV2 den 22. januar 2026 gir statsråden derimot uttrykk for det stikk motsatte, ved å opplyse at regjeringen nå arbeider med en løsning som skal sendes på offentlig høring for å åpne for skjenking utover alkohollovens maksimaltid under VM.

Ifølge TV2 er statsråden sitert på følgende:

«Vi jobber nå med en løsning som vil bli sendt på offentlig høring i løpet av de neste ukene, slik at dette kan komme på plass i god tid før fotball-VM», og videre at «vi er mange som gleder oss til å se herrelandslaget vårt spille VM-kamper i USA neste sommer».

Dette er direkte motstridende uttalelser som gjør at statsråden fremstår uforutsigbar og sprikende i sine uttalelser. For folk flest fremstår det som at statsråden har blitt fullstendig overkjørt av statsministeren.

Fremskrittspartiet har lagt frem et konkret representantforslag i Stortinget som vil sikre at kommunene har mulighet til å gjøre unntak fra begrensingene om skjenketid i alkoholloven i forbindelse med norsk deltakelse i internasjonale idrettsarrangementer på høyeste nivå. Derfor blir det spennende å se hvilken «løsning» som regjeringen vil legge frem, og hvor annerledes den eventuelt er sammenlignet med forslaget som nå ligger på bordet i Stortinget.

Svar:

Jeg deler statsministerens begeistring for at herrelandslaget har kvalifisert seg til fotball- VM for første gang på 28 år.

Norges deltakelse i fotball-VM for herrer i 2026 er en ekstraordinær begivenhet, og regjeringen foreslår derfor et midlertidig unntak fra alkohollovens regler om maksimaltid for skjenking som gjør det mulig for kommunene å tillate skjenking av alkohol også under de kampene som spilles etter kl. 03.00. Regjeringen vil legge til rette for en ekte folkefest slik at alle som ikke har mulighet til å dra og se på mesterskapet kan heie frem landslaget vårt sammen her hjemme.

Som helseminister vil jeg peke på at Norge har og fortsatt skal ha en restriktiv alkoholpolitikk. Alkohol skaper en rekke problemer og utfordringer for både enkeltpersoner og samfunnet som sådan. Det er store kostnader både på det menneskelige og det økonomiske plan knyttet til alkoholbruk. Når vi nå gjør dette, vil jeg oppfordre folk til å vise hensyn til hverandre slik at dette blir en god opplevelse for alle.

SPØRSMÅL NR. 1284**Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Maren Grøthe****Besvart 30. januar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hvordan vurderer regjeringen at den norske avgiften på avfallsforbrenning for 2026 oppfyller Stortingets føring om å ligge på nivå med Sverige, når avgiften i Norge ligger høyere enn den reelle kostnaden svenske anlegg står overfor, og hvordan vil regjeringen sikre at avgiftsnivået fremover følger den faktiske kostnadsbelastningen i Sverige, inkl. effekten av frikvoter i EUs kvotesystem?

BEGRUNNELSE:

I budsjettforliket om RNB for 2025 slår Stortinget fast at avgiften for avfallsforbrenning i Norge skal ligge på samme nivå som Sverige.

Svenske avfallsforbrenningsanlegg er omfattet av EUs kvotesystem (EU ETS) og betaler dermed kvotepris for utslipp. Dagens kvotepris ligger rundt 81 euro (ca. 956 kroner per tonn CO₂), som utgjør den marginale utslippskostnaden i Sverige. Samtidig mottar svenske anlegg frikvoter som reduserer den faktiske kostnaden de står overfor. I 2025 har dette ligget på omtrent 25 prosent, men det anslås at dette trappes ned til om lag 15 prosent i 2026. Med 15 prosent frikvoter er den reelle, gjennomsnittlige utslippskostnaden for svenske anlegg anslått til rundt 812 kroner per tonn CO₂ i 2026.

Den norske avgiften for 2026 er foreslått satt til 848 kroner per tonn CO₂. Det innebærer at Norge ligger over den reelle kostnaden svenske anlegg faktisk betaler når frikvotene tas med i beregningen, både om 15 prosent eller 25 prosent legges til grunn.

Senterpartiet mener utslipp fra avfallsforbrenning bør koste det samme i Norge og Sverige, ettersom vi deler marked og konkurranseflate, og at dette vil motvirke karbonlekkasje og bedre vilkårene for fjernvarme.

Svar:

I budsjettforliket om statsbudsjettet for 2026 ble det vedtatt å ikke øke avgiften på avfallsforbrenning utover prisstigning. Det ble også presisert at avgiftssatsen for ikke-kvotepliktige virksomheter ikke trappes videre opp mot 2 400 kroner i 2030 i 2026-budsjettet, slik det tidligere var varslet. Videre opptrapping er satt i bero i påvente av ferdigstillelse av relevante pågående prosesser. Dette inkluderer EU-kommisjonens vurdering av om alle utslipp fra avfallsforbrenning skal innlemmes i EUs kvotesystem (EU ETS), regjeringens pågående vurdering av

rammevilkårene for avfallsforbrenning i oppfølgingen av anmodningsvedtak 854 (2024–2025) samt Energidepartementets arbeid med mulige endringer i maksprisreguleringen av fjernvarme. Budsjettforliket ble inngått med Senterpartiet. Det er dette forliket som representerer partienes felles politikk på området.

Kvoteprisen har økt betydelig gjennom 2025 og frem til januar 2026. Prisen på en EU ETS-kvote har vært rundt 90 euro de siste dagene, som tilsvarer om lag 1 040 kroner per tonn CO₂. Insentivene til å kutte klimagassutslipp bestemmes av kostnadsbesparelsen ved et unngått utslipp. For virksomheter som er omfattet av EU ETS, tilsvarer denne besparelsen kvoteprisen. Det innebærer at svenske anlegg står overfor et sterkere incentiv til å redusere utslipp enn norske ikke-kvotepliktige virksomheter, som i 2026 betaler en avgift på 848 kroner per tonn CO₂. Gitt dagens kvotepris og anslagene for andelen frikvoter i Sverige som fremgår av spørsmålet, er den gjennomsnittlige utslippsprisen om lag lik i Norge og Sverige per januar 2026.

Prising av utslipp gjennom klimaavgifter og omsettelige kvoter er de mest kostnadseffektive virkemidlene for å kutte utslipp, og om lag 85 prosent av norske utslipp står i dag overfor en utslippspris. Avgiften på avfallsforbrenning er en klimaavgift som har til formål å redusere klimagassutslipp i tråd med våre forpliktelser overfor EU og våre mål under Parisavtalen. Det er ikke et formål med avgiften at den skal sikre likest mulig konkurransevilkår mellom virksomheter på tvers av landegrenser. Dersom nivået på norske klimaavgifter først og fremst skulle fastsettes med utgangspunkt i utslippspriser i andre land, mister Norge friheten til å utforme en klimapolitikk som kutter utslipp til en lavest kostnad for samfunnet og i tråd med utslippsforpliktelsene våre.

Utslippene fra avfallsforbrenning er regulert gjennom ulike klimaregelverk i Norge og Sverige. I Norge inngår den største andelen av utslippene fra sektoren i våre forpliktelser under innsatsfordelingsforordningen, der Norge er forpliktet til å redusere utslipp i tråd med et bindende utslippsbudsjett for perioden 2021–2030. I Sverige er utslippene fra avfallsforbrenning omfattet av EU ETS, som ikke opererer med bindende nasjonale utslippsbudsjett. Der vurderes utslippskutt samlet for hele kvotesystemet uavhengig av hvor utslippsreduksjonen skjer. Ett ekstra tonn utslippskutt i den ikke-kvotepliktige delen av avfallssektoren i Norge bidrar derfor direkte til oppfyllelsen av Norges forpliktelser overfor EU, mens det samme

ikke gjelder i Sverige. Ulikt regelverk kan tale for at Norge og Sverige priser utslipp fra avfallsforbrenning forskjellig.

Avslutningsvis vil jeg vise til at EFTAs overvåkingssorgan (ESA) nylig har akseptert at et avgiftsfritak for kvotepliktige virksomheter i avgiften på avfallsforbren-

ning ikke innebærer statsstøtte. Fritaket trådte i kraft 1. januar 2026. Det innebærer en lempeligere beskatning av kvotepliktige anlegg og bidrar til at avgiften er utformet i tråd med Norges klimaforpliktelser overfor EU.

SPØRSMÅL NR. 1285

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 2. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener statsråden det er forsvarlig renhold ved barneavdelingene på sykehusene i dag, og hva vil statsråden helt konkret gjøre for å sikre tilstrekkelig beskyttelse mot smitte og helserisiko for særlig sårbare barn på sykehus?

BEGRUNNELSE:

Barneavdelinger innen spesialisthelsetjenesten behandler pasienter som på grunn av alder, sykdom og ofte nedsatt immunforsvar er særlig utsatt for infeksjoner og helseskade. Forsvarlig renhold og god hygiene er derfor et grunnleggende vilkår for pasientsikkerhet og forsvarlig helsehjelp, og svikt på dette området kan få alvorlige konsekvenser.

TV2 har omtalt funn knyttet til renhold ved Rikshospitalet, der forholdene beskrives som alvorlige og bekymringsfulle, særlig sett i lys av pasientenes sårbarhet: <https://www.tv2.no/nyheter/skremmende-funn-pa-sykehus-apenbart-verst/18406675/>

Funnene er gjort på barneavdelingen og reiser spørsmål om hvorvidt eksisterende rutiner, kontrollmekanismer og oppfølging i tilstrekkelig grad sikrer at renholdet faktisk holder et nivå som er forenlig med kravene til forsvarlighet.

Rikshospitalet har en særskilt rolle i spesialisthelsetjenesten som regionsykehus i Helse Sør Øst. Sykehuset har i tillegg en rekke landsdekkende og flerregionale funksjoner, herunder høyspesialisert behandling av barn med alvorlige og sammensatte tilstander.

Dette innebærer at pasientgrunnlaget i særlig grad består av barn med høy medisinsk risiko. Deriblant kreftsyke barn med nedsatt immunforsvar og at kravene til smittevern og hygienisk standard må anses som særlig strenge.

Når funn som de TV 2 omtaler gjøres ved et sykehus med denne rollen og disse funksjonene, fremstår forholdene som særlig alvorlige og bekymringsfulle. Saken aktualiserer derfor behovet for å belyse hvordan renhold på barneavdelinger styres, kontrolleres og følges opp på systemnivå, og hvordan det kan dokumenteres at gjeldende ordninger faktisk gir den beskyttelsen særlig sårbare barn har krav på.

Svar:

Det er et grunnleggende krav til helsetjenesten at den helsehjelpen som ytes er faglig forsvarlig. Godt smittevern bidrar til forsvarlige tjenester og bedre pasientsikkerhet. Forskrift om smittevern i helse- og omsorgstjenesten stiller en rekke krav til tjenesten for å forebygge og begrense forekomsten av infeksjoner, herunder krav til infeksjonskontrollprogram. Her inngår renhold som ett av flere krav til innhold i infeksjonskontrollprogrammet. Det er et ledelsesansvar å sørge for at infeksjonskontrollprogrammet utformes, iverksettes og vedlikeholdes som en del av institusjonens internkontrollsystem. Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten har som formål å bidra til faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet, og at øvrige krav i helse- og omsorgslovgivningen etterleves.

Jeg har bedt om innspill fra Helse Sør-Øst RHF i den aktuelle saken representanten Bøe viser til. Nedenfor er deres innspill gjengitt i sin helhet.

«Helse Sør-Øst RHF har innhentet følgende informasjon fra Oslo universitetssykehus HF;

Oslo universitetssykehus HF har gjennomgått hendelsen både med renholdsavdelingen som har ansvar for renhold, og med Barne- og ungdomsklinikken som har ansvar for pasientene

og drift i lokalene. Renholdsavdelingen gjennomfører kontinuerlig prioriteringer av renholdsfrekvens i tråd med etablerte prosedyrer og løpende risikovurderinger i tett samarbeid med smittevern.

Rikshospitalet er inne i en omfattende byggefase som medfører økt tilsmussing fra eksterne forhold, herunder støv, snø og veisalt. Dette gir et betydelig høyere renholdsbehov enn normalt. Det vurderes videre som sannsynlig at renholdsfrekvensen enkelte dager i juleperioden var redusert som følge av ferieavvikling og nødvendige ressursprioriteringer. Daglig renhold av pasientrom ble opprettholdt og vurdert som forsvarlig. Fellesarealer ble i enkelte perioder midlertidig nedprioritert innenfor gjeldende rammer. Bygningsmessige forhold, særlig slitte gulv, kan også ha gitt inntrykk av redusert renhold selv når kravene var oppfylt.

Oslo universitetssykehus HF har gjennomgått renholdspraksis for den aktuelle perioden og er i dialog med Barne- og ungdomsklinikken for å avklare om forholdet er enkeltstående eller gjentakende. Kontrollaktiviteten er økt, og det er gjennomført målinger etter renholdsstandarden INSTA 800 som bekrefter at renholdet ligger innenfor gjeldende krav. Det understrekes at kontroll av renhold må gjennomføres hyppig og over tid for å gi et korrekt bilde. Når det gjelder ATP-målinger, må disse utføres

umiddelbart etter renhold. Det er kjent at rom og flater raskt rekontamineres når rom tas i bruk og flater berøres. Intensiverte kontroller i etterkant har ikke avdekket avvik tilsvarende det som er omtalt i saken.

Helse Sør-Øst RHF og helseforetakene følger opp indikator for helsetjenesteassosierte infeksjoner (HAI) blant pasienter på sykehus.»

Som en del av oppfølgingen av regjeringens én-helse-strategi mot antimikrobiell resistens arbeider Helse- og omsorgsdepartementet med ny handlingsplan for bedre smittevern som skal bidra til lavt antall helsetjenesteassosierte infeksjoner. Behov for god kvalitet på renhold er en viktig komponent av smittevern på helseinstitusjoner. Det er omtalt i tidligere handlingsplan og lovfestet som en del av infeksjonskontrollprogrammet.

Færre helsetjenesteassosierte infeksjoner er viktig for pasientsikkerheten. Dette inngår derfor som et nasjonalt innsatsområde i rammeverk for bedre pasient- og brukersikkerhet, som ble lansert i Meld. St. 9 (2023–2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027.

SPØRSMÅL NR. 1286

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 2. februar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kan statsråden liste opp hvordan de 72 forslagene følges opp med anslag på iverksetting på hvert enkelt?

BEGRUNNELSE:

På under to måneder har en arbeidsgruppe kommet med 72 forslag til forenklinger som kan få fart på boligbyggingen. 2. juni i fjor fikk statsråden overlevert forslagene. Det er ønskelig med en løypemelding på status for hvert enkelt med anslag på når man ser for seg iverksetting.

Svar:

I februar 2025 la regjeringen fram målet om å sette i gang bygging av 130 000 nye boliger innen 2030. For å nå dette målet ønsket regjeringen et felles krafttak for å få fart på boligbyggingen. Derfor satte vi i april 2025 ned en hurtigarbeidende arbeidsgruppe som skulle foreslå konkrete tiltak for raskere plan- og byggesaksprosesser. Arbeids-

gruppa, bestående av representanter fra byggenæringen og kommunesektoren, leverte 72 forenklingsforslag i juni i 2025. Samarbeidet med næringen og kommunesektoren har vært svært nyttig og en rekke av forslagene fra arbeidsgruppen er fulgt opp.

I tillegg til å vurdere forslagene fra arbeidsgruppen, har regjeringen satt i gang en rekke andre tiltak som støtter opp om boligbyggingsmålet. Målet om 130 000 nye boliger er forankret i 'Regjeringens plan for Norge'. Det innebærer at regjeringen vil fornye boligpolitikken og gjennom planen skal vi forsterke arbeidet på tvers av departements- og sektorgrenser. Jeg legger nå større tynge bak arbeidet med å forstå og redusere byggekostnader. Derfor har satt i gang et større arbeid med å forenkle og modernisere byggteknisk forskrift (TEK17), vi inngår et samarbeid om økt produktivitet i byggenæringen og vi øker kunnskapen om driverne bak endringene i byggekostnadene for bedre å se helhetlig på hvilke reguleringer som påvirker kostnadsbildet.

Nedenfor følger en oppsummering av hvilke av tiltakene fra arbeidsgruppen departementet allerede har satt i gang.

Tiltak for raskere planprosesser

Arbeidsgruppa pekte på at det klart største potensialet for forenklinger og redusert tidsbruk er knyttet til planprosessene. Departementet vurderer nå å innføre frister for å øke framdriften i reguleringsplansaker, blant annet rett til og frist for sonderingsmøte og frist for gjennomføring av oppstartsmøte.

Departementet har sendt brev til kommuner, fylkeskommuner, statsforvaltere og andre statlig organer med en tydelig oppfordring om en felles innsats for økt boligbygging. Brevet tydeliggjorde en rekke forhold som følger opp flere av forslagene i arbeidsgrupperapporten. Det gjelder blant annet ønsket om å presisere at tekniske krav er forbeholdt byggteknisk forskrift, tydeliggjøring av mulighetsrommet for mindre endring av plan og styrking av boligbygging som hensyn i arealplanleggingen.

Arbeidsgruppen hadde også flere forslag om innsigelser. Departementet vil se på en rekke tiltak for å forbedre dagens praksis gjennom vårt innsigelsesprosjekt.

Arbeidsgruppen understreket at standardisering er viktig. Jeg vil sette fart i arbeidet med å lage enkle, entydige og lovlige standardiserte planbestemmelser for kommuneplan og reguleringsplan. Det vil spare tid og i større grad unngå diskusjoner mellom kommuner og utbyggere.

I dag kan det være flere reguleringsplaner for samme areal. Det kompliserer og forsinker prosesser. Jeg vil gjøre det enklere å oppheve planer, og sikre at det bare kan gjelde én plan på ett nivå for ett areal.

Tiltak for raskere byggesaksprosesser

Arbeidsgruppa foreslo en rekke tiltak for å styrke arbeidet med digitalisering av byggesaksprosessen. Jeg er enig med arbeidsgruppa at vi må fortsette å gjøre byggesaksprosessene raskere, blant annet ved å utvikle flere digitale løsninger. For å sette mer fart og kraft i arbeidet, har Direktoratet for byggekvalitet (DiBK) fått styrket sine budsjetter, både i statsbudsjettet for 2025, i revidert nasjonalbudsjett for 2025 og i statsbudsjettet for 2026.

Jeg følger opp alle forslagene til arbeidsgruppen som gikk på digitalisering av byggesaksprosessen. I revidert nasjonalbudsjett for 2025, styrket vi Direktoratet for byggekvalitet (DiBK) med ti millioner kroner for å automatisere byggesaksprosesser. DiBK er nå i gang med å utvikle løsninger for automatisert vedtak for igangsettelse, brukstillatelse og ferdigattest for byggesaker. Videre har jeg gitt DiBK i oppdrag å utrede nasjonalt digitalt enevalg (dvs. krav om at alle digitale byggesøknader skal sendes inn gjennom DiBKs løsninger). I det pågående GeoLett-prosjektet utvikles det løsninger for deling av sektordata og digital selvbetjening. Prosjektet gjør det enklere for offentlige etater å dele temadata og enklere for kommunene å bruke de dataene de trenger i plan- og byggesaksprosessen. Prosjektet 'Drømmeplan' rulles også ut for fullt og

stadig flere kommuner tar i bruk disse verktøyene som bidrar til mer forståelig og tilgjengelig planinformasjon, til nytte for både innbyggerne og kommunene.

Arbeidsgruppen foreslo også tiltak for raskere behandling av byggesøknader. Allerede før arbeidsgruppen leverte sine forslag, sendte vi på høring lov- og forskriftsendringer som skal bidra til færre byggesøknader med mangler og mer forutsigbar tidsfristberegning. Vi jobber nå med å følge opp denne høringen.

Departementet vurderer også tiltaket som arbeidsgruppen har kalt «rett på byggesak». Dette kan ta bort et prosessledd, og kan gi raskere bygging i en del situasjoner.

Tiltak knyttet til tekniske krav

Arbeidsgruppen mener at dagens krav i byggteknisk forskrift i hovedsak er på et fornuftig nivå, og at det ikke er ønskelig å senke sikkerhetsnivå knyttet til for eksempel brann- og konstruksjonssikkerhet. Samtidig peker gruppen på enkeltkrav de mener er uhensiktsmessige og fordyrende. Departementet jobber derfor med et større arbeid med å forenkle og modernisere byggereglene. Vi tar med oss alle innspillene fra arbeidsgruppen inn i dette arbeidet.

Videre arbeid

Framover vil jeg vurdere flere av tiltakene fra arbeidsgruppa, og jeg vil lansere nye tiltak fortløpende. Det er derfor for tidlig å svare på spørsmålet om hvilke tiltak fra arbeidsgruppen som legges bort. Vi prioriterer de tiltakene vi mener har størst positiv effekt, minst negative sidevirkninger og kan komme på plass raskest. Noen få tiltak ser jeg imidlertid allerede nå at vi ikke kommer til å gjennomføre. Det gjelder for eksempel tiltaket om å gi tydelige frister for høringsinstansene ved offentlig ettersyn. Det følger allerede av dagens lovverk. Vi vil heller ikke gå videre med å pålegge kommunene å rapportere et måltall for boligreserve eller boligbygging. Vi trenger færre kommunale rapporteringskrav, ikke flere. Jeg vet at kommunene er opptatt av boligbygging, selv om de ikke må sende et tall inn til departementet årlig. Jeg mottok nylig en rapport om hvor store areal som er satt av til boligbygging. Den viser at norske byregioner med høyt utbyggingspress allerede har satt av mye areal til ny boligbygging. I disse kommunene anslår rapporten at så mye som 158 100 boenheter kan være klar for byggesaksbehandling. Det vil si at boligene er ferdigregulert eller ikke trenger en reguleringsplan.

Jeg vil fortsette å holde tett dialog med byggenæringen og kommunesektoren, for å sikre treffsikre forenklingstiltak som bidrar til at vi får fart på boligbyggingen.

SPØRSMÅL NR. 1287

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 30. januar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kva er grunnen til at statsråden ikkje la ut reguleringsplanen for Hordfast på offentlig ettersyn slik målet var?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til mitt spørsmål Dokument nr. 15:243 (2025-2026). Der var målet å legge reguleringsplanen for Hordfast på offentlig ettersyn i 2025. Det skjedde ikkje.

Svar:

Det stemmer at planforslaget for Hordfast ikke har kommet på offentlig ettersyn ennå. Bakgrunnen er at det har tatt noe lengre tid enn forutsett å gå gjennom det svært omfattende planmaterialet, og det pågår fortsatt et arbeid med å kvalitetssikre planforslaget før det kan sendes på høring. Det er god dialog mellom Statens vegvesen og mitt departement om dette.

SPØRSMÅL NR. 1288

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan

Besvart 2. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kva meiner statsråden er årsaka til at fleire personar med alvorlege psykiske lidningar og ruslidningar døyr for tidleg, og erkjenner statsråden at manglande kapasitet og for dårleg oppfølging i psykisk helsevern og rusbehandling bidrar til at fleire i denne gruppa mistar livet?

GRUNNGJEVING:

Helsedirektoratet sine egne tal viser ei dyster utvikling for menneske med alvorlege psykiske lidningar og rusproblem. Desse menneska døyr langt oftare enn andre, og skilnaden aukar. For alvorleg psykisk sjuke er risikoen for å døy i dag rundt åtte til ni gonger høgare enn i befolkninga elles, medan personar med ruslidningar har ein risiko som ligg ti til tolv gonger høgare. Mange av dødsfalla skuldast sjølv mord, overdosedødsfall og ulykker – altså dødsfall som i mange tilfelle kunne vore forebygde med rett hjelp til rett tid.

Samtidig viser tala at færre får plass i døgnbehandling innan psykisk helsevern og rusbehandling enn tidlegare. Fleire pasientar blir avviste, sett på vent eller skrivne ut raskt, ofte før dei er stabile nok til å klara seg sjølve. Mange fell mellom stolane i overgangen mellom sjukehus

og kommune, utan tett oppfølging, utan tryggleik og utan ein plan som faktisk held. Pårørande fortel om fortvilning, og fagfolk peikar på at mangel på kapasitet, kontinuitet og ansvar gjer at dei mest sårbare blir ståande aleine – med liv og helse som innsats.

Svar:

Takk til representant Hauan for spørsmål om et tema som er svært viktig. Jeg har vært tydelig på at vi som samfunn ikke kan akseptere at noen grupper har betydelig lavere forventet levealder når vi har effektive tiltak som kan settes i verk raskt. Derfor har vi laget en ny handlingsplan, «Bedre helsehjelp – flere gode år» for å øke levealderen blant mennesker med alvorlige psykiske lidelser og alvorlige rusmiddelproblemer». Handlingsplanen har som mål å redusere forskjellene i forventet levealder blant mennesker med alvorlige psykiske lidelser og/eller alvorlige rusmiddelproblemer. Dette er første gang en slik plan er laget, og den skal bidra til bedre helse og livskvalitet for en utsatt gruppe i samfunnet.

Psykisk helse er et høyt prioritert område for regjeringen. Derfor la vi i 2023 frem en tiårig opptrappingsplan for psykisk helse, med vekt på helsefremmende og fore-

byggende tiltak, lavterskel tilbud, en økning i døgnkapasitet, samt tidlig og rask avklaring for de som søker hjelp. Gjennom planen har Stortinget forpliktet seg til å styrke psykisk helsefeltet med 3 milliarder kroner over ti år. Med budsjettet for 2026 har vi økt budsjettene til psykisk helse med 1,2 milliarder kroner fra 2023 til 2026.

Vi har stanset nedgangen i døgnkapasitet innen psykisk helsevern og lagt til rette for en opptrapping. Allerede i inneværende år vil vi se en økning. Vi har klare planer om ytterligere økning fram mot 2030. I budsjettet for 2026 legger vi opp til å styrke døgnkapasiteten med 100 mill. kroner.

Det er flere årsaker til lavere levealder blant personer med alvorlige psykiske lidelser og/eller alvorlige rusmiddelproblemer, som selvmord, ulykker, overdose og somatiske sykdommer. I tillegg til økt forekomst av unaturlig død i målgruppen kan, overdødeligheten i stor grad tilskrives somatiske sykdommer. Det er viktig med kunnskap og mulighet for å kunne følge med på utviklingen og effekt av tiltak. Det er etablert nasjonale kvalitetssindikatorer for økt dødelighet som samlet skal gi bedre innsikt i levealder, dødsårsaker og risiko i målgruppen.

I 2024 la jeg frem en omfattende forebyggings- og behandlingsreform for rusmiddelfeltet. En del av denne er økt satsing på integrert ettervern, som blant annet handler om å forberede utskrivning og videre oppfølging, fordi vi vet at pasienter i rusbehandling er spesielt sårbare i overgangene. Det er da risikoen for selvmord og overdose er størst. Det er nødvendig med en ny tilnærming til arbeidet med å forebygge overdoser. Det har vært store endringer i hvilke personer og stoffer som forårsaker overdoser. Derfor har vi fått på plass en ny handlingsplan mot overdoser som omfatter både ulovlige rusmidler, vanedannende legemidler og alkohol.

Det pågår et stort arbeid for å forebygge selvmord, både gjennom Handlingsplan for forebygging av selvmord 2020–2025, gjennom opptrappingsplan for psykisk helse og i det generelle arbeidet med å skape gode, inkluderende samfunn. Likevel har vi ikke lyktes med å få selvmordstallene ned. Det bekymrer oss. Derfor har vi startet arbeidet med en ny og spisset handlingsplan for forebygging av selvmord. Vi har bedt Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet om innspill til innsatsområder, resultatmål og tiltak til planen. Vi vet at økonomiske problemer er en av flere risikofaktorer for økt selvmordsrisiko. Tidligere handlingsplaner har ikke i tilstrekkelig grad tatt innover seg sammenhengen mellom gjeld, økonomiske problemer og selvmordsrisiko. Det er derfor et av temaene vi skal se nærmere på. Vi skal heller ikke glemme at rusmidler, særlig alkohol, ofte er inntatt i forkant av selvmordsforsøk, og at personer med rusmiddellidelser har høyere risiko for å dø i selvmord. Frem til ny handlingsplan er klar, vil nåværende handlingsplan forlenges.

Tilstrekkelig behandlingsskapasitet innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)

er en viktig del av helseforetakenes sørge-for-ansvar. Det er derfor gledelig at ventetid til behandling innen psykisk helsevern nå går ned, mens det innen rusbehandling i praksis ikke er ventetid. Samtidig må vi huske på at de fleste pasienter med alvorlige psykiske og/eller rusmiddellidelser dør av somatiske sykdommer som hjerte- og karsykdommer, type 2 diabetes og kreft som kunne vært behandlet. Vi vil gjøre mer for å følge opp de somatiske helseutfordringene hos mennesker med alvorlige psykiske lidelser og rusmiddelproblemer. Handlingsplanen for å heve levealderen legger derfor vekt på å forbedre både oppdagelse og oppfølgingen av somatiske sykdommer, og hjelp til å endre levevaner for å redusere risikoen for alvorlig sykdom.

En viktig del av jobben er å bygge ned barrierer, stigma og fordommer som kan hindre at pasienter med alvorlig psykisk lidelse og/eller rusproblemer får den nødvendige somatiske helsehjelpen som de har behov for. Vi har derfor satt i gang arbeidet med en egen handlingsplan for å motvirke stigma, fordommer og forskjellsbehandling av personer med rusmiddellidelser.

Mange som har alvorlige psykiske lidelser og rusmiddelproblemer klarer ikke alltid å møte opp til legetimer og helseundersøkelser eller å bestille time. Derfor er samarbeidet med frivillig og ideell sektor om å lage følgetjenester viktig. Vi vil også vurdere om det kan være hensiktsmessig å legge til rette for å innføre årskontroll ved fastlegekontorene for denne pasientgruppen, slik vi skriver i forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet.

Regjeringen vil sikre god samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene, der fastlegene og ulike lokale tilbud er viktige for å sikre tett og målrettet oppfølging av psykisk og fysisk helse og endringer i levevaner. Vi vil også arbeide videre med integrerte tjenestetilbud, særlig overfor personer med samtidige rusmiddellidelser og psykiske lidelser (ROP-pasienter). Dette kan f.eks. være i form av botilbud med samtidige behandlings- og oppfølgingstjenester fra både spesialisthelsetjenesten og kommunene, slik det blant annet fremgår av opptrappingsplanen for psykisk helse. Vi viderefører også satsingen på integrerte og ambulante tjenester som ACT, FACT og FACT Ung.

De regionale helseforetakene ble i 2025 bedt om å styrke innsatsen overfor denne pasientgruppen spesielt, og i 2026 har vi initiert et tverrsektorielt arbeid for ROP-pasienter. Formålet er at personer med ROP-lidelser i større grad skal motta sammenhengende helsetjenester, bolig og arbeidsinkluderende tilbud gjennom forpliktende samarbeid og tett oppfølging innad og mellom tjenestenivåer og sektorer.

SPØRSMÅL NR. 1289**Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan****Besvart 3. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Korleis vurderer statsråden samanhengen mellom økonomisk press, høge levekostnader og dei folkehelseutfordringane som blir dokumenterte i folkehelseundersøkingane i Vestfold og elles i landet, og meiner statsråden at dagens nivå på skattar og avgifter bidrar til betre folkehelse – eller til å forsterka ensomhet, psykiske plager og utanforskap?

GRUNNGJEVING:

Folkehelseundersøkelsen i Vestfold viser at mange innbyggjarar slit med psykisk helse, ensomhet og låg livskvalitet. Liknande funn går igjen i folkehelseundersøkingar frå alle delar av landet. Samtidig opplever mange at kvardagen har blitt merkbar dyrare dei siste åra, med høgare utgifter til straum, mat, drivstoff, bustad og andre nødvendige levekostnader.

Økonomisk press kan forsterka stress, uro, ensomhet og utanforskap, og er difor ein viktig del av biletet når ein vurderer folkehelse og psykisk helse. Likevel opplever mange at folkehelseundersøkingar i hovudsak fører til meir kartlegging og fleire rapportar, utan at det blir fulgt opp med tiltak som faktisk gjer kvardagen lettare for folk som slit økonomisk og sosialt.

Når staten år etter år dokumenterer dei same folkehelseutfordringane, samstundes som mange får mindre å rutta med som følgje av høge skattar, avgifter og levekostnader, reiser det spørsmål om dagens politikk bidrar til å forbetra eller forverra situasjonen for dei som slit mest.

Svar:

Folkehelsen i Norge er generelt bra, men jeg er som deg bekymret for store og vedvarende sosiale helseforskjeller. De med lengst utdanning lever i snitt 5-6 år lenger og har bedre helse enn de som har kortest utdanning. De i høyeste inntektsfjerdedel lever 6-8 år lenger enn de i laveste fjerdedel. Innad i Oslo er forskjellen i forventet levealder så mye som 7 år mellom enkelte bydeler. Personer med høy inntekt, utdanning og jobb er blant de med best livskvalitet. Utsatte grupper som skeive, arbeidsledige og personer med nedsatt funksjonsevne eller psykiske plager er de med dårligst livskvalitet.

Jeg mener den viktigste veien til gode liv er at folk kommer i jobb og kan leve av egen inntekt. Det gir frihet til å forfølge det livet du ønsker for deg og din familie. Det er også en forutsetning for at velferdsstaten skal være

bærekraftig over tid. Vi skal derfor ha et skatte- og avgiftsnivå som stimulerer til verdiskaping. Det mener jeg vi har i Norge.

Et omfordelende skattesystem og gode velferdssordninger for alle fremmer like muligheter og bidrar til å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller. Likevel vil det alltid være mennesker som trenger hjelp for å få livet til å gå opp. De som trenger det, skal få hjelp. Den som ikke kan jobbe, skal få inntektssikring og tilgang til tjenester finansiert av fellesskapet. Her er det samfunnets sikkerhetsnett som gir frihet.

De sosiale helseforskjellene i helse og livskvalitet er godt dokumenterte. Likevel mener jeg det er viktig at denne kunnskapen løftes fram gjennom de fylkesvise folkehelseundersøkelsene, slik som Folkehelseundersøkelsen i Vestfold. Forskjellene finnes ikke bare nasjonalt, men også i lokalt, og det er viktig å dokumentere dette også på kommunenivå.

Regjeringen handler på grunnlag av kunnskap om sosiale helseforskjeller. Jeg viser til folkehelsemeldingen fra 2023, som nettopp heter Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjeller. Her har vi styrket innsatsen for å fremme levevaner som gir god helse, der tiltakene innrettes slik at de virker best for de som trenger det mest.

Jeg har samarbeidet med Barne- og familieministeren, Kunnskapsministeren, Arbeids- og inkluderingsministeren og Kulturministeren om Meld st 28 (2024-2025) Tro på framtida – uansett bakgrunn. Vi har blant annet økt barnetrygden og gjort barnehage og SFO billigere. Tallet på barn som lever i familier med vedvarende lavinntekt har gått ned i denne regjeringsperioden, og andelen barn som går i barnehage og SFO økt. 156 000 personer har kommet seg inn i arbeidslivet, og fått muligheten til å forsørge seg selv og familien.

I Regjeringens plan for Norge fortsetter vi arbeidet med sosial utjevning. Gjennom arbeidet med En friskere befolkning er målet å utjevne sosiale helseforskjeller, redusere sykefraværet, styrke arbeidsmiljø og å bedre arbeidsevnen i befolkningen. Regjeringen vil styrke folks kjøpekraft gjennom ansvarlig økonomisk styring og budsjetter som er tilpasset situasjonen i norsk økonomi. I 2026 vil vi blant annet sikre husholdningene mer stabile strømkostnader med mulighet til å velge mellom strømstønad eller Norgespris.

Regjeringen vil føre en aktiv arbeidsmarkedspolitikk og arbeide for at velferdsordningene støtter opp under arbeidsdeltakelse og aktivitet. I 2026 reduseres skatten

på arbeid ytterligere, tiltakene for å få folk i jobb styrkes og jobbfradrag for unge prøves ut.

SPØRSMÅL NR. 1290

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 28. januar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Er statsråden åpen for å endre adgangen til å gi dispensasjon fra opptakskravene på grunnskolelærerutdanningene i lys av ferske tall som viser at de som har fått slik dispensasjon har svært høy strykprosent på eksamen?

BEGRUNNELSE:

En fersk rapport fra NOKUT viser store forskjeller i eksamensresultater mellom lærerstudenter som har oppfylt opptakskravene om å enten ha minst 35 skolepoeng og karakteren 3 i norsk og 4 i matematikk, eller minst 40 skolepoeng og karakteren 3 i norsk og matematikk – og de som har fått dispensasjon fra disse opptakskravene.

På eksamen i matematikk våren 2025 strøk om lag 60 % av studentene som ble tatt opp på dispensasjon for grunnskolelærerutdanning (GLU) 1–7. klasse. Til sammenligning var strykprosenten rundt 30 % blant studenter som lå rett over opptakskravet og 3 % blant studenter med sterkere forkunnskaper. For GLU 5–10. klasse viser resultatene tilsvarende mønster. Her strøk 56 % av dispensasjonsstudentene, mot 33 % blant studenter rett over opptakskravet og 3 % blant studenter med sterkere forkunnskaper.

Fra og med 2024/2025 har det som kjent vært mulig for utdanningsinstitusjoner å søke om unntak fra karakterkrav på lærerutdanningene. Undertegnede er av den oppfatning av stryktallene som NOKUT har presentert, viser at dette grepet har slått feil ut. En kvalifisert og kompetent lærer er det aller viktigste for at barna våre skal få en god skolehverdag, og opptakskrav til lærerutdanningene er etter undertegnades mening et målrettet og godt tiltak for å sikre dette.

Svar:

Jeg deler representantens engasjement for å sørge for godt kvalifiserte lærere til barnehagene og skolene våre. Til det trenger vi lærerutdanning av høy kvalitet. Og vi trenger

at flere motiverte søkere kommer inn på lærerutdanningene. Derfor har vi jobbet målrettet for å øke søkningen til utdanningene. Et av tiltakene er at institusjonene kan søke om dispensasjon fra nivåkravene ved opptak. Jeg er derfor glad for at det høsten 2025 var 20 prosent flere studenter som startet på en grunnskolelærerutdanning sammenliknet med året før.

Første opptak med dispensasjonsordning var høsten 2024. Jeg mener denne korte tiden med unntak fra karakterkravene er en viktig grunn i seg selv til å ikke foreta endringer. Vi vet foreløpig for lite om hvordan ordningen har virket på gjennomføringen, og om eventuelle følger den kan ha for studentenes sluttkompetanse etter fem års studier. Derimot følger vi med på utviklingen. Vi har blant annet gitt Høgskulen på Vestlandet og Nasjonalt prosjekt for lærerrekruttering i oppdrag å evaluere dispensasjonsordningen fra nivåkrav for lærerutdanningene. Jeg mener derfor det er for tidlig å si noe bastant om hvordan dispensasjonsordningen virker.

Jeg vil minne representanten om at vi har satt vilkår for å få innvilget dispensasjon fra nivåkravene for opptak. Institusjonene er forpliktet til å ha tiltak som ivaretar de hensyn karakterkravene er ment å skulle ivareta. Det er altså viktig at institusjonene har tilbud som styrker studentenes kompetanse og bidrar til økt gjennomføring.

Jeg vil også presisere at utover kravet om generell studiekompetanse, er det nå kun for opptaket til lærerutdanningene at Kunnskapsdepartementet har satt spesielle opptakskrav. På alle andre utdanninger ligger ansvaret for å vurdere behovet for spesielle opptakskrav til institusjonene. Og det er institusjonene selv som søker departementet om få sette spesielle opptakskrav. I den nye opptaksforskriften som ble vedtatt høsten 2025, besluttet departementet å videreføre muligheten for institusjonene til å søke dispensasjon fra nivåkrav for opptak til lærerutdanningene. Under høringen kom det frem at flere av institusjonene ikke ønsket nivåkrav for opptak til lærerutdanningene.

Når det gjelder resultatene på nasjonal deleksamen i matematikk og NOKUTs rapport har jeg to observasjoner. Det ene er at den samlede strykprosenten har gått ned. Det er bra. Det andre er at de som hadde svakest forkunnskaper, presterer dårligst. Det er ikke overaskende. Det er viktig å være klar over at mange tar nasjonal deleksamen i matematikk i første og andre semester som helt ferske studenter. På et femårig studium har studentene fortsatt flere studieår igjen til å utvikle seg og tilegne seg den nødvendige kompetansen. Vi vet også at mange består eksamen når de tar den for andre gang.

Resultatene fra nasjonal deleksamen gir institusjonene nyttig informasjon som kan brukes til å legge opp gode undervisningsopplegg tidlig i studieløpet. Jeg

forventer at institusjonene følger opp og bruker disse resultatene som en ressurs. Resultatene viser også at noen institusjoner som Universitetet i Agder og OsloMet gjør det bedre enn andre, og jeg forventer at utdanningsinstitusjonene deler erfaringer og lærer av hverandre.

Høy kvalitet i utdanningene er avgjørende om vi skal få nyutdannede lærere med høy kompetanse, godt forberedt til yrket som venter dem. Jeg mener dette også er det viktigste for å forhindre frafall. Jeg forventer at universitetene og høyskolene følger opp studentene de har på lærerutdanningene sine - som for alle andre utdanninger. Det er kompetansen de nyutdannede tar med seg ut av utdanningen som teller.

SPØRSMÅL NR. 1291

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 2. februar 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil utenriksministeren ta initiativ til at norske statsborgere som havner i utfordringer med rettssystemet og/eller uheldige situasjoner i De Forente Arabiske Emirater, og som eksempelvis i dette tilfellet får saker anket til Høyesterett i landet uten forutsetninger for å forstå stedets prosesser, får møte/bistand og støtte fra ambassaden, samt hjelp med å forstå de lokale prosessene?

BEGRUNNELSE:

En norsk statsborger på besøk i De Forente Arabiske Emirater ble i oktober 2024 pågrepet, satt i fengsel i fem dager, og har de siste 15 månedene oppholdt seg i landet med utreiseforbud etter en voldshendelse som involverte et algerisk par som angivelig skal ha vært involvert i flere slike hendelser i landet. Han skal ha så vidt jeg har forstått blitt frikjent i flere rettsinstanser, men saken er blitt anket av motparten, og skal nå behandles i Høyesterett. Nordmannen snakker ikke arabisk, og sliter med å få innsyn i eller forstå detaljene i saken eller rettsprosessen.

Han hevder å ikke ha fått møte med ambassaden, og er sterkt bekymret for at mangel på bistand, støtte og hjelp med forståelse/navigering at det lokale systemet kan gjøre at han blir stående igjen med et alvorlig resultat av prosessen som eller kanskje kunne og burde vært unngått.

Jeg er kjent med at nordmenn som tidligere har havnet i lignende utfordringer i utlandet skal ha fått hjelp og bistand, til tider også omfattende bistand, fra norske myndigheter eller utenriktjenesten.

Svar:

Jeg har forståelse for at dette er en vanskelig situasjon for den det gjelder. Utenriktjenesten har som oppgave å tilby konsulær bistand til norske statsborgere i utlandet, altså rådgivning og praktisk støtte. Ambassaden i Abu Dhabi har over tid vært i kontakt med vedkommende som representantens spørsmål gjelder, og har tilbudt konsulær bistand innenfor de rammene ambassaden må forholde seg til.

På generelt grunnlag er det høye og ikke alltid realistiske forventninger til den hjelpen norske myndigheter kan tilby nordmenn i utlandet. Konsulær bistand er alltid individuelt tilpasset og avhenger av situasjonen den enkelte befinner seg i. I mange tilfeller er hjelpen norske myndigheter kan gi i realiteten begrenset til råd og veiledning. Når noen blir involvert i en rettsprosess i utlandet, er svært ofte det viktigste rådet vi kan gi å skaffe seg en lokal advokat. Det er viktig å være klar over at utenriktjenesten ikke tar stilling til innholdet i selve saken eller til eventuelle skyldspørsmål. Norske myndigheter er ikke part i saker mot norske borgere i utlandet, og kan ikke representere

dem overfor utenlandske domstoler. Utenriksstasjonene

kan heller ikke dekke for eksempel utgifter til advokat eller tolk.

SPØRSMÅL NR. 1292

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 27. januar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kva vil justisministeren gjere for å sikre at kommunar og andre partar, som Vest politidistrikt si potensielle omorganisering får konsekvensar for, får innsyn i og delta meir aktivt med innspel i den prosessen Vest politidistrikt no har gåande?

GRUNNGJEVING:

Vest Politidistrikt har varsla at dei arbeider med ein omfattande prosess som mellom anna vedrører organisering av politidistriktet. Polititenestene er av stor viktighet for innbyggjarar, lokalsamfunn, kommunar og andre institusjonar. Det er svært lite involvering i prosessen som no vert køyrt og media får heller ikkje innsyn i dei ulike modellane som vert drøfta. Det er aukande uro for at ting vert

avgjort utan at endringane vert tilgjengeleg for debatt og innspel frå dei som politiet trass alt er til for.

Svar:

Vest politidistrikt greier for tida ut korleis de kan utnytte ressursane sine best mogleg, slik at dei får mest mogleg kriminalitetsbekjemping og beredskap for midlane dei blir tildelte. Dette er i tråd med regjeringas politikk for staten generelt og for arbeidet med å utvikle ein langsiktig plan for politiet. For å kunne ta gode avgjerder, treng ein eit godt beslutningsgrunnlag. Før politiet tek større avgjersler, vil dei berørte kommunane vert involverte i det eksisterande kommune-politi-samarbeidet, dei tillitsvalde gjennom etablerte prosessar for medverknad, og andre berørte partar på egna vis.

SPØRSMÅL NR. 1293

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 30. januar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Regjeringa hadde som ambisjon å fremme klimakrav til offshorefartøy i petroleumsnæringen og til servicefartøy i havbruksnæringen innen utgangen av 2025.

Hva er ny estimert plan for disse kravene?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens klimamelding kunne man lese følgende:

“Regjeringen arbeider med å utforme klimakrav til offshorefartøy i petroleumsnæringen og til servicefartøy i havbruksnæringen. Regjeringen tar sikte på å fremme kravene i løpet av 2025. Når regjeringen får på plass regelverk for disse sektorene, legges et viktig grunnlag for infrastruktur for klimavennlig drivstoff i skipsfarten. I dag står offshorefartøy for over 20 prosent av klimagassutslippene fra skipsfarten.”

Kravene har vært på høring, og for næringen er det viktig å få klarhet i hvilke krav regjeringa vil velge å legge til grunn.

Svar:

Regjeringen legger stor vekt på å kutte utslipp i skipstrafikken, som utgjør en stor del av Norges totale klimagassutslipp. Jeg er enig i at det er viktig med forutsigbarhet for næringslivet og kravene har derfor vært varslet i lang tid. Forslag til klimakrav til offshorefartøy var på høring i høst, mens forslag til klimakrav til akvakulturfartøy var på høring i vinter. Vi går gjennom alle høringssvarene og vurderer innspillene som har kommet.

I etterkant av høringen av klimakrav til offshorefartøy har Miljødirektoratet arbeidet med en høringssoppsummering og anbefaling. Direktoratet leverte denne 12. januar. Departementet arbeider med å gå gjennom Miljødirektoratets vurdering. Det er vanskelig for meg å si noe mer konkret om den endelige utformingen av kravene, siden dette er til vurdering. Arbeidet er høyt prioritert.

Når det gjelder klimakrav til akvakulturfartøy, arbeider nå Sjøfartsdirektoratet med sin høringsoppsummering og anbefaling. Denne skal etter planen leveres til departementet 19. februar og departementet vil etter det vurdere veien videre.

SPØRSMÅL NR. 1294

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 30. januar 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hva er grunnen til at regjeringen på kort varsel har valgt å instruere Utdanningsdirektoratet til å avslå Oslo kommunes klare ønske om å forlenge dette tilbudet, hvilke konsekvenser ser statsråden av denne beslutningen, er det lagt til rette for noen smidig overgangsordning eller mulighet for videre IB-løp for elevene som rammes, hva er statsrådens budskap til barna og familiene som rammes, og vil hun ta initiativ til at direktoratet vurderer beslutningen på nytt?

BEGRUNNELSE:

Rett før jul kom nyheten om at regjeringen har valgt å avvike det internasjonale skoletilbudet ved Manglerud skole i Oslo.

Resultatet er en akutt og helt unødvendig krise for elever og familier, deriblant mange 12-åringer midt i et utdannelsesløp.

Tilbudet har både vært viktig for å muliggjøre henting av ettertraktet internasjonal arbeidskraft til Norge, samt forberedelse for norske familier som planlegger karriereløp og flytting med familie til utlandet.

Svar:

Oslo kommune har gjennomført et tidsbegrenset forsøk med IB-opplæring i grunnskolen. Forsøket utløper etter skoleåret 2025-2026, og Oslo kommune fikk i desember avslag fra Utdanningsdirektoratet på sin søknad om forlengelse av forsøket. Bakgrunnen for avslaget var departementets vurdering av IB i den offentlige grunnskoleopplæringen, som oppfølging av Stortingets vedtak nr. 735, 5. juni 2023. I punkt 3.3 i Prop. 1 S (2025-2026) for budsjettåret 2026 under Kunnskapsdepartementet, konkluderte departementet med at det ikke er formålstjenlig å foreslå endringer i opplæringsloven som gir kommunene anledning til å tilby IB i den offentlige grunnskoleopplæringen. Jeg viser til proposisjonen for den nærmere vurderingen.

Jeg er kjent med henvendelsen fra Oslo kommune til Utdanningsdirektoratet, hvor kommunen ønsker en overgangsordning for de eldste elevene i forsøket som ikke får fullført offentlig grunnskole med IB-opplæring.

Jeg har bedt Utdanningsdirektoratet legge til rette for en etableres en overgangsordning for de eldste elevene etter henvendelsen fra Oslo kommune.

SPØRSMÅL NR. 1295**Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 30. januar 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvordan vil Norge bidra til å legge press på Syrias overgangsregjering for å unngå overgrep og vold mot sivile i de kurdisk-selvstyrte områdene i Nordøst-Syria (Rojava)?

BEGRUNNELSE:

Etter Assad-regimets fall overtok en overgangsregjering under ledelse av Ahmed al-Sharaa makten i Syria. På tross av internasjonal støtte, også fra Norge, er ikke overgangsprosessen ledet av Ahmaed al-Sharaa demokratisk forankret gjennom valg eller bred folkelig deltakelse. Det hviler derfor et særskilt stort ansvar på dem for å ivareta rettighetene til alle folk i Syria, uavhengig av tilhørighet.

Det siste året har det imidlertid vært flere tilfeller av sekterisk vold, som har rammet sivile og minoritetsgrupper som drusere, alawitter og kristne. Angrepene har ført til store humanitære konsekvenser og skapt alvorlig uro for fremtiden til lokale selvstyrestrukturer, minoritetsvern og menneskerettigheter i området.

Kurdere i de selvstyrte områdene i Nordøst-Syria (Rojava) nå frykter at det samme skal ramme dem i stor skala.

Ifølge VG skal over 15.000 mennesker ha blitt fordrevet og leve under dårlige forhold i midlertidige leirer. Det er nå inngått en 15 dagers våpenhvile, men ifølge NTB brytes den stadig. Blant annet skal regjeringens beleiring av den kurdiskbefolkede byen Kobani ha ført til en humanitær krise med stor mangel på mat vann og strøm.

På denne bakgrunn mener spørsmålsstiller det er nødvendig å få avklart hvordan regjeringen vurderer at Norge kan bidra til å legge press på overgangsregjeringen for å unngå overgrep og vold mot sivile.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for situasjonen i Nordøst Syria etter siste ukers kamper mellom overgangsregjeringen og kurdiskledete Syrian Democratic Forces (SDF). FN rapporterer om over 170 tusen internt fordrevne som følge av siste ukers kamphandlinger. De humanitære behovene er store, og Norge støtter humanitære tiltak i Nordøst-Syria gjennom norske organisasjoner og FN. Jeg har tatt opp våre bekymringer for situasjonen med blant andre Syrias utenriksminister og USAs spesialutsending til regionen.

Det er gledelig at partene i dag har annonsert at de er kommet frem til en avtale om integrering av SDF i det syriske sikkerhetsapparatet og tiltak som skal ivareta kurdernes politiske og kulturelle rettigheter som syriske borgere. Jeg håper denne avtalen kan legge grunnlag for en varig fredsløsning og at kurderne skal kunne leve uten frykt i en syrisk stat som garanterer for deres rettigheter. Fra norsk side har vi også kontakt med kurdiske representanter i Syria om disse spørsmålene.

Regjeringen har forståelse for at lokalbefolkningen, herunder kurderne, er bekymret for rapportene om at ISIL-krigere skal ha rømt fra fengslene og at det stilles spørsmål ved sikkerheten i og rundt Al-Hol og Al-Roj leirene hvor det oppholder seg mange ISIL-sympatisører. Disse rapportene bekymrer oss, og vi har tett dialog med FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR), USA og andre medlemmer i Den globale anti ISIL-koalisjonen om dette.

Norge ønsker å bidra til et stabilt og fredelig Syria, der alle syrere kan være trygge og har mulighet til å delta i utviklingen og gjenoppbyggingen av det syriske samfunnet. Dette fordrer støtte fra det internasjonale samfunnet og aktiv dialog med myndighetene. Jeg er overbevist om at dette er viktig - ikke bare for Syria og den syriske befolkningen - men også for regionen for øvrig og for Europas og Norges egen sikkerhet.

Jeg viser også til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1132 og 1276 (2025-26).

SPØRSMÅL NR. 1296**Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 29. januar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Norsk ferrolegeringsindustri ble før jul rammet av beskyttelsestiltak fra EU i form av markedsbegrensninger og toll. Industriens konkurranseevne svekkes ytterligere ved at bedriftene ikke får tilgang på klimakvoter som Klima- og miljødepartementet har vedtatt at bedriftene skal tildeles.

Hvorfor tar denne prosessen så lang tid, og hva gjøres for å sikre at Miljødirektoratet følger opp KLDs vedtak om ny tildeling av klimakvoter til ferrolegeringsindustrien, og gjenoppretter like konkurransevilkår for industrien raskest mulig?

BEGRUNNELSE:

I juli 2025 ga KLD ferrolegeringsbedrifter medhold i klagen om klimakvoter. Departementets vedtak innebar i praksis at Elkem, Eramet og Wacker skal få tildelt langt flere klimakvoter for årene 2021-2025, for å sikre at tildelingen blir på samme nivå som tilsvarende virksomheter i EU. I pressemeldingen fra KLD uttalte klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen:

– Skal vi sikre norsk konkurransekraft og fremtidige arbeidsplasser må norske virksomheter komme likt ut som tilsvarende anlegg i andre europeiske land. Dette sikrer vi ved å bruke handlingsrommet i EUs regelverk.

KLD ba Miljødirektoratet om å foreta ny første gangsbehandling som skal sikre likebehandling av norske industribedrifter vs. deres europeiske konkurrenter. Det ble understreket at føringene også skal legges til grunn for behandlingen av tildelingssøknader for perioden 2026-2030.

Siden har ingenting skjedd.

Saksbehandlingstiden i klimakvotetildeling for ferrolegeringsindustrien har vært usedvanlig lang også tidligere. En tilsvarende prosess oppsto i forrige kvoteperiode (2013-2020), så Miljødirektoratet bør kjenne dette godt, hvilket gjør den lange saksbehandlingstiden desto mer uforståelig.

Det er svært forunderlig å bevitne at KLD har så godt tid, og så lite omtanke for norsk konkurransekraft, samt ikke minst så mye strengere regler enn sammenlignbare land hva gjelder kvoter. Det er særs interessant å høre hva statsråden og regjeringen mener om denne sendrektheten og praksisen.

Svar:

Norske kvotepliktige virksomheter skal komme likt ut som tilsvarende anlegg i det europeiske kvotesystemet. På bakgrunn av dette har KLD bedt Miljødirektoratet behandle vedtakene om tildeling av vederlagsfrie kvoter for perioden 2021-2025 på nytt. Miljødirektoratets arbeid med å behandle disse sakene er høyt prioritert. Saksbehandlingstiden må ses i lys av at regelverket er komplisert, og prosessen med å tildele vederlagsfrie kvoter er tidskrevende og omfattende. Det er behov for flere runder med anleggene for å få tildelingssøknader med tilstrekkelig kvalitet. Deretter skal data i tildelingssøknadene godkjennes av ESA i flere runder før tildelingen kan vedtas.

Selv om saken er høyt prioritert, er det likevel begrensninger i saksbehandlingskapasiteten i Miljødirektoratet. Miljødirektoratet arbeider nå med særlig høy prioritet på forberedelsen av tildelingen av klimakvoter for perioden 2026-2030. Grunnen til dette er at prosessen med tildeling av vederlagsfrie kvoter må koordineres på EU ETS-nivå. Dette betyr at dersom et land blir forsinket med sine tildelingsvedtak, fører dette til at prosessen med tildeling blir forsinket i alle andre land. En slik forsinkelse fører til at alle europeiske virksomheter må vente på å få beregnet sin tildeling for perioden 2026-2030, og alle virksomhetene i Europa må også vente på å få utdelt kvoter. Gitt de store konsekvensene av eventuelle forsinkelser med tildelingen for perioden 2026-2030, har Miljødirektoratet prioritert å få avklart tildelingene for perioden 2026-2030 før ny behandling av tildelingen for perioden 2021-2025.

Prioritering av ressurser i Miljødirektoratet som nevnt her, har vært formidlet til berørte aktører. Miljødirektoratet har også kalt bransjen inn til et informasjonsmøte, hvor de vil gå igjennom prosessen knyttet til omgjøring.

SPØRSMÅL NR. 1297**Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen****Besvart 2. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva er gjennomsnittlig ventetid for behandling av eldre, langtidssyke og uføre i Institusjonspleie og hjemmesykepleie for å få tannhelsebehandling fordelt per fylke?

BEGRUNNELSE:

Tall fra SSB viser at det har vært en markant økning i etterslep på behandling av eldre, langtidssyke og uføre i Institusjonspleie og hjemmesykepleie.

Dette kan føre til at pleietrengende som har utfordringer med f. eks. underernæring får en forverret helse grunnet lang ventetid, det er vesentlig å følge opp fylker hvor ventetidene er uakseptabel lange.

Svar:

Fylkeskommunene har ansvaret for den offentlige tannhelsetjenesten, jf. tannhelsetjenesteloven. Dette innebærer at fylkeskommunene skal sørge for at nødvendige tannhelsetjenester, herunder spesialisttjenester, er tilgjengelige for alle som bor eller oppholder seg i fylket. Den offentlige tannhelsetjenesten skal både organisere forebyggende tiltak for hele befolkningen og gi et regelmessig og oppsøkende tilbud til de gruppene som er omfattet av § 13 første ledd.

Gjennom KOSTRA rapporterer fylkeskommunene årlig tall til Statistisk sentralbyrå (SSB), blant annet om innkalling og etterslep. I denne statistikken defineres «etterslep» som personer som ikke er innkalt til planlagt tid. For gruppen «eldre, langtidssyke og uføre i institusjonspleie» viser SSBs tall at etterslepet har gått ned fra 2 123 personer i 2023 til 2 034 personer i 2024. For gruppen «eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie» er etterslepet redusert fra 5 923 i 2023 til 5 540 i 2024. Tallene viser altså en nedgang, ikke en økning, i etterslep for disse pasientgruppene.

Det rapporteres i dag ikke nasjonale tall for gjennomsnittlig ventetid for tannhelsebehandling fordelt per fylke. Pågående arbeid med å videreutvikle Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR) vil gi et bedre datagrunnlag fremover. Offentlig og privat tannhelsetjeneste vil etter planen starte ordinær rapportering til KPR i løpet av 2026. Dette vil gi et bedre og mer helhetlig datagrunnlag for styring, utvikling og beredskap.

I budsjettenigheten med Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt legger regjeringen opp til å legge fram en helhetlig tannhelsereform, med mål om å gjøre tannhelse til en tilgjengelig og sosialt utjevnnende del av vår felles helsetjeneste. Som del av dette arbeidet vil det være naturlig å vurdere behovet for ytterligere styringsinformasjon og tjenstedata som kan gi bedre innsikt i tilgjengelighet og ventetider i tannhelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1298**Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 2. februar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Før 2020 var det via Kystverket fast slepebåtberedskap stasjonert i Kristiansand. Siden ble slepebåtberedskapen overført til kystverket. Med utviklingen i skyggeflåten og enorme mengder tonnasje av uvisst kvalitet som passerer i

leiden utenfor Sørlandskysten, så er det svært underlig at ikke beredskapen er bedre ivaretatt.

Kan statsråden avklare om regjeringen mener slepebåtberedskapen i Sør-Norge er tilstrekkelig ivaretatt,

risikovurderinger som er gjort, og avklare om styrking av beredskapen er planlagt?

BEGRUNNELSE:

Før 2020 ble slepebåtoberedskapen langs Skagerrak-kysten ivaretatt av Kystverket som hadde en fast slepebåt stasjonert i Kristiansand.

I 2020 vedtok Stortinget at slepebåtoberedskapen skulle overføres til Kystvakten. Beredskapen ivaretas av den ytre Kystvakt med 6 stk. fartøyer som skal dekke hele norskekysten fra Kirkenes til svenskegrensen. Plassering og forflytning av skipene baseres på en løpende risikovurdering av vær, vind og skipstrafikk langs hele kysten.

Den faste slepebåtoberedskapen opphørte samtidig i Kristiansand, hvilket førte til reaksjoner blant lokale havnesjefer som fryktet at dette ville gå ut over responstiden. Responstid er kritisk og ble synliggjort da kabelfartøyet «Nexans Skagerrak» fikk motorproblemer utenfor Kristiansand i 2010, og ikke minst i 2005 da den brennende tankbåten «Fjord Champion» havarte i Søgne-skjærgården.

Mye vann har rent i havet siden Stortingsvedtaket i 2020, og det viktigste er at Russland har gått til krig i Ukraina, som igjen har resultert i en internasjonal fordømmelse med tilhørende sanksjoner. For å unngå sanksjonene har Russland bla etablert en skyggeflåte av tankskip/lasteskip. Flåten består av rundt 200 skip uten klassing, sertifisering og forsikring – i praksis en flåte med rustholker. En stor del av denne flåten passerer gjennom Skagerrak på vei til/fra Østersjøen, og det er sannsynligvis bare et tidsspørsmål før et av disse skipene får motorhavari med fare for å havne i Agder-skjærgården.

Utover trafikken til skyggeflåten ovenfor har det vært en generell og kraftig økning i fartøybevegelser gjennom Skagerrak, ikke minst til og fra Østersjøen. Dette utgjør nå tusenvis av bevegelser. I tillegg kommer den generelle fergetrafikken mellom Norge og Danmark/Tyskland samt øket cruise-trafikk til norske havner mellom Oslo og Stavanger.

Det er av interesse å høre statsrådets vurdering av dagens situasjon.

Svar:

Regjeringen ser alvorlig på skyggeflåten, og jobber aktivt for å redusere risiko for miljøet, ivareta sikkerhet til havs og redusere Russlands inntekter fra skyggeflåten.

Norge har god oversikt over tankskip som seiler gjennom norske sjøområder. Vi overvåker skyggeflåten langs kysten og havområdene med Kystverkets AIS-nettverk, SafeSeaNet og satellittbilder. Vardø sjøtrafikksentral har ansvar for å overvåke skipstrafikk som er pålagt å følge de IMO-godkjente seilingsledene utenfor kysten av

Norge. Sanksjonerte tankskip som seiler gjennom norske farvann overvåkes spesielt.

Norge har også en solid beredskap mot akutt forurensning, og et godt utviklet planverk for å håndtere ulike hendelser. Dersom en alvorlig hendelse inntreffer, mobiliseres all tilgjengelig nasjonal beredskap. I tillegg vil den nasjonale beredskapen suppleres med internasjonal bistand basert på foreliggende avtaler.

Hovedformålet med den statlige slepeberedskapen er å ivareta sikkerheten og fremkommelighet til sjøs, samt hindre eller begrense akutt forurensning på sjøen. Fartøyene som inngår i den statlige slepeberedskapen skal bidra til å forebygge, eller redusere, faren for akutt forurensning eller andre ulykker gjennom slep og annen assistanse til fartøy.

Den statlige slepeberedskapen skal gi en beredskap i de områder langs kysten som ikke er dekket av kommersielle aktører. Slepeberedskapen er primært rettet inn mot fartøy over

5 000 bruttotonn, og/eller fartøy som fører farlig og forurensende last. Den statlige slepeberedskapen skal videre hindre grunnstøting av fartøyer som kommer i drift fra de etablerte seilingsledene langs kysten (Trafikkseparasjonssystemer (TSS)).

Trafikkbildet gjennom TSS Risør viser at antallet skipspasseringer i perioden 2015 – 2024 var relativt stabilt. Det vi derimot ser er at størrelsen på fartøyene som passerer TSS Risør er økende.

Slepeberedskapen styres operativt av sjøtrafikksentralen i Vardø. Her utarbeides daglige risikorapporter som oversendes Kystvakten. Basert på denne rapporten vil Kystvakten disponere egnede fartøyer langs kysten i områder med forhøyet risiko for drift og grunnstøting.

Statlig slepeberedskap skal ikke anvendes i tilfeller hvor kommersielle aktører kan utføre arbeidet på en tilfredsstillende måte. Kystverket har ansvar for å gjøre denne vurderingen før Kystvakten kontaktes. Sjøtrafikksentralen i Vardø har til enhver tid oversikt over hvor private og statlige slepebåter befinner seg.

Kommersielle aktører har hatt en utvikling som tilsier at det det per i dag er tilstedeværelse av både flere og større private slepebåter i Kristiansand/Farsund-området, enn tilfellet var før 2020. Dette kombinert med at Kystvaktens fartøyer som utgjør den statlige slepeberedskapen er større, og har større slepekapasitet, innebærer totalt sett at beredskapen er styrket i forhold til det som var tilfellet i 2020.

Kystvakten planlegger en ny flåtestruktur, som også inkluderer standardiserte fartøyer som skal inngå i en fremtidig slepeberedskap.

SPØRSMÅL NR. 1299**Innlevert 19. januar 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 2. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Samferdselsdepartementet varslet den 16.12.2025 om regelverksendringer for nyttelast for enkelte vogntog. Måten regelverket er utformet på gjør at anleggsbransjen faller utenfor.

Hvordan vil statsråden sikre at anleggsbransjen ikke ekskluderes fra de mest virkningsfulle utslippsreduksjonene som er å øke nyttelasten pr transport slik at antall transporter reduseres og ser statsråden at å utforme regelverk for kjøretøy som er ulikt ut fra hvilken teknologi kjøretøyet driftes på bidrar til å komplisere og ikke forenkle regelverk?

BEGRUNNELSE:

Anleggsbransjen står for over 50 prosent av all transport målt i tonn og vil kunne oppnå store utslippsreduksjoner ved mulighet for økte vekter. For denne bransjen er det på særlig 2 områder at det nye regelverket svikter. Når det gjelder enkeltkjøretøy bør alle anleggsbiler, uavhengig av akselavstand og drivstofftype, få de vektøkningene som er foreslått for både tre- og fireakslede kjøretøy. Når det gjelder vogntog så økes totalvekten til 54/56 tonn men kun dersom avstanden fra første aksel på bil til siste aksel på henger overstiger henholdsvis 16,61 og 17,41 meter. I anleggsektoren benyttes det i i omtrent 95 prosent av tilfellene tippbil med påhengsvogn, der total akselavstand er typisk 13,20–13,40 meter. Slike kjøretøy får ikke noen vektøkning med de nye reglene.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at regjeringen har som mål å legge til rette for reduserte klimagassutslipp fra transportsektoren, samtidig som vi sikrer effektive og konkurransedyktige rammevilkår for næringslivet.

Samferdselsdepartementet ga 16. desember 2025 Statens vegvesen, som oppfølging av gjennomført høring, i oppdrag å fastsette økning i tillatt totalvekt for vogntog bestående av lastebil og slepvogn på vegstrekninger hvor det er beregnet at vegnettet og bruene tåler vektøkningene. Statens vegvesen har nylig fastsatt endringer i tråd med dette. Endringen innebærer at totalvekten økes fra 50 til 56, 55 eller 54 tonn avhengig av antall aksler i vogntoget og om lastebilen er elektrisk, går på biogass eller på fossilt drivstoff. Endringene trådte i kraft 1. februar 2026. Regelverksendringene om økt totalvekt vil gi bedre utnyt-

telse av kjøretøyparken og vegnettets kapasitet, med mål om å gi økonomiske, miljømessige og trafiksikkerhetsmessige gevinster.

Regelendringene gjelder for vogntogtypen lastebil med slepvogn fordi dette er den eneste vogntogtypen som kan oppnå tilstrekkelig akselavstand for å kunne ha totalvekter over 50 tonn etter gjeldende regelverk. Tilstrekkelig avstand fra første til siste aksel i vogntoget er nødvendig for å sikre at transportene ikke overskrider de lastene som ligger til grunn for beregning av bruens bæreevne.

Endringene innebærer at det blir gitt høyere totalvekt for nullutslipp/biogassvogntog enn for fossildrevne vogntog for å ta hensyn til den ekstra vekten drivlinjen i nullutslipps- og biogassvogntog medfører. Innføringen av en slik vekt differensiering er ett av flere virkemidler for å stimulere til raskere innføring av tunge nullutslipps/biogass kjøretøy, i tråd med målene i Nasjonal transportplan. Statens vegvesen vil ha dialog med berørte aktører for å sikre at regelverket blir forstått og fungerer etter hensikten.

Samferdselsdepartementet har i tildelingsbrevet for 2026 gitt Statens vegvesen oppdrag om å utrede mulighetene for å øke tillatte totalvekter for flere typer kjøretøy og vogntog med mål om bedre utnyttelse av kjøretøyenes og vegnettets kapasitet.

Utredningen vil omfatte mulighetene for å øke tillatt totalvekt for vogntogene som benyttes i anleggsbransjen og skal inneholde vurderinger av hvilke konsekvenser økt totalvekt kan få for belastning på infrastruktur (vei og bru), trafiksikkerhet, fremkommelighet og miljø.

SPØRSMÅL NR. 1300**Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 30. januar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Når planlegger regjeringen å fastsette forskriften knyttet til klimakrav for offshorefartøy?

BEGRUNNELSE:

Skipsfart utgjør ca 8,5 % av Norges totale klimagassutslipp og ca 16 % av utslippene under innsatsfordelingsforordningen (ESR). Under ESR har Norge et forpliktende utslippsbudsjett for perioden 2021-2030 i klimaavtalen med EU. Klimastatus og plan omtaler hvordan vi ligger an med å nå forpliktelsen under ESR. Norges gap i forventet reduserte utslipp i forhold til ESR-budsjettet er på hele 13,3 mill tonn over perioden. Det er dermed behov for ytterligere politikk for å redusere utslippene i ESR, herunder skipsfart. Stortinget vedtok at regjeringen i løpet av 2023 skulle «fremme krav om lavutslipp til offshorefartøy med sikte på innføring fra 2025 og nullutslipp fra 2029, eller tilsvarende krav som gir samme utslippseffekt for offshorefartøy». Vi måtte vente helt til høsten 2025 før Miljødirektoratet sendte forslag til klimakrav for offshorefartøy

på høring, og tiltaket ligger inne som planlagt politikk i Klimastatus og plan. Det haster å få innført tiltaket både av hensyn til forutsigbarhet for næringslivet og for å innfri våre klimapolitiske forpliktelser.

Svar:

Regjeringen legger stor vekt på å kutte utslipp i skipstrafikken, som utgjør en stor del av Norges totale klimagassutslipp. Jeg er enig i at det er viktig med forutsigbarhet for næringslivet og kravene har derfor vært varslet i lang tid. Forslaget som var på høring i høst, vil gi betydelige utslippskutt og teknologiutvikling. Vi går gjennom alle høringssvarene og vurderer innspillene som har kommet.

I etterkant av høringen har Miljødirektoratet arbeidet med en høringsoppsummering og anbefaling. Direktoratet leverte denne 12. januar. Det er vanskelig for meg å gi et konkret tidspunkt for fastsettelse, men departementet arbeider med å gå gjennom Miljødirektoratets vurdering og arbeidet er høyt prioritert.

SPØRSMÅL NR. 1301**Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 29. januar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen konkret for å sikre at FuelEU Maritime-forordningen innlemmes i EØS-avtalen og kan tre i kraft i Norge så raskt som mulig, og når forventer regjeringen at regelverket vil tre i kraft her i landet?

BEGRUNNELSE:

I 2024 stilte SV spørsmål om innføringen av FuelEU Maritime i Stortinget. Statsråden svarte da at Regjeringen gjør det den kan for å bidra til god fremdrift i EØS-behandlingen av «FuelEU Maritime»-forordningen. Likevel har det

nå gått over et år, og fortsatt er ikke skip som seiler i Norge innlemmet i et av hovedvirkemidlene EU har laget for å kutte maritime utslipp. I samme periode har det globale IMO-initiativet, Net Zero Framework, blitt utsatt på ubestemt tid, noe som gjør rammeverk som FuelEU Maritime enda viktigere.

Forordningen ble vedtatt i EU høsten 2023, og arbeidet med innlemmelse i EØS startet kort tid etter. Allerede i desember 2024 varslet Sjøfartsdirektoratet at innlemmelse av forordningen i Norge blir forsinket, mens den i EU tredde i kraft 1. januar 2025. Norske havner betraktes derfor som tredjelandshavner i FuelEU-sammen-

heng. Det foreligger en reell risiko for at Norge også i 2026 vil stå uten et regelverk som allerede gjelder i EU. Det er derfor betimelig å spørre statsråden hva regjeringen gjør for å få fortgang i saken.

I lys av Norges ambisjoner om å halvere klimagassutslippene fra innenriks sjøfart og fiske innen 2030 er det svært uheldig om prosessen nå trekker ytterligere ut i tid. Klima- og miljødepartementet har nylig uttalt at «målet er å gjøre Norden til verdens mest bærekraftige region innen 2030.» Som SV har påpekt er FuelEU Maritime svært viktig for å bygge opp verdikjeder for grønne drivstoff i skipsfarten. Det er helt nødvendig for at Norge fortsatt skal ligge i front i utviklingen av null- og lavutslippsløsninger, og det er nødvendig for å tilrettelegge for grønn omstilling for rederier med virksomhet i Norge.

Svar:

FuelEU Maritime er et sentralt virkemiddel for grønn omstilling av EU/EØS-flåten. Regjeringen ønsker å få reguleringen på plass så raskt som mulig. Det er uheldig at implementeringen i EØS-avtalen fremdeles ikke er på plass,

både av hensyn til klimaet og for de norske rederne og operatørene som ligger an til å overoppfylle forpliktelsene etter FuelEU Maritime på kort sikt.

Departementet er i tett dialog med Island, Liechtenstein og EU-kommisjonen for å sikre rask innlemmelse av FuelEU Maritime i EØS-avtalen. Innlemmelse av FuelEU Maritime i EØS-avtalen er avhengig av at Island løfter sitt forfatningsrettslige forbehold for at rettsakten skal tre i kraft. Islands forbehold skyldes behovet for lovendring nasjonalt. Island er i gang med lovendringsprosessen og har formidlet at de vil kunne ha nødvendige endringer på plass i løpet av våren 2026. Klima- og miljødepartementet er stadig i kontakt med Island for å sørge for fremgang i prosessen. Departementet har også dialog med EU-kommisjonen om mulighetene for å finne en løsning for perioden før rettsakten trer i kraft.

Det er med andre ord usikkert når FuelEU Maritime vil tre i kraft i EØS. Dersom Islands lovgivningsprosess gjennomføres etter planen, foreligger muligheten for ikrafttredelse våren eller sommeren 2026.

SPØRSMÅL NR. 1302

Innlevert 20. januar 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 3. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

15. januar ble det varslet at åpning av det nye dobbeltsporet gjennom Stange til Hamar utsettes med inntil 5 år til 2032. Deler av grunnen til denne utsettelsen skal være utfordringer med å ivareta våtmarksområdet Åkersvika.

Kan statsråden redegjøre for hvor mye ressurser som hittil er brukt på planlegging av denne delen av prosjektet uten at man har klart å finne en holdbar løsning samt redegjøre for ressursbruken for planlegging av hele dobbeltsporprosjektet, Kleverud-Sørli-Åkersvika, siden 2012?

Svar:

Ifølge Jernbanedirektoratet, som har innhentet tall fra Bane NOR, utgjør kostnadene knyttet til rådgiverkontrakter i planleggingen av dobbeltsporet, Kleverud-Sørli-Åkersvika, ca. 675 millioner 25-kroner. Prosjekteringen av

våtmarksområdet, som representanten spesifikt spør om, har blitt utført i flere omganger. Bane NOR opplyser at det først ble brukt ca. 30 millioner kroner i detaljplanfasen, og siden 2021 har ytterligere arbeid med å prosjektere Åkersvika-kryssingen i byggeplanfasen til sammen kostet om lag 25-30 millioner kroner.

Foretaket understreker at alt arbeid som er lagt ned for å finne en holdbar kryssing har gitt nødvendig kunnskap som prosjektet nå drar nytte av i fortsettelsen.

SPØRSMÅL NR. 1303**Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 29. januar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Regjeringen hevder i media at de har snudd og nå vil stramme inn innvandringspolitikken som Fremskrittspartiet har foreslått i mange år, men samtidig viser prognosene til UDI at med regjeringens politikk vil vi ikke få lavere innvandring til Norge, tvert imot.

Når vil vi se effekter av regjeringens såkalte innstramminger?

Svar:

Regjeringen fører en kontrollert, rettferdig og bærekraftig innvandringspolitikk. Det er nødvendig fordi vi ser utfordringene i Europa hvor asyl- og migrasjonssystemene blir misbrukt, og det er viktig at det norske regelverket er på linje med våre europeiske og nordiske naboland. Vi

kan heller ikke ta imot flere enn kommunene kan bosette og samfunnet kan integrere.

Regjeringen har foreslått, og vil i tiden framover foreslå, flere tiltak for å håndtere utfordringene med irregulær migrasjon og misbruk av asylinstituttet. Dette gjør vi blant annet gjennom skjerping i vilkårene for familieinnvandring, styrket returarbeid og skjerping av regelverk og praksis knyttet til bortvisning og utvisning av utlendinger som begår kriminalitet. Vi vurderer ytterligere innstramningstiltak også i det videre.

Det vil ta tid før vi ser den fulle effekten av tiltakene som er og vil bli gjennomført. Effekten av tiltakene er derfor ikke synlig i tall og statistikk på kort sikt, men vil ha betydning for en kontrollert og bærekraftig innvandring over tid.

SPØRSMÅL NR. 1304**Innlevert 21. januar 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 2. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Mener regjeringen at innvandring fra landgruppe 3 samlet sett bidrar til å redusere eller øke Norges behov for arbeidskraft og skatteinntekter, når man legger livsløpskostnader, sysselsettingsgrad og bruk av offentlige ytelser til grunn – og hvordan harmonerer dette med regjeringens påstand om at Norge «trenger» denne innvandringen for å få samfunnet til å gå rundt?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om at statsråden underbygger svaret sitt med beregninger og tabeller.

Svar:

Innvandrere fra landgruppe 3 defineres i SSBs statistikk som personer fra Øst-Europa utenom EU, Afrika, Asia (inkludert Tyrkia), Sør- og Mellom-Amerika og Oseania (utenom Australia og New Zealand). Dette er ingen homogen gruppe. Et svært viktig skille går mellom de som kommer som arbeidsinnvandrere og de som kommer som flyktninger. Disse gruppene har ulike forutsetninger for arbeid og har ulike integreringsløp. Innvandring på bakgrunn av flukt er begrunnet i humanitære hensyn og rettslig forpliktelser, og gis uavhengig av arbeidskraftsbehov i Norge. Arbeidsinnvandrere fra tredjeland (utenfor EU/EØS) må som hovedregel ha tilbud om arbeid før de kan komme. Denne innvandringen er regulert og bestemt av etterspørselen i det norske arbeidsmarkedet.

Økt sysselsetting øker verdiskapingen og genererer skatteinntekter. Effekten av innvandring på økonomien avhenger dermed av hvor mye innvandrerne jobber, hvor raskt de kommer i jobb og hvor produktive de er. Arbeidsinnvandrere har naturlig nok høy og rask arbeidsdeltakelse ved ankomst. Det gir muligheter for økt produksjon og kan bidra til å dekke næringslivets etterspørsel etter spisskompetanse mv. Samtidig finner flere studier fra Frischsenteret, herunder Bratsberg m.fl. (2017) at sysselsettingsandelen blant innvandrere fra lavinntektsland generelt, og flyktninger og familiegjennforente spesielt, øker de første årene, for så å falle fem-ti år etter ankomst. Tredjelandssinnvandrere som har kommet som flyktninger og asylsøkere, deltar i mindre grad i arbeidslivet enn øvrige innvandrergrepper og majoritetsbefolkningen. Særlig gjelder det enkelte grupper, og kvinner mer enn menn. Lavere sysselsetting blant disse har flere forklaringer. De skal først gjennom et integreringsprogram, og mange mangler kompetanse som er etterspurt i Norge. Flere har lite utdanning og jobber som ufaglærte i lavlønnssyrker, der de bidrar til å holde viktige deler av arbeidslivet i gang.

Det er vanskelig å si noe sikkert om hvordan innvandring fra landgruppe 3 «bidrar til å redusere eller øke Norges behov for arbeidskraft og skatteinntekter». Det

avhenger først og fremst av at de kommer i jobb, forblir der og er selvforsørget, eller om de drar igjen. Arbeidsinnvandring kan bidra til å dekke kortsiktige behov for arbeidskraft, men det er mer uklart om innvandring er godt egnet til å løse langsiktige utfordringer knyttet til for eksempel aldring av befolkningen. Innvandrere skal også ha tilgang på offentlige tjenester, infrastruktur og bolig og kjøpe varer. Økt innvandring vil dermed også øke etterspørselen etter arbeidskraft. Innvandrere blir etterhvert eldre, og vil derfor i begrenset grad lette forsørgerbyrden i befolkningen.

I forbindelse med det første Brochmann-utvalget (NOU 2011:7) utarbeidet SSB en modellanalyse som viste at konsekvensene av innvandring for samlet verdiskaping og offentlige finanser først og fremst avhenger av i hvilken grad innvandrerne blir sysselsatt og hvor produktive de er, og at potensialet for å øke sysselsettingen er særlig stort blant innvandrere fra typiske utviklingsland. Beregningene, som ble oppdatert og utvidet i Brochmann-2-utvalget (NOU 2017:2), konkluderte med det samme. Disse beregningene viser at innvandrere fra landgruppe 3 har et negativt nettobidrag på offentlig finanser. Senere beregninger i blant annet Perspektivmeldingen 2021 viser det samme.

SPØRSMÅL NR. 1305

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 29. januar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden gripe inn for å stoppe sløsing av flere hundre millioner kroner på bussveien på strekningen Hillevåg-Sentrum i Stavanger og andre strekninger hvor det allerede er etablert velfungerende kollektivfelt, hvor mye CO₂ vil slippes ut som en følge av arbeidet med strekningen, og er det forbud mot å justere den inngåtte byvekstavtalen for Nord-Jæren?

BEGRUNNELSE:

Strekningen Hillevåg-Sentrum har for det alt vesentlige allerede egne kollektivfelt og god trafikkflyt både for privatbiler og busser. Likevel skal det brukes flere hundre millioner på å flytte et bussfelt noen få meter for å midtstille bussfeltene. Som en konsekvens av sløseprosjekter som Bussveien, har fylkeskommunen mot FrP sine

stemmer, besluttet å forlenge bompengeneinnkrevingen på Nord-Jæren.

Etablering av en midtstilt bussvei på strekningen vil gi færre bussholdeplasser og større avstander til bussholdeplasser, store arealinngrep, inngrep i private eiendommer og økt reisetid for bilister. I tillegg legges det opp til at beboere og besøkende på Storhaug nå må betale bompenger for å komme seg hjem i retning fra sentrum og over Strømsbrua.

Svar:

Byvekstavtalene er inngått mellom staten, fylkeskommunen og kommunene i de aktuelle byområdene. Avtalene er et sentralt virkemiddel for å nå nullvekstmålet for personbiltrafikk. Det er behov for en bred og samordnet virkemiddelbruk for å nå målet. Staten bidrar med be-

tydelige midler for å styrke kollektivtransporten og tilrettelegge for syklende og gående. Restriktive tiltak mot biltrafikk som bompenger og parkeringsrestriksjoner er viktige lokale virkemidler, sammen med fortetting rundt knutepunkter.

Gjennom byvekstavtalene bidrar staten bl.a. med midler til å bygge ut store, viktige kollektivtransportprosjekter i de fire største byområdene. Disse prosjektene har en spesiell status som grunnstamme i kollektivtransporten og er av nasjonal betydning. Bussveien på Nord-Jæren er et slikt kollektivprosjekt.

Bussveien og valg av trasé er initiert lokalt, og prosjektet en del av porteføljen i gjeldende byvekstavtale for Nord-Jæren for 2019-2029. Det årlige statlige bidraget utgjør om lag 70 prosent av kostnadene. De overordnede prinsippene for utbygging og finansiering av Bussveien fremgår bl.a. av byvekstavtalen, og dette er utgangspunkt

for statens oppfølging av prosjektet. Det er Rogaland fylkeskommune som er prosjekteier og som står for planleggingen og utbyggingen.

En omdisponering av deler av beløpet som er fastsatt for Bussveien til andre formål, vil ikke være i tråd verken med den inngåtte byvekstavtalen for Nord-Jæren eller retningslinjene for statlig tilskudd til slike store kollektivprosjekter.

Når det gjelder utslipp av CO₂ fra anleggsarbeid, gjøres slike vurderinger av prosjektansvarlig, som i dette tilfellet er fylkeskommunen.

Byvekstavtalene kan justeres. Større spørsmål som statlig bidrag til store kollektivprosjekter er naturlig å vurdere i reforhandlinger av avtalene. I Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036 har vi lagt til grunn at byvekstavtalene skal reforhandles. Vi har foreløpig ikke besluttet når dette skal starte opp.

SPØRSMÅL NR. 1306

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 2. februar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Hvorfor mener regjeringen at det er rimelig at studenter som bor i studentboliger skal forskjellsbehandles negativt gjennom at de ikke får ta del i Norgespris-ordningen?

BEGRUNNELSE:

Studentboliger er i dag ikke en del av ordningen med Norgespris og dette går utover studenter som må betale mer for strømmen dersom de bor i studentboliger enn i andre boliger. I praksis betyr dette høyere strømleie for mange studenter som i mangelen på boliger ved flere studiesteder, er avhengig av å kunne bo i studentboliger eksempelvis gjennom Studentsamskipnaden i Stavanger og fortsatt ha råd til å være student.

Forskjellsbehandlingen har vekket oppsikt hos Studentorganisasjonen ved Universitetet i Stavanger som nylig har skrevet et leserinnlegg i Aftenbladet om problemstillingen.

Svar:

Etter avtale med næringsministeren og energiministeren svarer jeg på spørsmålet fra representanten.

Regjeringens mål med Norgespris har hele tiden vært at alle husholdninger som ønsker det, skal kunne delta i ordningen. Det gjelder også studenter. Som energiministeren redegjorde for i svar på skriftlig spørsmål nr. 646 (2025–2026), har studentsamskipnader og stiftelser som leier ut studentboliger rett til strømstønad for strøm og fjernvarme til husholdningsforbruk eller kan alternativt velge Norgespris. Støtten gis opp til et gitt forbrukstak per måned per målepunkt med husholdningsforbruk. Forbrukstaket er på 5 000 kWh per måned for Norgespris og strømstønad for strøm. Studentsamskipnader som ikke har installert egne målepunkt for boenheter studentene leier, kan raskt nå forbrukstaket i Norgespris eller strømstønadsordningen.

Størrelsen på forbrukstaket er basert på antall boenheter bak målepunktet, dersom man er organisert som et boligselskap. Et boligselskap er i forskriftene om Norgespris og strømstønad uttømmende definert som eierseksjonssameier, borettslag, boligaksjeselskaper og ikke-seksjonerte boligsameier. Boligselskap vil hovedsakelig ha husholdningsforbruk bak målepunktene og dette er derfor en hensiktsmessig avgrensing. Støtte til annet strømforbruk enn husholdnings- og fritidsboligforbruk ligger ikke innenfor Norgespris og strømstønadsordning.

gens virkeområde og kan reise statsstøtterettslige problemstillinger.

Studentsamskipnader er organisasjoner som driver med flere aktiviteter, herunder utleie av hybler. Dette må utredes nærmere før det kan konkluderes med hvordan støtte til husholdningsforbruk i studentboliger som eies av samskipnader og stiftelser best kan organiseres.

Regjeringen er opptatt av at ordningene med Norgespris og strømstønad skal fungere best mulig, og ser

løpende på hvordan vi kan sikre dette. Energiministeren og jeg vil i samarbeid gjennomføre en utredning med sikte på å finne en løsning for studentene. Blant annet vil det i en utredning være nødvendig å belyse statsstøtterettslige problemstillinger. Vi er opptatt av å ha et godt grunnlag for disse vurderingene. Vi skal derfor blant annet ha et møte med Samskipnadsrådet senere i februar om denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1307

Innlevert 25. januar 2026 av stortingsrepresentant Line Marlene Haugen

Besvart 30. januar 2026 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Statens studiestøtte er ment å gi særskilt gunstige vilkår, også for låntakere som blir syke eller uføre. I praksis kan imidlertid studiegjeld misligholdes i perioden før uførevedtak foreligger og deretter bli permanent overført til Statens innkrevingssentral, med tap av rettigheter og høyere renter som følge.

Vil statsråden vurdere om dagens praksis kan justeres, slik at utilsiktede konsekvenser av lange sykdoms- og vedtaksprosesser ikke fratar uføre låntakere disse rettighetene?

BEGRUNNELSE:

Statens lånekasse for utdanning er etablert for å gi forutsigbare og gunstige lånevilkår, også for personer som i løpet av livet opplever alvorlig sykdom eller varig nedsett arbeidsevne. I enkelte tilfeller oppstår det imidlertid situasjoner der studiegjeld misligholdes i perioden før et uførevedtak foreligger. Veien fra sykdom til uføretrygd kan være lang og preget av omfattende avklaringer i både helsevesen og NAV, og i denne perioden kan manglende betalingsevne gjøre det vanskelig å ivareta økonomiske forpliktelser.

Når studiegjeld som følge av dette blir permanent overført til Statens innkrevingssentral, behandles den som ordinær gjeld med høyere rente enn studielån normalt har. Samtidig mister låntakeren rettigheter etter Lånekassens regelverk, blant annet muligheten til å få slettet gjeld ved innvilget uføretrygd etter forskrift om tilbakebetaling av utdanningslån § 68. Resultatet kan bli at tidspunktet

for et formelt uførevedtak – og ikke den faktiske uførheten – blir avgjørende for om rettighetene beholdes.

Dette fremstår ikke som en tilsiktet konsekvens av regelverket, men snarere som et utslag av byråkratiske prosesser og manglende samordning mellom systemene. I tilfeller der sykdom eller uførhet er den reelle årsaken til mislighold, kan konsekvensene bli uforholdsmessig store og i praksis følge låntakeren resten av livet. Statlig studiestøtte bør også i slike situasjoner ivareta hensynet til rimelighet og likebehandling.

Svar:

Utdanningsstøtte ligger under mitt ansvarsområde som forsknings- og høyere utdanningsminister. Det er derfor jeg som svarer på spørsmålet fra representanten.

Utdanningsstøtten gjennom Lånekassen er et viktig utdanningspolitisk virkemiddel for å gi like muligheter til utdanning for alle. Retten til betalingsutsettelse, å få slettet renter ved lav inntekt på grunn av for eksempel arbeidsledighet eller sykdom, eller til å få slettet gjeld ved lav inntekt på grunn av uførhet, er blant virkemidlene som skal gjøre det mulig for alle å ta opp lån til utdanning.

De sosiale ordningene i Lånekassen for tilbakebetaling, betalingsutsettelse og sletting av renter, er ment for midlertidige betalingsproblemer. Låntakere som får vedtak om uføretrygd, har lav inntekt og er minst 50 prosent uføre, kan ha rett til å få slettet hele eller deler av utdanningsgjelden som et tiltak mot varige betalingsproblemer. I påvente av at Nav treffer vedtak om uføretrygd, som er grunnlag for rettighetene til sletting av gjeld, kan lån-

takere som er syke og har lav inntekt benytte seg av betalingsutsettelse og sletting av renter.

En låntaker som ikke betaler, og som heller ikke søker om betalingsutsettelse eller om sletting av renter, får lånet sitt sagt opp. Når låntakeren tar kontakt med Lånekassen og får innvilget søknad om betalingsutsettelse eller sletting av renter, blir oppsigelsen opphevet. Det er først når utdanningsgjelden har vært sagt opp i tre år at gjelden blir permanent overført til Innkreivingsmyndigheten i Skatteetaten (tidligere Statens innkreivingsentral) for tvangsinnkrevning, jf. forskrift om tilbakebetaling av utdanningslån § 26. Låntakere med oppsagt lån som er permanent overført til Innkreivingsmyndigheten taper rettighetene etter utdanningsstøtteleven, for eksempel muligheten til å få slettet gjeld på grunn av uførhet. Lånekassen har mulighet til å gjøre unntak fra hovedregelen om permanent overføring av gjeld. Dette gjelder for eksempel dersom låntakeren sannsynliggjør at han har rett til betalingsutsettelse, sletting av renter eller sletting av gjeld. Lånekassen kan også skjønnsmessig vurdere at det finnes særlige grunner til ikke å overføre gjelden permanent.

Utdanningsstøtte er et masseforvaltningsområde hvor det fattes et stort antall vedtak med utgangspunkt i standardiserte regler gjennom automatisk digital saksbehandling. Låntakerne skal kunne finne mest mulig informasjon selv på nettsidene (<https://lanekassen.no/#samtykke-banner>) for å fylle ut søknader og sende inn korrekte opplysninger og vedlegg. Lånekassen informerer hver enkelt låntaker om ordningene for sletting av renter og gjeld. Alle låntakere får etter endt utdanning en betalingsplan hvor disse ordningene er kort beskrevet,

med henvisning til mer informasjon på <https://lanekassen.no/#samtykke-banner>. Den samme informasjonen om sletting av renter og gjeld samt mulighet for betalingsutsettelse blir gitt på samtlige regninger låntakerne mottar.

Lånekassens ordninger er søknadsbaserte, og rettigheter tildeles ikke automatisk, i motsetning til for eksempel barnetrygd. Dette henger både sammen med hva Lånekassen har hjemmel til å innhente av personopplysninger, og at det ikke alltid finnes systemer for sikker, elektronisk innhenting av opplysninger mellom virksomheter.

Samlet sett mener jeg at vi har gode sosiale ordninger i Lånekassen for å ivareta låntakere med betalingsproblemer, også låntakere som over tid venter på vedtak om uføretrygd. Samtidig må ordningene også bidra til at enkeltpersoner faktisk betaler tilbake gjeld. For at Lånekassen skal kunne bistå låntakere med vedvarende betalingsproblemer på en god måte, er det viktig at låntakerne tar kontakt før problemene vokser seg store. Gjeldsrådgivingstjenesten i Nav eller i kommunene kan bistå.

Selv om jeg vurderer de sosiale ordningene i Lånekassen for tilbakebetaling av lån som gode, kan systemene for samordning av offentlig innkreivning likevel bli bedre. Lånekassen er for tiden med i samarbeidsprosjektet «Fremtidens innkreivning» som ledes av Skatteetaten, med politiet, Nav og Brønnøysundregistrene. Prosjektet handler om å modernisere offentlig innkreivning gjennom mer brukervennlige og enklere tjenester, blant annet for mer sammenhengende tjenester for betaling av utdanningslån. Programmet er planlagt gjennomført over perioden 2022–2029.

SPØRSMÅL NR. 1308

Innlevert 26. januar 2026 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 29. januar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

I enigheten om statsbudsjettet for 2026 fikk Senterpartiet gjennomslag for en bevilgning på 23 mill. kroner for å opprettholde 14 passkontor, bl.a. på Flisa. Jeg blir nå fortalt at pengene ikke er fordelt til de aktuelle kontorene. Ekstrabevilgningen er heller ikke nevnt i politiets tildelingsbrev for 2026, og det er ikke publisert noen supplerende tildelingsbrev.

Kan justis- og beredskapsministeren forklare hva som har skjedd og hva hun vil foreta seg for å sikre at Stortingets vedtak følges opp?

BEGRUNNELSE:

Stortinget er valgt av det norske folk gjennom demokratiske valg. Det er Stortinget som er den bevilgende myndighet i det norske statsstyret. Dersom regjeringen ikke

lojalt følger opp de vedtak Stortinget fatter reiser det grunnleggende spørsmål konstitusjonelt og om folkestyret. De 14 aktuelle passkontorene er viktig for lokalbefolkningen og sikrer rimelig reisevei til en grunnleggende tjeneste som utferding av pass.

Svar:

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026 ble det foreslått å legge ned 14 av de nye passkontorene. For å gjenspeile dette var det lagt inn et kutt på både inntekts- og utgiftssiden på totalt 23 millioner kroner. Inntektssiden ble redusert ettersom kontorene har vært gebyrfinansiert. Færre kontor ville derfor bidratt til lavere gebyr.

I budsjettenigheten, blant annet med Senterpartiet, ble det besluttet at passkontorene skulle opprettholdes. Derfor ble bevilgningen økt med 23 millioner kroner igjen, slik at kuttet ble reversert og bevilgningen kom tilbake på samme nivå som i 2025. Inntektssiden ble ikke økt tilsvarende da det ble besluttet at kontorene skulle finansieres via en særskilt tilleggsbevilgning og ikke via økte gebyrer.

Med andre ord: Bevilgningen til passkontorene i 2026 er den samme som i 2025, bortsett fra ordinær pris- og lønnsjustering.

Siden det til slutt ikke ble noen endringer i verken føringer eller bevilgning til de nye passkontorene, er dette heller ikke omtalt i departementets tildelingsbrev til politiet for 2026.

SPØRSMÅL NR. 1309

Innlevert 26. januar 2026 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 3. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er totalen for antall ansatte og antall årsverk som jobber med hhv. kommunikasjon og samfunnskontakt i Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), underliggende etater av HOD, samtlige RHF, samtlige HF og de felleseide helseforetakene de ti siste årene?

BEGRUNNELSE:

Ber om å få oversikten fordelt på år og per etat/virksomhet de siste ti årene.

Svar:

I følgende tabell er det gitt en oversikt over antall ansatte i kommunikasjonsenheten i Helse- og omsorgsdepartementet i perioden 2016-2026:

År	Antall ansatte i kommunikasjonsenheten i Helse- og omsorgsdepartementet (kilde: <i>HR årsrapport 2020 og HR årsrapport 2024, samt DFØ innsikt</i>).
2026	10
2025	10
2024	11
2023	10
2022	13
2021	12
2020	12
2019	12
2018	10
2017	11
2016	11

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet tilsvarende opplysninger fra de regionale helseforetakene

og underliggende etater. I vedlegg 1 er tilbakemeldinger fra de regionale helseforetakene sammenstilt. I vedlegg

2 er tilbakemeldinger fra underliggende etater sammenstilt.

En viktig forutsetning for bruk av disse tallene er å forstå at ansatte som arbeider med kommunikasjon ikke nødvendigvis er en entydig størrelse. For det første er tallene ikke uten videre sammenlignbare mellom de ulike virksomhetene. Tallene tar i hovedsak utgangspunkt i personer som er ansatt i virksomhetenes kommunikasjonsenhet, men vedkommende kan også ivareta andre oppgaver, samtidig som det også kan være ansatte i andre enheter som ivaretar kommunikasjonsoppgaver.

Et annet viktig forhold man må ta med seg ved bruk av tallene på tvers av virksomheter, er at noen av departementets underliggende virksomheter har som kjerneoppgave å arbeide med kommunikasjon. De skal kommunisere kunnskap innenfor sine ansvarsområder. Det følger for eksempel av Folkehelseinstituttet sitt samfunnsoppdrag, gjengitt på deres hjemmesider:

«Vårt samfunnsoppdrag er å produsere, oppsummere og kommunisere kunnskap for å bidra til godt folkehelsearbeid og gode helse- og omsorgstjenester.»

I departementets minste underliggende virksomhet, Bioteknologirådet, arbeider halvparten av de ansatte med kommunikasjon. På sine hjemmesider skriver de følgende:

«Bioteknologirådet skal bidra med informasjon til publikum og forvaltningen, og fremme debatt omkring de etiske og samfunnsmessige konsekvensene ved bruk av moderne bioteknologi.»

For Norsk pasientskadeerstatning er det fastsatt i forskriften for virksomheten i § 4 bokstav a at de skal:

«Sørge for at det blir utarbeidet og formidlet informasjon om erstatningsordningen og pasientskadeloven til helsepersonell og pasienter.»

På samme måte vil mange av de ansatte som arbeider med kommunikasjon i helseforetakene også ha et ansvar for å informere pasienter og brukere i sine opptaksområder, både om relevante og praktiske forhold rundt pasientbehandling og informasjon om tjenestetilbud. Kommunikasjonen skjer ved hjelp av personell som har et redaksjonelt ansvar for hjemmesider, sosiale medier og så videre. Dette så man, ikke minst under koronapandemien, var viktige plattformer for å effektivt kommunisere med innbyggerne både nasjonalt og lokalt. Dette vil også til en viss grad gjelde for de helseforetakene som ikke har direkte pasientbehandling, men som forvalter viktige samfunnsoppgaver som mange har interesser knyttet til.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202526-1309-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 1310

Innlevert 26. januar 2026 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 30. januar 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Utviklingen i Nordøst-Syria er svært bekymringsfull, og kurdiske grupper melder om voldsomme angrep fra grupper knyttet til regjeringshæren.

Vil utenriksministeren fordømme angrepene, og hva gjør regjeringen for å støtte befolkningen i Rojava?

BEGRUNNELSE:

Etter Assad-diktaturets fall befinner Syria seg i en svært sårbar situasjon. Samtidig som mange syrere uttrykker håp om en demokratisk fremtid, har det kommet til voldsutbrudd med anklager om grove angrep begått av styr-

ker tilknyttet regjeringshæren mot drusere og alawitter. Spørsmål om kurdisk selvstyre i områder under kontroll av kurdisk dominerte Syrian Democratic Forces (SDF) og rettighetene til kurdere og andre etniske og religiøse minoriteter har forblitt uløst, samtidig som nabolandet Tyrkia ønsker å begrense kurdisk kontroll i Syria til det minimale. Situasjonen i Nordøst-Syria er nå svært spent. Det er viktig at Norge bidrar til at volden i kurdiske områder opphører. Angrep på kurdiske landsbyer er uakseptabelt. Norge må støtte opp om et desentralisert Syria der minoriteter anerkjennes og respekteres.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for situasjonen i Nordøst Syria etter siste ukers kamper mellom overgangsregjeringen og kurdiskledete Syrian Democratic Forces (SDF). FN rapporterer om over 170 tusen internt fordrevne som følge av siste ukers kamphandlinger. De humanitære behovene er store, og Norge støtter humanitære tiltak i Nordøst-Syria gjennom norske organisasjoner og FN. Jeg har tatt opp våre bekymringer for situasjonen med blant andre Syrias utenriksminister og USAs spesialutsending til regionen.

Det er gledelig at partene i dag har annonsert at de er kommet frem til en avtale om integrering av SDF i det syriske sikkerhetsapparatet og tiltak som skal ivareta kurdernes politiske og kulturelle rettigheter som syriske borgere. Jeg håper denne avtalen kan legge grunnlag for en varig fredsløsning og at kurderne skal kunne leve uten frykt i en syrisk stat som garanterer for deres rettigheter. Fra norsk side har vi også kontakt med kurdiske representanter i Syria om disse spørsmålene.

Regjeringen har forståelse for at lokalbefolkningen, herunder kurderne, er bekymret for rapportene om at ISIL-krigere skal ha rømt fra fengslene og at det stilles spørsmål ved sikkerheten i og rundt Al-Hol og Al-Roj leirene hvor det oppholder seg mange ISIL-sympatisører. Disse rapportene bekymrer oss, og vi har tett dialog med FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR), USA og andre medlemmer i Den globale anti ISIL-koalisjonen om dette.

Norge ønsker å bidra til et stabilt og fredelig Syria, der alle syrere kan være trygge og har mulighet til å delta i utviklingen og gjenoppbyggingen av det syriske samfunnet. Dette fordrer støtte fra det internasjonale samfunnet og aktiv dialog med myndighetene. Jeg er overbevist om at dette er viktig - ikke bare for Syria og den syriske befolkningen - men også for regionen for øvrig og for Europas og Norges egen sikkerhet.

Jeg viser også til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1132, 1276 og 1295 (2025-26).

SPØRSMÅL NR. 1311

Innlevert 26. januar 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 3. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan det bes om en tabell som viser regulariteten for de ulike riksvegferjene for hver måned i 2025, samt de første dagene for 2026, hovedårsaker til innstillinger/forsinkelser og hva statsråden vil gjøre for å bedre regulariteten både på kort og lang sikt?

BEGRUNNELSE:

Mange rapporterer om dårlig regularitet på flere riksvegssamband. Blant annet i Rogaland og i Indre Sogn. Til NRK 28.01.2026 opplyses det om at innstillinger som følge av mannskapsmangel har økt med 50 %.

Til NRK forteller både folk og næringsliv om en frustrerende situasjon som følge av at ferjene ikke går når de skal. Dette er en uholdbar situasjon, all den tid ferjene er en del av veien.

Svar:

I 2025 var regulariteten på riksveiferjene 98,9 pst. Den vanligste årsaken til innstilte ferjeturer var teknisk feil på fartøyet etterfulgt av mannskapsmangel og dårlig vær. Tallene for januar 2026 er fremdeles til kvalitetssikring, slik at det per nå ikke finnes offisielle tall for innstilte ferjeavganger for de første dagene i 2026. Når det gjelder forsinkede avganger arbeides det med å utvikle løsninger med god nok kvalitet til å kunne måle forsinkelser.

Driften av ferjesamband er konkurranseutsatt. Ferjerederiene drifter riksveiferjene på kontrakt for Statens vegvesen. Gjennom kontraktene med Statens vegvesen er rederiene forpliktet til å ha det mannskap og de ferjer som er nødvendig for å levere avtalefestet ruteproduksjon. Statens vegvesen følger opp rederiene rutinemessig for å sikre at de leverer på det tilbudet som de har forpliktet seg til etter kontraktene. De tiltakene jeg vil gjennomføre på kort sikt er å sikre at den enkelte leverandør blir fulgt opp på årsak til kansellering og hvilke tiltak de iverksetter for å lukke avviket. Det vil være kontraktens mekanismer

knyttet til krav om retting og/eller økonomiske sanksjoner som er de viktigste verktøyene på kort sikt.

På lang sikt er det viktig å tydeliggjøre alle de positive sidene ved arbeid i ferjebransjen, som nyvinninger på fartøysiden, arbeidstidsordninger og arbeidssted som kan bidra til god balanse mellom privatliv og arbeid. Statens vegvesen har blant annet et stort fokus på HMS i næringen, både konkret i dialogen med sine leverandører, men også i form av informasjonskampanjer rettet mot trafikantene. Videre har det grønne skiftet medført en be-

tydelig modernisering av ferjeflåten som gjør at ferjene i dag er en høyteknologisk arbeidsplass. Statens vegvesen er i dialog med bransjen om mulige tiltak for å bedre situasjonen på sikt, og vil som følge av dette vurdere endringer i både krav og oppfølging av dette.

Vedlagt ligger tabell representanten etterspør, som viser regulariteten for de ulike riksveiferjene for hver måned i 2025, samt hovedårsaker til innstillinger.

Samband	Mnd	Årsaker									Regularitet
		Avganger	Innst.	Annet	Kai	Manns.	Teknisk	Vær	Ladeutford.	Ambulanse	
Anda–Lote	jan.	3 246	30				10	20			99,1
Anda–Lote	feb.	2 936	6				4			2	99,8
Anda–Lote	mars	3 245	27				27				99,2
Anda–Lote	apr.	3 132									100,0
Anda–Lote	mai	3 260	18		12		6				99,4
Anda–Lote	juni	3 132									100,0
Anda–Lote	juli	3 258									100,0
Anda–Lote	aug.	3 246									100,0
Anda–Lote	sep.	3 148									100,0
Anda–Lote	okt.	3 254	16	1			1	14			99,5
Anda–Lote	nov.	3 140	93		48		37	8			97,0
Anda–Lote	des.	3 184									100,0
Bodø–Værøy– Røst–Moskenes	jan.	263	42					42			84,0
Bodø–Værøy– Røst–Moskenes	feb.	236	19			4		15			91,9
Bodø–Værøy– Røst–Moskenes	mars	258	27			3	1	23			89,5
Bodø–Værøy– Røst–Moskenes	apr.	253	11					11			95,7
Bodø–Værøy– Røst–Moskenes	mai	275	4					4			98,5
Bodø–Værøy– Røst–Moskenes	juni	568	6				4	2			98,9
Bodø–Værøy– Røst–Moskenes	juli	677	10				2	8			98,5
Bodø–Værøy– Røst–Moskenes	aug.	546	10	2			8				98,2
Bodø–Værøy– Røst–Moskenes	sep.	252	11		8			3			95,6
Bodø–Værøy– Røst–Moskenes	okt.	289	34	3			7	24			88,2
Bodø–Værøy– Røst–Moskenes	nov.	281	30					30			89,3
Bodø–Værøy– Røst–Moskenes	des.	301	62					62			79,4
Bognes–Lødingen	jan.	850	99	6			4	89			88,4
Bognes–Lødingen	feb.	768	40				4	36			94,8
Bognes–Lødingen	mars	848	10				2	8			98,8

Samband	Mnd			Årsaker							Regularitet
		Avganger	Innst.	Annet	Kai	Manns.	Teknisk	Vær	Ladeutford.	Ambulanse	
Drag–Kjøpsvik	juli	558									100,0
Drag–Kjøpsvik	aug.	558									100,0
Drag–Kjøpsvik	sep.	540									100,0
Drag–Kjøpsvik	okt.	558									100,0
Drag–Kjøpsvik	nov.	540									100,0
Drag–Kjøpsvik	des.	548									100,0
Festøya– Solavågen	jan.	2 972	21	3				18			99,3
Festøya– Solavågen	feb.	2 688									100,0
Festøya– Solavågen	mars	2 942	6				6				99,8
Festøya– Solavågen	apr.	2 812	15	15							99,5
Festøya– Solavågen	mai	2 916									100,0
Festøya– Solavågen	juni	2 840									100,0
Festøya– Solavågen	juli	3 000	1	1							100,0
Festøya– Solavågen	aug.	2 944	17	17							99,4
Festøya– Solavågen	sep.	2 896	8	5			3				99,7
Festøya– Solavågen	okt.	3 000	24				4	20			99,2
Festøya– Solavågen	nov.	2 840									100,0
Festøya– Solavågen	des.	2 858	2				2				99,9
Halhjem– Sandvikvåg	jan.	3 202	32				28	4			99,0
Halhjem– Sandvikvåg	feb.	2 888									100,0
Halhjem– Sandvikvåg	mars	3 174	294				292			2	90,7
Halhjem– Sandvikvåg	apr.	3 070	105				105				96,6

[illegible]

Samband	Mnd			Årsaker							Regularitet
		Avganger	Innst.	Annet	Kai	Manns.	Teknisk	Vær	Ladeutford.	Ambulanse	
Mannheller–Fodnes	juli	3 596									100,0
Mannheller–Fodnes	aug.	3 596	46			46					98,7
Mannheller–Fodnes	sep.	3 480	60			44	14			2	98,3
Mannheller–Fodnes	okt.	3 596									100,0
Mannheller–Fodnes	nov.	3 480	12			12					99,7
Mannheller–Fodnes	des.	3 556	15			12				3	99,6
Molde–Vestnes	jan.	2 882	19				1	18			99,3
Molde–Vestnes	feb.	2 608	4				4				99,8
Molde–Vestnes	mars	2 853	34		26			8			98,8
Molde–Vestnes	apr.	2 714	3				3				99,9
Molde–Vestnes	mai	2 818	2				2				99,9
Molde–Vestnes	juni	2 758	19		12		6				99,3
Molde–Vestnes	juli	2 914	12				12				99,6
Molde–Vestnes	aug.	2 852									100,0
Molde–Vestnes	sep.	2 812	1								100,0
Molde–Vestnes	okt.	2 924	27	2	25						99,1
Molde–Vestnes	nov.	2 750	6				6				99,8
Molde–Vestnes	des.	2 774									100,0
Mortavika–Arsvågen	jan.	3 302	70				6	64			97,9
Mortavika–Arsvågen	feb.	3 671	13	4			9				99,6
Mortavika–Arsvågen	mars	4 022	98				11	86		1	97,6
Mortavika–Arsvågen	apr.	3 938	5				5				99,9
Mortavika–Arsvågen	mai	4 024	8				8				99,8
Mortavika–Arsvågen	juni	3 937	14		1		13				99,6
Mortavika–Arsvågen	juli	4 076	4	2			2				99,9

Samband	Mnd			Årsaker							Regularitet
		Avganger	Innst.	Annet	Kai	Manns.	Teknisk	Vær	Ladeutford.	Ambulanse	
Mortavika–Arsvågen	aug.	4 010	14				2	12			99,7
Mortavika–Arsvågen	sep.	3 936	12				8			4	99,7
Mortavika–Arsvågen	okt.	4 105	38					38			99,1
Mortavika–Arsvågen	nov.	3 870	10		4		6				99,7
Mortavika–Arsvågen	des.	3 958	24	1			21	2			99,4
Moss–Horten	jan.	3 084	43			2	8	33			98,6
Moss–Horten	feb.	2 784	13		2	2	7			2	99,5
Moss–Horten	mars	3 048	2				2				99,9
Moss–Horten	apr.	2 960	17	3			14				99,4
Moss–Horten	mai	3 012	10			4	6				99,7
Moss–Horten	juni	2 966									100,0
Moss–Horten	juli	3 126	6				6				99,8
Moss–Horten	aug.	3 076	11			11					99,6
Moss–Horten	sep.	3 000	7	1		4	2				99,8
Moss–Horten	okt.	3 108	20			18	2				99,4
Moss–Horten	nov.	2 940	6	3			3				99,8
Vangsnes–Hella–Dragsvik	jan.	3 486	7					7			99,8
Vangsnes–Hella–Dragsvik	feb.	3 156									100,0
Vangsnes–Hella–Dragsvik	mars	3 493									100,0
Vangsnes–Hella–Dragsvik	apr.	3 379	6			6					99,8
Vangsnes–Hella–Dragsvik	mai	3 988	40	32		8					99,0
Vangsnes–Hella–Dragsvik	juni	3 860	27	1		26					99,3
Vangsnes–Hella–Dragsvik	juli	3 991									100,0
Vangsnes–Hella–Dragsvik	aug.	3 989	34	30		4					99,1
Vangsnes–Hella–Dragsvik	sep.	3 862	48	35			13				98,8

Samband	Mnd			Årsaker							Regularitet
		Avganger	Innst.	Annet	Kai	Manns.	Teknisk	Vær	Ladeutford.	Ambulanse	
Vangsnes–Hella–Dragsvik	okt.	3 495	43					43			98,8
Vangsnes–Hella–Dragsvik	nov.	3 380	54			19	30			5	98,4
Vangsnes–Hella–Dragsvik	des.	3 479	34		2	32					99,0
Volda–Folkestad	jan.	1 593									100,0
Volda–Folkestad	feb.	1 440									100,0
Volda–Folkestad	mars	1 599	2							2	99,9
Volda–Folkestad	apr.	1 533									100,0
Volda–Folkestad	mai	1 587									100,0
Volda–Folkestad	juni	1 536									100,0
Volda–Folkestad	juli	1 596	96			96					94,0
Volda–Folkestad	aug.	1 592	12	12							99,2
Volda–Folkestad	sep.	1 552									100,0
Volda–Folkestad	okt.	1 596	26		17		9				98,4
Volda–Folkestad	nov.	1 544	11				11				99,3
Volda–Folkestad	des.	1 584	12			12					99,2

SPØRSMÅL NR. 1312**Innlevert 26. januar 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande****Besvart 30. januar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Ser ikkje statsråden at måten Riksantikvaren og statsråden her tolkar og praktiserer regelverket svekker legitimiteten til lovgevinga og skapar politkarforakt?

GRUNNGJEVING:

Mange har blitt opprørt over saka der ein barnehage må rive ein gapahuk og flytte aktiviteten frå eit flott friluftsområde som barnehagen sjølv har bidrege til å halde ope og tilgjengeleg for folk. Bakgrunnen er at det er lokalisert gravrøyser i området der Gapahuken står og at den blir vurdert å vere for nær desse gravrøysene. I staden for å sjå dei moglegheitene som ligg i historieformidling og kunnskap for borna er svaret til staten at Gapahuken må rivast. Eg stilte spørsmål til statsråden om dette 11.05.25, og Statsråden har også blitt invitert til å besøkje området. Men Ap-regjeringa har ikkje foretatt seg nokon ting.

Lokalsamfunnet er stolt av å bu i eit område rikt på kulturminner – men avgjerda til staten er blitt møtt med hovudristing og sinne. Vereidesletta der barnehagen ligg er eit av Norges tettaste gravfelt, det er lokalisert over 200 gravrøyser frå fleire historiske periodar. Det er samtidig eit levande lokalsamfunn.

Svar:

Kulturminneloven skal praktiseres på en slik måte at ulike samfunnshensyn skal ivaretas og balanseres, når det fattes vedtak etter loven. Som jeg svarte representanten Sande i mai i fjor, har jeg et klart inntrykk av at dette i hovedsak ivaretas på en god måte av kulturmiljøforvaltningen i dag.

I saken som ligger til grunn for spørsmålet har Vestland fylkeskommune fattet vedtak om at en gapahuk må flyttes innen en oppgitt frist. Riksantikvaren, som klagemyndighet, fant ikke grunn for å endre dette vedtaket, men har utvidet fristen for flyttingen til ut 2026.

Det har vært positiv dialog mellom fylkeskommunen og grunneier om alternativ plassering av gapahuken, og jeg håper denne dialogen fører til at man sammen finner en ny, god plassering for gapahuken. Både Vestland fylkeskommune, Universitetet i Bergen og Riksantikvaren vurdert det slik gapahuken ikke kan bli liggende der den nå ligger fordi den ligger delvis innenfor et fredet område og for nær gravhaugene.

Denne saken kom skjevt ut fra start. Kommunen ga tillatelse til å bygge gapahuken, men byggetillatelsen skul-

le ikke vært gitt uten at det var gitt tillatelse fra fylkeskommunen som rette kulturmiljømyndighet. Kulturmiljøforvaltningen ønsker at denne saken finner en konstruktiv løsning, og fylkeskommunen har skrevet at de stiller med arkeolog på stedet, når flyttingen skal gjennomføres.

Det ligger mange flotte gravhauger i gapahukens nærmiljø. Jeg ser det som viktig at historien knyttet til hele dette kulturmiljøet formidles til barna som vokser opp på Vereide, og at de får oppleve kulturminnene tett på og i landskapet som omslutter dem.

Riksantikvaren vil gi et tilskudd på inntil 100 000 kroner til å dekke deler av kostnadene til demontering og flytting av gapahuken, slik at den kan settes opp på en egnet plass i nærområdet. Jeg håper saken får en god løsning for både barna, barnehagen og kulturminnene på denne måten.

SPØRSMÅL NR. 1313**Innlevert 26. januar 2026 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 30. januar 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for tilpasninger til norske forhold, slik at tettbebyggelser med utslipp til områder som i dag er klassifisert som mindre følsomme, og der det ikke er fare for eutrofiering, ikke vil bli pålagt renseløsninger med minimal miljøeffekt?

BEGRUNNELSE:

Det reviderte avløpsdirektivet innfører sekundærrensing som absolutt minimumskrav for kommunalt avløpsvann. Tidligere mulighet for utslipp til mindre følsomme områder, som ga adgang til kun primærrensing, videreføres ikke. Dette representerer den mest omfattende endringen i direktivet, med betydelige konsekvenser for norsk kystforvaltning. Likevel har bortfallet av begrepet mindre følsomt område i liten grad vært problematisert i den norske prosessen.

Regjeringen har lagt EU-kommisjonens kost-nytte-analyser til grunn, til tross for at disse ikke er tilpasset norske geografiske, demografiske og naturgitte forhold. Det foreligger per i dag ingen helhetlig vurdering av kostnader og miljøgevinst for Norge.

Regjeringen har over tid fremhevet at den arbeider for tilpasninger som ivaretar norske behov, men dette har i liten grad materialisert seg i konkrete forslag. I Norges høringssvar til EU-kommisjonen ble kun to forhold løftet: å opprettholde innslagspunktet for direktivet på 2000 pe, fremfor 1000 pe, og behovet for lengre gjennomføringsfrister. Den mest inngripende endringen i direktivet – bortfallet av mindre følsomme områder og dermed adgangen til primærrensing – er ikke omtalt i regjeringens posisjonsnotat eller andre sentrale dokumenter.

Dette er særlig problematisk fordi hele kyststrekningen fra Lindesnes og nordover i dag er definert som mindre følsom. Det er åpenbart behov for å revidere denne definisjonen, slik at belastede fjordområder ikke omfattes. Norske myndigheter har imidlertid forsømt sin plikt til regelmessig oppdatering av klassifiseringen, som etter gjeldende regelverk skulle vært gjennomført hvert fjerde år.

For fjorder og kystnære områder som er utsatt for eutrofiering har muligheten for primærrensing uansett vært begrenset, også etter dagens regelverk. Her er det miljømålene i vannforskriften om god økologisk tilstand som skal overstyre minimumskravene i forurensningsforskriften. For åpne og godt vannutskiftede havområder

langs kysten, som blant annet utenfor Karmøy, har derimot adgangen til primærrensing vært både reell og miljømessig forsvarlig. Det er disse områdene som i særlig grad berøres av endringen.

Svar:

Regjeringen varslet desember 2025 at vi jobber for å gjennomføre revidert avløpsdirektiv i Norge. I det arbeidet jobber vi for løsninger som tar hensyn til norske forhold og kommunenes gjennomføringsevne. Regjeringen vil legge fram saken for Stortinget med en samtykkeproposisjon.

Det reviderte avløpsdirektivet trådte i kraft i EU 1. januar 2025 og erstatter avløpsdirektivet fra 1991. Begge direktivene har et overordnet mål om å beskytte mennesker og miljø mot utslipp av avløpsvann. Kravene i nytt direktiv skal i større grad forhindre overgjødning, forbedre vannkvaliteten og redusere utslipp av bakterier, virus, mikroplast og miljøgifter samt rester fra bruk av legemidler og kosmetikk til vannforekomstene.

Vi har fortløpende vurdert hvilke konsekvenser det reviderte avløpsdirektivet vil ha for Norge, og Norge har gjort et betydelig påvirkningsarbeid under revisjonen av avløpsdirektivet i EU. Norge har arbeidet aktivt for å påvirke det reviderte avløpsdirektivet gjennom ulike kanaler inn mot EU-systemet, inkludert gjennom innspill til Europakommisjonen, deltakelse i ekspertgrupper og ministermøter, dialog med andre land og formannskapet i Rådet, samt møter med nasjonale aktører. Regjeringen jobber for norske interesser i arbeidet med revidert avløpsdirektiv, slik at hensynet til norske kommuner og innbyggere skal ivaretas på best mulig måte. Vi vurderer det nasjonale handlingsrommet i direktivet for å finne så gode løsninger som mulig for norske kommuner og aktører, og arbeider for tilpasninger som gir lengre tidsfrister i Norge. I vurderingen av handlingsrommet ser vi særlig på hvordan vi bruker begrepet tettbebyggelse og avgrenser virkeområdet til reglene i direktivet. Defineringen av hvilke tettbebyggelser som omfattes er en del av dette arbeidet.

Når det gjelder de nye kravene i det reviderte direktivet, bygger disse på oppdatert kunnskap om hvordan utslipp fra avløpsvann påvirker natur, biologisk mangfold og menneskers helse. Direktivet fastsetter sekundærrensing som minimumskrav for de tettbebyggelsene som omfattes av direktivet. Tidligere adgang til kun primærrens-

ing videreføres ikke. Dette bygger på oppdatert kunnskap om forurensningspåvirkning, herunder at enkel siling og primærrensing ikke er tilstrekkelig for å redusere utslipp av blant annet mikroplast, miljøgifter, bakterier og virus, som kan hope seg opp i naturen og gi langsiktige skadevirkninger. Andre krav vil være avhengig av størrelsen på tettbebyggelsen og hvilke behov det er for rensing for å ta vare på vannmiljøet i området.

Norge har et betydelig etterslep på avløpsområdet. Uavhengig av nytt direktiv er det behov for omfattende investeringer for å sikre tilfredsstillende avløpsløsninger. Det er ikke bare i Oslofjorden forurensningssituasjonen er alvorlig. Det er også gjort bekymringsfulle målinger i andre norske fjorder. Moderne avløpsrensing er viktig for å ivareta både miljø og helse.

SPØRSMÅL NR. 1314

Innlevert 26. januar 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 2. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til svar i Dokument nr. 15:1183 (2025–2026).

Hva er status og siste kostnadsestimat for hhv. ny rikstunnel og dobbeltspor på Jærbanen mellom Sandnes og Nærbø?

Svar:

Ny rikstunnel er prioritert i Nasjonal transportplan 2025–2036, og i statsbudsjettet for 2026 er det satt av midler til å starte opp planarbeider, jf. Prop. 1 S (2025–2026). I forbindelse med grunnlagsarbeidet til NTP 2025–2036, ble det lagt til grunn et kostnadsestimat på 60 mrd. 2024-kroner for ny rikstunnel. Dette estimatet, sammen med den sam-

funnsøkonomiske analysen, vil bli oppdatert i forbindelse med Kollektivstudien for Østlandet, som Jernbanedirektoratet nå arbeider med – og som vil bli fremlagt 1. april i år.

Effektpakken Flere og raskere tog på Jærbanen (Nærbø–Stavanger) skal muliggjøre timinuttersintervall mellom Nærbø og Stavanger, og legger til grunn nytt dobbeltspor mellom Nærbø og Sandnes. Kommunedelplanen for dobbeltsporet ble vedtatt i alle fire berørte kommuner på Nord-Jæren i løpet av andre halvår i 2025. Forventet kostnad for nytt dobbeltspor mellom Sandnes og Nærbø er 12,3 mrd. 2021-kroner, justert for prisvekst 15,4 mrd. 2025-kroner.

SPØRSMÅL NR. 1315

Innlevert 26. januar 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 29. januar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Mener statsråden at konvertitter skal måtte frasi seg kristen tro ved retur til hjemlandet, og er det forsvarlig å re-

turnere konvertitter til Iran slik situasjonen er nå under dagens regime?

BEGRUNNELSE:

Den siste måneden har nyheter fra Iran vært preget av opptøyer, massearrestasjoner og et regime, som i frykt for å miste makten, undertrykker egne innbyggere i stadig høyere grad. Alt tyder på at tusenvis av demonstranter er drept av myndighetene.

Det har lenge vært kjent at iranere som konverterer fra islam til kristendom, står i fare for å bli arrestert og i verste fall forfulgt og torturert. Dette så vi senest da Norge sendte tilbake konvertitten Vesam Heydari før jul. Nå får ikke støttegruppen kontakt med Heydari, og de frykter at han nå er i akutt fare.

På Åpne Dører sin oversikt over forfølgelse av kristne i Iran, regnes forfølgelsesrisikoen som ekstremt og større i 2026 enn de tre foregående årene. Åpne Dører beskriver blant annet hvordan Irans krig med Israel i 2025 førte til flere arrestasjoner av kristne og hvordan kristne ble ansett som agenter for vestlige land.

På tross av dette har Lagmannsretten på nytt avvist en anke på et UNE-vedtak. I dom LB-2024-83379 fra oktober 2025, blir det ikke bestridt at det iranske ekteparet er kristne og har drevet kristen aktivitet i Norge. Derimot forutsetter både UNE, Tingretten og Lagmannsretten at ekteparet frasier seg sin kristne tro når de returnerer til Iran og ikke vil misjonere eller påta seg kristne lederstillinger. De skriver også at mulighetene for å gjemme seg i

Teheran er større enn mange andre steder og at dette vil beskytte ekteparet fra forfølgelse. I praksis betyr dette at ekteparet blir sendt tilbake til et land hvor de må skjule egen identitet og oppholdssted.

Dette vitner om liten forståelse for tro og trosutøvelse fra norske myndigheter. Som Lagmannsretten ganske riktig beskriver, følger iranske myndigheter med på den iranske diasporaen i Norge og vet trolig derfor om ekteparets engasjement i lokalkirken og diakonalt arbeid.

Svar:

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler enkeltsaker etter utlendingsloven, og som står nærmest til å vurdere beskyttelsesbehov og om det er forsvarlig å gjennomføre returer til Iran i den enkelte sak. Verken jeg eller departementet har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker, med mindre de gjelder hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn.

Jeg kan imidlertid opplyse at UDI og UNE har suspendert utreiseplikten til Iran i inntil tre måneder, med virkning fra 20. januar 2026. Politiet er også blitt orientert om at ingen personer med endelig vedtak om retur skal returneres til Iran nå.

SPØRSMÅL NR. 1316

Innlevert 26. januar 2026 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl

Besvart 2. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvorfor blir ikke oppdatering og utarbeidelse av nye åpne krisescenarier prioritert i 2026, og hvordan vurderer statsråden konsekvensen av dette for beredskapen i Norge?

BEGRUNNELSE:

Et viktig grunnlag for oversikt over samfunnsrisiko og -sårbarhet i Norge er analyser av krisescenarier (AKS) utarbeidet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Disse omhandler både naturhendelser, store ulykker, tilsiktede hendelser og forsyningssvikt, og

skal danne et viktig grunnlag for risiko- og sårbarhetsvurderinger både nasjonalt, regionalt og lokalt.

En helhetlig gjennomgang av analysene av krisescenarier ble sist publisert i 2019, og siden den gang er bare et fåtall analyser blitt oppdatert eller lagt til. Mange av de eksisterende åpne scenarioene er ikke oppdatert de siste fem til ti årene.

Siden 2019 har det vært en sterk teknologisk utvikling innen blant annet kunstig intelligens og bioteknologi, og både pandemien og Russlands angrepskrig mot Ukraina har avdekket sårbarheter i forsyningssikkerheten. I tillegg har konsekvensene av klimaendringene blitt enda tydeligere både her hjemme og i resten av verden.

Alt dette skaper nye typer trusler og økt risiko som ikke reflekteres i dagens åpne krisescenarioer.

Oppdatering og utarbeidelse av nye åpne krisescenarioer er en viktig del av kunnskapsgrunnlaget for norsk beredskap lokalt og nasjonalt.

Ifølge årsrapporten for 2024 har «oppdatering av scenarioene måttet vente» på grunn av kapasitetsutfordringer. DSB skriver også selv at «for at analysene skal ha nytteverdi, må de være relevante og oppdaterte».

I tildelingsbrev for 2026 er DSB gitt i oppdrag å utarbeide graderte “verstefallsanalyser”. Gradert vil si at mange av de som kan ha nytte av analysene, ikke får tilgang til dem.

Svar:

Mange aktører har etterspurt nye og oppdaterte Analyser av krisescenarioer (AKS) etter siste samlerapport i 2019. Etter angrepet på Ukraina i 2022, har det imidlertid vært nødvendig å prioritere ressursene på analyser av alvorlige sikkerhetspolitiske scenarioer. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har gjennomført flere

slike graderte analyser som er benyttet som beslutningsgrunnlag for å styrke sikkerhet og beredskap.

DSB har i 2025 prioritert arbeidet med en ny åpen AKS-analyse, som etter planen ferdigstilles i februar. Tema for denne er manipulering av satellittbaserte tidssignaler –både ny teknologi og hybrid virkemiddelbruk. DSB har også forbedret tilgjengeligheten til de 13 nyeste og mest relevante AKS-analysene gjennom en ny løsning på nettsidene <https://www.dsb.no/>.

DSB har i 2025 også igangsatt arbeidet med en ny nasjonal risikovurdering, som ledd i forpliktelsene knyttet til EUs ordning for sivil beredskap og implementeringen av EUs CER-direktiv. Den skal beskrive hendelser som kan få omfattende samfunnskonsekvenser og skal etter planen ferdigstilles høsten 2026. Vurderingen kan benyttes av sektormyndigheter som utgangspunkt for egne analyser og vurderinger.

DSB har fått styrket budsjettet i 2026 for å styrke sin samordningsrolle i totalforsvaret, og direktoratet prioriterer analyser der de vurderer at behovet er størst. Mulige nye åpne analyser som vurderes fremover omhandler klima, sikkerhetspolitikk og ny teknologi.

SPØRSMÅL NR. 1317

Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 3. februar 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Mener statsråden at regjeringen står fritt til å se bort fra uttrykte forutsetninger fra Stortinget og Kontroll- og konstitusjonskomiteen, hvis disse ikke er eksplisitt gjengitt i lovteksten, og hvordan mener statsråden at forvaltningen i så fall skal ivareta de hensyn til rettssikkerhet, klarhet og forholdsmessighet som Stortinget forutsatte skulle reguleres i forskrift før virkemiddelet tas i bruk?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål av 19.12.25 og statsrådens besvarelse av spørsmålet den 07.01.26, jf. Dokument nr. 15:871 (2025-2026). Ved besvarelsen av spørsmålet har statsråden lagt til grunn at regjeringen kan iverksette DNS-blokkering uten forskrift, under henvisning til at lovteksten ikke uttrykkelig oppstiller et slikt vilkår. Slik statsråden resonnerer innebærer det at Stortingets forutsetninger, slik de er kommet til uttrykk gjennom

komitébehandling og senere uttalelser, ikke er avgjørende så lenge de ikke er eksplisitt nedfelt i lovtekst.

Spørsmålet er derfor bevisst formulert prinsipielt, og tar ikke utgangspunkt i én konkret sak eller ett enkelt vedtak. Hensikten er å få avklart regjeringens generelle syn på hvilken rettslig betydning Stortingets uttrykte forutsetninger og kontrollsignaler har for forvaltningens handlingsrom.

Dette er særlig relevant i saker som gjelder bruk av inngripende virkemidler, hvor Stortinget uttrykkelig har forutsatt at hjemmelen skal følges opp med forskrift som fastsetter nærmere kriterier, prosessuelle rammer og rettssikkerhetsgarantier. Selv om loven i seg selv gir forvaltningen kompetanse, reiser det et konstitusjonelt spørsmål om loven kan praktiseres uavhengig av det forskriftsarbeidet Stortinget har forutsatt nettopp for å ivareta disse hensynene.

Spørsmålet er også formulert med sikte på å belyse konsekvensene dette har for tredjepartsaktører som

pålegges å gjennomføre tiltaket. Når private tilbydere av elektronisk kommunikasjonsinfrastruktur pålegges å utføre tekniske inngrep med direkte betydning for borgernes tilgang til informasjon og utøvelse av grunnleggende rettigheter, er det avgjørende at de rettslige rammene er klare, forutsigbare og i samsvar med Stortingets forutsetninger.

SPØRSMÅL NR. 1318

Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse

Besvart 3. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen for å sikre rask godkjenning av utenlandske leger fra land utenfor EU?

GRUNNGJEVING:

Det kommer dyktige og arbeidsvillige leger til Norge fra utlandet, som er motiverte for å gjøre en innsats i vårt helsetesen, hvor det er mangel på leger. Det er selvsagt viktig å kvalitetssikre kompetansen og sikre oss at disse legene er faglig dyktige, har gode norskferdigheter og god kulturforståelse. Men i tillegg til tester av slik kompetanse, må legene som kommer fra andre land enn EU gjennomføre flere typer praksis som til sammen tar flere år, selv om de har erfaring med samme type praksis fra sine hjemland.!

De som lykkes med å gjennomføre alt de er pålagt, er det lang behandlingstid hos helsedirektoratet for godkjenning. Legene risikerer å måtte forlate landet, fordi den midlertidige arbeidstillatelsen går ut mens de venter på at Helsedirektoratet skal behandle saken.

Svar:

Mangel på helsepersonell er den norske helse- og omsorgstjenestens største utfordring, og helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre land utgjør en vesentlig del av arbeidsstyrken i den norske helse- og omsorgstjenesten. Derfor er jeg opptatt av å legge til rette for raskest mulig godkjenning av helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre land, og jeg har iverksatt flere tiltak for å tilrettelegge for dette. Samtidig må hensynet til kvalitet og pasientsikkerhet ligge til grunn for all aktivitet som fo-

Svar:

Regjeringen tar selvsagt Stortingets og Kontroll- og konstitusjonskomiteens uttalelser på alvor, også når disse ikke gjengis eksplisitt i lovtekst. Det er nettopp derfor vi har igangsatt forskriftsarbeidet om DNS blokkering, i tråd med Stortingets forutsetninger.

Når det gjelder lovvedtakets gyldighet og iverksettelsen av det, viser jeg til mine tidligere svar i saken.

regår i norsk helse- og omsorgstjeneste. Leger med yrkeskvalifikasjoner fra andre land skal ha norsk autorisasjon for å kunne utøve yrket selvstendig i Norge. Tildeling av autorisasjon skal bidra til å sikre at helsepersonell med en bestemt tittel har en bestemt type kompetanse. Her vil jeg vise til IMI-saken fra VG i høst, som dreide seg om leger som hadde autorisasjon i Norge, til tross for begrensninger av yrkesrettigheter i et annet EU-/EØS-land. Denne saken illustrerer behovet for grundige vurderinger i godkjenningsprosessene i Helsedirektoratet. Tiltakene jeg har iverksatt tilrettelegger derfor for rask vurdering av autorisasjonssøknadene, samtidig som hensyn til kvalitet og pasientsikkerhet ivaretas.

Helsedirektoratet er godkjenningsmyndighet for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre land. For leger med utdanning fra tredjeland (stater utenfor EU/EØS-området), foretar Helsedirektoratet en vurdering av om vedkommende har bestått utenlandsk utdanning og eksamen som anerkjennes som jevn god med tilsvarende norsk utdanning og eksamen, eller om søkeren på annen måte kan dokumentere nødvendig kyndighet ved bestått eksamen i helsefaglig utdanning, og tilleggsutdanning eller yrkeserfaring. Dersom søkeren anses som jevn god eller å ha nødvendig kyndighet, må søker gjennomføre tilleggskrav før autorisasjon kan innvilges: Norsk språk på nivå B2, kurs i nasjonale fag, prøve i legemiddelhåndtering, og fagprøve. Disse tilleggskravene ble innført i 2017. Formålet med tilleggskravene er å sikre kvalitet i godkjenningsprosessene, og dermed bidra til kvalitet og pasientsikkerhet i tjenesten.

Jeg vil understreke at gjennomføring av praksis ikke er et krav som stilles av Helsedirektoratet for å oppnå

autorisasjon. Men, dersom Helsedirektoratet vurderer at eventuelle manglende kvalifikasjoner kan veies opp for med noe ekstra praksis, kan legen få tilbud om en ny vurdering etter gjennomført praksis. Tilbudet gjelder altså leger som i utgangspunktet får avslag på sin autorisasjonssøknad, men som gis en mulighet til å opparbeide nødvendig kyndighet, og åpner slik for godkjenning av flere leger.

Jeg arbeider kontinuerlig med å forbedre godkjenningsprosessene for utenlandsutdannet personell på en måte som best mulig ivaretar både hensynet til kvalitet og pasientsikkerhet i tjenesten, og hensynet til tilgang til arbeidskraft, i dialog med kunnskapsministeren. Jeg har gitt Helsedirektoratet årlige oppdrag om forbedringer i godkjenningsprosessene, senest i 2025. De tidligere oppdragene har blant annet dreid seg om forbedringer i samarbeidet mellom Helsedirektoratet som godkjenningsmyndighet og universitets- og høyskolesektoren som faglig rådgiver for Helsedirektoratet i godkjenningsprosessene, og forbedringer i tilbudet av fagprøver.

For å oppnå rask godkjenning av leger med yrkeskvalifikasjoner fra tredjeland, er det viktig at legene består samtlige tilleggskrav, og helst på første forsøk. Da må kandidatene gis gode forberedelsesmuligheter. Jeg vil i denne sammenheng vise til oppdraget gitt til Helsedirek-

toratet i tildelingsbrevet for 2025, TB2025-57 Forbedring av prosesser som ligger til grunn for godkjenning av utenlandsk utdannet helsepersonell. Her inngår opprettelse av tilbud om opptaksprøver og introduksjonskurs som del av fagprøvene for blant annet leger. En opptaksprøve kan bidra til at kandidater ikke går opp til fagprøven før de er klare for det, og et introduksjonskurs kan gjøre kandidatene bedre forberedt til fagprøven. Tiltakene kan bidra til bedre gjennomstrømning på fagprøven, og tilrettelegger dermed for raskere godkjenning av leger med yrkeskvalifikasjoner fra tredjeland. Helsedirektoratets oppdragsbesvarelse er nå til vurdering i departementet.

Jeg er kjent med at Helsedirektoratet har som prioritert mål å korte ned saksbehandlingstid for godkjenning av utenlandsutdannet helsepersonell. I tillegg til ovennevnte tiltak, jobber Helsedirektoratet med digitaliseringstiltak for å effektivisere saksbehandlingen.

Jeg er enig med representanten Røse i at det er viktig å sikre rask godkjenning av utenlandsutdannet helsepersonell. Dette er arbeidskraft den norske helse- og omsorgstjenesten behøver. Jeg jobber derfor kontinuerlig for å forbedre og effektivisere godkjenningsprosessene, samtidig som hensynet til kvalitet og pasientsikkerhet ivaretas.

SPØRSMÅL NR. 1319

Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Haagen Poppe

Besvart 3. februar 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

På hvilken måte mener statsråden at Norge kan bidra i kampen mot russisk desinformasjon i Ukraina, og vil statsråden ta initiativ til at deler av den norske sivile støtten til Ukraina også kan gå til prosjekter som kan bygge kulturell motstandskraft og å forhindre russisk desinformasjon?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har nylig fremhevet kampen mot desinformasjon og "behovet for beredskap mot forvrenging og manipulering av meningsdannelsen" som viktig i redegjørelse overfor Stortinget. Oppfølging av regjeringens strategi for å styrke motstandskraften mot desinformasjon trekkes frem som et viktig tiltak i denne sammenheng. Ukrainas

kulturminister, det offisielle ukrainske prosjektet "Filter" som jobber for å heve befolkningens kritiske sans og medieforståelse, og landets allmennkringkaster Suspilne har identifisert en ukrainsk versjon av den norske serien Folkeopplysningen som et effektivt verktøy mot desinformasjon, og derfor bedt Norge, ved statsråden, om hjelp til å finansiere et slikt prosjekt. Teddy TV har produsert originalversjonen for NRK, og har bistått Suspilne i utviklingsarbeidet. Prosjektet har fått avslag hos Kulturdepartementet med begrunnelse i mangel på penger.

Kultur- og likestillingsdepartementet har på spørsmål om begrunnelse for avslaget svart at det ikke er tilgjengelige midler. Departementet har tidligere skrevet til Teddy TV at prosjektet ikke faller innunder NFI-støtte eller bistandsordninger til Ukraina, men at departementet kan vurdere prosjektet mot det ordinære budsjett-

arbeidet, men de har prioritert å bruke disse på andre prosjekter.

Spørsmålsstiller har forståelse for at statsråden ikke overprøver søknader om støtte til enkeltprosjekter. Samtidig har vi i 2025 fordelt 12,5 milliarder kroner til sivile formål i Ukraina, og da burde ikke innretningen på ordninger være i veien for gode prosjekter.

Svar:

Kultur og medier er del av den sivile støtten til Ukraina gjennom Nansen-programmet, og regjeringen arbeider nå med hvordan denne støtten kan styrkes for å bidra til å styrke kulturell motstandskraft og motvirke desinformasjon, som en del av den helhetlige støtten til Ukrainas totalforsvar.

Russlands fullskalainvasjon har påført Ukrainas kultur og kulturarv betydelig skade. Kultur og uavhengige medier har betydning som kanaler for åpenhet og kritisk debatt og er sentrale i arbeidet mot desinformasjon i et

demokratisk samfunn. Regjeringen legger til grunn at støtte til kultur, uavhengige medier og sivilsamfunn er en strategisk investering i motstandskraft, demokratiutvikling og gjenoppbygging av Ukraina.

Norge bidrar i dag til beskyttelse av Ukrainas kulturarv blant annet gjennom FNs organisasjon for undervisning, vitenskap, kultur og kommunikasjon (UNESCO), samt gjennom europeiske og multilaterale samarbeid. Også uavhengig journalistikk i Ukraina støttes gjennom Nansen-programmet.

Målet med Nansen-programmet er å styrke Ukrainas muligheter til å bestemme over sin egen fremtid. Ukrainas behov skal ligge til grunn for den norske støtten. Norsk sivil støtte skal i hovedsak gå gjennom et begrenset antall avtaler med etablerte og internasjonalt anerkjente organisasjoner som har dokumentert leveringsevne, tilstrekkelig kapasitet og solide kontrollsystemer. Den sivile støtten forvaltes i hovedsak gjennom Norad.

SPØRSMÅL NR. 1320

Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 3. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan er utviklingen i sykehusenes kjøp av helsetjenester fra kommersielle leverandører?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om oppdatert informasjon om spesialisthelsetjenesten og helseforetakenes kjøp av helsetjenester fra kommersielle leverandører, og om mulig en tabell tilsvarende tabell 12.1 i NOU 2024: 17 som inkluderer alle tilgjengelige år.

Svar:

Tabellen nedenfor viser utviklingen i kjøp av helsetjenester fra private kommersielle leverandører i perioden 2018–2024, basert på regnskapsrapportering fra de regionale helseforetakene, tilsvarende tabell 12.1 i [NOU 2024: 17](#).

Regnskapstall for 2025 foreligger ikke per nå, og 2024 er derfor siste tilgjengelige regnskapsår. Det oppgis ikke tall fra perioden før 2018, som følge av endringer i rapporteringskravene.

Regionalt helseforetak	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Helse Midt-Norge	570 070	622 008	826 297	809 061	955 624	702 154	779 400
Helse Nord	493 826	466 328	451 190	526 758	629 945	680 244	879 781
Helse Sør-Øst	1 304 470	1 239 278	1 261 260	1 255 186	1 314 629	1 511 476	1 589 080
Helse Vest	374 016	401 300	398 840	424 281	444 782	406 184	337 097
Sum	2 742 382	2 728 914	2 937 587	3 015 286	3 344 980	3 300 058	3 585 358

*Beløpene er oppgitt i tusen kroner og løpende priser

Samlet viser regnskapstallene for de regionale helseforetakene at kjøp av helsetjenester fra private kommersielle leverandører økte fra om lag 2,7 mrd. kroner i 2018 til om lag 3,6 mrd. kroner i 2024. Utviklingen varierer mellom de regionale helseforetakene, og Helse Sør-Øst RHF står for den største andelen av kjøpene og for hoveddelen av veksten i perioden.

Økningen de senere årene må blant annet ses i sammenheng med årlig pris- og lønnsvekst, samt behovet for å sikre tilstrekkelig kapasitet i spesialisthelsetjenesten, herunder håndtering av ventetider og opparbeidet behandlingsetterslep etter pandemien.

SPØRSMÅL NR. 1321

Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 3. februar 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hvorfor har Bufdir inngått en avtale til én million kroner under forutsetning av at «hovedelementene i rådene vil være de samme» som er sendt på høring, når statsråden sier at ingenting er besluttet og at rådene ikke er vedtatt?

BEGRUNNELSE:

I spørretimen 7. januar 2026 uttalte statsråden om Bufdirs Råd om møter med kjønnsmangfold at dette er «en veileder som ikke er vedtatt», at «ingenenting i denne veilederen er besluttet», og at veilederen derfor ikke er «politikk i dag».

I avtalen som gjelder Bufdirs avtale med Zoaring AS inngått 18.09.2025, som jeg fikk innsyn i fra departementet, beskrives rådene på følgende måte:

Bufdir har nylig utarbeidet nasjonale faglige råd om møter med kjønnsmangfold for offentlige ansatte.

De faglige rådene ble publisert i juni 2025, og er på offentlig høring frem til 1. desember 2025.

Vi ser likevel for oss at hovedelementene i rådene vil være de samme, og ønsker derfor å gjennomføre anskaffelsen i løpet av høsten 2025.

Videre fremgår det at avtalen Bufdir har inngått er på én million kroner med mulighet for utvidelse. Avtalen går ut på å utvikle ulike videoer, refleksjonskurs og annet opplæringsmaterieell for å gjøre rådene kjent og brukt i offentlige tjenester. I avtalen står det «Bufdir har nå behov for å gjøre de faglige rådene kjent blant ansatte i offentlig sektor, og som har kontakt med brukere av offentlige tjenester i sitt arbeid.»

Slik jeg forstod statsråden i Stortingets spørretime 7. januar 2026 var ingenting bestemt eller avklart, men

når jeg leser avtalen forutsetter Bufdir altså at rådene ligger fast i sine hovedelementer, og den innebærer betydelige økonomiske og praktiske tiltak for å gjøre rådene operative gjennom opplæring av ansatte i offentlig sektor.

Svar:

Jeg vil nok en gang forsikre stortingsrepresentanten om at de faglige rådene om møter med kjønnsmangfold for offentlig ansatte ikke er vedtatt politikk. Rådene har vært på en bred offentlig høring, og alle innspillene fra høringen skal gjennomgås og vurderes i det videre arbeidet med rådene. Dette har hele tiden vært planen, og det fremgår også eksplisitt av Bufdirs avtale med Zoaring AS.

Når Bufdir i avtalen skriver at de «ser for seg at hovedelementene i rådene vil være de samme», tolker jeg dette som en forventning, ikke som en konklusjon eller forpliktelse. Det innebærer altså ikke at innspill fra høringen ikke vil kunne føre til endringer. Tvert imot har formålet med høringen vært nettopp å innhente innspill som kan bidra til at rådene blir faglig solide, treffsikre og praktisk anvendelige.

Det er derfor ingen motsetning mellom at rådene har vært på høring og at Bufdir parallelt har anskaffet tjenester som skal legge grunnlag for bevisstgjørings- og opplæringsmaterieell. Anskaffelsen gjelder utvikling av videoer, refleksjonskurs og annet materieell som kan tas i bruk når rådene er ferdigstilt, og avtalen presiserer uttrykkelig at det kan forekomme justeringer og endringer. Avtalen gjelder med andre ord hvordan rådene skal formidles når de er ferdigstilt, ikke selve innholdet i rådene. Dette er materiale som uansett må utvikles dersom rådene skal kunne

tas i bruk i praksis, og det er etter min vurdering helt uproblematisk at slik utvikling påbegynnes parallelt med en høring, så lenge innholdet kan tilpasses senere.

Jeg vil avslutningsvis understreke at rådene ikke innfører nye rettslige plikter eller rettigheter. Formålet er å

gi offentlige ansatte etterspurt kunnskap og veiledning i hvordan de kan møte en liten og sårbar gruppe i samfunnet med respekt, åpenhet og anerkjennelse. Høringen er en reell og viktig del av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1322

Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 2. februar 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre konkret for hvorfor tros- og livssynssamfunn, som regjeringen selv beskriver som en viktig del av mange barns oppvekst, er utelatt fra oppvekstmeldingen, når meldingen ellers omtaler en lang rekke andre konkrete fellesskaps- og aktivitetstilbud for barn og unge?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar av 19. januar 2026 viser statsråden til at tros- og livssynssamfunn «er en viktig del av mange barns oppvekst» og at de tilbyr fellesskap, tilhørighet, leksehjelp, møteplasser, aktiviteter og sosiale tjenester. Likevel gis ingen forklaring på hvorfor denne sektoren er fullstendig utelatt i oppvekstmeldingen, til tross for at meldingen ellers omtaler andre frivillige oppvekstarenaer i detalj. For mange barn og unge er tro og livssyn ikke et privat anliggende isolert fra hverdagen, men en sentral del av deres identitet, relasjoner og forståelse av seg selv og samfunnet rundt seg. Å vise til at trossamfunnene er nevnt i en ekstremismemelding erstatter ikke behovet for å anerkjenne tros- og livssynssamfunnenes positive rolle i barns oppvekst. Det at de ikke nevnes i oppvekstmeldingen gir grunn til bekymring for at denne delen av sivilsamfunnet presses ut og glemmes i politikken. Det er kritisk hvis denne delen av samfunnet fortrenkes.

Svar:

Tros- og livssynssamfunnene er ikke utelatt fra Meld. St. 28 (2024–2025) Tro på framtida – uansett bakgrunn (Oppvekstmeldingen), selv om tros- og livssynssektoren ikke omtales særskilt i meldingen. I Oppvekstmeldingen blir sivilsamfunnet og frivilligheten trukket frem som en viktig del av grunnmuren i det forebyggende arbeidet rettet

mot barn og unge. Kapittel 5 omtaler hvordan frivilligheten tilbyr fritidsaktiviteter og sosiale møteplasser som bidrar til deltakelse, fellesskap og tilhørighet blant barn og unge. Dette omfatter også aktiviteter i regi av tros- og livssynssamfunnene.

Tros- og livssynssamfunnene er viktige for Arbeiderparti-regjeringen, noe som også reflekteres blant annet i budsjettet og Regjeringens strategi for et livssynsåpent samfunn 2025–2030.

SPØRSMÅL NR. 1323**Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Marius Langballe Dalin****Besvart 4. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Norge benytter i dag nettverksblokkering av nettsider som ikke er tillatt etter norsk lov, for eksempel pengespill på nett. Selv om det er mulig å omgå blokkering sender blokkering et tydelig signal om at tjenesten bryter mot norsk lov.

Hva er grensen for å blokkere og straffeforfølge digitale tjenester som publiserer KI-genererte seksualiserte bilder av mindreårige og krenkende bilder av enkeltpersoner i strid med norsk lov?

BEGRUNNELSE:

Tjenesten Grok har publisert omfattende mengder genererte bilder med avkledde personer på forespørsel fra andre brukere. Fenomenet eksploderte på X rundt nyttår. Bildene var typisk av kvinner og ofte av mindreårige. Publiseringen av bildene kan være et brudd på straffelovens paragrafer 267 (privatlivets fred) og 311 (seksualisert fremstilling av mindreårige), med strafferammer på henholdsvis 1 og 3 års fengsel. New York Times anslår at i perioden 31. desember til 8. januar publiserte Grok 4,4 millioner bilder der minst 41 % (1,8 millioner) var seksualiserte bilder av kvinner.

Oppførselen til Grok har vekket motstand i store deler av verden og i Storbritannias tilsynsmyndighet Ofcom har vurdert å blokkere tjenesten, mens EU skal åpne sak under Digital Services Act (DSA) og vurderer blokkering.

X har tidligere også vist forakt for andre staters regulering. Tjenesten nektet å rette seg etter brasiliansk lov og ble utestengt fra Brasil fra 30. august til 8. oktober 2024. Utestengelsen kom som et resultat av X sitt forsøk på opererer nærmest lovløst i landet.

Situasjonen med KI-generering av seksualiserte og krenkende bilder er svært alvorlig. I tillegg til de personene som har blitt rammet, så normaliserer KI-generere overgrepstilts hets av kvinner og seksualisering av mindreårige. FNs Woman-rapport slår fast at to av tre kvinnelige journalister har blitt utsatt for grov hets.

Vi risikerer at KI-generert seksualisert hets kommer ut av kontroll, dersom internasjonale selskap kan operere nærmest lovløst og verken blokkeres eller straffefølges.

Jeg ba digitaliseringsministeren ta tak i situasjonen. Selv om ministeren delte vår oppfatning av alvorret, svarte hun "jeg mener at utfordringene bør løses med harmon-

isert regulering, ikke blokkering av enkelte tjenester". Vi mener innholdet som Grok publiserer i dette tilfellet er et brudd på norsk lov. Vi etterlyser derfor klare svar på hvilke virkemidler regjeringen vil benytte for å stanse slike lovbrudd og hva terskelen for å reagere vil være.

Kilder

https://www.nytimes.com/2026/01/22/technology/grok-x-ai-elon-musk-deepfakes.html?unlocked_article_code=1.GVA.fE7g.RA-YkJHe58eC&smid=nytcare-ios-share

<https://www.handelsblatt.com/politik/international/ki-eu-kommission-eroeffnet-verfahren-gegen-chatbot-grok/100194677.html>

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til digitaliserings- og forvaltningsministerens svar på ditt spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1060 (2025–2026). Som hun understreker, kan vi ikke akseptere at KI-teknologien misbrukes, for eksempel til å generere fremstillinger som seksualiserer barn.

Tilgjengeliggjøring av KI-genererte seksualiserte bilder vil kunne rammes av ulike straffebud. Straffeloven §§ 267 a og 311 er særlig relevante. Straffeloven § 267 a rammer den som uberettiget gjør tilgjengelig for en annen bilde, film eller lydopptak av krenkende eller åpenbart privat karakter, for eksempel av noens seksuelliv eller intime kroppsdelar. I lovforarbeidene er det presisert at det ikke er et krav at bildene eller opptakene er reelle, og også manipulasjoner kan etter omstendighetene omfattes. Bestemmelsen rammer både forsettlig og grovt uaktsomme handlinger. Straffeloven § 311 rammer ulike former for forsettlig eller uaktsom befatning med fremstillinger av seksuelle overgrep mot barn og fremstillinger som seksualiserer barn, blant annet produksjon, utgivelse, tilgjengeliggjøring og besittelse av slike fremstillinger. Bestemmelsen rammer ikke bare reelle fremstillinger, men også fremstillinger som er animert, manipulert eller på andre måter kunstig fremstilt, og er anvendt på fremstillinger generert ved bruk av kunstig intelligens. Når noen deler KI-generert materiale som rammes av §§ 267 a eller 311, enten det skjer via tjenester på internett eller på annen måte, vil vedkommende kunne straffes for overtredelse av disse bestemmelsene. I tillegg vil PCer, mobiltelefoner og andre ting som har vært brukt ved overtredelsen kunne inndras etter straffeloven § 69 første ledd. Dersom tilbyderer av en tjeneste som har vært brukt ved handling

gen skal kunne straffes, må flere ytterligere forutsetninger være på plass. Hvordan dette forholder seg i enkeltsaker, vil jeg som statsråd ikke uttale meg om. Dette er det eventuelt opp til påtalemyndigheten og i neste instans domstolene å vurdere. Slik jeg forstår det, vil imidlertid tjenestetilbydere på nettet ofte være omfattet av ansvarsbegrensningene og lovvalsreglene i e-handelsloven, som gjennomfører e-handelsdirektivet i norsk rett. I tillegg må straffelovens regler om jurisdiksjon mv. gi norsk straffelov anvendelse.

Jeg understreker at seksualforbrytelser prioriteres høyt av politiet. Dette fremgår klart av de årlige tildelingsbrevene fra mitt departement. Tross høy prioritet er det likevel ingen tvil om at mengden saker utfordrer politiets etterforskningskapasitet, noe som blant annet er bakgrunnen for øremerkingene av midler til internettrelaterte overgrep i 2024-budsjettet, og investeringene i teknologi i etaten for å bedre og effektivisere identifisering og etterforskning av saker. Omfanget av saker understreker viktigheten av forebyggende tiltak, herunder at teknologiskapene tar mer ansvar. Dette er viktig, fordi overgrepsmateriale og annet ulovlig bildemateriale ofte blir lagt på servere i land som enten har dårlig, eller helt mangler, lovverk mot deling av overgrepsmateriale. I slike tilfeller vil det derfor være vanskelig for politiet å gå etter gjerningspersoner i utlandet. Derfor er det viktig at vi allerede i dag stopper store mengder materiale som viser overgrep mot barn fra å være tilgjengelig for bruk-

ere i Norge, ved at flere internettleverandører i samarbeid med Kripos har tatt i bruk et filter som blokkerer nettsider som sprer slikt materiale. Dersom nettleseren din har forsøkt å kontakte et nettsted som benyttes i forbindelse med deling av overgrepsmateriale, vil du få en «stopp-side» fra politiet som forteller at nettleseren din kontakter en ulovlig nettside, og at det er straffbart etter norsk straffelov § 311. Det blir ikke startet straffesaker hos politiet på grunn av «stopp-siden». På denne måten sørger blokkeringsfilteret for å avverge en straffbar handling. Hvilke nettsider og tjenester som omfattes av filteret, er ikke opp til meg som statsråd å ta stilling til. Som digitaliserings- og forvaltningsministeren fremhever i sitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1060 (2025–2026) er det helt avgjørende med internasjonalt samarbeid for å lykkes med regulering av tilbydere av digitale tjenester. Derfor arbeider regjeringen for å få gjennomført KI-forordningen og forordningen om digitale tjenester (DSA) i norsk rett, begge deler regelverk som skal bidra til tryggere tjenester for brukerne på internett.

Avslutningsvis nevner jeg at jeg forstår det slik at Europakommisjonen i januar 2026 offentliggjorde at den hadde iverksatt en ny formell etterforskning av om X overholder sine DSA-forpliktelser i EU. Saken handler om spredning av ulovlig innhold i EU, som manipulerte seksuelt eksplisitte bilder, generert ved hjelp av KI-tjenesten Grok, inkludert innhold som kan utgjøre materiale med seksuelle overgrep mot barn.

SPØRSMÅL NR. 1324

Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Helene Røsholt

Besvart 2. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvordan har departementet vurdert konsekvensene av endringene i Rundskriv A-1/2025 for arbeidsinsentiver og overgang fra økonomisk sosialhjelp til arbeid, hvilke tiltak vurderer regjeringen for å sikre at endringene ikke svekker kommunenes arbeid med å få flere mottakere raskere i jobb, og er kommunene blitt – eller vil de bli – kompensert for de økte utgiftene disse endringene forventes å medføre i 2026?

BEGRUNNELSE:

I Rundskriv A-1/2025 – Statlege rettleiande retningslinjer for økonomisk stønad for 2026 fremgår det at utgifter til blant annet internett og bredbånd, transport og andre nødvendige utgifter fortsatt skal inngå i vurderingen av livsopphold, men at disse ikke lenger er inkludert i grunnlaget for de statlige veiledende satsene. Dette fremstår som en endring sammenlignet med Rundskriv A-2/2024 for 2025, der flere av disse utgiftene i praksis var innarbeidet i satsene.

Flere kommuner melder at dette vil medføre en betydelig økning i utbetalingene av økonomisk sosialh-

jelp, ettersom utgifter til internett, transport (busskort/reiseutgifter mv.) nå må vurderes og innvilges i tillegg til livsoppholdssatsene i hver enkelt sak. For større familier kan dette innebære en vesentlig økning i samlet stønad, og kommunene anslår økte kostnader per mottaker per måned, særlig for større husholdninger, og at endringene kan redusere den økonomiske gevinsten ved å gå fra stønad til arbeid. Dette kan gjøre det mer krevende å nå målet om at flere skal komme raskere i jobb og færre leve av offentlige ytelser.

Svar:

Av representantens begrunnelse for spørsmålet, framkommer det at det gjelder omtalen av hva de veiledende satsene i Rundskriv A-1/2025 Statlege rettleiande retningslinjer forøkonomisk stønad i 2026 omfatter og ikke omfatter.

Jeg vil først presisere at økonomisk stønad (sosialhjelp) etter sosialtjenesteloven skal sikre et forsvarlig livsopphold for de som ikke selv kan sørge for dette gjennom arbeid, egne midler, eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter. Stønaden er dermed et siste sikkerhetsnett i velferdsordningene. Den er ment å være midlertidig, og er sterkt behovs-prøvd. Hovedprinsippet er at det skal foretas konkrete og individuelle vurderinger av mottakerens hjelpebehov, stønadsbeløp og stønadsform.

Jeg vil også peke på at stønaden, som en del av sosialtjenesteloven, inngår i en større sammenheng. Nav-kontoret skal gjennom tjenestetilbudet til, og oppfølgingen av, tjeneste-mottaker bidra til at vedkommende så langt som mulig blir i stand til å sørge for seg selv. Samtidig som stønaden skal sikre et forsvarlig livsopphold og bidra til sosial og økonomisk trygghet, skal den også forvaltes av Nav-kontoret slik at den bidrar til å fremme sosialtjenestelovens øvrige overordnede formål. Disse dreier seg blant annet om å bidra til sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet, og å fremme overgang til arbeid. Stønaden må derfor ses i sammenheng med de andre sosiale tjenestene, som for eksempel oppfølging av mottaker gjennom opplysning, råd og veiledning og annen individuelt tilpasset oppfølging inkludert aktivitet. Mange sosialhjelpsmottakere har sammensatte behov, som for eksempel også involverer helseproblemer, og har behov for en helhetlig oppfølging som også kan involvere andre deler av tjenesteapparatet.

Sosialtjenesteloven har ingen bestemmelser om selve stønadsnivået for sosialhjelp. Dette er fordi fastsettelsen av stønadsnivået skal baseres på konkrete og individuelle vurderinger, og ikke være en fast størrelse. Stønaden skal være på et nivå som bidrar til å realisere formålene med loven for den enkelte. Loven gir veiledning om stønadsnivået i formåls-bestemmelsen, og i kravet om at alle skal sikres et forsvarlig livsopphold. Dette er nærmere beskrevet i rundskrivet til loven. Stønaden

skal sikre et forsvarlig livsopphold, og skal gis etter en individuell behovsprøving. Begrepet forsvarlig livsopphold er ikke entydig definert, men vil variere ut fra personlige forhold, som familiesituasjon, husstandens størrelse, bosted, bosituasjon, alder og helse. Hvis tjenestemottaker har barn, skal det tas særlige hensyn til deres behov. Dette innebærer skjønnsmessige vurderinger.

De statlige veiledende satsene i Rundskriv A-1/2025 er ment å bidra til å redusere ubegrunnede forskjeller i stønadsnivået mellom kommuner og innad i den enkelte kommune. De omfatter derfor ikke alle utgifter som er nødvendige for å sikre et forsvarlig livsopphold. Omtalen av hvilke typer utgifter som ligger til grunn for de veiledende satsene, og eksempler på hvilke typer utgifter som ikke gjør det, er oppdatert i Rundskriv A-1/2025. Endringene i rundskrivet er en erkjennelse av at omtalen ikke har vært tilstrekkelig klar, og er også en del av oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak 69 (2023-2024). I praksis har det vært uklarheter i hvordan retningslinjene med de veiledende satsene skulle forstås. Det er derfor tydeliggjort at utgifter til internett og bredbånd, transport, og utgifter til organiserte fridids-aktiviteter for barn er blant de nødvendige utgifter som kan variere mye og som derfor ikke omfattes av de veiledende satsene. Variasjonen i disse behovene er knyttet til både bosted og individuelle forhold.

Jeg vil understreke at de veiledende statlige satsene kun er nettopp et veiledende utgangspunkt ved fastsettelse av økonomisk sosialhjelp. De sier noe om nivå på en type livs-oppholds-utgifter, men ikke noe om det individuelle behovet og utmålingen av stønad. Nav-kontoret har både rett og plikt til å foreta individuelle og skjønnsmessige vurderinger i hver enkelt sak. Det innebærer at hvis personens faktiske behov er høyere eller lavere enn det som følger av de veiledende satsene, skal dette også reflekteres i utbetalingen.

Den oppdaterte omtalen i Rundskriv A-1/2025 endrer ikke på de individuelle vurderingene av behov som Nav-kontoret alltid har skullet gjøre, også av den typen utgifter som nå omtales eksplisitt. Kommunen er derfor ikke tilført ekstra midler som følge av oppdateringen. Det vurderes heller ikke at oppdateringen vil medføre endringer i utbetalinger som vil påvirke arbeidsinsentiver i vesentlig grad. Jeg vil til slutt også nevne at at det i Rundskriv A-1/2025 fremdeles framholdes at

«Dersom stønadsbeløpet til arbeidsfør mottakar er på nivå med, eller over, kva mottakaren kan forventast å få gjennom arbeid, må det også gjerast ei særskild vurdering av nivået og krav til aktivitet.»

SPØRSMÅL NR. 1325**Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Helene Røsholt****Besvart 3. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sikre videre drift av Notodden lufthavn med nødvendige tjenester som flytårn, brann- og redning og øvrig kritisk infrastruktur, og på hvilken måte vil regjeringen anerkjenne og følge opp lufthavnens rolle i sivil og nasjonal totalberedskap, som strategisk beredskapsressurs for Østlandet, og legge til rette for et mer forpliktende og strukturert samarbeid mellom Notodden lufthavn, Forsvaret og DSB slik at lufthavnens rolle og betydning i sivil og nasjonal totalberedskap blir formelt anerkjent og ivaretatt?

BEGRUNNELSE:

Notodden lufthavn betjener et bredt geografisk område på Østlandet og har i en årrekke hatt en viktig rolle både for næringsliv, luftambulans, politi, Forsvaret og øvrige beredskapsaktører. Lufthavnen er den eneste gjenværende sivile flyplassen på Østlandet, utenom Gardermoen, Rygge og Torp, som har tårntjeneste, instrumentprosedyrer samt døgnkontinuerlig brann- og redningstjeneste, og kapasitet til å ta imot større fly. Dette gjør flyplassen særlig viktig i et totalberedskapsperspektiv, blant annet som avlastning dersom større lufthavner tas ut av sivil bruk i en krise- eller krigssituasjon.

Samtidig er Notodden lufthavn nå i en krevende økonomisk situasjon. Flyplassen har mistet nær 10 millioner kroner av et tidligere budsjett på rundt 20 millioner kroner, noe som setter sentrale funksjoner under betydelig press. En særlig utfordring knytter seg til videre drift av flytårnet og tilhørende tjenester. Dersom disse forsvinner, vil det få alvorlige konsekvenser for flyplassens operative kapasitet, herunder luftambulansberedskap, SAR-virkosomhet, militær trening og annen samfunnsskritisk aktivitet. Flyplassen har også særskilte kapasiteter som høytrykksfylling, og fungerer i praksis som en fullverdig lufthavn med betydning langt utover lokal og regional luftfart.

I lys av at Notodden lufthavn er en del av sivilsamfunnets beredskapsløsning og kan inngå i én av tre sentrale fokusårer i beredskapssammenheng på Østlandet, er det avgjørende at statlige myndigheter anerkjenner og ivaretar flyplassens rolle og betydning. Flyplassen har dokumentert evne til å støtte både sivil og militær virksomhet, inkludert trening, øvelser og logistikk for Forsvaret. Dette reiser spørsmål om dagens finansieringsmodell i

tilstrekkelig grad reflekterer flyplassens nasjonale beredskapsrolle.

Svar:

Jeg viser til samferdselsministerens svar 27. januar 2026 på tilsvarende spørsmål hvor det framkommer at Stortinget på 90-tallet foretok en vurdering av hvilke regionale lufthavner som er så viktige at det er nødvendig for staten å engasjere seg i driften av dem. Resultatet av Stortingets vurdering ble at staten ved Avinor overtok ansvaret for en rekke regionale lufthavner for å sikre tilfredsstillende flyrutetilbud i regionene. Samfunnssikkerhets- og beredskapshensynene knyttet til lufthavninfrastrukturen ivaretas dermed i hovedsak av det statlige lufthavnnettverket.

Jeg viser videre til at selv om Justis- og beredskapsdepartementet har det overordnede samordningsansvaret for samfunnssikkerhet har fagdepartementene samtidig ansvaret for beredskap og nødvendig infrastruktur i egne sektorer.

Totalberedskapsmeldingen fremhever behovet for helhetlige vurderinger av infrastruktur som kan styrke nasjonal beredskap, inkludert muligheter for tettere og mer forpliktende samarbeid der dette er hensiktsmessig. Jeg vil understreke at vurderinger av behovet for samfunnsskritisk infrastruktur skjer fortløpende og i tett dialog med øvrige ansvarlige myndigheter. Regjeringen arbeider kontinuerlig for at relevante myndigheter, sektordepartementer og beredskapsaktører vurderer hvordan kritisk infrastruktur best kan understøtte nasjonal beredskap i tråd med ansvarlig sektors rolle og ansvar samt gjeldende prinsipper for totalforsvaret.

SPØRSMÅL NR. 1326**Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide****Besvart 30. januar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvilke konkrete tiltak gjør regjeringen for å sikre politiet de nødvendige ressurser og forutsetninger til å følge opp innberetninger fra bostyrere ved konkurs, og vil regjeringen innta oppfølging av anmeldelser fra bostyrere i konkursbo som et eget tema i arbeidet med flerårige planer for politiet?

BEGRUNNELSE:

Gjennom mediernes dekning av kriminalitetsbildet vises det hvordan konkursskriminalitet kan arte seg på flere samfunnsområder. bobehandlingen skal bostyrere rapportere til politiet ved mistanke om straffbare forhold. Justis- og beredskapsdepartementet har en egen garantiordning som gir konkursbo anledning til å søke om midler for å undersøke mulige straffbare forhold nærmere. Det er viktig at innberetninger om mulige straffbare forhold fra bostyrere følges opp av politi og påtalemyndighet, særlig da det offentlige allerede har brukt ressurser på bostyrers arbeid.

Det bes på denne bakgrunn besvart hvilke konkrete tiltak regjeringen gjør for å sikre politiet de nødvendige ressurser og forutsetninger til å følge opp innberetninger fra bostyrere ved konkurs. Det bes videre besvart om regjeringen vil innta oppfølging av anmeldelser fra bostyrere i konkursbo som et eget tema i arbeidet med flerårige planer for politiet, jf. Meld. St. 15 (2023–2024), Innst. 412 S (2023–2024) og vedtak nr. 755 (2023–2024).

Svar:

Regjeringen prioriterer arbeidet mot økonomisk kriminalitet, herunder konkursskriminalitet, høyt. Økonomisk kriminalitet utgjør en alvorlig trussel mot fellesskapets verdier, statens inntektsgrunnlag og tilliten som det norske samfunnet bygger på. Gjennom stortingsmeldingen om økonomisk kriminalitet fra 2024, Felles verdier – felles ansvar, har regjeringen lagt et godt grunnlag for en bedre bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Meldingens tiltak er under oppfølging og skal styrke den nasjonale innsatsen i bredt. Blant annet ble det i statsbudsjettet for 2025 bevilget 90 millioner kroner særskilt til politiets bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Økokrim er styrket med flere årsverk og politidistriktene med flere spesialterforskere med økonomifaglig bakgrunn.

Jeg viser til mitt svar til Stortinget i forbindelse med representantforslag 140 S (2024-2025) hvor representantene Njåstad og Aas fremmet forslag om at «Stortinget ber regjeringen sikre at anmeldelser fra bostyrere i konkursbo inntas som et eget tema i arbeidet med flerårige planer for politiet». Forslaget ble ikke vedtatt.

Jeg er enig med representanten i at det er viktig at innberetninger om mulige straffbare forhold fra bostyrere følges opp av politi og påtalemyndighet. Likevel er det slik at politiet trenger handlingsrom og forutsigbarhet til å disponere egne ressurser på den mest hensiktsmessige måten for å sørge for at vi får den beste polititjenesten vi kan, i tråd med politiske målsettinger og ambisjoner. Regjeringens arbeid med en langsiktig plan for politiet er nærmere omtalt i Prop. 1 S og i et eget styringsdokument som inngår som vedlegg til tildelingsbrevet til Politidirektoratet for 2026. Det er på nåværende tidspunkt ikke formålstjenlig å avgrense planen til å behandle konkrete spørsmål knyttet til innsatsfaktorer og aktiviteter innenfor politiets virksomhet, som for eksempel hvordan politiet innretter arbeidet sitt for å følge opp anmeldelser fra bostyrere i konkursbo. For at den langsiktige planen skal kunne sørge for at vi får den beste polititjenesten vi kan, er det viktig at arbeidet går tilstrekkelig bredt ut slik at de mest effektive løsningene blir identifisert og vurdert.

SPØRSMÅL NR. 1327**Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Trond Helleland****Besvart 2. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan jeg be om at det vert gjort grundig greie for prosedyrane for vedlikehald av Flytoget sitt materiell både før og etter Norske Tog tok over eigarskapet, og om tilstanden på materiellet har endra seg etter overføring av vedlikehaldsansvaret?

Svar:

Samstundes med at Flytoget AS blei del av Vy-konsernet, blei eigarskapen til flytoga overført til statens togmateri-

ellselskap, Norske tog AS. Dei tilsette i Flytoget med ansvar for å vedlikehalde flytoga, blir med til Norske tog via verksemdoverdraging. Leigeavtala mellom Flytoget og Norske tog inneber ingen endring av ansvaret for vedlikehald av toga.

Flytoget kan over tid vise til gode resultat av sitt togvedlikehald. Dei same menneskja vil med andre ord framleis arbeide med vedlikehald av flytoga. Overdraginga vil ikkje påvirke Flytogets daglege drift. Samstundes vil overdraginga på sikt bidra til å styrkje Norske togs fagmiljø for forvaltning av tog.

SPØRSMÅL NR. 1328**Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Trond Helleland****Besvart 3. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan jeg be om om ein tabell som viser talet på ulike fartsgrenser og kor mange kilometer for kvar av fartsgrensene på strekningane?

GRUNNGJEVING:

Bergen-Oslo Via E16/Rv7

Bergen-Oslo Via E16/Rv52/Rv7

Bergen-Oslo Via E16

Haugesund-Oslo Via E134

Førde-Oslo via Rv5/Rv52/Rv7

Førde-Oslo via Rv5/E16

Stryn-Oslo via Rv15/E6

Ålesund-Oslo via E136/E6

Svar:

Statens vegvesen har henta rutevala gjennom sin eigen ruteplanleggar [Vegvesen trafikk | Trafikkmeldinger, webkamera og ruteplanlegger](#). Data kjem direkte frå Nasjonal vegdatabank (NVDB).

Det er utført analysar for strekningane basert på geografiske punkt for kvar start- og sluttlokasjon. Til dømes har Oslo eit geografisk punkt ved Oslo domkyrkje og Førde hamnar rett ved Jølstraelva.

For å kunne lage ei komplett rute, må andre veger enn dei som er konkretisert i spørsmålet også bli inkludert. Dei ulike vegane som er inkludert er spesifisert i eigen kolonne i tabellen.

Enkelte vegar skifter nummer når ein kjem frå hovudvegen og inn til sentrumsområde. Til dømes i Bergen, startar ein på E16 med 30 km/t, deretter frå Bystasjonen med 50 km/t og så inn på rampa til E39 med 60 km/t før ein køyrer utanfor Bergen med retning nord og 80 km/t. Etter om lag 12 km vil ein da kome inn på E16 og første til avkøyring på Rv13 før ein treffer Rv7. Det same gjeld når ein avsluttar E16 inn mot Oslo, der siste strekning vil være på E18.

Med dette som bakgrunn har Statens vegvesen laga følgjande oversikt over kilometer med dei ulike fartsgrensene på dei ulike rutene. Total lengde på ruta står i siste kolonne.

Rute beskrevet i spørsmålet	Veier inkludert i svaret	30	40	50	60	70	80	90	100	110	Sum
Bergen - Oslo Via E16	Ev16, Ev18, Ev39	0,3	1,6	10,2	37,2	77,7	374,8	3,9			505,7
Bergen - Oslo Via E16/Rv52/Rv7	Ev16, Ev18, Ev39, Rv7, Rv52	0,3	4,7	6,7	38,2	78,7	322,2	9,6			460,4
Bergen-Oslo Via E16/Rv7	Ev16, Ev18, Ev39, Rv7, Rv13	0,3	4,3	8,3	52,2	71,6	312,7	9,6			459,0
Førde - Oslo via Rv5/E16	Ev16, Ev18, Ev39, Rv5, Rv7, Rv52		2,2	11	32,4	55,9	338,1	3,9			443,5
Førde - Oslo via Rv5/Rv52/Rv7	Ev16, Ev18, Ev39, Rv5, Rv7, Rv52		5,4	6,9	34,1	57,2	294,2	9,6			407,4
Haugesund- Oslo Via E134	Ev6, Ev39, Ev134		1,4	10,9	51,3	73,2	258,5	31,4	16,6		443,3
Stryn - Oslo via Rv15/E6	Ev6, Ev18, Rv15	0,1	2,3	8,4	19	51,2	196	69,6	10,1	124,6	481,3
Ålesund - Oslo via E136/E6	Ev6, Ev18, Ev39, Ev136	0,1	2,1	9,2	27,8	30,1	296,1	49,9	10,1	124,6	550,0

SPØRSMÅL NR. 1329

Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 3. februar 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hvordan vurderer finansministeren at rettssikkerheten er ivarettatt i forbindelse med ny verdsettelsesmodell for bolig, herunder opp mot Grunnloven § 98 om likebehandling og EMK P1-1 om vern av eiendom, når adgangen til å få fastsatt korrekt skattegrunnlag i praksis forutsetter privatfinansiert dokumentasjon?

BEGRUNNELSE:

Fra og med inntektsåret 2026 innfører staten en ny modell for fastsettelse av ligningsverdi på bolig, der verdien fastsettes ensidig av skattemyndighetene. Statistisk sentralbyrå dokumenterer i sitt notat "Modell for beregning av boligverdi" at for landet samlet avviker modellens beregnede boligverdi fra observert markedsverdi med mer enn 20 prosent for om lag én av fire boliger. Skattyter kan formelt endre ligningsverdien i skattemeldingen, men uten dokumentasjon på at den forhåndsfastsatte verdien er for høy, får endringen ingen rettsvirkning. Dokumentasjonskravet innebærer i praksis ofte kostnader til takst eller verdivurdering, samtidig som en for høy ligningsverdi gir umiddelbar økning i formuesskatten.

Eiendom Norge har pekt på at denne ordningen kan reise rettssikkerhetsmessige utfordringer, særlig fordi staten på forhånd vet at verdsettingsmodellen gir betydelige individuelle avvik, samtidig som kostnaden og bevisbyrden ved å korrigere statens beregning i praksis legges på den enkelte skattyter.

Svar:

Skattepliktige formuesobjekter skal som hovedregel verdsettes til omsetningsverdien ved inntektsårets slutt. Boligeiendommer har siden 2010 blitt verdsatt etter en sjablongmodell fra Statistisk sentralbyrå (SSB) som beregner omsetningsverdi for boliger (boligmodellen). Regjeringen mener det er et gode at folk eier sin egen bolig. Primærboliger er derfor betydelig skjermet i formuesskatten gjennom verdsettelsesrabatter som gis på den beregnede omsetningsverdien. Verdsettelsesrabatten virker også som en første sikkerhet mot at primærboliger formuesbeskattes etter sin fulle verdi.

Det har over tid vært en svakhet i formuesskatten at særlig dyre boliger har vært undervurdert, mens andre boliger har vært tillagt for høy verdi. SSB har i notat 2025/10, som også spørsmålsstiller viser til, vist at beregnet verdi etter den tidligere modellen i gjennomsnitt avvek med mer enn 20 pst. fra faktisk markedsverdi for om lag én av fire boliger. Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2022 fattet Stortinget et anmodningsvedtak om å «endre metoden for verdsetting av dyre boliger slik at verdsettingen bedre samsvarer med eiendommenes reelle markedsverdi».

SSB har, på oppdrag fra Finansdepartementet, revidert modellen for verdsettelse av boliger. Hovedendringen er at verdiene beregnes innenfor flere, geografisk mindre og likere områder enn tidligere. Dette gir tydelige forbedringer i modellens treffsikkerhet, også for dyre boliger (SSB Notater 2023/3).

I statsbudsjettet for 2026 fulgte regjeringen opp anmodningsvedtaket med en oppdatert modell som bedre treffer boligens reelle verdi. Selv om søkelyset har vært på

de dyre boligene, viser beregningene at også mange boliger får redusert verdi med den oppdaterte modellen.

SSB publiserte 23. januar oppdaterte beregninger som viser at den isolerte virkningen av endrete boligverdier var større enn antatt. Departementet ba SSB om å gjennomføre en beregning som også tar hensyn til de øvrige formuesskatteendringene i 2026-budsjettet, dvs. at bunnfradraget er økt til 1,9 mill. kroner og at innslagspunktet for den delen av boligens verdi som verdsettes med 70 pst., holdes uendret.

De oppdaterte anslagene viser at statens inntekter vil kunne bli 550 millioner kroner høyere enn det som var anslått i statsbudsjettet for 2026. Det betyr at forutsetningene regjeringen la til grunn for innføringen av den oppdaterte boligmodellen, er vesentlig endret.

Beregningene viser også at om lag 427 000 personer (9,2 pst.) får redusert formuesskatt og 235 000 personer (5 pst.) får økt formuesskatt av vedtatt budsjett for 2026. For nærmere halvparten av de som får høyere skatt, er økningen 2 000 kroner eller mindre per år.

Dette er fortsatt anslag. Særlig muligheten til å få nedsatt beregnet boligverdi der man mener den er satt for høyt, kan bidra til at enkelte vil få mindre i økt formuesskatt enn det som kommer ut av disse beregningene.

Regjeringens intensjon med å innføre den oppdaterte modellen har vært å gjøre formuesskattegrunnlaget mer riktig og rettferdig, ikke å øke de samlede inntektene fra formuesskatten. Etter forslag fra regjeringen ble derfor bunnfradraget økt i budsjettet, og derfor mener jeg også at økte formuesskatteinntekter nå bør brukes til

å justere innretningen og dempe utilsiktede utslag. De samlede inntektene fra formuesskatten skal ikke øke som følge av oppdatert verdsettelsesmodell. Vi gjennomgår nå de oppdaterte anslagene og vurderer hvordan en på best mulig måte kan ta i bruk den oppdaterte boligmodellen uten at samlede endringer i formuesskatten øker inntektene fra formuesskatten i 2026.

Regjeringen tar sikte på å fremme forslag i revidert nasjonalbudsjett 2026, slik at endringene kan få virkning allerede for inneværende år.

Selv om en oppdatert modell er langt mer treffsikker enn den forrige, vil den aldri kunne treffe markedsverdiene i alle enkelttilfeller. Derfor er et viktig element i rettssikkerheten at skattytere kan få lagt til grunn en lavere, dokumentert verdi dersom modellen overvurderer verdien på boligen. I skattekortet kan boligeiere selv endre verdien i skattekortet til den markedsverdien de mener er riktig for sin bolig. Dokumentasjon på lavere verdi må først kunne fremlegges ved levering av skattemeldingen våren 2027. Dagens dokumentasjonskrav innebærer ikke et krav om å innhente takst. Også annen relevant prisinformasjon, for eksempel prisvurdering fra eiendomsmegler eller dokumentasjon på oppnådd salgssum for den aktuelle eiendommen eller tilnærmet lik eiendom i samme område, vil kunne være tilstrekkelig. Formålet med dokumentasjonskravet er å sikre at formuesverdien fastsettes på et korrekt og forsvarlig grunnlag. Finansdepartementet vil sammen med Skatteetaten vurdere forenklinger i dokumentasjonskravene i tilfeller der skattyter setter ned boligverdien i skattemeldingen.

SPØRSMÅL NR. 1330

Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 4. februar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

I noen distriktsområder krever bankene ofte 25 prosent egenkapital ved boligkjøp i stedet for 10 prosent. Husbanken har en rekke virkemidler for å sikre at folk har mulighet til å kjøpe egen bolig i hele landet.

Mener kommunal- og distriktsministeren at dagens ordninger sikres at boligkjøpere får låne det mellomliggende beløpet (15 prosentpoeng) i Husbanken, eller vil han foreta seg noe for å sikre at denne gruppen ivaretas bedre?

BEGRUNNELSE:

For noen boligkjøpere vil det ikke være mulig å skaffe 25 prosent egenkapital for å kjøpe bolig. Bankenes krav om 25 prosent egenkapital i visse områder vil derfor kunne hindre at f.eks. unge par kan etablere seg i distriktene. Dette er meget uheldig både med tanke på befolkningsutvikling og tilgang på arbeidskraft i mange distrikter i Norge. I tillegg oppfattes det ofte som urimelig av de som rammes, all den tid kravet i andre områder typisk er 10 prosent egenkapital.

Svar:

Regjeringen har som mål at folk skal kunne bo i en egen bolig i hele landet. Det har vi blant annet stadfestet i stortingsmeldingen om boligpolitikken i 2024. (Meld. St. 13 (2023–2024) Bustadmeldinga. Ein heilskapleg og aktiv bustadpolitikk for heile landet.)

Jeg deler representanten Bengt Fasteraunes vurderinger om at boligmarkedet i mange distriktskommuner kan være krevende. Ofte er boligmarkedene i disse områdene preget av lav omsetningstakt, få nye boliger og lite fornying av boligmassen. Det er uheldig dersom svake boligmarkeder med få tilgjengelige boliger til salgs eller leie, hindrer folk i å etablere seg i distriktene. Særlig gjelder dette hvis det lokale arbeidsmarkedet er godt.

Fasteraune skriver at private banker i distriktsområder ofte krever 25 prosent egenkapital ved boligkjøp, i stedet for 10 prosent – som er kravet i utlånsforskriften. Jeg legger til grunn at det her siktes til bygging av ny bolig, hvor byggekostnadene kan være høyere enn antatt markedsverdi i området, og hvor bankene legger antatt markedsverdi til grunn for låneutmålingen.

Husbanken har låneordninger som skal stimulere til boligbygging i distriktene. Inntil en milliard kroner av Husbankens låneramme i 2026 skal prioriteres til lån til utleieboliger og lån til boligkvalitet i distriktskommuner i sentralitetsklasse 5 og 6 i SSBs sentralitetsindeks. I distriktskommuner er det mange steder lavere markedsverdi på en bolig enn hva det koster å bygge boligen. Dette gjør

det ekstra krevende å få til bygging av nye boliger i slike markeder, siden risikoen er høyere for både boligeieren og bankene. Husbanken kan derfor gi lån til inntil 90 prosent av den reelle byggekostnaden i stedet for en lavere markedsverdi.

Startlån er som hovedregel for personer og familier med langvarige boligfinansieringsproblemer. Men kommunene kan også bruke dette lånet for å tiltrekke seg og beholde ansatte som er viktige for det lokale næringslivet og kommunen. Dette gir rom for å ta distriktspolitiske hensyn når kommunen behandler søknader om startlån. I 2024 utbetalte distriktskommunene i sentralitetsklasse 5 og 6 i overkant av 1 400 startlån. Kommunene i sentralitetsklasse 6 er de kommunene som brukte mest startlån pr innbygger i 2024. Sammen med startlån kan kommunene også gi tilskudd til etablering og tilpasning.

Til slutt vil jeg trekke frem tilskudd til boligtiltak som blant annet går til utvikling av nye arbeidsmetoder, løsninger og kunnskap som møter lokale boligpolitiske utfordringer i både byer og distrikt. I 2026 vil det kunne bli bevilget nesten 40 millioner kroner til ulike tiltak. Vi har også fått på plass et nytt tilskudd til etablering og tilpasning i bygdevekstkommuner i Finnmark, som skal gjøre det lettere for folk å etablere seg i egen bolig i områder der boligmarkedet gjør det vanskelig å bo og jobbe.

Det finnes med andre ord flere virkemidler som bidrar til at folk får mulighet til å etablere seg i hele landet.

SPØRSMÅL NR. 1331

Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen

Besvart 4. februar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hvordan vil fiskeri- og havministeren sikre at hvalsafari i Nord-Norge foregår på en måte som ivaretar både dyrevelferd, bærekraft og hensynet til lokalsamfunn som opplever økende belastning fra turisme?

BEGRUNNELSE:

Bakteppet for spørsmålet er den kraftige veksten i hval-safariturisme som skaper økende bekymring både blant forskere, lokale aktører og dyrevelferdsorganisasjoner. Det rapporteres om forstyrrelser av næringssøket til knøl-

hval og spekkhogger, trengsel på fjorden som skaper potensielt farlige situasjoner, mangelfull regulering og press på lokalsamfunn som opplever stor sesongbasert turistbelastning.

Svar:

Reiseliv er et satsingsområde som regjeringen prioriterer høyt. Målene for reiselivspolitikken er satt i veikartet for reiselivsnæringen. Regjeringen vil legge til rette for at reiselivet blir mer lønnsomt, grønnere og lokalt bærekraftig. Vi ønsker at reiselivet kan fortsette å vokse og skape verdi-

er, men det er viktig at det skjer på en balansert måte, som hensyntar naturens og lokalsamfunnets tålegrenser.

Som representanten peker på må reiselivsaktivitet ivareta både dyrevelferd, bærekraft og hensynet til lokalsamfunn. Reiselivspolitikken skal legge til rette for en slik utvikling, for bare slik kan reiselivsnæringen være en langsiktig næring.

Hvalsafari har blitt en stor turistnæring i Nord-Norge, og det er mange som ønsker å oppleve hvalens jakt på sild på nært hold.

Nærings- og fiskeridepartementet vedtok i 2019 en forskrift som regulerer deler av utøvelsen av hvalsafari i Norge. Denne stiller blant annet krav til at aktørene skal holde avstand til fartøy i fiske, og forbyr utøvelse som forstyrrer hvalen. Dette regelverket håndheves både av Sjøtjenesten og Kystvakten. Før starten av hver sesong holder Sjøtjenesten også informasjonsmøter med bransjen i samarbeid med Skatteetaten, LO og hvalforskere.

Fiskeridirektoratet har den siste tiden mottatt bekymringsmeldinger om hvordan hvalsafari til tider

utøves, særlig i områder med pågående fiske. Direktoratet har derfor gått ut med en presisering til næringen om å følge regelverket som skal sikre både hensynet til hvalene og trygg gjennomføring av fisket.

Jeg er således godt kjent med de utfordringene som har kommet med rask vekst i hvalsafariaktiviteten. Det synes klart at det er behov for et tydeligere regelverk for utøvelse av hvalsafari, og jeg vil nå gjennomgå dagens regelverk med sikte på å ha et bedre regelverk på plass til neste sesong.

Regjeringen vil også se på reguleringer av reiselivet for å sikre like konkurransevilkår, seriøsitet i bransjen og ordnede arbeidsvilkår, blant annet for det aktivitets- og naturbaserte reiselivet. Her vil regjeringen legge stor vekt på bransjens egne innspill. Bakgrunnen er nettopp utfordringene som følger av rask vekst innen blant annet naturbaserte opplevelser. Dette kan skape dårlige opplevelser for de besøkende, svekke omdømmet til reiselivsnæringen, og gå ut over sikkerheten til både ansatte, gjester og dyrevelferden.

SPØRSMÅL NR. 1332

Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Synne Høyforsslett Bjørbæk

Besvart 4. februar 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva vil regjeringen gjøre for å sikre at Madelaine Rodriguez får nødvendig juridisk bistand i Bolivia, slik at saken hennes kan bringes til en endelig rettslig avslutning, og hvordan vil regjeringen bidra til at hun snarest mulig kan gjenforenes med sin familie i Norge?

BEGRUNNELSE:

Madelaine Rodriguez ble i 2008, 21 år gammel, arrestert i Bolivia med kokain i bagasjen. Hun sonet åtte år i fengsel under svært krevende forhold. De siste ni og et halvt årene har hun levd på kausjon, uten reell frihet. Dommen mot henne er fortsatt ikke formelt avsluttet. Rodriguez er mor til fire barn. Det eldste barnet bor i Norge, men mor og barn har ikke sett hverandre på 17 år.

Rodriguez og hennes familie har hatt svært begrensede økonomiske ressurser, noe som har gitt henne minimal tilgang til juridisk bistand. At Norge ikke har en ambassade i Bolivia har gjort saken ytterligere komplisert. Saken er dessverre et godt eksempel på hvordan økono-

misk ulikhet kan påvirke norske borgeres rettssikkerhet i utlandet. Personer med økonomiske midler har langt større mulighet til å sikre nødvendig juridisk støtte og oppnå raskere saksbehandling, mens norske borgere uten slike ressurser risikerer å bli stående fast i langvarige juridiske vakuum, som i Rodriguez sitt tilfelle.

Den uavklarte rettslige situasjonen innebærer en reell risiko for at Madelaine Rodriguez kan bli pålagt å sone på nytt, til tross for at hun allerede har levd i ufrihet i 17 år. Dette vil få svært alvorlige konsekvenser, både for henne selv og for hennes mindreårige barn. Hun befinner seg dermed i en særlig sårbar situasjon. Regjeringen bør derfor vurdere å legge politisk press for bringe saken til en rettferdig avslutning.

Tidligere saker, blant annet den såkalte Kongo-saken, viser at norske borgere som sitter fast i utlandet under uavklarte eller vanskelige forhold, kan få nødvendig bistand og hjelp til hjemreise når regjeringen viser tilstrekkelig politisk vilje.

Svar:

Jeg har stor forståelse for spørsmål om hva utenrikstjenesten kan gjøre, og har gjort, i saken til Madeleine Rodriguez. Vi opplever ofte et stort engasjement for norske borgere som er fengslet eller er i en rettsprosess i utlandet. Det gjelder særlig i denne saken. Mange har også sett TV2-serien «Flukten fra Bolivia» og ønsker å hjelpe Rodriguez på forskjellig vis.

Utenrikstjenesten ved ambassaden i Argentina, konsulatet i Bolivia og Utenriksdepartementet i Oslo har gitt konsulær bistand i denne saken i de snart 18 årene siden Madeleine Rodriguez ble arrestert i 2008. Dette gjør vi i samråd med henne og advokatene hun har hatt. I perioden fra 2008 til 2016 var bistanden knyttet til at hun var fengslet. Etter at hun ble løslatt mot kausjon i 2016, har det blitt gitt ulike former for konsulær bistand.

En del av bistanden utenrikstjenesten gir i fengslingssaker er å gi råd om å skaffe seg en advokat og hjelpe til med lister over lokale advokater, men vi kan ikke engasjere eller anbefale enkeltadvokater. Utenrikstjenesten dekker ikke utgifter til juridisk bistand til fengslede norske borgere. Av hensyn til taushetsplikten kan vi ikke gå inn på detaljer om hvordan vi bistår, men jeg kan forsikre om at saken – i likhet med alle saker der norske borgere fengsles i utlandet – har hatt og fortsatt har høy prioritet.

Det er offentlig kjent at Madeleine Rodriguez fremdeles ikke har avsluttet soning i det lokale rettssystemet og at hun dermed ikke har anledning til å forlate

Bolivia. Når norske borgere fengsles i utlandet er det alltid landets lover og regler som kommer til anvendelse. Norsk utenrikstjeneste tar ikke stilling til skyldspørsmål. På samme måte som norske domstoler ikke ville akseptert at et fremmed lands utenrikstjeneste intervensjoner i en straffesak i Norge, er det heller ikke mulig for norsk utenrikstjeneste å blande seg inn i eller påvirke en straffesak i utlandet. Norske borgere må forholde seg til og følge beslutninger i rettsprosesser i landet man er i.

Mange norske borgere som blir fengslet i utlandet, ønsker at norske myndigheter så snart som mulig skal sørge for at de får reise til Norge og heller rettsforfølges, straffes og eventuelt sone i Norge. Har man imidlertid gjort noe straffbart, eller er i en rettsprosess i et annet land, vil en rettsprosess og soning skje i dette landet. Domfelte personer kan selv, eventuelt ved hjelp av en advokat eller pårørende, søke om soningsoverføring til Norge. Utenrikstjenesten kan ikke gjøre dette på vegne av andre og det må gjøres etter den fengsledes eget ønske. En slik søknad vil bli behandlet og må godkjennes av begge lands justismyndigheter. Soningsoverføring vil i mange tilfeller ikke være ønskelig eller mulig av grunner som for eksempel forskjeller mellom ulike lands straffnivå.

Denne saken er og har vært vanskelig for alle involverte. Utenrikstjenesten vil fortsette å bistå Rodriguez så lenge dette er ønskelig, innenfor rammene vi har for konsulær bistand, gitt av Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1333

Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 3. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

På et tidligere svar viser statsråden til det engelske estimatet av alternativkostnaden fra 2015 som brukes i Norge i dag. Samtidig foreligger det en svensk empirisk analyse publisert i 2019, som bygger på nyere data fra vårt nærmeste naboland.

Hvilke faglige vurderinger ligger til grunn for at statsråden anser det eldre engelske estimatet som mer relevant og sammenlignbart for norske forhold i 2026 enn nyere svenske analyser, særlig sett i lys av forskjeller i helsesystem, ressursbruk og økonomisk utvikling?

BEGRUNNELSE:

Viser til skriftlig spørsmål fra undertegnede til statsråden av alternativkostnaden (Dokument nr. 15:1075 (2025-2026)) hvor statsråden viser engelske tall. Direktoratet for medisinske produkter publiserte nylig en utredning av alternativkostnaden i helsetjenestene etter vedtak fattet av Stortinget. Denne utredningen foreslår ingen endring av alternativkostnaden på nåværende tidspunkt.

Svar:

Stortinget har bedt regjeringen utrede et sikrere anslag på alternativkostnaden for helse- og omsorgstjenesten i Norge, basert på norske data.

Stortinget har også bedt regjeringen, innen utgangen av 2025, gjøre en hurtig utredning basert på tilgjengelige data med mål om å justere dagens alternativkostnad for pris- og produktivitetsutvikling inntil det sikrere anslaget er på plass.

Direktoratet for medisinske produkter (DMP) har i samarbeid med Helsedirektoratet gjennomført denne hurtigutredningen. Rapporten ble oversendt Helse- og omsorgsdepartementet 5. januar 2026.

Etatene konkluderer med at det ikke finnes tilstrekkelig grunnlag for en midlertidig justering av alternativkostnaden og anbefaler derfor at man beholder dagens anslag. Det begrunnes i at det ikke er grunnlag for å tallfeste alle forhold som skulle tilsi endring av dagens anslag på alternativkostnaden. Den eksterne referansegruppen bestående av representanter fra akademien, regionale helseforetak og kommunene støtter arbeidsgruppens anbefaling.

Rapporten er sendt på høring med frist 15. februar.

Arbeidsgruppen peker på at konsekvensene av å endre anslaget på alternativkostnaden kan innebære omfattende omprioriteringer innenfor helsetjenesten som vil kunne ha betydelige konsekvenser for pasienter og helsetjenesten.

Rapporten oppsummerer terskelverdier og alternativkostnad i seks andre land. Selv om landene opererer med noe ulik metode ligger nivåene på terskelverdiene på omtrent samme nivå som i Norge. I avsnitt 3.3 i rapporten er terskelverdiene i Sverige omtalt:

«Tandvårds- og läkemedelsförmånsverket (TLV) i Sverige benytter seg av terskelverdier som ligger på omtrent tilsvarende nivå som Norge. Terskelverdiene er uformelle, veiledende og ikke offisielle. Ved høyere alvorlighet ved sykdommen anvendes det høyere terskelverdier. Nivået på alvorlighet er ikke basert på kvantitative beregninger, men på en kvalitativ vurdering. De veiledende terskelverdiene er 250 000, 500 000, 750 000 og 1 000 000 SEK per QALY, men ved veldig sjeldne tilstander anvendes en høyere terskelverdi. TLV publiserte i 2023 en rapport der de argumenterte for høyere terskelverdier for svært sjeldne sykdommer (39). Terskelverdiene har ikke blitt endret de seneste årene. En studie av Siverskog med flere estimerte i 2019 alternativkostnaden i Sverige til å være 375 000 SEK per QALY (40). En annen studie av Siverskog estimerte i 2022 at en ekstra sykehusseng kunne produsere omtrent tre QALY-er til en kostnad på 400 000 SEK, som tilsvarer 135 000 SEK per QALY (41). Merk at TLV tidligere opererte med et rent samfunnsperspektiv, men gikk over til et begrenset samfunnsperspektiv (omtrent det samme som vårt utvidede helsetjenesteperspektiv), uten å endre på terskelverdiene (42).»

Som det framgår omtales både utredningen fra 2019 og en utredning fra 2022 av samme forfatter som gir et annet resultat enn utredningen fra 2019. Som det framgår videre er terskelverdiene i Sverige på om lag samme nivå som i Norge og er ikke endret de senere årene.

Direktoratene har også fått i oppdrag å utarbeide et utkast til mandat for et eksternt anbud for å frembringe et sikrere anslag for alternativkostnaden i Norge, basert på norske data. Etatene skal levere sitt forslag 15. februar.

Tilleggssvar:

I svaret viste jeg til et avsnitt i rapporten «Hurtig utredning: anbefaling om justering av dagens alternativkostnad». Gjennom høringsrunden har det blitt påvist feil i avsnittet jeg siterte. Direktoratet for medisinske produkter sendte 25. februar en korrigert versjon av rapporten der feilen er rettet. Rettelsen innebærer endringer i svaret til Stortinget, jf. vedlegget.

SPØRSMÅL NR. 1334

Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen

Besvart 4. februar 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Mener kunnskapsministeren at et demokratisk valgt fylkesnivå i Norge er overflødig, og hva er årsaken til at kunnskapsministeren valgte å overtrampe et demokra-

tisk vedtak i Innlandet fylkeskommune, vedtatt av bl.a. eget parti?

BEGRUNNELSE:

Det tar flere år å skape en elev til videregående opplæring. Det betyr at vi har god oversikt over kommende elevkull. Dette lå til grunn da Innlandet fylkesting fatta vedtak om en skolestruktur for fremtida i oktober 2024. Vedtaket gikk negativt utover noen få, men samla sett var formålet å styrke den offentlige fellesskolen.

Folkevalgte på Innlandet har stått i stormen. De har fattet vedtak som forholder seg til fremskrivninger av morgendagens demografi. Fylkeskommunen gjennomførte en lang og grundig høring i forkant av vedtaket. Saken starta før et fylkestingsvalg, og ble sluttbehandla etter valget. Prosessen var krevende, og det gikk så langt at enkelte folkevalgte ble truet på livet i prosessen. Politikken i Norge bygger stort sett på frivillighet, engasjement og ei overbevisning om at partiet en representerer fremmer de beste løsningene for fremtida.

Det at kunnskapsministeren nå har valgt å trumfe vedtaket fra fylkespolitikkerne i Innlandet, sender signaler til folkevalgte som står i demografiske eller budsjettmessige spagater i alle landets kommunestyrer og fylkesting.

I Lom har de etter kunnskapsdirektoratets avgjørelse nå fått en privat kristen videregående skole, men det samme gjelder ikke elever på Dokka, på Dombås og på Innlandet. Disse elevene kan ikke slippe jubelen løs. Kunnskapsministeren sender med sitt vedtak utfordringene rett tilbake til menneskene som jobber i fylkeskommunen. De samme utfordringene fylkeskommunen har brukt flere år på å behandle, og som de i oktober 2024 la til grunn for sin videre politikk for videregående opplæring. Det er i beste fall skjev maktfordeling, men i stort handler det om svekkelse av lokale og demokratiske prosesser i ei tid der mange fylker er prega av demografiske utfordringer og beslutningsvegring i lokalpolitikken.

Svar:

Det folkevalgte fylkesnivået er en viktig del av det norske demokratiet. Jeg har stor respekt for de krevende avveiningene som fylkespolitikkerne må gjøre knyttet til blant annet planlegging, dimensjonering og organisering av det videregående skoletilbudet i en tid med synkende elevtall i mange fylker.

Samtidig har vi en privatskolelov som har som formål å «legge til rette for at foreldre og elever kan velge andre skoler enn offentlige». Godkjenningsordningen for private skoler innebærer at det må gjøres en avveining mellom hensynet til å kunne etablere og drive private skoler på den ene siden, og hensynet til kommunens og fylkeskommunens ansvar for det offentlige skoletilbudet på den andre siden. Regjeringen har vært opptatt av å styrke de lokale folkevalgtes innflytelse i saker om godkjenning av private skoler. Etter forslag fra regjeringen vedtok Stortinget våren 2023 en endring i privatskoleloven om at det

ved behandlingen av søknader om godkjenning av nye private skoler og driftsendringer ved eksisterende skoler skal legges:

«[...] vesentleg vekt på fråsegna til vertskommunen eller vertsfylket.»

Forarbeidene til denne lovendringen slår fast at å legge vesentlig vekt på lokaldemokratiets uttalelse ikke betyr en vetorett mot etablering, og at det i særlige tilfeller kan gis godkjenning, selv om det ikke støttes av vertsfylket. Distriktpolitiske hensyn er et konkret eksempel det er vist til i forarbeidene.

Lovendringen har vist seg å ha hatt stor betydning. Etter at den trådte i kraft 1. august 2023 viser tall fra Utdanningsdirektoratet at vertskommunen eller vertsfylket har uttalt seg negativt til 27 søknader om godkjenning av nye private skoler. Av disse har 26 søknader blitt avslått, mens kun én skole har fått godkjenning. Denne skolen er Jotunheimen videregående skule.

I Jotunheimen-saken var det sterke hensyn som trakk i ulike retninger. Etter en samlet vurdering konkluderte jeg med at de distriktpolitiske hensynene måtte veie tyngst, slik at skolen måtte godkjennes. Det skal mye til for at slike hensyn skal være avgjørende, men i denne saken ble det lagt avgjørende vekt på at skolen er sentral for å opprettholde bosetting og det lokale næringslivet i regionen.

SPØRSMÅL NR. 1335**Innlevert 27. januar 2026 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen****Besvart 2. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Statsrådens Jernbanetale 2026 viser til forbedringer i punktlighet og samarbeid i jernbanesektoren. Bane NOR uttaler at pendlere på L2-strekningen mellom Ski og Oslo nå har et betydelig bedre togtilbud enn tidligere.

Mener statsråden at dette er en vurdering det er grunnlag for å legge avgjørende vekt på, sett i lys av pendlernes erfaringer med forsinkelser og fulle tog i rushtiden, og hvilke konkrete tiltak vil statsråden følge opp for å sikre kapasitet, forutsigbarhet og punktlighet til forsinkede nye tog er fullt satt i drift?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet er situasjonen mange pendlere på L2-strekningen mellom Ski og Oslo opplever i hverdagen, og som nylig er omtalt i Aftenposten. Lærer Johannes Tveit fra Holmlia beskriver der et togtilbud preget av gjentatte forsinkelser og manglende forutsigbarhet. Han peker på at aktører som Vy, Bane Nor og Norske tog ofte viser til hverandre når problemer oppstår, men understreker samtidig at han ikke er opptatt av å fordele ansvar. For ham handler det om å kunne stole på at transporttilbudet faktisk gjør det mulig å komme tidsnok på jobb og gjøre en god jobb som lærer.

Undertegnede opplever selv forsinkede og overfylte tog i rushtiden på denne strekningen, og kjenner godt til frustrasjonen til Tveit. Ja, vi blir grumpy og irritert som Tveit sier, men det viktigste er at det skaper usikkerhet, gjør det vanskelig å planlegge arbeids- og familieliv, forhindrer byutvikling i hele Søndre Nordstrand, samt at det gjør det enda vanskeligere for funksjonshindrede, barn og eldre å velge kollektiv trafikk i rushtiden.

Det er viktig å anerkjenne at det er positive tendenser i togtrafikken, og at punktligheten samlet sett har bedret seg. Statsråden viser i Jernbanetalen 2026 til forbedringer i punktlighet og styrket samarbeid i jernbanesektoren. Bane Nor understreker i Aftenposten artikkelen at pendlere på L2-strekningen nå har et betydelig bedre togtilbud enn tidligere. Spørsmålet er om disse forbedringene i praksis er tilstrekkelige for pendlere i rushtiden, når erfaringene fortsatt preges av fulle tog og sårbar drift.

Situasjonen må også ses i sammenheng med et betydelig vedlikeholdsetterslep på jernbanen og forsinket innføring av nytt togmateriell. Når flere aktører har ansvar for infrastruktur, materiell og drift, er det regjeringens og statsrådens ansvar å sørge for nødvendig samordning slik

at pendlerne opplever et helhetlig og forutsigbart tilbud. Spørsmålet reises derfor for å få klarhet i hvordan statsråden vurderer denne situasjonen, og hvilke konkrete tiltak som vil bli fulgt opp for å sikre kapasitet og stabil drift på strekningen i perioden fram til nye tog er fullt ut satt i drift.

Svar:

I Jernbanetalen presenterte jeg regjeringens hovedprioriteringer og forventninger overfor lederne i sektoren, og satt retningen for jernbanesektoren i 2026. Da startet jeg med å se tilbake på 2025, hvor vi for andre år på rad satte rekord i antall togreiser. I tillegg var punktligheten for togene i snitt litt bedre i 2025 enn i 2024. Det går altså i riktig retning.

I talen presiserte jeg også at vi ikke er i mål, og vi skal jobbe videre for at enda flere passasjerer skal ta toget – og komme fram når de skal. Regjeringens viktigste prioritering for å bedre driftsstabiliteten på jernbanen er å øke innsatsen knyttet til vedlikehold og fornying av infrastruktur. I årets statsbudsjett økte vi bevilgningen til drift, vedlikehold, fornying og mindre investeringer med ytterligere en mrd. kroner etter en markant økning også i fjor. Et annet tiltak som skal gi et bedre tilbud til passasjerene er at Flytogets ruter tas i bruk som del av det ordinære regiontogtilbudet fra desember 2027. Pendlerne langs de mest trafikkerte strekningene vil da få flere togavganger å velge mellom, i tillegg til at bedre bruk av infrastruktur gir bedre forutsetninger for at flere tog kommer og går når de skal.

Togmateriell er, og vil på kort sikt fortsette å være, en kilde til feil, forsinkelser og at flere avganger kjøres med færre vogner enn ønskelig. Totalt skal 85 nye tog gradvis inn i trafikk de neste årene – lokaltog, regiontog og langdistansetog. De nye togene har bedre komfort, plass til flere passasjerer og skal være mer driftssikre enn de gamle togene som skiftes ut. For å raskest mulig få de nye togene i trafikk, er det satt ned en Task Force med bred deltakelse fra virksomhetene i sektoren. I tiden frem til de nye togsettene kan tas i bruk må det arbeides godt med å vedlikeholde de gamle togene.

Med mange aktører i jernbanesektoren er det viktig at alle trekker i samme retning for å oppnå bedre resultater. Derfor trakk jeg også frem eksempler på godt samarbeid i jernbanetalen. Det er mange små og store variabler som påvirker punktligheten på jernbanen og hvor mange togsett som er tilgjengelige for trafikk. Jernbanedirektora-

tet har utarbeidet en tiltaksplan i samråd med Bane NOR og togselskapene. Direktoratet koordinerer arbeidet med

å følge opp denne planen med innspill fra alle aktørene i sektoren.

SPØRSMÅL NR. 1336

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 2. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan justisministeren redegjøre for hvor mange saker om ulovlig omskjæring av jenter og kvinner som er anmeldt de siste 5 årene og hvor mange som er domfelt i disse sakene?

BEGRUNNELSE:

Ny forskning viser at hvert år mister 44 000 jenter og kvinner livet etter kjønnslemlestelse. på verdensbasis lever over 230 millioner jenter og kvinner med kjønnslemlestelse. Dette er selvsagt svært illevarslende og må tas på største alvor internasjonalt men også nasjonalt.

Det er riktignok forbudt å kjønnslemleste jenter i Norge, men det er bekymring for at dette fremdeles likevel skjer i Norge eller at foreldre sender jenter til utlandet for slik mishandling. Jeg har ved en rekke anledninger tatt opp denne problemstillingen, bl.a. i skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:1750 (2023-2024).

I sitt svar til meg den gang skrev daværende justisminister følgende:

“I perioden 2014–2023 ble det registrert 34 straffesaker om kjønnslemlestelse som omfattet til sammen 44 jenter eller kvinner.

Statistikken omfatter både anmeldte brudd på straffelovens bestemmelser om kjønnslemlestelse og grov kjønnslemlestelse (strl. §§ 284-285), samt tilsvarende bestemmelser i nå opphevede Lov om forbud mot kjønnslemlestelse for forhold før ikrafttreddelsen av Straffeloven 2005. Det har i perioden 2014–2023 ikke vært noen rettskraftige domfellelser for denne typen lovbrudd.”

Nå nesten to år etter mitt forrige spørsmål er det veldig interessant å se om det har vært utvikling eller endring i anmeldelser av slik alvorlig kriminalitet og om det fremdeles ikke er noen rettskraftige domfellelser for denne grove typen av lovbrudd. Ønsket periode er 2021-2026.

Svar:

I perioden 2021–2025 er det registrert 10 anmeldelser for kjønnslemlestelse, med til sammen 16 fornærmede jenter eller kvinner. Anmeldelsene knytter seg kun til bestemmelsene i Straffeloven 2005 (§§ 284-285), og ikke til den nå opphevede Lov om kjønnslemlestelse. I samme periode er det ikke registrert noen domfellelser knyttet til bestemmelsene om kjønnslemlestelse og grov kjønnslemlestelse.

SPØRSMÅL NR. 1337**Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 4. februar 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Vil statsråden sikre at dispensasjonssøknaden behandles raskt og innvilges slik at berørte elever ved Kalnes VGS kan fortsette opplæringsprogrammet «Fiske og fangst»?

BEGRUNNELSE:

Fra 1. januar 2026 ble fiskeforbudssonene i Oslofjorden gjeldende, dette har resultert i store konsekvenser for mange. Blant annet sliter Kalnes videregående skole i Østfold med uavklarte forhold som har store konsekvenser for undervisningstilbudet ved skolen. De tilbyr opplæring i «Fiske og fangst» og benytter egne fartøy til praktisk undervisning i Oslofjorden. Områdene skolen driver opplæring i er nå omfattet av fiskeforbudet. I september 2025 sendte skolen inn en søknad om dispensasjon for sine fartøy, men har enda ikke fått svar. Dersom dispensasjonen ikke innvilges, eller behandlingen trekker ytterligere ut i tid, vil det føre til at elevene mister helt avgjørende praktisk opplæring.

Svar:

Fiskerinæringen har lange tradisjoner og stor betydning for kystkulturen i Oslofjorden, og linjen for fiske og fangst ved Kalnes videregående skole er et viktig tilbud for unge i denne regionen. Vi trenger motivert ungdom inn i fiskerierket. Jeg synes det er flott at disse elevene har et opplæringstilbud der de lærer både om bærekraftig forvaltning av ressursene i havet og får verdifull praktisk erfaring om bord i fartøy.

Nullfiskeområdene i Oslofjorden som nå er innført innebærer forbud mot all høsting, noe som får konsekvenser ikke bare for yrkesfiskerne, men også for de mange andre aktivitetene som foregår i fjorden. Jeg har vært opptatt av at det skal være rom for at aktiviteter som ikke går imot tiltakenes formål skal kunne fortsette. Forskning og undervisningsaktivitet er helt grunnleggende for at vi skal bygge opp kunnskapen og kartlegge effektene av tiltakene vi har innført, og for at barn og unge skal vokse opp med en tilknytning til fjorden og forståelse for hvorfor det nå er nødvendig med strenge tiltak for å beskytte den. Dette er noe av bakgrunnen for at det i den nye forskriften om regulering av fiske i Oslofjorden er gitt adgang til å dispensere fra tiltakene for blant annet undervisningsaktivitet.

Fiskeridirektoratet mottok i september 2025 en dispensasjonssøknad fra Kalnes videregående skole. Fiskeridirektoratet orienterte kort tid etter om at søknaden ikke kunne behandles før forskriften om de nye tiltakene var ferdig utarbeidet og vedtatt. Nærings- og fiskeridepartementet vedtok den oppdaterte forskriften om regulering av fiske i Oslofjorden 19. desember 2025, og forskriften trådte i kraft 1. januar 2026. Det har altså ikke vært mulig å dispensere fra forskriften før den trådte i kraft. Nærings- og fiskeridepartementet har i løpet av januar hatt dialog med Fiskeridirektoratet om hvordan ulike søknader om dispensasjon skal behandles. Direktoratet vil nå behandle innkomne søknader fortløpende, og det legges opp til en rask prosess for å få avklart sakene.

SPØRSMÅL NR. 1338

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen**Besvart 6. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Flere medieoppslag den siste tiden viser at nedleggelsen av akutttilbudet ved Mosjøen sykehus har fått negative konsekvenser for lokalbefolkningen i området.

Vil statsråden sørge for å gjenåpne akuttmedisinsk avdeling og medisinsk sengepost ved Mosjøen sykehus?

BEGRUNNELSE:

Det vises til medieoppslag i TV2 25. og 26. januar i år om konsekvensene av at akuttfunksjonen ved Mosjøen sykehus har blitt lagt ned. TV2 omtaler ett dødsfall som kan knyttes til nedleggelsen av akutttilbudet, og viser til at kanalen også «har vært i kontakt med flere andre innbyggere som hevder at pasienter er blitt kasterboller mellom avdelingene i Sandnessjøen og Mo i Rana etter at viktige funksjoner er lagt ned ved Mosjøen sykehus.» Dette samsvarer med bekymringsmeldinger Fremskrittspartiet også har fått.

1. oktober i fjor ble kritiske funksjoner som akuttmedisinsk avdeling og medisinsk sengepost lagt ned ved Mosjøen sykehus. Det var i den forbindelse mange reaksjoner fra lokalbefolkningen, særlig i Vefsn, Grane og Hattfjelldal, som fryktet at dette ville bety at tilgangen til medisinsk akuttthjelp ville bli betydelig svekket. I stedet for å sendes til sykehuset i Mosjøen, en tur på i overkant av én time, ville de måtte sendes til Helgelandssykehuset Sandnessjøen eller Mo i Rana. Dette medfører en reisevei på minst det dobbelte, og avhengig av vær og føre bli over 3-4 timer for pasienter fra Hattfjelldal.

Det viser seg at det befolkningen fryktet har blitt en realitet. Lange reiseveier i en landsdel med uforutsigbart og utfordrende vær, fører til en betydelig reduksjon i kvaliteten på pasienttilbudet. Det ligger i selve begrepet akutttilbud at dette er tilbud om behandling for pasienter som har behov for rask helsehjelp, og da er det et vesentlig poeng at reiseveier ikke er urimelig lange. I dette tilfellet var det allerede et godt fungerende akutttilbud ved Mosjøen sykehus, som ga god pasientbehandling til de som trengte dette raskt. Dette er svært viktig for å gi trygghet til befolkningen også i mindre sentrale strøk, og vil bidra til å redde liv. At pasienter nå opplever å bli kasterboller mellom de ulike sykehusene er uakseptabelt.

Det vises til oppdragsdokumentet til Helse Nord RHF der første hovedmål for regionale helseforetak er «rask tilgang til trygge helsetjenester». Situasjonen på

Helgeland kan overhodet ikke sies å være i tråd med dette målet, og det forventes derfor at statsråden griper inn.

Svar:

Sykehusstrukturen på Helgeland har vært diskutert i flere tiår. Situasjonen ved Helgelandssykehuset har over tid vært særlig utfordrende, både når det gjelder bemanningssituasjonen, ventetider og avvik fra budsjett. I juli 2024 besluttet jeg i foretaksmøte i Helse Nord RHF at det skulle være to akuttisykehus ved Helgelandssykehuset, henholdsvis i Sandnessjøen og i Mo i Rana. Vedtaket innebar at det ikke lenger skulle være akuttfunksjoner ved Helgelandssykehuset Mosjøen.

Den vedtatte endringen i sykehusstruktur var i tråd med vedtak fra tidligere helse- og omsorgsminister Bent Høie fra 2020. Samtidig ble det lagt til grunn at Helgelandssykehuset skulle bestå av fire tjenestesteder. I juli 2025 avholdt jeg et nytt foretaksmøte i Helse Nord RHF om Helgelandssykehuset. Der ble tjenestetilbudet i Helgelandssykehuset Mosjøen nærmere definert. Dette innebar at dagens aktivitet ved sykehuset i Mosjøen skulle opprettholdes, med unntak av somatiske akutt- og døgnseger, og med en forsterkning av slagalarmtilbudet og det dagkirurgiske tilbudet.

Akuttfunksjonene i Mosjøen ble lagt ned 1. oktober 2025. Helse Nord RHF presiserer imidlertid at akuttfunksjonene som da ble lagt ned, gjelder funksjoner innen indremedisin og det kirurgiske fagområdet urologi. Alle andre kirurgiske akuttfunksjoner ble lagt ned i 2006.

Jeg er særlig opptatt av at pasienter ikke skal oppleve å være kasterboller i helsetjenesten. Helse Nord RHF har opplyst at det foregår transport av elektive pasienter mellom de ulike lokalisasjonene på Helgeland. Dette har ifølge Helse Nord sin bakgrunn i at det er hensiktsmessig utnyttelse av ledig kapasitet i Helgelandssykehuset totalt sett, og at tjenestestedene i Helgelandssykehuset har ulike funksjoner og oppgaver.

Helse Nord RHF er tydelige på at tilgangen til medisinsk akuttthjelp fortsatt er forsvarlig. De mest kritiske tilstandene blir som før håndtert av de prehospitaltjenestene. Ambulansetilbudet i Mosjøen er styrket. Det er gått fra to til fire ambulanser og 12 nye faste stiller er besatt, men på grunn av permisjoner hos fast ansatte, og manglende rekruttering av vikarer, er den planlagte dagambulansen ikke fullt operativ. Helse Nord RHF understreker at de likevel har fullt forsvarlig ambulansetjeneste i Vefsn,

Grane og Hattfjelldal kommuner. I tillegg er døgnbasert slagalarm etabler i Mosjøen

Jeg er opptatt av at det nå etableres en tidsplan for en intermediær sengepost i Mosjøen, slik at foretaksmøtet her følges opp.

Jeg vil også legge til at når det gjelder den aktuelle mediesaken som representanten viser til, har Helse Nord RHF opplyst at Helgelandssykehuset vil gjennomføre en undersøkelse av hendelsesforløpet, og saken er også meldt som klagesak til Statsforvalteren.

SPØRSMÅL NR. 1339

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 5. februar 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Synes statsråden det er fornuftig bruk av skattebetalerne sine penger å lyse ut et oppdrag til 5 500 000 for yogainstruktør for regjeringskvartalet?

BEGRUNNELSE:

Yogainstruktør og Treningsinstruktør er overskriften på en anskaffelse regjeringen har ute på doffin der de ber om tilbud på en estimert verdi på 5 500 000 NOK for å gi tilsette i departementene yogatilbud.

<https://doffin.no/notices/2026-101767>

sig at vi samler dette i én felles avtale. En rammeavtale for departementene vil gi bedre rammevilkår og ressursbruk, forenklet administrasjon og mer lik tilgang på tjenester for ansatte.

Rammeavtalen har som mål om å redusere de samlede kostnadene for treningstilbud for departementene.

Svar:

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS) er, på vegne av departementene, i ferd med å etablere en felles rammeavtale for kjøp av treningsaktiviteter. Dette betyr at departementene kan kjøpe tjenester på rammeavtalen fra 2,5 mill. kroner og inntil 5,5 mill. kroner, over en periode på 4 år. 5,5 mill. kroner er altså en øvre ramme for den fireårige rammeavtalen. Det er ingen krav om kjøp av tjenester knyttet til avtalen, men det er et krav i anskaffelsesregelverket at man fastsetter en øvre ramme.

I dag har mange departementer ulike individuelle avtaler som tilrettelegger for fysisk aktivitet i arbeidshverdagen. Dagens ulike avtaler i departementene varierer i pris og innhold. Dette er vanlige og viktige HMS-tiltak, som henger sammen med helse, arbeidsmiljø og redusert sykefravær. Det følger av arbeidsmiljøloven (§ 3-4) at arbeidsgiver, i tilknytning til det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, skal vurdere tiltak for å fremme fysisk aktivitet blant arbeidstakerne.

Når vi nå samler 2 200 ansatte i nytt regjeringskvartal byggetrinn 1, er det mer effektivt og mer hensiktsmes-

SPØRSMÅL NR. 1340**Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen****Besvart 2. februar 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvilke grep vil statsråden ta for å forebygge og hindre rekruttering og radikaliserings til høyreekstreme miljøer, tilrettelegge for avradikalisering, og beskytte de som risikerer å bli utsatt for høyreekstrem vold, i lyset av PST sine ferske advarsler om at høyreekstreme miljøer nå både er farligere og har større voldspotensial enn for 25 år siden?

BEGRUNNELSE:

Hos NRK kan man den 26. januar lese at høyreekstreme miljøer er farligere og har større voldspotensial enn de hadde for 25. år siden. Nyheten kommer same dag som markeringen av at det er 25 år siden drapet på Benjamin Hermansen, og fem måneder etter drapet på Tamima Ni-bras Juhar.

Det er Politiets sikkerhetstjeneste (PST) som melder om at faren fra høyreekstreme miljøer er større og at voldspotensialet er høyere nå enn tidligere. De fremhever også at de ser en mer aktiv rekruttering og radikaliserings, særlig på digitale plattformer.

Svar:

I regjeringens nasjonale sikkerhetsstrategi løfter vi fram de viktigste prioriteringene for at Norge skal være et sikkert og trygt land å bo i. Blant annet skal vi styrke innsatsen mot terrorisme. Regjeringens stortingsmelding om forebygging av ekstremisme har en rekke tiltak som skal legges til rette for at myndighetene på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå har bedre strukturer, verktøy og kompetanse som legger til rette for et godt og langsiktig forebyggende arbeid.

Et av hovedtiltakene i stortingsmeldingen er opprettelsen av et nytt nasjonalt senter for innsats mot radikaliserings og voldelig ekstremisme i løpet av 2026. Senteret skal blant annet gi veiledning til kommuner og andre aktører, formidle kunnskap om utviklingstrekk og effektive tiltak og støtte det forebyggende arbeidet på alle nivåer. Også privatpersoner skal kunne kontakte senteret ved bekymring for radikaliserings.

Et annet viktig tiltak er å revidere den nasjonale kontraterrorstrategien. Det gjør vi for å sikre at vi har de riktige tiltakene og prioriteringene på plass i arbeidet.

For at vi skal lykkes med å forebygge voldelig ekstremisme må oppdatert kunnskap nå ut slik at alle sektorer kan bidra, og ulike aktører må forstå sin rolle og sitt

ansvar i arbeidet. Blant annet er PSTs utadrettede kommunikasjon om trusselbildet viktig for at politi og andre samfunnsaktører får kunnskap om utviklingen og settes i stand til å gjenkjenne relevante fenomener og bekymringstegn.

Politidistriktene har dialog med ulike trusselutsatte grupper, hvor de formidler relevante trusselvurderinger fra PST og orienterer om politiets oppfølgende tiltak. PST har opprettet en egen funksjon for utadrettet dialog, blant annet for å styrke sin dialog med og kunnskap om trusselutsatte grupper.

De siste årene har PST vist til at digitale plattformer er hovedarenaen for rekruttering og radikaliserings. Høyreekstreme digitale nettverk strekker seg over landegrensene. Algoritmer kan på kort tid lede barn til ekstremistisk innhold og bidrar til at radikaliserings på internett kan skje svært raskt. Ifølge PST ser ulike sårbarhetsfaktorer hos mindreårige og unge voksne nå ut til å spille en særlig rolle for radikaliserings til høyreekstremisme. Dette er viktig kunnskap som blant annet foreldre, skoler, helsetjenester og barnevern må kjenne til. Det er naturligvis også noe vi tar med i arbeidet med revisjonen av den nasjonale kontraterrorstrategien.

Arbeidet mot alle former for voldelig ekstremisme krever en langsiktig innsats og vedvarende oppmerksomhet. Vi må redusere risiko- og sårbarhetsfaktorer og styrke beskyttelsesfaktorer slik at enkeltindivider i minst mulig grad vender seg til ekstremistiske ideologier og miljøer. Blant annet må vi sikre gode oppvekstvilkår og mulighet for deltakelse i arbeidslivet og samfunnet for øvrig. Dette er store oppgaver, men her skal også mange bidra.

SPØRSMÅL NR. 1341**Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 4. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Spørsmålet til samferdselsministeren er konkret, kven skal finansiere arm til Geiranger ved bygging av ny RV 15 Strynefjellet, ei arm som sjølv sagt må byggjast samtidig med resten av prosjektet, tar staten det sjølv sagte og rettmessige fulle ansvaret for dette, og kva er berekna kostnad med oppdaterte tall for denne arma til Geiranger?

GRUNNGJEVING:

Rv15 Strynefjellet med arm til Geiranger, vart vedteke i siste behandlinga av Nasjonal transportplan med eige romertallsvedtak, der underteikna var sentral i denne prosessen for å kunne prioritere dette prosjektet fram til fyrste 6 års perioden i planen.

Prosjektet er satt opp på Statens vegvesen sin handlingsplan og prosjektering og planlegging av prosjektet er sett igang og er under arbeide.

Arm til Geiranger er med i prosjektering og planleggingsfasen, men kven som skal finansiere dette og korleis står egentlig ganske uklart fram.

FrP sin alternative NTP syner statlig fullfinansiering av dette prosjektet inkl. arm til Geiranger, som har vore vårt grunnlag heile tida. Derimot står dette spørsmålet relativt uklart fram frå dagens regjering.

Møre og Romsdal fylkeskommune har vil eg tru, liten eller ingen økonomiske grunnlag for å dekke inn mange milliard kr til ei arm til Geiranger frå ny RV 15 Strynefjellsprosjektet, og ligg pr. i dag heller ikkje inne i fylket sin investeringsplan dei neste 10 åra.

Det vert uansett avgjerande å få ei snarleg avklaring korleis denne arma skal finansieres då denne vegstrekninga ligg pr i dag som ein del av FV 63.

Ein heilårsveg til Geiranger frå Strynefjellet vil ha svært stor betydning for Geiranger som samfunn, samt ha stor betydning med tanke på beredskap. Straumsituasjonen til bygda er kritisk, der ei mulig løysing for tilførsel av straum til Geiranger, er ved kabel gjennom tunellen med arm til Geiranger frå bygginga av ny RV 15 Strynefjellet.

Møre og Romsdal Fylkeskommune har også nyleg tatt eit svært stort økonomisk løft for Geirangerbygda ved bygging av rassikker veg frå Eidsdalsida, med ny tunell til over ein milliard kr.

Svar:

Prosjektet rv. 15 Strynefjellet er etter Stortingets behandling av i Nasjonal transportplan 2025–2036 prioritert for planlegging og utbygging i første del av planperioden, men det er ikkje tatt stilling til endeleg omfang eller detaljert løysing.

Statens vegvesen er no i gang med arbeidet med kommunedelplan og konsekvensutgreiing for rv. 15 Strynefjellet, inkludert sidearmen mot Geiranger. Det er gjennomført ekstern kvalitetssikring KS1 i 2018. Armen til Geiranger er definert som eit fylkesvegprosjekt, og det er lagt til grunn at Møre og Romsdal fylkeskommune skal prioritere denne delen i tråd med dåverande samferdselsminister frå FrP sine føringar etter konseptvalutgreiinga for rv. 15 Strynefjellet frå 2018.

Det er lagt til grunn at det vil bli gjennomført nye vurderingar av kostnader for prosjektet i samband med arbeidet med kommunedelplanen, inkludert arm til Geiranger, der resultat frå optimaliseringsprosessen vil bli vurdert.

Eg vil avslutningsvis peike på at endringar i prosjektets omfang, må vurderast ved rullering av Nasjonal transportplan og innanfor dei økonomiske rammene til planporteføljen i Nasjonal transportplan 2025–2036.

SPØRSMÅL NR. 1342**Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 4. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil samferdselministeren prioritere nødvendige løyvingar til Statens vegvesen region midt for snarleg planlegging og utbygging av nye ferjekaier på Molde og på Furneset som holder nødvendig framdriftsplan, samt generelt styrke ferjefinansieringa for ferjedrifta i regionen?

GRUNNGJEVING:

Det er ifølge Statens vegvesen region midt eit stort behov for å svært raskt kunne etablere nye ferjekaier på Molde sida og på Furneset i Vestnes. Anlegget med nye ferjekaier må stå klart innan få år og max etter 4-5 år fram i tid, er konklusjonen frå statens vegvesen, pga. aukande trafikk. Dette sambandet vil med auka frekvens og kapasitet også medføre følgekonskvenser for andre større ferjesamband i regionen, både på riks og fylkesvegsamband som korresponderer med dette sambandet. Som igjen vil medføre behov for auka løyvingar til ferjedrifta både til riks og fylkesvegferjene.

Svar:

Ferjene er ein viktig del av vegnettet og ein sentral del av det norske transportsystemet langs kysten og for øysamfunn.

I statsbudsjettet for 2026 er det lagt til grunn ei vidareføring av rutetilbodet i riksvegferjedrifta, med enkelte justeringar i kapasiteten. Totalt er det løyvd om lag 3,9 mrd. kroner i tilskot til riksvegferjedrifta i 2026, jf. Prop. 1 S (2025–2026) for Samferdselsdepartementet.

I riksvegferjedrifta blir det lagt vekt på å sikre eit stabilt og føreseieleg ferjetilbod, samstundes som det blir arbeidd med å redusere utslepp frå ferjedrifta. Eventuelle auke i finansieringa må vurderast gjennom dei ordinære budsjettprosessane og prioriteringane i Nasjonal transportplan.

Dagens kontrakt for sambandet E39 Molde–Vestnes gjeld fram til og med 2028, med mogleg opsjon fram til 2031. Spørsmål om kapasitet på sambandet vil bli vurdert i samband med utlysing av ny kontraktsperiode. Statens vegvesen er i gang med regulering av ny ferjekai på Furnes og med grunnlag for tilpassingar av kaianlegga i Molde. Dette arbeidet må sjåast i samanheng med nytt anbod for sambandet E39 Molde–Vestnes.

SPØRSMÅL NR. 1343**Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse****Besvart 5. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mener statsråden at et nytt sykehus (Stavanger universitetssjukehus) hvor intensivrom må rives etter få uker er forenlig med hans egen helsetale om bedre styring og ressursbruk, og hvis ikke, hvem har ansvaret for at et prosjekt til flere milliarder leverer løsninger fagmiljøene advarte mot og som åpenbart ikke lar seg drifte?

BEGRUNNELSE:

Stavanger universitetssjukehus må nå rive nyoppførte vegger på intensivavdelingen fordi rommene er for små og for kostbare å drifte, til tross for at fagfolkene ved intensivavdelingen varslet om dette i flere år uten å bli hørt. Resultatet er redusert kapasitet, økte kostnader og fagfolk som må løpe fortere i et nytt sykehus som skulle gjøre hverdagen bedre.

I helsetalen slo statsråden fast at investeringer i nye sykehus skal gi «mer helse ut av hver krone», lytte til fagfolk og gi pasientene trygghet.

At faglige varsler over lang tid ikke blir tatt på alvor, og da intensivrom må bygges om få uker etter åpning, svekker tillit hos pasienter og fagfolk.. Det er åpenbart nødvendig å sikre at slik sløsing med fellesskapets penger ikke skjer igjen.

Svar:

Det nye sykehuset i Stavanger er et av Europas mest moderne sykehus, og vil gi oppgraderte bygg for både pasienter og ansatte. Helse Vest RHF opplyser at arbeidet med å utforme intensivrommene ved nye Stavanger universitetssjukehus HF (SUS) ble ferdigstilt i 2018. Det har ikke vært gjort endringer siden det. Intensivrommene på SUS er på 25 kvadratmeter. Dette er en standard størrelse, og tilsvarer blant annet det som er bygd på St. Olavs hospital HF i Trondheim. Detaljering av rom og funksjoner i et sykehus skjer ved utarbeidelse av det som kalles funksjonssprogram. Her samarbeider byggeprosjektet, tillitsvalgte og brukerne om utvikling av de nye sykehusarealene for å sikre at det er i tråd med behovet til de ulike fagmiljøene.

Utforming av disse aktuelle arealene, og for så vidt også øvrige arealer i det nye sykehuset i Stavanger, er resultatet av denne prosessen. Helse Vest RHF opplyser videre at fagmiljøene var fornøyde med utformingen i prosjektet den gang dette ble gjort, men når rommene nå var ferdige så erfarte de likevel at de ikke var gode nok i daglig drift. Helse Stavanger HF har derfor besluttet å rive vegger for å legge til rette for en best mulig drift av intensivavdelingen.

Det nye sykehuset i Stavanger er bygget med robuste og fleksible løsninger. I praksis betyr dette at man relativt enkelt kan gjøre tilpasninger av bygget ved endrede behov. Det er ikke uvanlig at det gjøres justeringer i nye bygg etter innflytting. De endringene som nå gjøres vil totalt koste omtrent tre millioner kroner.

De bygningsmessige tiltakene som Helse Stavanger HF gjennomfører i det nye sykehuset skjer med innspill fra de ansatte. Jeg har tillit til at de gjør endringer som kommer både pasienter og ansatte til gode, og legger til grunn at dette arbeidet gjøres i god dialog mellom ledelsen, ansatte og tillitsvalgte. Jeg vil avslutningsvis også legge til at alle sykehusprosjekter skal evalueres, slik at det skjer en erfarings- og kompetanseoverføring mellom de ulike sykehusprosjektene i landet.

SPØRSMÅL NR. 1344

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan

Besvart 5. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem de konkrete, fagfellevurderte kildene som underbygger påstanden om «ingen nedre trygg grense» for solarieeksponering, redegjøre for hvordan DSA sitt dose regnskap og den dokumenterte nedgangen i solariebruk er vektet i beslutningsgrunnlaget, og bekrefte at det vil foreligge en oppdatert, samlet kunnskapsoppsummering før eventuelle innstramminger fremmes?

BEGRUNNELSE:

I statsrådens svar på mitt spørsmål dokument nr. 15:793 (2025-2026) vises det til at hovedformålet med foreslåtte solarie-innstramminger ikke primært bygger på Kreftregisterets anslag om forebyggbare tilfeller, samtidig som det

henvises til påstanden om at «det finnes ingen nedre trygg grense» for solariebruk.

Samtidig foreligger det offentlig dokumentasjon (DSA) på et svært lavt anslått bidrag fra solarier til total UV-eksponering («dose regnskapet»), og det er rapportert betydelig nedgang i solariebruk over tid. Befolkningens lave andel av UV-eksponering fra solariebruk bekreftes også i Kreftforeningens solvaneundersøkelse fra 2024.

Det er vesentlig for Stortingets behandling at premissene bak foreslåtte innstramminger er transparente og etterprøvbare. Høringsnotatet viser eksplisitt til forebyggbare tilfeller ved å unngå solariebruk, mens statsrådens svar synes å nedtone dette som primærbegrunnelse. Videre er påstanden om «ingen nedre trygg grense» fremtredende i kommunikasjonen, men uten tydelig henvisning til robuste, oppdaterte kunnskapsoppsummeringer.

DSA har publisert anslag som indikerer at solarier utgjør en svært liten andel av befolkningens samlede UV eksponering, og tilgjengelige data tyder på markant nedgang i bruk de senere årene. Forholdet mellom disse datapunktene og forslagenes utforming bør derfor avklares, herunder om det foreligger nyere evidens som tilsier rekalibrering av tiltakene. En offentlig og samlet kunnskapsoppsummering vil bidra til å sikre etterlevelse av kravene til faglig forsvarlighet, forholdsmessighet og forutberegnelighet.

Statsråden må derfor redegjøre for hvilket konkret, vitenskapelig kunnskapsgrunnlag departementet bygger på når det hevdes at reklameforbud og øvrige innstramminger ikke primært begrunnes i Kreftregisterets estimater, og presisere: (a) hvilke systematiske kunnskapsoppsummeringer som underbygger påstanden om «ingen nedre trygg grense» for solarieeksponering, (b) hvordan DSA sitt dose regnskap og dokumentert reduksjon i solariebruk de siste årene er vektet i vurderingene, og (c) om departementet vil oppdatere beslutningsgrunnlaget med nyere data og offentliggjøre en samlet, etterprøvbart kunnskapsoppsummering før eventuelle regelendringer fremmes.

Svar:

Som nevnt i mitt svar på spørsmål nr. 793 ble forslag om innstramming i regelverket for solarier sendt på høring med det formål å redusere forekomsten av hudkreft. Jeg viste også til at hudkreft er en av de kreftformene som øker mest, og at det er solid dokumentasjon på at bruk av solarium er kreftfremkallende. Det finnes heller ingen nedre grense for når solarium er trygt. Derfor foreslår jeg en strengere regulering av solarier.

At det ikke finnes en trygg nedre grense for når solarium er trygt er solid dokumentert. Dette var konklus-

jonen i en ekspertbasert EU-rapport om helseeffekter av solariebruk fra 2016. Den fremhevet at UV-stråling fra solarier både utløser kreftutvikling i hud og fremmer videre utvikling av hudkreft. Rapporten konkluderte med at det ikke finnes noen terskelverdi for når UV-eksponering utløser kreftutvikling, verken hva angår dose eller bestrålingstid. Det ble vist til denne rapporten i høringsnotatet.

Jeg er kjent med at spørreundersøkelser viser at solariebruken har vært lavere de siste årene enn det var før koronapandemien. Som nevnt i mitt forrige svar viser spørreundersøkelsene imidlertid også at solariebruken også er høyest blant unge, hvor bruken er på samme nivå som før koronapandemien. Disse resultatene kommer fra Solvaneundersøkelsene, som er gjennomført annethvert år siden 2012/2014. Dette er tverrsnittstudier, som viser øyeblikksbilder, og det gir en usikkerhet i funnene, og det er tatt hensyn til i den helhetlige vurderingen. Målet med innstrammingene i regelverket knyttet til solarium er å redusere solariebruken fordi solariebruk fører til økt risiko for hudkreft, og den risikoen er høyere når bruken starter i ung alder. Det er derfor lagt mindre vekt på hvor stor del av den totale UV-eksponeringen som kommer fra solariebruk, og mer vekt på det faktum at solariebruk er kreftfremkallende.

Forslagene i høringsnotatet bygger på godt vitenskapelig dokumentert og kvalitetssikret kunnskapsgrunnlag om solariebruk og utvikling av hudkreft. Det er som nevnt solid dokumentasjon på at bruk av solarium er kreftfremkallende, og jeg har ikke sett det nødvendig å foreta en ny kunnskapsoppsummering da jeg mener at beslutningsgrunnlaget er tilstrekkelig. Departementet er også kjent med at DSA følger kontinuerlig med på kunnskapsgrunnlaget vedrørende solariebruk og helseeffekter.

SPØRSMÅL NR. 1345

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 3. februar 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil statsråden sette i verk for å sikre at målinger av lengde av kjøretøy blir riktig sammenlignet

med det som står i vognkortet, slik at transportselskapene ikke ilegges store ekstrakostnader feilaktig?

BEGRUNNELSE:

Innføring av lasermåling av kjøretøy på ferge har store fordeler og har i vesentlig grad effektivisert billettering på fergekaiaen. Systemet har imidlertid gitt noen utilsiktede og uheldige konsekvenser.

Takstregulativet skiller mellom kjøretøy med lengde inntil 6 meter og kjøretøy fra 6,01 - 8 meter. Før innføringen av lasermåling, har alle kjøretøy med vognkortlengde under 6 meter betalt takst for kjøretøy under 6 meter.

Varebiler har i hovedsak tilhengerfeste for å kunne trekke tilhenger ved behov. Her begynner også problemet knyttet til lasermåling av kjøretøyets lengde. Med tilhengerfeste måles kjøretøyet til over 6 meter og betaler følgelig mer enn det doble av det samme kjøretøy betaler uten tilhengerfeste. Før innføring av lasermåling ble ikke kjøretøyet målt på fergekaiaen. Man la til grunn kjøretøyets vognkortlengde.

Det er rimelig at det betales for den plass et kjøretøy opptar på fergen. Det blir imidlertid meningsløst når et tilhengerfeste som stikker ut 10 cm utløser over dobbel takst. Kjøretøyet med tilhengerfeste opptar ikke mer plass på fergen enn samme kjøretøy uten tilhengerfeste. Det blir ikke bedre av at kjøretøyet med tilhenger og vogntoglengde under 10 meter betaler lavere takst enn samme kjøretøy uten tilhenger.

Tilbakemeldingen er at kjøretøy med tilhengerfeste og vognkortlengde under 6 meter ikke konsekvent blir målt til over 6 meter. Passeringene hvor lengden er målt til over 6 meter er i mindretall og noen av kjøretøyene måles til over 6 meter oftere enn andre.

Det var tidligere aldri praktisert å plassere et kjøretøy med vognkortlengde under 6 meter i kategorien 6,01 - 8 meter med den begrunnelse at kjøretøyet hadde tilhengerfeste. Innføring av lasermåling innebærer i realiteten en endret praktisering av takstregulativet med en potensielt betydelig økonomisk konsekvens for transportnæringen. Et kjøretøy med vognkortlengde under 6 meter som daglig benytter sambandet Halhjem-Sandvikvåg tur/retur får, dersom det konsekvent måles til over 6 meter, en årlig merkostnad på kr 60.000. I sambandet Mortavika-Arsvågen er merkostnaden vel kr 70.000. Det mulig å demontere og remontere tilhengerfeste etter behov, men dette vil ikke være hensiktsmessig og vil også by på sikkerhetsmessige utfordringer.

Svar:

Kjøretøyenes arealbehov på ferjedekket er en av de største kostnadsdriverne i ferjedriften. Det benyttes derfor lengdebasert taksering på ferjene. Det vil si at taksten for et kjøretøy på ferje vil øke dersom arealet som kjøretøyet opptar på ferjedekket øker.

Nesten alle riksveiferjesambandene i Norge benytter AutoPASS-regulativ for ferjetakster. Det er bare rv. 19 Moss-Horten som har sitt eget takstregulativ. AutoPASS-regulativet benyttes også på fylkeskommunale ferjesamband som har innført billettering med automatisk lengdemåling. Før innføring av AutoPASS-regulativet ble Riksregulativ for ferjetakster benyttet på de aller fleste samband. Begge regulativene deler kjøretøyene inn i takstgrupper basert på kjøretøyets faktiske lengde.

I Riksregulativ for ferjetakster, gjeldende fra 1. januar 2004, var det i bestemmelsen om taksering i pkt. 1.3 vist til vognkort. Denne henvisningen ble imidlertid kun stående i ett år og ble fjernet i regulativet gjeldende fra 1. januar 2005. Siden den gang har hovedprinsippet om samlet lengde på kjøretøy blitt fulgt i takstregulativene. Hovedprinsippet er med andre ord at det skal betales takst for plassen som kjøretøyet opptar på dekk.

Det har siden 2005 vært gjort små presiseringer i takstregulativer for å klargjøre at det er målt totallengde som er gjeldende takseringsfaktor på ferje. I dagens AutoPASS-regulativ for ferjetakster, gjeldende fra 1. januar 2026, står det slik i pkt. 3.1:

«Kjøretøy takstberegnes etter kjøretøyets målte totallengde på kai eller om bord, inklusiv last og/eller påmontert tilleggsutstyr.»

Utoverhengende last og tilhengerfester øker i denne sammenhengen hvor nært et annet kjøretøy kan stå parkert, og bidrar til at kjøretøyet bruker en større del av ferjedekket. Bruk av lengde i vognkort har også andre utfordringer så lenge prinsippet om målt totallengde gjelder. Tilhengerdrag kan justeres, svingskiver kan flyttes og tilhenger kan byttes (kortere/lenger) slik at målt lengde kan variere fra ferjeavgang til ferjeavgang.

Dagens prinsipp om å ta utgangspunkt i målt lengde, uten informasjon fra vognkortet, er i samsvar med bestemmelsene i takstregulativet. Det er ikke per nå ønskelig å endre fra lengdebasert taksering på ferje.

SPØRSMÅL NR. 1346**Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan****Besvart 3. februar 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvorfor tilbyr ikke det offentlige helsevesenet hypoglossal nerverestimulering (HGNS/Inspire) som behandling for pasienter med obstruktiv søvnapné som ikke har nytte av eller tolererer CPAP, når behandlingen benyttes i flere sammenlignbare land, og hva vil statsråden gjøre for at denne pasientgruppen får et reelt behandlingsalternativ i Norge?

BEGRUNNELSE:

Hypoglossal nerverestimulering er en etablert behandlingssmetode for utvalgte pasienter med obstruktiv søvnapné som ikke tolererer CPAP-behandling. Behandlingen tilbys i flere europeiske land, blant annet Storbritannia, Nederland, Tyskland, Belgia og Spania, samt i USA.

I Norge ble metoden i 2022 avslått hos Nye metoder, med begrunnelse om usikker effekt og behov for mer forskning. Siden den gang foreligger det økt internasjonal erfaring og dokumentasjon på effekt, pasienttilfredshet og nytte for livskvalitet hos denne pasientgruppen.

For pasienter som ikke kan bruke CPAP, innebærer manglende alternative behandlingsmuligheter økt risiko for alvorlige følgetilstander som høyt blodtrykk, hjerte- og karsykdom og redusert arbeidsevne. Dette kan også gi betydelige samfunnsøkonomiske kostnader.

Svar:

I spesialisthelsetjenesten vurderes nye metoder gjennom det nasjonale systemet for Nye metoder. Beslutningsforum for nye metoder beslutter om innføring basert på faglige vurderinger av effekt, alvorlighet og ressursbruk.

Obstruktiv søvnapné (OSA) er en søvnforstyrrelse karakterisert ved hyppige pusteforstyrrelser under søvn. Gjeldende kliniske praksis innebærer behandling med kontinuerlig positivt luftveistrykk (CPAP) gjennom en maske under søvn. Mange pasienter har lav toleranse for behandling med CPAP. Hypoglossal nerverestimulering er et implantat til elektrisk stimulering av tungens bevegelsesnerve, noe som skal forhindre at tungen faller bakover og blokkerer øvre luftveier. Metoden er utviklet for behandling av moderat til alvorlig obstruktiv søvnapné.

Metoden ble vurdert i 2022 av system for Nye metoder og ble besluttet ikke innført. Metodevurderingen som lå til grunn for beslutningen i 2022 var basert på en rapport fra det europeiske samarbeidet EUnetHTA, og

bygget på et svært begrenset kunnskapsgrunnlag, bestående av én randomisert kontrollert studie med få pasienter, samt sju ukontrollerte observasjonsstudier. EUnetHTA-rapporten og metodevurderingen konkluderte med at dokumentasjonen samlet sett ga gjennomgående svært usikker evidens for effekt og sikkerhet, særlig på langtidseffekt. Begrunnelsen for avslaget i Nye metoder viste til denne usikkerheten om effekt og varighet av effekt for aktuelle pasientgrupper, samt behov for mer forskning.

Det er samtidig slik at kunnskapsgrunnlaget kan utvikle seg. Dersom det foreligger ny forskningsbasert dokumentasjon på effekt, økt internasjonal erfaring og tydeligere seleksjonskriterier for hvilke pasienter som har nytte av behandlingen, kan metoden vurderes på nytt i systemet for Nye metoder. Hvis relevante fagmiljøer mener det foreligger ny dokumentasjon for metoden er det mulig å løfte saken på nytt.

SPØRSMÅL NR. 1347**Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Hannah Teigland****Besvart 4. februar 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hva er statsrådens prinsipielle vurdering av at Statsforvalteren i Agder nå gjennomfører lovlighetskontroller av eget tiltak i et stort antall eldre, avsluttende byggesaker i strandsonen, og hvordan mener statsråden at denne praksisen harmonerer med hensynet til rettssikkerhet, forutsigbarhet og det kommunale selvstyret?

BEGRUNNELSE:

Det skaper stor usikkerhet i Agder-kommunene når Statsforvalteren nå har varslet en omfattende gjennomgang av eldre dispensasjonssaker i strandsonen. Flere ordførere har reagert på det de opplever som en innskjerping av praksis med tilbakevirkende kraft, noe som skaper betydelig uforutsigbarhet for bolig- og hytteiere som har forholdt seg til kommunale vedtak.

Høyre mener det er viktig å verne strandsonen, men dette må skje innenfor rammer som ivaretar borgernes rettssikkerhet og lokalt selvstyre. Når Statsforvalteren velger å bruke betydelige ressurser på å grave i gamle saker fremfor å veilede kommunene i pågående prosesser, utfordrer det tilliten mellom stat og kommune. Det er også grunn til å stille spørsmål ved om en slik omfattende ressursbruk hos Statsforvalteren er i tråd med regjeringens prioriteringer for en effektiv offentlig forvaltning.

Svar:

Jeg viser til tidligere svar på spørsmål nr. 659, 847, 897, 1124, 1150, 1212 og 1262 i saken. Fra svar på spørsmål nr. 1262 gjengis følgende:

«Etter det jeg forstår har Statsforvalteren i Agder sett et behov for å endre rutiner og prioriteringer for dispensasjonssaker i strandsonen. Samtidig vil de gjennomgå noen dispensasjonssaker som er ferdig behandlet. Dette er vurderinger Statsforvalteren naturlig nok har full adgang til å foreta. Strandsonen mot sjøen er av nasjonal og vesentlig regional interesse, og statsforvalteren har et særskilt ansvar for å påse at strandsonen ivaretas i tråd med føringer i de statlige planretningslinjene.

Adgangen til omgjøring i forvaltningsloven er en sikkerhetsventil med strenge vilkår. I disse tilfelle er det i praksis kun dersom en dispensasjon er ugyldig at den kan omgjøres og oppheves. Det er videre ingen automatikk i at ugyldige dispensasjoner oppheves. Dette må vurderes konkret i hver enkelt sak, hvor skyld, innrettelse og tiden som er gått er tre av flere momenter som har betydning. Statsforvalteren har selv uttalt at det skal mye til for at de foretar lovlighetskontroll av et vedtak hvor det for eksempel er gitt tillatelse til å oppføre en fritidsbolig og vedtaket er gjennomført.»

Videre fra svar på spørsmål nr. 847:

«Vurderingen av om vilkårene for dispensasjon er oppfylt er rettsanvendelse. Jeg kjenner ikke detaljene i saken i Farsund kommune, men jeg oppfatter at det er vilkårene for dispensasjon Statsforvalteren i Agder har tatt tak i når kommunens vedtak oppheves etter en lovlighetskontroll. Det betyr at kommunens skjønnsutøvelse ikke overstyres hvis statsforvalter opphever det de mener er et lovstridig vedtak.»

SPØRSMÅL NR. 1348**Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø****Besvart 3. februar 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvordan vurderer utenriksministeren de diplomatiske konsekvensene av at Israel vurderer å legge ned sin am-

bassade i Norge, og hvilke konkrete tiltak vil regjeringen iverksette for å forhindre dette?

BEGRUNNELSE:

Israel har nylig signalisert at de vurderer å legge ned sin ambassade i Norge. Dette skal ifølge israelske myndigheter være et resultat av det de oppfatter som en ubalansert norsk tilnærming til situasjonen i Midtøsten. En eventuell nedleggelse av ambassaden vil representere et alvorlig brudd i det diplomatiske forholdet mellom Norge og Israel og kan få betydelige konsekvenser for politisk dialog, sikkerhetssamarbeid, næringslivssamarbeid og Norges rolle som aktør i freds- og forsoningsarbeid i regionen.

Norge har historisk hatt en særstilling i Midtøsten-politikken, blant annet gjennom Oslo-avtalen og sitt engasjement i internasjonale fredsprosesser. Denne rollen forutsetter høy grad av tillit fra partene i konflikten. Dersom Israel oppfatter Norges politikk som ensidig eller politisert, kan dette svekke Norges mulighet til å bidra konstruktivt i regionen og redusere norsk innflytelse i internasjonale fora.

Situasjonen reiser også spørsmål om hvordan regjeringen vil ivareta norske interesser og relasjonen til Israel fremover, samt hvordan Norge vil sikre fortsatt diplomatisk tilstedeværelse og dialog mellom landene.

Svar:

Norge etablerte diplomatiske relasjoner med Israel i 1950 etter å ha støttet Israels FN-medlemskap. Vi er ikke informert om at Israel planlegger å avvikle sin ambassade i Oslo, og finner det derfor ikke hensiktsmessig å spekulere i mulige konsekvenser av dette. Norge setter pris på Israels diplomatiske tilstedeværelse i Oslo. Ambassaden muliggjør kontinuerlig kontakt mellom israelske og norske myndigheter, legger til rette for samarbeid på områder av felles interesse og fungerer som en viktig kanal for politisk dialog, også i perioder preget av uenighet eller spenning. Det er viktig at vi opprettholder kontakt med Israel på ulike nivå. Norge har siden statens opprettelse vært en venn av Israel. Det skal vi fortsette å være.

SPØRSMÅL NR. 1349

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen

Besvart 4. februar 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvor langt har Regjeringen kommet i utredningen av Norgespris for bedrifter og frivilligheten iht. Stortingets vedtak og når kan Stortinget forvente at arbeidet sluttføres?

BEGRUNNELSE:

Norge er nå inne i en svært kald periode som krever et høyere strømforbruk. Det vil i kombinasjon med lite nedbør kunne føre til rask tømning av magasinene som igjen vil bidra til en periode med høyere strømpriser. Det er ennå ikke på plass gode ordningen for deler av næringslivet som over mange år har stått i en svært krevende situasjonen med høye strømpriser, særlig i NO2 har strømprisene vært høyere enn i resten av landet.

Stortinget har vedtatt at det skal utredes en Norgespris for bedrifter og frivilligheten. For mange er situasjonen nå prekær.

Næringsministeren har tidligere oppgitt at:

“Kultur- og likestillingsdepartementet, i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet og Energidepartementet, er i gang med å utrede hvorvidt en Norgesprisløsning også kan omfatte den allerede etablerte strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner”.

For mange er det nå et behov for å vite når resultat av denne utredningen vil ferdigstilles.

Svar:

Jeg er opptatt av å gi et grundig svar på Stortingets anmodningsvedtak om å utrede Norgespris for bedrifter og frivilligheten. Som jeg tidligere har svart Stortinget utgjør EØS-rettslige vurderinger en vesentlig del av denne utredningen. Arbeidet er i gang i Nærings- og fiskeridepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet, men det er for tidlig å si når det vil være ferdigstilt.

Jeg vil også nå, som i tidligere svar til Stortinget, minne om at regjeringen allerede har tatt flere grep for at bedrifter og frivilligheten skal kunne få større forutsigbarhet for sine strømkostnader. Gjennom kontraktsunntaket

for standardiserte fastprisavtaler i grunnrenteskatten for vannkraft og landbasert vindkraft, har regjeringen lagt til rette for fastprisavtaler for næringslivet. I januar kunne bedrifter i prisområde NO2 (Sør-Norge) inngå fastprisavtale ned mot 66 øre per kWh.

I tillegg har regjeringen sørget for lavere nettleie. I statsbudsjettet for 2026 er elavgiften endret og redusert. Endringen medfører en samlet reduksjon i elavgiften på om lag 1,9 mrd. kroner i 2026. Samtidig blir flaskehalsinntekter brukt til å holde nettleien nede i områder

med høye strømpriser. Siden ordningen kom på plass i 2022 er det utbetalt over 10 mrd. kroner til redusert nettleie.

Regjeringen har opprettet en strømstøtteordning til frivillig sektor med bakgrunn i de ekstraordinære strømprisene. Ordningen har som formål å motvirke negative konsekvenser av de høye strømprisene. Det er åpnet søknadsskjema for fjerde kvartal 2025. Søknadsfristen er 18. februar 2026.

SPØRSMÅL NR. 1350

Innlevert 28. januar 2026 av stortingsrepresentant Harry Valderhaug

Besvart 2. februar 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til bedre samhandling og informasjonsdeling mellom UDI og øvrige etater i SUA, slik at bedrifter og arbeidstakere ved arbeidsinnvandring fra tredjeland slipper å rapportere og laste opp den samme dokumentasjonen flere ganger, og kan statsråden redegjøre for hvilke konkrete tiltak som eventuelt vurderes for å redusere denne rapporteringsbyrden?

BEGRUNNELSE:

Norske reiselivsbedrifter er avhengige av en kombinasjon av norsk og utenlandsk arbeidskraft for å kunne tilby produkter i verdensklasse. Mange av de utenlandske arbeidstakerne er ofte såkalte tredjelandsborgere, altså personer fra utenfor EU/EØS-området. Dette er typisk raftinginstruktører og andre spesielle guider/instruktører eller kokker som det i sesong er mangel på i det norske arbeidsmarkedet.

Slike arbeidstakere krever en omfattende søknadsprosess som først krever digital søknad til UDI med mange dokumentasjonskrav. Prosessen følger følgende spor:

Arbeidsgiver fyller ut "Tilbud om stilling" og gir det til den ansatte.

Arbeidstaker (eller arbeidsgiver med fullmakt) registrerer søknaden på UDIs søknadsportal.

Dokumentene leveres enten digitalt eller ved oppmøte på en ambassade/Søknadssenter (VFS) i utlandet, eller hos politiet/SUA (Senter for utenlandske arbeidstakere) i Norge hvis vedkommende allerede er her lovlig.

Det er i punkt tre at unødvendig byråkratiseringen oppstår. Her har arbeidsgiver allerede levert all dokumentasjon til UDI og får deretter en hos kvittering hos UDI på levert søknad. Arbeidsgiver sender da den kvitteringen til SUA som igjen gir deg en kode hvor du da skal søke SUA om videre prosess og igjen laste opp dokumentasjonen som arbeidsgiver alt har levert UDI. Dette skaper svært mange ekstra ledd.

SUA er et fysisk samarbeidssenter hvor flere etater er samlet under ett tak. Formålet er å gjøre det enklere for utenlandske arbeidstakere å få alt det formelle på plass raskt. Men det oppleves da paradoksalt at disse da bidrar til ytterligere byråkratisering gjennom å kreve man må laste opp dokumentasjon på nytt i stedet for at man oppgir dette til UDI og det deretter går rett til SUA for videre prosess. Dette oppleves som unødvendig byråkratisk for både næringslivet og arbeidstakerne, og fremstår lite hensiktsmessig i et moderne, digitalt forvaltningssystem.

Svar:

Det er bred politisk enighet om arbeidsinnvandringsspolitikken i Norge. Hovedarena for rekruttering av utenlandsk arbeidskraft er det europeiske arbeidsmarkedet. EØS-borgere kan fritt reise til Norge og trenger ikke oppholdstillatelse for å ta arbeid her.

Det er også lagt til rette for at arbeidsgivere kan rekruttere nødvendig arbeidskraft fra land utenfor EØS (såkalte tredjeland). Utgangspunktet for reguleringen av arbeidsinnvandring fra tredjeland er Norges behov for arbeidskraft og hensynet til en kontrollert og bærekraft-

ig innvandring for å sikre stabil økonomisk og sosial utvikling. Arbeidstakere fra tredjeland skal ikke fortrenge innenlandsk arbeidskraft eller arbeidskraft fra EØS. Tredjelandsborgere må ha gyldig oppholdstillatelse for å kunne ta arbeid i Norge. Søknader om oppholdstillatelse skal behandles i tråd med gjeldende utlendingsregelverk og rammer gitt av Stortinget og departementene.

Vilkårene for oppholdstillatelse på grunnlag av arbeid skal sikre at tredjelandsborgeren ikke fortrenge annen arbeidskraft i Norge og at vedkommende kan forsørge seg selv under oppholdet. Oppholdstillatelse kan bare innvilges til personer som har et konkret tilbud om heltidsarbeid hos én arbeidsgiver i Norge. Det stilles også krav til lønns- og arbeidsvilkår på linje med det som er vanlig for norske arbeidstakere i tilsvarende stilling. Faglærte arbeidstakere må i tillegg ha en fagutdanning som er relevant for stillingen, og som minimum tilsvarer en treårig yrkesfaglig utdanning på nivå med norsk videregående skole. Det må foreligge godkjenning eller autorisasjon fra relevant fagmyndighet i yrker hvor det er kvalifikasjonskrav i lov eller forskrift.

Det er uklart hva representanten mener med rapporteringsbyrden. Det er omforent politikk at tredjelandsborgere som ønsker å ta arbeid i Norge, må dokumentere at de oppfyller vilkårene for oppholdstillatelse. Jeg antar at representantens spørsmål knytter seg til de ulike stegene i søknadsprosessen om oppholdstillatelse, og jeg har derfor innhentet nærmere informasjon fra Utlendingsdirektoratet (UDI).

UDI opplyser at det finnes ulike søknadsløp og ulike måter å sende inn dokumentasjon til utlendingsmyndighetene på. Søknader om oppholdstillatelse kan fremmes elektronisk i UDIs søknadsportal enten av søkeren selv eller av arbeidsgiveren med skriftlig fullmakt fra arbeidstakeren. UDI veileder på sine nettsider om hvordan søknad om oppholdstillatelse skal fremsettes, herunder hvordan og når nødvendig dokumentasjon skal leveres. Relevant informasjon gis også på nettsidene til Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA).

Søkere som fremsetter søknaden selv, må bestille time for personlig oppmøte hos førstelinjen – dvs. hos politiet i Norge eller hos et søknadssenter eller en utenriksstasjon – og levere nødvendig dokumentasjon fysisk der. Ved oppmøte hos førstelinjen opprettes det sak i et felles sakssystem for utlendingsforvaltningen (DUF). Under pandemien utviklet UDI et eget søknadsløp for arbeidsgivere slik at de kunne fremsette søknad om tillatelse på vegne av arbeidstakeren uten personlig oppmøte hos førstelinjen. Søknadsløpet har blitt videreført, og i denne løsningen må arbeidsgiver først registrere søknaden elektronisk og deretter ta kontakt med politiet slik at politiet kan opprette sak i sakssystemet. Først etter dette kan arbeidsgiveren elektronisk laste opp nødvendig dokumentasjon via en løsning for ettersending av dokumenter. På denne måten blir dokumentene automatisk

registrert på riktig sak. Hvis dokumentene lastes opp før saken er opprettet i sakssystemet, finnes det ingen sak dokumentene kan registreres på.

Jeg har forståelse for at søknadsløpet for arbeidsgivere kan oppleves lite brukervennlig i et moderne samfunn, men denne løsningen sparer arbeidsgivere og søkere for et personlig oppmøte. UDI er også i gang med å utvikle nye digitale og fremtidsrettede fellesløsninger for utlendingsforvaltningen. Stortinget godkjente i desember 2024 kostnadsrammen for moderniseringsprogrammet (ModUlf). Programmet skal etter planen pågå fram til 2031, med gradvis utrulling av nye systemer og tjenester. Det jobbes blant annet med en ny heldigital søknadsløsning for arbeidssaker, hvor nødvendig dokumentasjon kan lastes opp elektronisk i forbindelse med innsending av søknaden.

